

Voluntati eius obsequere 1717. 20. Oct. 1712. 1713. 1714.

p. 133. Regula assumptionis. Sancta Maria. alio die p. 133. verba
p. 133. ex controversia de i. o. la. vide Heene. de sigillis. v. 133.
Epist. 1. cap. XIV. § 15. p. 165.

Epist. 1. cap. XIV. § 15. p. 165. vide Heene. de sigillis. v. 133.

Epist. 1. cap. XIV. § 15. p. 165. vide Heene. de sigillis. v. 133.

Voluntati eius obsequere
1717. 20. Oct. 1712. 1713. 1714.

rdc Europe Savane Novemb. 1710 - pag - 87.

Sollers' estate Antwerp 1717. no. Act. dep. 1715. Nov. p. 773.

de Umarto et qui alibi vide In Roy Histor. Ecclesiae
Ausselms 7. 1. p. 765

Oswoldus vel Osvaldus Scottus etiam martyrologium scripsit, quod cum Usuardi confundi non debet. vide *Ameniter de la Critique* tom. 1. p. 43.

editer en son Jaque Bouillard. Bouillard. et que vint
Le Cof. Bouillard. Hist. et Cris. des aut. de la congrég. de S. Maur. p. 73.
vlt. et de editer en son Jaque Bouillard. Bouillard. et que vint

4° P. Lat. 1310.

Latres latini

Visuarius

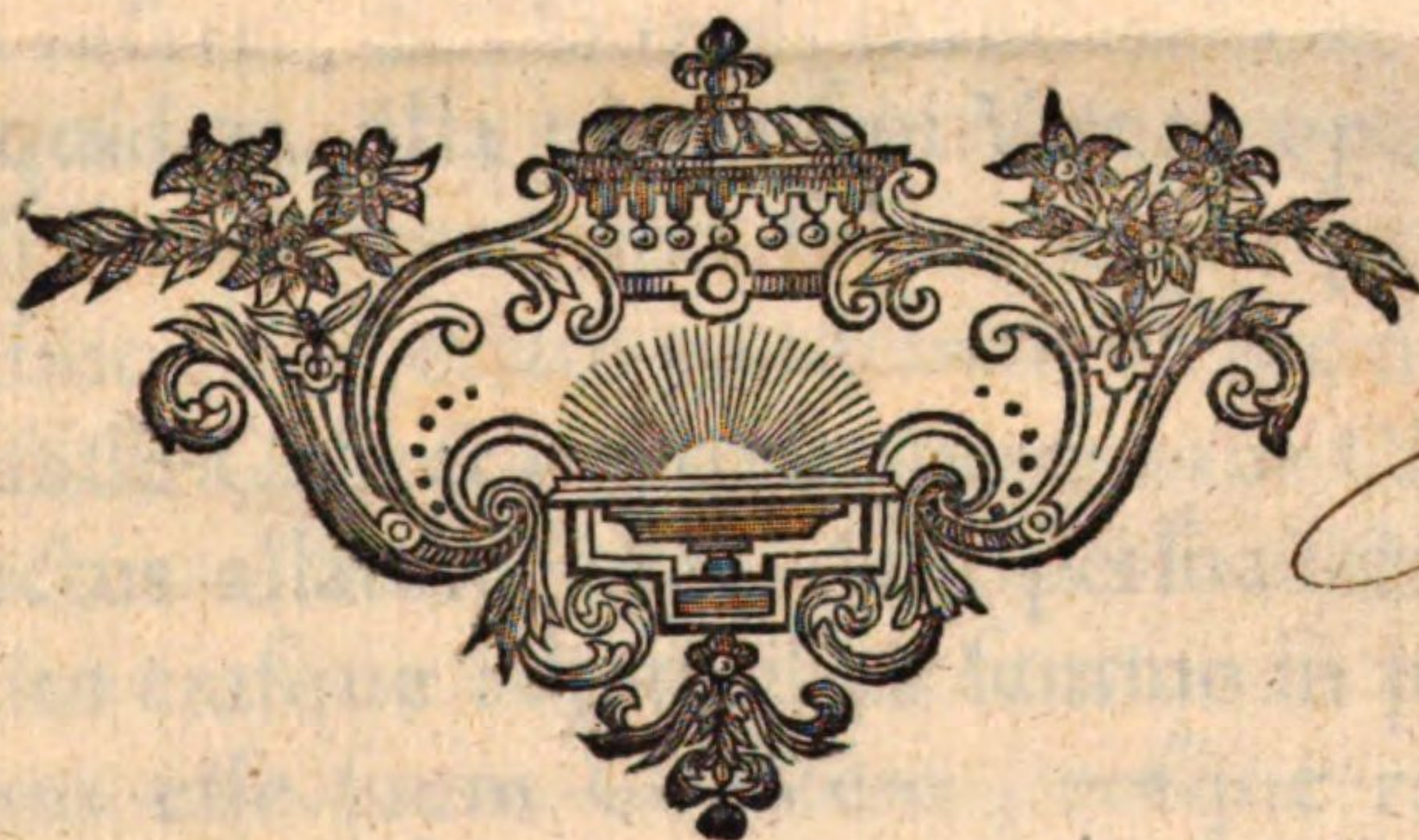
Sec 1X. flw 870

pag. 1799

U S U A R D I
SAN-GERMANENSIS
MONACHI
MARTYROLOGIUM
SINCERUM,

AD AUTOGRAPHI IN SAN-GERMANENSI ABBATIA
servati fidem editum, & ab observationibus R.P. SOLLERII
Societatis J E S U vindicatum.

*Opera & studio D. * * * Presbyteri & Monachi Benedictini
è Congregatione sancti Mauri.*

Burman

PARISIIS,
Apud PETRUM FRANCISCUM GIFFART, Librarium,
via Jacobæa sub signo sanctæ Theresiæ.

M. DCCXVIII.
CUM APPROBATIONE ET PRIVILEGIO REGIS.

U S U A R D I

SAN GERMANNENS

M U S E U M

BIBLIOTHECA

REGIA

MONACENSIS.

PRÆFATIO.

A Utographum Ufuardini Martyrologii tanto studio per novem sæcula asservatum, tantopere ab Eruditis expetitur, toties efflagitatum en tandem prodit e Bibliotheca sancti Germani a Pratis. Ex quo R. P. Johan. Bollandus, cujus pios doctosque labores nulla umquam delebit oblivio, præclarum istud monumentum sibi describi, & cum alio ejusdem Abbatiae recentiori codice conferri curaverat, Ufuardumque juris publici facturum esse se promiserat; Benedictini, qui, suis modo ditescat opibus res publica litteraria, pro nihilo habent sibi munus acceptum referri, de illo typis mandando ne cogitabant quidem. Illa gloria frui Virum optimè de Ecclesia merentem non solum æquo patiebantur animo; sed etiam gaudebant de suo non-nihil accessisse Collectioni quæ uberes orbi Christiano fructus allatura erat. Sibi persuadebant Viro erudito ejusque adjutoribus summo in pretio futurum esse suum Codicem, eosque religioni ducturos addere quidquam vel detrahere. Nec eos terrebat, quod in sua præfatione celebris ille Jesuita magis in Heriniensem codicem, quàm in Pratensem, propendere videbatur. Cùm enim Heriniensis illi non visus esset potior Pra-

Præf. in
acta SS.
Tom. I

tenfi, quàm quod iste Idibus Januarii translationem reliquiarum S. Viventii Verziacum adnuntiaret, nihil factu fuisset facilius, quàm evelle-
re ex animo tenuissimum illum scrupulum. Satis fuisset Virum veritatis amantem admonere, adjectam recentiore manu fuisse illam translationem; scripturarum discrimen esse vel cæco perspicuum; in hujus generis opere nihil mirum esse, quod quædam addita fuerint; nisi vellet pro novis festis novum subinde exaratum fuisse codicem; nihil inde auctoritatis autographo decedere, quod se satis scripturæ antiquitate, nitore, elegantia tueretur atque defendit.

Sed nostra nos fefellit opinio. Postquam per septuaginta annos suspensam omnium expectationem tenuerunt Antuerpienses Jesuitæ, tandem in lucem emittunt Martyrologium, Ufuardi vocant, sed ita non purum, ut, si revivisceret Ufuardus, in illo frustra se ipse quæreret. Quibusnam vero causis tantum sibi licentiæ dederunt? quia in autographo Pratenfi lituræ sunt, & lituris superinducta quædam, quæ in cæteris Ufuardini Martyrologii exemplis desunt. Mirum scilicet in autographo lituras videri, quasi non illud maxime laudaretur opus quod multa litura coercuit: & superinducta quædam quid autographo fidei detrahunt, cum quæ superinduxit manus, eadem est, quæ reliquum Codicem exaravit?

Illatam nostro Codici tantam injuriam dissimulare non decebat, non licebat. Nam si notæ

chronologicæ, quas præ se Codex ille fert; si forma litterarum, quibus describitur; si silentium de iis, qui postea sunt in sanctorum numerum relati; si festorum consecutis temporibus institutorum prætermissio; si nostra in conservandis codicibus cura, vigilantia fidesque non possunt a suspicionibus tutum Ussuardi autographum præstare; quid certi futurum est in literis? Omnium auctorum qui nostris e bibliothecis exierunt, quem habemus habuimusve codicem, cujus vetustas & præstantia pluribus firmioribusque argumentis nitatur? Artis criticæ veluti norma est, ut vetustissimus est codex & proximè ab auctore abest, ita minimè interpolationis nomine suspectum esse: quid fiet, obsecro, illa norma, si, quem ab ipsomet auctore, aut eo dirigente scriptum esse constat, eum adulteratum fingere licet?

At enim, inquires, Sirmondus, Johannes Baptistæ de Cortas, Stephanus Chamillart Jesuitæ Codicem illum inspexerunt; illum etiam Castellanus Parisiensis Ecclesiæ Canonicus semel & iterum contulit: quâ fieri potuit, ut viri in dignoscendis conferendisque codicibus exercitati tam sæpe fallerentur?

V. Edit.
Soller.
præf. in
Ussuardi
martyro-
log. c. 3.
art. 4. §.
I. n. 195.

Istud mihi etiam, donec ipse hisce oculis codicem vidi, visum est incredibile. Quin & diu dubitavi, an revera Castellanus retulisset ea, quæ ab illo accepisse se testatur postremus Ussuardi Editor R. P. Sollerius Soc. Jesu: necdum crederem, nisi tam timuisssem illius fidem, quàm

parum ille timuit Benedictinorum suspectam habere. Utcunque est, nostra omnibus patet Bibliotheca; præsto erit Codex, unusquisque iudex esse poterit. Tantum opus est oculis. Atque ut omnes, quid occasionem controversiæ dederit, sciant; non solum paginam integram ære incidi volumus; verum etiam autographum exhiberi totum, cujuscumque est. Quæ addita fuerunt alia manu, ea certe pauca, alio charactere pinguntur; quæ in margine posita, in margine relicta sunt; quæ manca sunt & mutila, eadem videbuntur. Sic Lector ipse judicabit, quæ Usuardo adjudicari, quæ eidem adjudicari debeant.

Quis autem Usuardus ille fuerit; quo tempore Martyrologium scripserit; ex quibus illud fontibus hauserit, disputant inter se Critici, totaque in his rebus prolixissima versatur præfixa Solleriano Usuardo Præfatio. Ego qui grandis voluminis minimè sum ambitiosus, quæ certis ex monumentis comperire licuit, narratione tradam brevi.

^a Aimoin.
Transl.

corp. ss.

Georgii

Aurel.

&c. pag.

4.

^b Prolog.

martyrol.

Usuard.

^c Spicil.

to. 4. pag.

229.

Aimoin.

ibid. pag.

40.

Usuardus ^a *vir magnæ probitatis*, ^b sancti Germani Parisiensis sacerdos & monachus fuit. Jam anno 838. professioni monasticæ nomen dederat. ^c Tunc enim subscripsit instrumento, quo Pratenfes monachi precum societatem sanxerunt cum Remigianis Remensibus. Annis circiter decem & novem elapsis, cum diruta a Sarracenis vel Mauris Valentia civitate, spes data fuisset Pratenfibus, facile se in ruinis illius urbis corpus beati Vincentii levitæ sui patroni inventuros;

PRÆFATIO.

v

Hilduinus II. abbas neminem judicavit Ufuardo magis idoneum, qui pium hoc & laboriosum iter susciperet. Quod ingressus cum comite Odilardo, cum Valentiam ire non posset, Mauris itinera infestantibus, Cordubam petiit, unde tandem anno 858. Egmantum in villam ad monachos Pratenfes pertinentem & in Senonensi diœcesi sitam revexit sanctorum Georgii & Aurelii corpora & sanctæ Nataliæ caput.

Anno 863. Nortmannis, qui sancti Germani monasterium incenderant, in suam patriam reversis, Ufuardus cum ceteris monachis Parisios rediit, jussuque Caroli Calvi Martyrologio operam dedit. Cur id negotii datum illi fuerit, ipse causam affert in Prologo. Tunc temporis plurima vulgata fuerant hujus generis scripta. Nam præter illa, quæ Hieronymi & Bedæ nomina præferebant, Florus (incertum quis fuerit) aut peculiare quoddam concinnaverat, aut Bedæ tantum auxerat. Rabanus Moguntiae archiepiscopus; Wandalbertus diaconus & monachus Prumiensis in diœcesi Trevirensi ejusdem generis opus composuerant: quos secutus fuerat Ado primùm Ferrariensis monachus, dein episcopus Viennensis. Ex omnibus illis martyrologiis unum confecit Ufuardus noster.

Ex omnibus illis dico, quamvis illa nominatim non appellet. Nam clare indicat, præter Hieronymi, Bedæ & Flori martyrologia, alia fuisse quibus uteretur. Prologi verba sunt: *quæ res pia quidem sollicitudine (vestro, si recordamini,*

jussu dignanter admoto) me ad hoc, etsi indignum, compulit; quatinus sanctorum sacras atque anniversario recolendas festivitates ex quibusdam precedentium Patrum martyrologiis in quamdam colligerem unitatem. Erant igitur ante Ufuardum quædam præcedentium Patrum martyrologia. At Rabanianum, Wandalbertinum & Adonianum composita ante fuerant, quàm suo manum Ufuardus ad-moveret. De duobus prioribus res extra contro-versiam est. De Adoniano inter Eruditos conve-nit conditum ab Adone fuisse, antequam Vien-nensem cathedram occuparet, quam occupavit anno 860. Jam luce clarius est Ufuardum confe-cisse suum postquam ex Hispania rediit. Id pro-bant cùm plurimi sancti ex Hispania, quos sa-cris fastis inseruit; tùm exceptio corporum san-ctorum Georgii & Aurelii xiiii. Kal. Nov. pri-ma manu consignata. Egmontum venit anno 858. Egmonti, in villa scripsisse libris omnibus destitutum, res est omnium absurdissima. Nec minus absurdum de Martyrologio Carolum Cal-vum cogitasse, dum Nortmanni regiam urbem obsidebant & vicina igne ferroque vastabant. Ante annum autem 863. Ufuardum cum ceteris monachis Lutetiam non rediisse narrat Aimoi-nus testis oculatus & reditus comes. Non igitur ante annum 863. ad Martyrologium animum adjunxit Ufuardus. Ante Ufuardinum igitur Ado-nis martyrologium scriptum fuerat; quod in causa est, cur sæpe in utroque elogia iisdem fere verbis concepta legantur. Nec Adonem tamen

Aimoin.
Transl.
corp SS.
Georg.
Aurel.
&c. pag.
51.

Aimoin.
1. 2. mi-
rac. sancti
Germani
c. 15.

nec cæteros laudat nominatim; quia nec profitebatur se proprio Marte martyrologium conficere, & illi Martyrologi nemini tunc temporis noti non erant.

At illa, inquires, præcedentium Patrum martyrologia sunt Hieronymi, Bedæ & Flori martyrologia. Repugnant Ufuardi verba. Sic enim pergit paulo inferius: *Præterea & venerabilium, Hieronymi scilicet & Bedæ presbiterorum, piis, quamvis succinctis, super hoc provocabar descriptis.* Nemo hæc attento animo cum antecedentibus comparaverit, quin intelligat illa præcedentium Patrum martyrologia non eadem esse ac illa, quæ Hieronymi & Bedæ *pia descripta* vocat. Præterea ait ideo suscepisse Martyrologium, quod recolebat in ipsis eorumdem (martyrologiorum præcedentium) *solempnitatibus quàm multos propriæ negligentiae excessus.* At hujus vitii nec Hieronymum, nec Bedam, nec Florum accusat. Sic enim primum de Hieronymo: *quorum alter brevitati studens.* Si brevitati studuit, brevitatis non fuit negligentiae: deinde de Beda: *alter vero quamplures dies intactos relinquens* adnotavit, ut ipse testatur in fine epitomes, omnes quos invenire potuit. Si ergo uterque *multa inveniuntur hujus operis præteruisse necessaria*, alter brevitatis studio peccavit, alter ignoratione, neuter negligentia. Florum denique tantum abest ut negligentiae infimulet, ut illum sibi sequendum esse censuerit: *Censui & Flori memorabilis latiora jam in eo ipso negotio sequi vestigia &c.* Igitur præter Hieronymi,

Bedæ & Flori martyrologia, præ oculis habuit Ufuardus Rabanianum, Wandalbertinum, Adonianum, & fortasse alia quarundam ecclesiarum propria, quæ ante Ufuardum composita cognoscimus.

Neque vero præcedentium ita pressit Ufuardus vestigia, ut ab illis aliquando recedere non auderet. Nullum in suo Martyrologio vitium reliquit ex iis, quæ sibi in aliis displicuerant. Hieronymianum æquo brevius dilatavit, supplevit quæ Bedæ deerant necessaria; Flori, aut si malis, Adonis (nam an secundus ille liber quem sequi statuit, revera sit Flori, an ipsissimum Adonis martyrologium, lis est adhuc sub iudice) longiores narrationes paucioribus contraxit. Addidit etiam multa de suo; plures sanctos quos in Hispaniam iter faciens in eo regno coli didicerat; dies festos omnes sui monasterii proprios, & alia quæ sagaci indagine perquisierat. Itaque qui cujuscumque sancti mentionem ab Ufuardo factam idcirco negaret, quia de illo silent alia martyrologia, is inepte faceret; cum Ufuardus ipse clamet non alia martyrologia se in omnibus imitatum esse. *At si quid, inquit, præter quod ab illis accepi in hoc opere actum vel mutatum est, sagaci a me indagine id perquisitum agnosci poterit.*

Opus tanto labore perpolitum, tantaque perfectum industria non poterat omnibus non probari. Ne tamen essent, qui illum levitate potius animi, quam rei utilitate ad corrigenda alia martyrologia adductum esse suspicarentur, suum
Carolo

Carolo, qui nondum Augustus erat, ut liquet ex vetustissimis hujus abbatiae, Regiae Bibliothecae, aliisque Ufuardi codicibus, nuncupandum esse duxit: quo etiam illum impulit spes haud obscura fore, ut liber tanta auctoritate munitus plus apud praesentes & posteros ponderis haberet. Res ad votum successit. Ita enim concinna sua & eleganti brevitae placuit istud Martyrologium, ut vix absolutum ab omnibus fere ecclesiis usurparetur.

Quamdiu postea vixerit Ufuardus, incertum. Id unum exploratum est, vitam ejus prorogari non posse ultra annum 877. Nam in Necrologio, quod eadem ætate est & ejusdem auctoris ac martyrologium, Ermentrudis Reginae uxoris Caroli mors prima manu notatur; alia eaque recentiore mors Caroli. Ermentrudis autem obiit anno 869. Carolus anno 877. Ufuardus igitur intra illud spatium obiit mortem, idque Idibus Januarii. Nam hoc die in eodem Necrologio rubeis litteris memoratur *Ufuardus Sacerdos.*

MONITUM

Quæ ante parentheses, primùm scribentis;
quæ intra parentheses, manus sunt
corrigentis.

Kl. Januarii

redire pmissus. urta & uerbo clarus scō fine quieuit.

In territorio lugdunensi. scī augendi abb. [cuius uita uirtutib;
& miraculis plena refulsit. Alexandrie. scēe uirgine uirg.]

V. Kl. Februarii

In monasterio reomensi. depositio iohannis

[pr̄bi uiridī. Cinomannis. scī iuliani. epī ciuitatis ipsius primi]

III. Kl. Febr.

Ipsodie passio scī flau

ammar tr̄ris. [In territorio parisiacensi. baltildis.

reginae]

VI Kl. Mai.

& septem milia coronarentur. [In pago pontiuo. scī
richarii pr̄bi & conf.]

III. Kl. Septembris

ac miraculis gloriosa quieuit in pace. Parisius.

dep̄ [scī mederici pr̄bi & monachi. Ipsodie scēe candidę uirg.]

VARIAE USUARDINI
MARTYROLOGII
EDITIONES

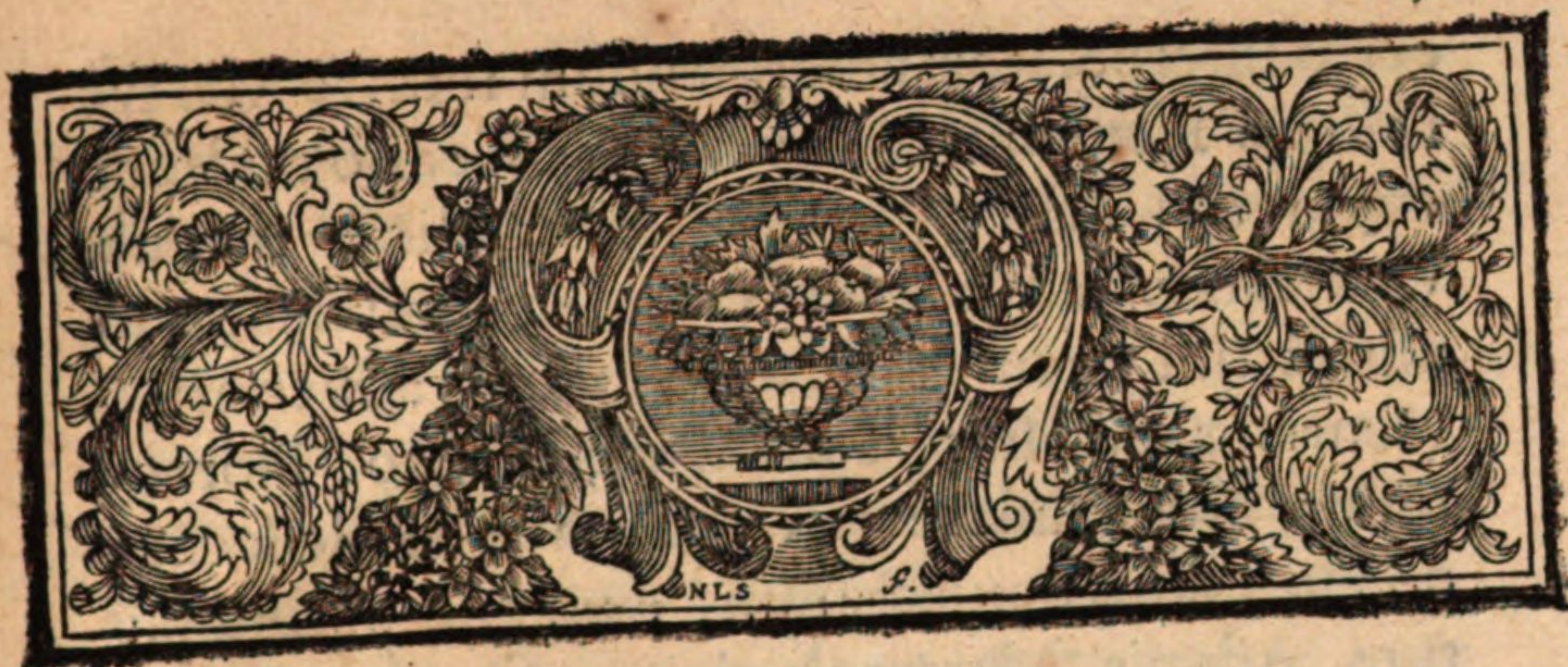
Quæ a Pratenſi Codice recedunt.

Lubecana anno	1475
Ultrajectina anno	1480
Florentina anno	1486
Papienſis anno	1487
Lubecana alia anno	1490
Coloniensis anno	1490
Parisienſis Munerati anno	1490
Veneta Belini anno	1498
Lovaniensis Molani anno	1513
Coloniensis Greveni anno	1515
Coloniensis Greveni altera anno	1521
Parisienſis Belini anno	1521
Parisienſis Munerati anno	1536
Editio incerta anno	1537
Lovaniensis Molani anno	1568
Lovaniensis Molani altera anno	1573
Antuerpiensis anno	1583
Parisienſis apud Michaeleni Sonnum	1583
Antuerpiensis Sollerii anno	1714

MARTYROLOGII EDITIONES

Quae a Patris Codice recedunt.

1471	Abbas anno
1480	Urbis anno
1486	Urbis anno
1487	Urbis anno
1490	Urbis anno
1490	Urbis anno
1490	Urbis anno
1493	Urbis anno
1512	Urbis anno
1512	Urbis anno
1514	Urbis anno
1515	Urbis anno
1516	Urbis anno
1517	Urbis anno
1563	Urbis anno
1573	Urbis anno
1587	Urbis anno
1587	Urbis anno
1714	Urbis anno

REVERENDO PATRI
 JOANNI BAPTISTÆ SOLLERIO
 PRESBYTERO ET THEOLOGO
 SOCIETATIS JESU.

D. * * * Presbyter & Monachus Benedictinus
 Congreg. S. Mauri.

S. P. D.

Andem persolvisti munus, quod
 septuaginta abhinc annis Bollan-
 dus dux vester pollicitus fuerat.
 Opus fane magnum & magni la-
 boris. Erudita Præfatio, tam utilis
 quam proluxa. Neque enim dubium est, quin
 Doctis vehementer placeant, quæ differuisti de
 Bedæ Martyrologio Flori diligentia aucto, tecum-
 que tuis rationibus victi judicent Henschenium
 & Papebrochium deceptos Bedæ adjudicasse
 quod Bedæ & Flori erat; Floro tribuisse quod in-

certo interpolatori adscribendum fuit. De Martyrologio Romano Rosvveidi curis edito multum etiam tibi debet litteraria Respublica: in quo vindicando tuus eo gloriosior est triumphus, quo plures tibi erant & formidolosiores adversarii, Henricus Valesius, Saussayus, Fronto, Florentinius. Nec laudare non possum tuam de secundo Flori libro conjecturam, eum esse purum putum Adonis Martyrologium, si conjecturam vocare licet sententiam tot tamque solidis argumentis fultam. Quod contra omnium Eruditorum opinionem affirmas, Adonem ante Usuardum scripsisse, fuisseque modo non ab Usuardo exscriptum, id ita mihi videtur evidens, ut mirari satis non possim quo modo a Criticis negari potuerit. Neque etiam inutiles futurae sunt Observationes. Verum est, postquam Usuardus ipse in Prologo ingenue confessus fuit per quos profecerat, non admodum necessarium fuisse fontes indicare, unde fluxerat maximam partem ejus Martyrologium: sed quia oportuisset quatuor aut quinque libros conferri simul, quibus illi libri deerunt, aut conferendi otium non erit, ii non ægre ferent se hoc labore levatos fuisse. Denique Auctaria aut sanctorum ignotorum nomina suppeditant, aut notorum docent quo memoria pertinuerit; qui sane fructus haud quaquam est levis. Hæc omnia pulchre, bene, recte. Si tam præclaris principiis cætera responderent, o librum eximium! o martyrologium nullis non laudibus extollendum! Verum in ju-

dicio, quod de Codicibus tulisti, pace tua di-
 xerim, nec Henschenii & Papebrochii correcto-
 rem, nec Martyrologii Romani assertorem
 agnosco: nihil video quod tuam *χρητικήν δύναμιν*
 referat; nihil, quod tibi honori esse possit. Hinc
 pendebat tamen Editionis & pretium & utilitas.
 Nam ne legit quidem Præfationem qui Usuardo
 tantum opus habet. Caput est, Auctor ipse: &
 tuæ Editoris præcipuæ partes erant curare, ut
 Usuardum exhiberes, ipsum, si fieri posset; sin,
 quam minime interpolatum. Tota res igitur in
 Codicum delectu posita. Tu Codicem omnium
 antiquissimum, integerrimum, reddendis Usuar-
 di sententiis verbisque accommodatissimum, at-
 que, ut verbo dicam quod Codicem commendat
 maxime, ipsummet Usuardi Autographum ne-
 glexisti nulla causa; prætulisti Codices, quorum
 nullus omnino purus, alii sunt aliis inquinatio-
 res, quique nec ad iudicium de Pratenſi feren-
 dum, nec ad edendum Usuardum utiles tibi esse
 poterant. Atque hæc culpa est, omnium quas
 Editor possit committere gravissima, in quam
 te incidisse demonstrare aggredior. In quo ca-
 vebo quam maxime, ne quid mihi excidat, quod
 vel tantisper tuum animum offendere possit. Sed
 sicubi aut acris indoles, aut calidius veritatis stu-
 dium, aut tuæ censuræ iniquitas, aut paulo re-
 missior circumſpectio fecit, ut injuriam injuria
 rependerem, id pro tua humanitate ignoscas ve-
 lim. Incipio.

Ac primum contendo Autographum esse no-

strum Codicem. Quibus rationibus, audi. I. Li-
 quet scripturam esse noni sæculi. Judicium ocu-
 lorum est, a quo provocat nemo, quin sit aut
 cæcus aut male pertinax. II. Certum est scriptum
 fuisse Codicem ante 877. cum in Necrologio,
 quod eadem scriptum est manu, Caroli Impe-
 ratoris hoc anno defuncti mors alia manu note-
 tur. Scio quam huic argumento suspicionem as-
 perferis. *Quid si, inquis, totus ille Codex centum
 & si vis, ducentis annis post Usuardi obitum scriptus
 sit, ecquid eadem prima manus Necrologium aliquo
 usque prosequi potuit, secundaria autem, nescio quæ,
 reliqua superaddere?* Quo in ludo, R. P. didicisti
 res certas suspicionibus eludere? Quid si Judæi
 Scripturas sacras finxerunt aut adulterarunt?
 Quid si Benedictini veterum Patrum non tam
 custodes fuerunt, quam fabricatores aut corru-
 ptores? Quid si ex eadem officina prodierunt
 historici, oratores, poëtæ? Nosti quo perdu-
 ceret isthæc suspicandi licentia? Unde abii, re-
 vertor. III. Carolo Regi necdum Augusto dedi-
 catum opus fuisse fidem faciunt MSS. Pratenfes,
 Regiæ Bibliothecæ, alique non pauci codices,
 quorum prologus Carolum non Augustum, sed
Regem piissimum simpliciter appellat. IV. In ab-
 batia Sangermanensi exaratum fuisse Codicem,
 res est perspicua. Solemnitates omnes monasterii
 proprias Martyrologium refert; Martyrologio
 adjungitur sancti Benedicti Regula in Capitulo
 legi solita; in Necrologio Abbates & monachi
 ejusdem abbatiæ memorantur; tria hæc eadem
 manu

manu. V. Extra controversiam est Ufuardum S. Germani a Pratis monachum fuisse: id ipsa indicat Prologi subscriptio: *Explicit Prologus* Prolog.
Ufuardi monachi sancti Germani Paris. Neque suspicio esse potest adjectam hanc postea fuisse subscriptionem: ita enim Prologum inter & Augustini testimonium inseritur, ut, si defuit antea, nulla arte intrudi potuerit. VI. Nemo dubitaverit in usum hujus abbatiæ cessisse hunc ipsum codicem per tria saltem sæcula. Rem probant additæ margini solemnitates, quæ post Ufuardum celebrari cœperunt, & quæ in aliis ejusdem Martyrologii exemplis, quæ, expleto Necrologio, fuerunt eodem in Monasterio scriptæ ibidemque etiamnum asservantur, in textum ipsum translatae sunt. VII. Indubitatum est numquam a nono sæculo aut combustam aut direptam fuisse hujusce monasterii bibliothecam. VIII. Nemo Benedictinos criminatus est aut cudisse aut corrupisse veterum libros, nisi qui veterum auctoritatem defugere voluit. Quid tibi animi est, Rev. Pater? Hæ certæ non sunt autographi notæ? hæc argumenta meris conjecturis debilitari possunt? Tuas in causa tot tamque firmis subsidiis munita negligere liceret, & reapse negligerem, si mihi cum quovis lectore sermo esset: sed cum te a veritate abduxerint, illas dissipari, si non omnibus, tibi saltem utile fuerit.

Primum autographo minime convenire tibi Præf. c 3.
 videntur *tot lituræ, erasures, superinductiones*, art. 4. §. 1.
adjectiones, detractiones, mutationes. Deerant re-

cepta vocabula, quibus tuum a Pratenſi Codice alienum animum ſatis exprimeres: nova & latinis auribus inaudita fabricari oportuit. Quam varia ſunt hominum judicia! Ego nulla alia re magis adducor ad credendum Auctoris ipſius eſſe noſtrum codicem, quam quod tot deleta, erasa, ſuperinducta, adjecta, detracta, mutata video. An unquam fuit Autographum operis ſaltem non mali, quod lituris vacaret? An ulli unquam vitio datum eſt damnasse quæ placuerant, invenisse quæ fugerant? An ſoli Uſuardo non licuerit ſcire, ſtylum non minus agere cum delet? Certum habeo te tuis e ſchedis erasurum quidquid in Pratenſem Codicem non ſatis conſiderate dixiſti. Id ut mihi inducam in animum, facit & nota tua probitas & veritatis amor, quem præ te fers. At ſi cui decem poſt mortem tuam annis Antuerpienſem Jeſuitarum domum inviſenti quiſpiam e ſodalibus intuenda præberet tua ſcripta ſic emendata & correctæ; ferretne ſodalis ille ſic argutantem: quære peregrinum, ſcripta illa non ſunt autographa. Non aliud ego recipio, quam quod ipſe in lucem edidit. Fuit Symmiſta quidam, qui eruditi ſcriptoris famæ conſulere volens, ſuum ſtylum ad illius accommodandum eſſe cenſuit. Si typis mandandum denuo eſſet illud opus, exemplis uterer in vulgus diſſeminatis, tuo quod vocas autographo nullam tribuerem fidem. Illa enim ſunt nitida, ſplendida, nullo additamento, nulla interpolatione; hoc autem horridum, ſordidum, totum lituris inter-

polationibusque fœdatum est. Cogita, R. P. quibus rationibus illiberalem illam cavillationem repelleret sodalis tuus, & iisdem tuam a nobis repulsam puta.

Dixeris: *Non tantum vitæ Usuardo superfuit, ut tot variationes in Autographum suum induceret.* Præf. c. 3.
art. 4. §.
1. n. 199.

Quod ut probabile videatur, rationem temporum computas. Scriptus est Pratenfis codex, inquis ex Mabillione, hoc temporis intervallo, quod Ermentrudis inter & Caroli Imperatoris conjugis ejus mortem intercessit. Nam in Necrologio mors Ermentrudis Reginae prima manu nonis Octobris; Caroli autem, pridie nonas Octobris recentiore manu signata est. Ermentrudis obiit anno 869. Carolus anno 877. defunctus est. Scriptum igitur fuit Martyrologium inter annum 869. & 877. Pergis tu: *imo admittendum erit, scriptum vel saltem completum fuisse post annum 875. quo primum Calvus Imperator creatus est, adeoque probabilissime anno proxime sequenti 876. Insistendo Mabillionis conjectura consequens etiam erit obiisse Usuardum ante Calvum, cum hic alia manu Necrologio inscriptus sit, proindeque, ut summum, ad initum anni 877. supervixisse.* Præf. c. 3.
art. 4. §.
1. n. 206. Atque ita subductis calculis Usuardum censes uno circiter post absolutum oblatumque Carolo Imperatori Martyrologium anno vixisse; quo brevi temporis spatio non esse credibile tam multa potuisse Usuardo occurrere, quæ in Martyrologio mutaret, oblitteraret, adjiceret.

Ain tu, R. P. totus annus non sufficit, ut opus

tam exiguum in quinquaginta circiter locis corrigatur? Nam non plura sunt, ubi stylum vertetur Ufuardus. Cujusmodi sunt autem illæ emendationes? Hic nuda litura est, illic additum sancti nomen; est ubi loci tantum mutetur appellatio; ut omnibus correctionibus vix decem pagellas impleas. Et unde habes nuncupatum Carolo Imperatori fuisse Martyrologium? Non Augusto, sed *Regum piissimo* dedicatum esse docuerat præmissa tuo Herinienfi codici præfatio. Nulane est illius tantopere commendati codicis auctoritas, nisi ubi cum Pratenfi pugnat? Neque etiam iste, neque Dervenfis codex in bibliotheca regia servatus, de cujus vetustate & pretio dicam postea, Augusti nomen præfert. Quid contra tres istos codices recentiorum turba? Etsi igitur quod voluit noster doctæ memoriæ Mabillio, annum inter 869. & 877. scriptum fuisset Martyrologium, facile potuit Ufuardus perfecto jam & oblato Martyrologio vivere superstes quatuor aut quinque annos; longius, quam necessarium erat, intervallum temporis ad eradenda quæ displicebant, addenda quæ magis apta judicabat. Præterea, sive majoribus negotiis distractus fuerit Mabillio, cum conjecturam scribebat, sive ego tardus sim, omnino non capio, cur, ex eo quod Ermentrudis Caroli uxoris alia, alia Caroli mors notata sit manu, necesse sit exaratum fuisse Martyrologium hoc temporis intervallo, quod inter utriusque mortem effluxit. Quid vetat scriptum esse duobus, quatuor, sex annis

ante Necrologium? An quod eadem sit manus? sed manus cum annis non mutatur præsertim tam paucis. Fieri etiam potuit, ut, cum Ufuardus Necrologium scriberet, nullius mors esset, quæ nonis Octobris consignaretur. Erat enim hoc in more positum, ut qui Necrologium scribebant, omnes anni dies primum ordinarent, posteaque mortuum quemque diei adscriberent, quo mors ejus acciderat: quod in causa est cur in Ufuardino Necrologio plurimi sint hodieque dies omnino vacui; plurimi etiam quos replevit manus Ufuardina recentior.

Addis: *Quis suspicari ausit Ufuardo aut fas aut integrum fuisse corrigere, postquam Martyrologium ab Imperatore & Ecclesiis esset admissum?* Delicias facis, R. P. An umquam lege cautum est, ne quis Ufuardino Martyrologio quidquam adjiceret aut detraheret? Nonne concessum omnibus Ecclesiis fuit, ut suas quæque solemnitates adderent? Et illa codicum varietas, nonne signum est, impune fuisse muratum, auctum, imminutum? Pergis porro: *Quis suadeat toties recursuram eandem manum addentem, detrahentem &c. &c.) tamen tam sæpe apparere atramentum aliud vel indicia alia, quæ satis convincant, multos annos faciendis correctionibus certo intercurrisse?* Hic tu clamitas apparere sæpe atramentum aliud, & toto tuo volumine bis tantum, si bene memini, de atramento conquestus es. Sed atramentum aliud atque aliud sæpe fuerit adhibitum; an atramenti laguncula multis annis sufficit? Nonne tibi, om-

Præf. c. 3.
art. 4. §. 1.
l. n. 206.

Ibid.

nibus sæpe usu venit, ut atramentum elapsa hebdomada decoloretur? Næ illi veteres non consulebant in longitudinem. Providere debuerunt sua scripta ob atramentum apud nepotes futuros plus minusve habitura auctoritatis; proinde curare ut ne sibi venderetur, quod brevi flavesceret. Quæ *alia* illa sint *indicia* multos annos impendere debuisse Usuardum emendando Codici, nescio: Refellam, cum assignare poteris.

Jam si rogites qui factum fuerit, ut Pratenfis codex corrigeretur, ceteri non item; ratio in promptu est. Auctor sui Martyrologii exemplum offert Carolo Regi. Statim probatur omnibus, exscribitur. Suus interim codex domi manet. Succedente tempore, novæ notitiæ accedunt. Incidit auctor in Acta quæ prius ipsi non visa fuerant. Quoties in manus resumit opus, quædam, ut fit, scripsisse, quædam omisisse, quædam non aptius adnotasse pœnitet. Adjicit, oblitterat, loco movet, luxuriantia adstringit, dirigit inordinata, soluta componit, ad unguem castigat. Habes cur Pratenfis emendetur. Emendati autem non sunt alii codices, quia alia procul dubio aliis mensibus expolita sunt, & importunum fuisset, simul atque quidpiam corrigere visum fuerat, omnes Ecclesias admonere. Fortasse etiam admonuit; sed aut novos sumptus facere, aut alia nescio qua causa monitis parere noluerunt. Quid vero nos torquemus, ut ejus rei ratio reddatur, cum idem quotidie accidat? Non est auctor, qui anno postquam in lucem opus editum est, non

animadvertat a se multa prætermiffa, quæ dixisse; multa dicta, quæ prætermiffisse vellet: nec tamen gratum aut commodum fuerit Eruditis nova ejusdem scriptoris eadem de re singulis annis emptitare volumina. Atque ut exemplo utar, quod ad rem accedit propius; scatet erratis Baronii martyrologium. Ea videt quisquis vel primoribus labris fastos ecclesiasticos attigit. In usu est tamen, & multi sunt anni dies, quibus sanctos appellamus, quos imitari nemo sibi licere duxerit. Eodem prorsus modo correxit Usuardus; sed aut nescierunt ceteræ Ecclesiæ, aut neglexerunt. Hæc de lituris hætenus.

Nunc ad argumentum venio cui palmam das, & propter quod te effers magnifice. Nimirum sexdecim & sexaginta anni dies magno apparatu enumeras, quibus *a simplicioribus codicibus aliis* Præf. c. 3. art. 4. §. 1. n. 200. *tum excusis tum Mss. dissentit Usuardus Pratenfis;* unde efficis *aut Autographum non esse Codicem illum, aut saltem aliud fuisse Autographum unum vel plura, ex quo vel ex quibus Heriniensis & alii Pratenfi puriores descripti sint.* Quam nulla ratione omnibus illis locis Pratensem Codicem e purorum numero excluderis, Notæ palam facient. Hic duntaxat argumentum excutiam. Igitur, si tibi credimus; ideo non est Autographum Pratenfis Codex, quod a ceteris & quidem sæpe numero recedat. An ex animo, R. P. justam esse causam existimas? Mihi quidem aliena prorsus videtur. Nam si Codex est autographum, tua ratio probat id unum, nulla fide exscriptum fuisse codi-

cem. Primo igitur probatum oportuit autographum non esse; & addidisses postea nihil esse mirum quod toties a reliquis codicibus dissideat. Autographi enim a ceteris discrepantia, quantalibet sit, numquam argumento esse potest non esse autographum. Sentis, opinor, primum tui argumenti vitium. Quod aliud colligis, *aut aliud fuisse autographum*; id equidem non negaverim: at ex illo alio autographo *puriores Pratenſi descriptos esse*, id tibi nullo modo assentior. Tritum est vetustate proverbium: *δευτερά φροντίδες σοφώτεραι*. Polit lima, non deturpat: nisi forte Uſuardus similis fuerit illis medicis, qui etiam integra secant: quod tantum abest ut fecerit, ut etiam plura emendasse vellem.

Deinde legi & perlegi diligenter quidquid a te fuit observatum in illos dies, quibus e purorum codicum albo Pratenſem expunxisti. Quærenti tam iniqui iudicii rationem, hæc mihi tua fuisse visa est, corruptum illum esse Codicem ubicumque lituris sordescit. Nam sanctos reddis omnes, quos sine litura Pratenſis Codex exhibet. Itaque quoties e tuis antiquiores memorant quosdam sanctos, ubi nulli sunt in Pratenſi, aut in isto aliter annuntiantur: si litura fuit his locis in Pratenſi, numquam omittis tuos antepone quasi nativam Uſuardi simplicitatem assecutos, quam in nostro sublatam alia manu aut corruptam esse contendis. Tuumne sensum satis calleo? At ita parum idonea est ad elevandam Pratenſis Codicis auctoritatem ista ratio, ut mirum sit,

fit, quomodo tibi homini magna sagacitate magnoque iudicio, in mentem venire potuerit.

Age, R. P. tam dociles veritati aures commoda, quam commodaturum te spopondisti. Litura non fit, nisi ut vel nihil sit, ubi quid antea scriptum fuerat; vel aliud legatur loco eorum, quæ scripta fuerant. Nihil igitur tibi proderunt lituræ, quin aut quo loco litura est in autographo, eodem semper in aliis codicibus sancti legantur; aut sancti qui lituris inscribuntur, numquam iidem sint, qui eodem loco videntur in aliis codicibus. Nam si aliquando accidit, ut ubi litura facta est in autographo, tui codices nullos referant sanctos; aut tui codices eosdem habeant sanctos, ac eos, qui in autographi lituris versantur; etiam si verum aliquando esset deesse in autographo sanctos, ubi quosdam tui codices commemorant; aut in illo sanctos memorari alios ab iis quos referunt tui codices; nullum tamen ex lituris de autographo iudicium ferre posses. Quid ita? quia regula non est, quæ a seipsa dissidet secumque discordat.

Quantumvis perspicuitati studeo, vereor tamen ne intricatum tibi esse videatur hoc argumentum. Exempla confero. Die 17. Aprilis Pratensem Codicem sequi propterea noluisti, quod Niceforum habet, qui tuis in codicibus desideratur. Sed quo loco nunc in Pratenfi legitur Niceforus, eodem olim litura fuit. Ut igitur certus sis ducendam esse illo die ex tuis codicibus primigeniam Usuardi simplicitatem, deberet in illis

sanctus quispiam reperiri, qui ante lituram in Pratenſi fuerit. Nullum autem hujus lituræ fate-
ris in tuis codicibus apparere veſtigium. Qui er-
go Niceſori mentio tibi potuit eſſe cauſa, cur
tui codices potius quam Pratenſis, primigeniam
Uſuardi ſimplicitatem redolere viderentur?

Item diebus 14, 28, & 30. Januarii; 10, 17, 29,
& 30. Martii; 2, 17, 22, 23, & 26. Aprilis; 15. Junii;
23, 26, & 30. Auguſti; 25. Septembris; 17. Octo-
bris; 21, & 23. Novembris Pratenſem Codicem
vitiatum judicaſti, quia in lituris quorundam
ſanctorum facta fuit commemoratio, de quibus
tui codices plane conticeſcunt. At diebus 16 &
19. Martii; 8, 13 & 29 Auguſti; 20 & 21 Septem-
bris; 17. Octobris; 2. Novembris aliisque locis
ſœdatur etiam lituris Pratenſis Codex; nec tui
tamen ab illo vel unguem diſcedunt. Ut igitur
tui codices aliquando diverſi ſunt a Pratenſi, ubi
in iſto ſunt lituræ; ſic etiam cum illo nonnum-
quam conveniunt. Lituræ igitur tibi non poſſunt
eſſe loco regulæ, ex qua Pratenſem Codicem di-
judices; cum regula illa nulla ſit, quæ non ſem-
per eadem eſt. Atque ut hæc paucis omnia con-
traham: lituræ Pratenſis Codicis uſui tibi eſſe
non poſſunt ad deprimendam ejus auctoritatem,
niſi hinc indicaveris, qui ſancti ab Uſuardo ante
lituras inſcripti fuerint; vel demonſtres inſcri-
ptos lituris fuiſſe diverſos ab iis, quos Uſuardus
ipſe designaverat. Neutrum ex tuis codicibus
evincere potes; quandoquidem ſæpe repræſen-
tant & ſanctos qui in lituris leguntur, nullo litu-

rarum vestigio; & eosdem qui in lituris videntur. Operam igitur lusisti, cum tuorum codicum numero potius & mole, quam pretio & dignitate Pratensem obruere atque opprimere Codicem aggressus es.

Quid ad hæc, R. P? Num aliqua ex parte vitium facit hæc argumentatio? Num quid effugii relictum est? Unum video, & quod quidem tibi monstraverim lubens. Dic te non lituris solis usum fuisse pro regula; sed lituris simul & codicum discrepantia; te quibusdam locis aspernatum esse Pratensem, quia, præter lituras, ab aliis discrepabat; aliis locis imitatum esse, quod, quamvis lituræ essent, cum aliis tamen codicibus concordaret. Placetne? Atqui nihil factu facilius est, quam hoc etiam tibi præcludere. Nam læva manus non est dextræ similior, quam quæ in lituris sanctos a te rejectos scripsit, similis est illi quæ sanctos a te admissos notavit. Contestor oculos omnes. Si vel tenuissimum scripturarum discrimen sit, nullum verbum dico, quin Codex non modo non autographum, sed etiam omnium codicum deterrimus habeatur. Cum igitur in utrisque lituris eadem scriptura sit, nullo modo ad nativam Ufuardi simplicitatem explorandam subsidio esse potest codicum discrepantia.

Id nunc te sollicitum habet, qui fieri potuerit, ut Heriniensis & Tornacensis codices, præ quibus Pratensem contemnis, quasdam correctiones admiserint, quasdam vero minime. Equidem nullo negotio nodum expedire posse mihi videor.

Antequam Ufuardus exscribi juberet Martyrologium, quod Carolo Regi offerendum erat, haud dubie jam in autographo lituræ erant. Eru-
ditum enim & multæ lectionis opus est, & in hu-
jusmodi operibus quid novi quotidie succurrit
quod corrigas. Quæ correctæ fuerant in autogra-
pho, hæc omnia traducta sunt in primum ejus
exemplum, quod alterum autographum voca-
re licet. Ex isto tui sunt derivati codices. Hinc
est quod quasdam primi autographi correctio-
nes referant; alias autem non habent, quia nova
identidem induxit Ufuardus in suum, quæ alias
Ecclesias latuerunt, aut ab illis neglecta sunt.

Propero ad ultimum tuum argumentum. Quæ-
dam, inquis, in Pratenfis Codicis margine le-
guntur, quæ, licet manu recentiore addita, in
vetustissimis tamen quibusque Ufuardi codicibus
reperiuntur, atque adeo Ufuardi sunt. Unde
consequens tibi videtur aut non ipsa Ufuardi
manu scripta esse omnia, aut ipsum diverso cha-
ractere usum fuisse. *Inter varia exempla*, quæ fal-
so subindicas magno numero adduci posse, unum
tibi maxime visum est ad rem opportunum. Sic
enim die 7. Novembris de sancto Herculano
prima manus in Pratenfi Codice: *Apud Perusi-*
nam Italia urbem, natalis sancti Herculani episcopi;
& in margine manus recentior: *cujus corpus post*
abscisionem capitis ita unitum atque sanum die qua-
dragesimo, ut scribit sanctus Gregorius Papa, reper-
tum est, ac si nulla hoc incisio ferri tetigisset. Quam
tamen postremam longioremque elogii partem

nullus non habet Ufuardini Martyrologii codex
 etiam antiquissimus. *Utra est*, rogas, *manus au-*
tographa? Fateor in vetustissimis hocce narrari
 miraculum, ut ego illud ex Dervenfi exscripse-
 rim. Neque negari potest in margine adjectum
 esse manu recentiore & quidem imperita. Nam
 pro, *ac si nulla hoc incisio ferri*, scripsit, *ac si nulla*
incisio ferri, quæ sensu vacua sunt. Lubens etiam
 dederim Ufuardi esse totum illud elogium. *Ergo*
non constat primam manum esse Ufuardinam? Hæc
 tua conclusio est, R. P. Mihi, qui ob oculos
 Codicem habeo, longe secus videtur. Sancti
 Herculani inter & beati Amaranti commemora-
 tionem spatium interjicitur latum circiter polli-
 cem, quod scalpello rasum est; sed ita, ut hodie-
 que facile legatur *cujus* prima manu scriptum.
 Hinc tu, qui tot, tam dudum scribis, quique
 adeo sæpe expertus es quanta mobilitate inge-
 nium probet, improbet, manum stimulet aut
 compescat, facile nodum solvis. Ego quidem sic
 rem intelligo. Cum illius diei articulum litteris
 mandaret Ufuardus, primum in animo habuit
 ornare miraculo S. Herculani elogium. Scripta
 prima voce, repudiavit consilium, quod primum
 instituerat. Dictanti postea Codicem Carolo Re-
 gi offerendum subiit animum non parum inde
 ornamenti accessurum articulo; dictavit, nec
 tamen addidit suo Codici, quia nihil loci relictum
 erat. Ducentis post annis sodalis quispiam aut in
 alio codice, aut in B. Gregorii Dialogis miracu-
 lum legit, delectatus est, graviter tulit ab Usuar-

do esse prætermissum, adjecit.

Verum etsi in reliquo Codice una aut altera esset commemoratio alia manu scripta, modo omnium exemplorum illa sit, parum ad autographi fidem mihi videtur interesse, eadem an alia ejusdem ætatis manu exaratam esse. Nam non illud solum est autographum, quod ipsa scripsit auctoris manus. Satis est illud eo dictante aut dirigente esse scriptum. Quo concessio, quod negare non potes, an ad manum semper est idem scriptor? Nam ad id operis quod ab omnibus legi oportebat, Ufuardus elegit procul dubio, qui nitidius elegantiusque pingeret. At scriptor ille abesse, ægrotare potuit, cum quid in mentem auctori veniebat, quod Codici adjectum vellet. Summa est, quod omnibus exemplis est antiquius, id, sive eadem, sive alia ejusdem ætatis scriptum sit manu, non posse nisi ad autographum pertinere. Quidquid igitur correctionum in omnibus Ufuardi exemplis reperitur, id quamvis in Pratenſi Codice literæ inscriptum, quamvis alia manu notatum, Ufuardo ipsi vindicari debet. Satisne *dubia tua, imo errata* explanavi & dilui?

Quid si demonstravero tibi tuos Codices neque ad ferendum de Pratenſi Codice judicium, neque ad edendum Ufuardum utiles esse potuisse?

Autographum nosti codicem esse, quem auctor ipse exaravit propria manu, aut qui ipso dictante vel dirigente exaratus est, proinde ex quo certo dignoscitur, quid, vel quid non scripserit. Cum igitur ex Heriniensi & Torna-

censi aliisve pronuntiaveris Pratensem non esse
 autographum, oportet ex illis te perspectum ha-
 buisse quid scripserat, quid non scripserat Ufuar-
 dus. Neutrum tamen a te comperiri potuisse ve-
 hemens mihi suspicio est. Neutrum enim tibi com-
 pertum esse potuit, nisi vel autographum in ma-
 nus venerit, vel saltem exemplum purissimum :
 & utrumque tibi defuisse mihi persuasissimum est.
 Quo argumento? Audies. Lutetiæ in Bibliotheca
 regia Ufuardini martyrologii servatur codex miræ
 vetustatis, Carlovingiaco charactere scriptus, vix
 ulla litura, perpaucis additamentis, iisque in
 quibus perfacile manum recentiorem agnoscas.
 Noni sæculi vertentis, aut saltem ineuntis deci-
 mi esse nullus dubito. Nam ad calcem textitur
 manu recentiore quidam librorum catalogus,
 cum hoc titulo, eum esse librorum, qui reperti
 sunt in arca Adsonis abbatis Dervensis, postquam
 is Jerosolymam profectus est. Profectus est au-
 tem anno 992. Est igitur decimi sæculi manus
 illa recentior. Quam prope ad Ufuardi ætatem
 accedere oportet codicem ipsum, a qua manus
 recentior tam parum distat! Certe aut nullum est
 purissimum exemplum, aut illud est. Adde per-
 tinuisse olim insignem illum codicem ad Der-
 vense monasterium, quod a Carolo Calvo tot
 beneficiis cumulatum fuerat, ut non dubium
 sit, quin, ubi auditum est jussu Regis concin-
 natum fuisse Martyrologium, illud abbas ejus-
 que loci monachi in suum usum transtulerint.
 Adde etiam sancti Odonis commemorationem
 esse recentioris manus, qui tamen anno 944.

obiit, & statim a morte cultu publico honoratus est. In illo tamen exemplo, quamvis plerumque cum tuis codicibus consentiat, multa sunt loca, ubi dissentit. Vis nonnulla recenseam?

Die 15. Februarii, articulus incipit a sancto Blavio, ut in Pratenfi. 28. Maii, nihil de sancto Charauno refert, ne nominat quidem. 5. Junii, nihil habet de sancto Bonifacio episcopo. 30. refert hæc verba: *non tamen eadem die, sed evoluta anni tempore, ut vir disertus Arator scribit*; quæ tu negas ab Ufuardo esse scripta. 8. Julii, post *Ciliani martyris*, additur, & *sociorum ejus*. 12. de sancto Dyo filet. 20. *Ipso die sanctæ Margaritæ virginis*. 28. Augusti: *item via Portuensi SS. Martyrum Simplicii, Faustini & Beatricis temporibus Diocletiani &c.* quos martyres tui codices hoc die prætereunt. 7. Septembris, sanctus Clodoaldus simpliciter vocatur presbyter & confessor. 19. sanctum Sequanum non presbyterum, sed abbatem & confessorem dicit. 8. Octobris, Libaria virgo Pelagiæ peccatrici adjungitur. 9. Eleutherius unus ex Dionysii sociis non diaconus, sed presbyter appellatur. 20. Syndulfum & Adraudum adnuntiat. 23. de Benedicto confessore altum silentium. 30. de Germano Capuano nihil, sed: *Medio vico SS. Martyrum Pientii & Agentii & S. Columbæ virginis*. Mitto cetera. Quid ex illa lectionum varietate consequatur, etiam tacente me, plane intelligis. Tui codices procul abscedunt a duobus aliis, quorum unum autographum esse constat, alterum ex alio autographo desumptum

desumptum esse potius, quam tuos, probabilissimum est. Qui potuerunt igitur *ex autographo vel saltem purissimo apographo describi*? Quo pacto ex illis vel conicere potuisti quid scripserat, quid non scripserat Ufuardus? Quo jure ex illis pronuntiasti Pratensem non esse autographum? Tristis sane tuæ Editionis conditio. Video illam inter duos scopulos, quorum alterutro inlidatur necesse est. Quo enim accuratius res ab auctore conscriptas ejusque verba reddit Editio, eo censetur purior & castigatior: nihil utraque exhibet accuratius quam autographum; & ab autographo Ufuardi, utrumvis demum illud sit, longe aberras.

Sed benigne tecum agere volo. Esto tui codices merum Ufuardum referant, paucis exceptis additamentis, quæ tu sagacissime odoratus fueris. Esto Pratenfis Codex non autographi titulo dignus sit, & inter apographa recenseri debeat. Hoc etiam dato, vide ne non sagacis & prudentis hominis fuerit Pratenfi præferre quemvis alium codicem. Primum fateris Pratenfi ceteros omnes antiquitate cedere. Nonne tibi, R. P. incogitanti isthæc excidit confessio? Satisne deliberasti? Advertistine quantum periculi fuerit id honoris habere Pratenfi Codici? Certe quo propior est aqua scaturigini, eo minus alienis miscetur; & Pratenfis, si non fons ipse, saltem ita fonti vicinus est, ut inter utrumque vix ullum perspicui possit intervallum. Nam Herinienfis, te ipso teste, licet undecimi sæculi, Praten-

si tamen ducentis est annis recentior. Nono igitur sæculo exaratus Pratenfis Codex. Te ipso etiam tempora computante, vita functus est Ufuardus anno 876. Ufuardo igitur ad summum 23. annis posterius apographum.

Dabis etiam, sat scio, illud ex autographo esse deductum. Neque enim simile veri est aliunde accersitum esse codicem, cum opus fuit, ut autographo nimis extrito, codex alius exscriberetur. Nimis extritum fuisse autographum R. P? Opus fuisse ut post tres & viginti annos exscriberetur codex membranaceus, qui semel tantum per dies singulos, & singulis diebus per quatuor temporis momenta fumebatur in manus? An istud credibile tibi videri potest? cum nostris in templis chartacei videantur libri, qui licet singulis diebus sexaginta abhinc & eo amplius annis diu noctuque versantur, integri sunt tamen. Sed volo tantulum illud tempus durasse autographum. Saltem id concesseris monachos Pratenfes, ut librum a suo sodale compositum, a se per tres & viginti annos usurpatum restaurarent, non aliunde codicem fuisse mutuatos.

Id præterea fatearis oportet, nullam ecclesiam, nullum esse monasterium, quod minus interpolationis nomine suspectum videri debeat. Qua causa, quo colore mutassent Martyrologium Pratenfes monachi? Num eo temporis spatio quod Ufuardi mortem inter & decimum sæculum interest, sanctos quospiam suis fastis addidit aut detraxit Parisiensis Ecclesia? An no-

vis Reliquiis ditata est Abbatia Sangermanensis? Num societatem iniit cum alio monasterio, qua sanctos ejus colere obligaretur? Præfatio quid sis responsurus. Prima manus, inquit, bona fide autographum reddidit: sed post nonum sæculum perfida alia in totum Codicem grassata est, & loco eorum, quæ scripserat Ufuarius, alia substituit. Frustra te in istam latebram conjicis, R. P. habeo quo te teneam. Quæ enim lituras fecit manus, & in lituras nova induxit, eadem reliquum Codicem scriptum esse manifestum est. Quod si sponte concedere nolueris, id vel ab invito extorquebo, lituras esse decimo sæculo superiores. Nam codex Dervensis, quem & litterarum forma, & appositæ temporis notæ, & eruditi testantur nono sæculo vertente, aut ineunte decimo exaratum esse, multos ex iis articulis integros repræsentat, qui in litura scribuntur, nec verbum habet de iis, quæ ante lituras scripta fuerant. Erant igitur illæ lituræ in Pratenfi ante quam scriberetur Dervensis codex. Neque enim dixeris ex isto Pratensem fuisse correctum. Alioquin cur uno potius loco, quam altero? Cur priorum illarum correctionum nulla, aliqua superessent posteriorum vestigia? Eadem correctionum omnium est manus. Ergo omnes noni sæculi sunt. Eadem igitur ætate & exscriptus & correctus est Codex. Nulla causa fuit nono sæculo, cur Martyrologium a Pratenfibus mutaretur. Fatearis igitur necesse est in nullam Ecclesiam, nullumve monasterium cadere mi-

nus posse interpolationis suspicionem.

Nunc in medium veniant tui codices, & cum Pratenſi de honore & præſtantia contendant. De ætate habeo confitentem reum. *Ultro & lubens fateor*, inquis, *Heriniensem nostrum membraneum*
Præf. c. 3. *Pratenſi palmam omnino cedere . . . duobus minimum*
art. 4. §. *ſeculis posteriorem.* Magnum temporis interval-

1. n. 210. lum, R. P, & quo, etiamſi verum eſſet nihil novi inſertum in Uſuardum fuiſſe, id tamen non tam certo de Herinienſi, quam de Pratenſi judicare poteras; quod ſatis fuit, ut Pratenſem anteferres.

Herinienſem alioſve ex autographo aut ex puriſſimo apographo expreſſos fuiſſe quo argumento tibi perſuadere potuiſti? Qua nota dignoſcere quid Uſuardum ſaperet, quid Uſuardo repugnaret? Hieronymiani indices, Beda, Florus, Ado & quotquot ante Uſuardum fuerunt Martyrologiographi nihil ſubſidii conferre poterant, quandoquidem ſe ab illis aliquando reſceſſiſſe non obſcure indicat Uſuardus ipſe, cum ait in Prologo: *At ſi quid præter quod ab illis accepi in hoc opere actum vel mutatum eſt, ſagaci a me indagine perquiſitum agnoſci poterit.* Neque magis auxilio erant quotquot poſt Uſuardum ſcripta ſunt martyrologia. Vix enim duo invenias, quæ omnibus anni diebus ſint ſibi invicem conſentanea. Herinienſe Remenſis provinciæ ſanctis reſercitur; Tornacenſis codex multos ex Anglia admiscet; alii alios. Dices illos facile ab Uſuardinis diſcerni, quia quarundam Eccleſiarum proprii ſunt. At quot ſancti ſunt apud Uſuardum, quos propria quadam

& singulari ratione colunt quædam Ecclesiæ? Die 18. April. sanctum Maternum Ufuardo abjudicas, ut Treviris proprium. Cur non Ufuardus æque Maternum adnotasset ac Maximum, quem etiam Treviri singulari cultu prosequuntur? 24. ejusdem mensis, tuus ille tantopere jactatus Herimienensis codex inter impuros turpiter relegatur, quod sanctas Bovam & Dodam Remensibus proprias commemoret. Cur purus habetur, cum sanctos Basolum & Theodoricum pagorum quorundam ejusdem provinciæ proprios adnuntiat? Atque etiam aliquando accidit, ut illi ceterisque majoris pretii nulla causa interpolationis notam inureres, & illis vitio verteres quod puritati tribuendum fuit. Die 10. Februarii Pratensem illis prætulisti. Injuria; nam in Pratenfi sancta Austreberta in litura scribitur, & eam prima manus, ut vocas, ut ego autographum Carolo Regi oblatum, non memoravit. Deest enim sancta illa in Dervenfi codice. Puri etiam erant 16. Martii. Hilarium & Tatianum suo Codici adjecit Ufuardus, deleto toto, quem antea scripserat, articulo. Deletus quoque Eustachius, additusque Eulogius Cordubensis die 20. Septembris. Tui codices primam, ut Dervenfis, referebant manum, seu primum autographum. Cur illis fecisti injuriam? Neque in illos æquior fuisti 1. Novembris. Mutatum in ipsis non fuerat Marcelli elogium; vere Ufuardinum fuit & primi autographi. Adeo nihil certi statuitur, ubi semel a regula discessum est. Nullam igitur notam suppedita-

bant tibi tui codices, qua Ufuardina a non Ufuardinis discerneres. Sine ergo te iterum interrogem, quo nomine tibi persuaseris, illos *ex autographo vel saltem purissimo apographo esse descriptos?*

Denique alias Ecclesias aliave monasteria potiori ratione suspectas esse, nihil opus est ut probem. Res ipsa loquitur. Cum ad illas pervenit Martyrologium Ufuardi, jam propriæ erant solemnitates. Erant etiam in finitimis regionibus aliæ, quas jampridem sibi adsciverant. Has omnes dubio procul adjunxerunt novo martyrologio; quas, quia Ufuardus ipse signare potuit, nullo indicio ab Ufuardinis distinguere possis, nisi fontem ipsum adeas, aut ad fontem quam proxime accedas. Nullus rivulus, te ipso comprobante, propius abest, quam Pratenſe, ut passus sum appellari, apographum. Nonne igitur sagacis & prudentis hominis fuit Pratenſem Codicem ceteris antepondere, etiamſi tam certum esset esse apographum, quam autographum esse certum est? Etsi verum sit, ut est certe, tuis codicibus anteponendum fuisse Pratenſem, quam meretur fidem tua Editio, qui tuos illi prætulisti? Nullius ergo ad edendum Ufuardum utilitatis esse potuerunt.

Atque hæc satis sunt, R. P., interturbare tua litteraria negotia longiori sermone, in publica commoda peccare esset. Arbitror nihil omisisse, quod te deinceps ad melius de Pratenſi Codice sentiendum adducere posset. Probatum est litterarum forma, notis chronologicis, perpetuo

usu, fida custodia illum esse autographum: litu-
 ras, haud dubia autographi signa, demonstravi ab
 Uuardo factas esse, nec ab illis faciendis eum
 aut ulla lege aut morte fuisse prohibitum. Pla-
 num feci autographi ab exemplis discrepantiam:
 his quidem, non illi adversari. Convelli funda-
 mentum, quo tota tua censura nititur, vitia-
 tum esse Pratensem Codicem, ubicumque litu-
 ræ sunt aut correctiones, quæ in aliis codicibus
 non comparent; quandoquidem sæpe correctio-
 nes admittunt & ipsi; sæpe nihil habent eorum,
 quæ ante lituras correctionesve scripta fuerant:
 scriptura in correctionibus ubique simili, aut
 ad omnia loca admoventi debuisse regulam, aut
 nullam esse. Lucem attuli exemplo, quod tibi
 suspicionem injecerat sibi non constare Uuardi
 manum. Parum fuit elidere ductum ex lectio-
 num varietate argumentum; ultra progressus
 ostendi tuos codices ab utroque autographo dif-
 crepare, atque adeo ex illis ferri non potuisse
 de Pratenfi judicium. Et ne tuum animum seve-
 rior exasperaret reprehensio, non sum gravatus
 me ad tuam demittere opinionem, apographum
 esse Pratensem Codicem, aut saltem autogra-
 phum recentiore manu inquinatum. Sed proba-
 vi, etiamsi hoc tibi daretur, apographum esse
 ejusmodi, quod cæteris omnibus præponere de-
 bueris: ac primum quidem quod omnium sit
 antiquissimum; deinde quod probabilius sit illud
 ex autographo descriptum esse, quam ullum
 aliud; postremo quod nullum aliud minus in-

terpolationis suspectum esse possit.

In spem venio, R. P. fore, ut hæc argumenta tibi omnem ex animo scrupulum eximant, Pratensem Codicem tecum reducant in gratiam, & pro indictis haberi velis quæcumque in autographi sinceritatem integritatemque paulo acerbiora minusque vera dixisti. Ea tibi facile condono. Qui enim potuisses de illo Codice recte judicare, qui alienis oculis iisque non admodum perspicacibus utebaris, & testimonia sæpe adversa fronte secum pugnantia audiebas. Bollandus & Henschenius, magni viri & in hac palæstra subacti Codicem minime purum existimabant: Sirmondus & Mabillio nihilo inferiores asserebant autographum; alia Castellanus, alia Stephanus Chamillart nuntiabant: suffusæ hic illic lituræ, nonnulla additamenta faceflebant negotium; proclive erat peccare tot angustiis irretitum. Persuasum habeo multo benignius acuturum te fuisse cum Pratenfi Codice, si tuis oculis illum perlustrare licuisset. Neque tamen est, quod de præpositis nostris conquerare. Non es nescius quanti momenti, quanti pretii sit singulare hujusmodi monumentum. Tutum non erat tam longe transportari in exteras hostilesque regiones. Satisne non fuit permittere, ut totum exscriberetur? ut Sirmondus vester cum alio exemplo conferret? ut postea Castellanus

Soller.
Præf. c. 3.
a. 4. §. 1.
n. 195.

semel, iterum ac tertio inspiceret, & per dies singulos variationes quantumvis exiles solertissime adnotaret? Quorum omnium testimonia si tibi non

facerent satis, cur non per epistolam percontatus es quibus argumentis Uluardini Martyrologii autographum vindicaremus; cur essent lituræ; cur iis lituris superinducta quædam, quæ ab aliis codicibus aberant; cur additæ margini solemnitates; an eadem ubique manus, an diversa? Nemo hic est, cui non pergratum fecisses; nemo qui officio non duxisset te de omnibus quam diligentissime facere certiore. Vellem ex animo prudens istud cepisses consilium. Quoniam vero maluisti nostrum Codicem publice traducere; quod illum publice ulciscimur, a te maximopere peto & quaeso, ut æqui bonique facias. Nec vereor ut id te exorem. Tu enim ipse non postulasti modo, sed etiam flagitasti ut quis e nostris *dubia tua imo errata, in quæ Codice ipso privatus, incidisti, explanaret & dilueret*: pollicitus te promptissime retractaturum quidquid forte de autographo nostro iniquius sensisse dici posses. *Pref. a. 4. §. I. n. 208.* Quin de Republica litteraria satis tibi meritus videbaris, si id dubitationibus tuis efficeret, ut Uluardum ipsi nostrum, nativa simplicitate, iisque quibus voluerimus, annotationibus vindicatum, publici juris aliquando faceremus. Sane hanc æquitatem expectabam ab erudito viro, qui ex eorum numero est qui eundem omnes scopum præfixum habent, *Ibid.* ut dissipatis tenebris, errores depellantur, eruatur veritas, antiquitas ecclesiastica vel æmulis studiis illustretur, ad maiorem Dei Sanctorumque gloriam. Vale.

APPROBATIO

*Domini d'ARNAUDIN Sorbonæ Doctoris & Librorum
Censoris Regii.*

DE Mandato Illustrissimi Regiorum Sigillorum Custodis, legi & probavi Autographum, cui titulus est: *Ussuardi San-Germanensis Monachi Martyrologium sincerum ad Autographi in San-Germanensi Abbatia servati fidem editum, & ab observationibus R. P. Sollerii Soc. Jesu vindicatum. Opera & studio D. *** Presbyteri & Monachi Benedictini e Congregatione sancti Mauri.* Dabam Parisiis die vigesima secunda mensis Martii anni 1718.

D'ARNAUDIN.

INCIPIT

INCIPIT PROLOGUS
USUARDI.

DOMINO Regum piissimo Karolo
Ufuardus indignus sacerdos ac mona-
chus perennem in Christo coronam.
Minimè vestram latet celsitudinem, ô sapientis-
sime Princeps, qualiter monemur imitandis an-
tiquorum studiis, ut quidquid in gestis præcipue
ecclesiastico dogmati congruis minus perfectum
inventum fuerit, debeamus vel pro posse supple-
re, vel certè suppleri obtare. Quæ res piâ qui-
dem sollicitudine (vestro, si recordamini, jussu
dignanter admoto) me ad hoc, etsi indignum,
compulit, quatinus sanctorum sacras atque an-
niversariò recolendas festivitates ex quibusdam
præcedentium patrum martyrologiis in quam-
dam colligerem unitatem. Recolebamque in
ipsis eorundem solempnitatibus quàm multos
propriæ negligentiae excessus, quos etiam purga-
ri tali cupiebam officio. Præterea & venerabilium
Hieronimi scilicet ac Bedæ presbyterorum piis,
quamvis succinctis, super hoc provocabar des-
criptis; quorum prior brevitati studens, alter verò
quamplures dies intactos relinquens, multa in-
veniuntur hujus operis præterisse necessaria. Quos

tamen secutus censui, & Flori viri memorabilis latiora jam in eo ipso negotio sequi vestigia, præsertim in secundo ejusdem libro. Ibi enim multa, quæ in priore omiserat, & correxit & addidit. At si quid præter quod ab illis accepi in hoc opere actum vel mutatum est, sagaci à me indagine id perquisitum agnosci poterit. Ceterum, benignissime, idcirco hanc exiguitatis meæ præfatiunculam huic opusculo inferere malui, ut sciretur non me in hoc usum levitatis conamine, sed potius vestris, ut erat dignum, paruisse imperiis catholicorum fidelium solito consulentibus utilitati. Unde quod vestrum est obsecro, ut si justum decernitur, propriâ tuitionis anchorâ roboretur, quod videlicet & præsentibus regalis examinis auctoritate, & futuris tantæ auctoritatis firmetur examine. Excellentiam magnitudinis vestræ per multa annorum curricula rex regum Dominus suâ dignetur custodire potentiâ. Amen.

EXPLICIT PROLOGUS USUARDI

Monachi S. Germani Paris.

OBSERVATIO. Deerat iste prologus in eo, quem publici juris facimus, codice manuscripto; propterea quod exciderat præ vetustate primum ejus folium. Eum verò nobis suppeditavit V. C. Pithæi exemplar ejusdem ferè, tum characteris, tum ætatis, teste D. Jacobo du Breul hujusce cœnobii monacho, qui Prologi istius fronti observationem hanc præfixit. Notandum præterea non reperiri in Sollerianâ Usuardi editione.

*EX LIBRIS BEATI AUGUSTINI,
qualiter colendi sint Sancti.*

FESTIVITATES sanctorum Apostolorum seu Martyrum antiqui Patres in venerationis mysterio celebrari sanxerunt, vel ad excitandam imitationem, vel ut meritis eorum confociemur, atque orationibus adjuvemur. *
Ita tamen, ut nulli Martyrum, sed ipsi Deo Martyrum sacrificemus; quamvis in memoriis Martyrum constituamus altaria. Nemo enim in locis sanctorum corporum adsistens altari aliquando dixit: Offerimus tibi, Petre, aut Paule, aut Cypriane; sed quod offertur, offertur Deo, qui Martyres coronavit: ut ex ipsorum locorum amore affectus assurgat ad augendam caritatem, & in illos quos imitari possumus, & in illum quo adjuvante possimus. Colimus ergo Martyres eo cultu dilectionis & societatis, quo & in hac vitâ coluntur sancti homines Dei, quorum cor ad talem pro evangelicâ veritate passionem paratum sentimus. Sed illos tantò devotiùs, quantò securiùs. Quos etiam fidentiori laude prædicamus jam in vitâ feliciore victores, quàm in istâ adhuc usque pugnantes. At verò illo cultu, qui Græcè latria dicitur, Latine uno verbo dici non potest, cùm sit propria quædam divinitati debita servitus, nec colimus, nec colendum docemus, nisi unum Deum. Cùm autem ad hunc cultum pertineat

* Aug. l.

20. contr.

Faust. c.

21.

4 PROLOGUS USU ARDI.

oblatio sacrificii, unde idololatræ dicuntur qui hoc etiam idolis exhibent, nullo modo aliquid tale offerimus, aut offerendum præcipimus, vel cuiquam Martyri, vel cuiquam sanctæ animæ, vel cuiquam angelo. Et quisquis in hunc errorem delabitur, corripitur per sanam doctrinam, sive ut corrigatur, sive ut condemnetur; dum etiam ipsi sancti, vel homines, vel angeli exhiberi sibi nolunt, quod uni Deo deberi norunt. Apparuit hoc in Paulo & Barnaba, cum commoti miraculis quæ per eos facta sunt Licaonii tamquam diis immolare voluerunt. Conscissis enim vestimentis suis confitentes & persuadentes se deos non esse, ista sibi fieri vetuerunt. Apparuit & in angelis, sicut & in Apocalypsi legimus angelum se adorari prohibentem atque dicentem adoratori suo: Conservus tuus sum & fratrum tuorum, Deum adora. Honorandi sunt ergo Martyres propter imitationem, non adorandi propter religionem. Honorandi sunt caritate, non servitute.

1 Act.
14. 14.
2 Apoc.
19. 10. &
22. 9.

OBSERVATIO. Desideratur secundus iste prologus in eâ quam Sollerius adornavit Usuardi editione; at reperitur in Usuardi ejusdem codicibus ferè omnibus manu exaratis, qui in bibliothecâ Pratenfi asservantur & in multis aliis.

INCIPIT MARTYROLOGIUM PER ANNI CIRCULUM.

24. VIIII. Kl. JAN. ^a Vigilia natalis Domini. ^a
Apud Antiochiam Syriæ, natalis sanctarum vir-
ginum quadraginta, quæ sub Decianâ persecu-
tione per diversa tormenta martyrium consum-
maverunt. Apud Spoletum civitatem Tusciæ san-
cti Gregorii martyris & presbyteri temporibus
Dioclitiani & Maximiani imperatorum; qui pri-
mò fustibus nodosis cæsus, ac deinde post crati-
culam & carcerem cardis ferreis in genibus per-
cussus, sed & ardentibus lampadibus per latera
incensus, tandem decollatus est. Civitate Tripoli
sancti Luciani.

OBSERVATIO. ^a Pratenfes Mss. omnes, uno excepto, juxta
morem antiquum Usuardi nostri ævo usitatum, annum hîc inci-
piunt, quos sequuntur innumeri alii. Martyrologium tamen Sol-
lerii a Circumcisione Domini, id est a Kalendis Januarii, initium
ducit.

25. VIII. Kl. JAN. JESUS-CHRISTUS Filius Dei in Betleem Judæ nascitur, anno Cæsaris Augusti quadragesimo secundo, *a* ebdomadâ juxta Danielis prophetiam sexagesimâ sextâ, Olympiadis autem centesimæ nonagesimæ tertio. Eodem die natalis sanctæ Anastasiæ sub Dioclitiano imperatore, quæ pro confessione Domini diutinâ custodiâ macerata, dein cum ducentis viris & septingentis feminis ad insulas Palmarias delata, ipsa quidem igni, ceteri vero variis interfectionibus martyrium celebrarunt. Romæ in cimiterio Aproniani passio beatæ Eugeniæ virginis, quæ tempore Galieni imperatoris post virtutum insignia, post sacros virginum choros pro Christo diu agonizans novissimè gladio jugulata est.

OBSERVATIO. *a* Sollerio non placet quod Usuardinus codex Pratenfis cum nonnullis aliis, inter, *anno Cæsaris Augusti XLII. & Olympiadis CXCIII. legat, hebdomadâ, juxta Danielis prophetiam, LXVI.* Hæc verba ad textum pertinere non existimat, eo quod in quinque codicibus, quos hoc in loco puros censet, minimè reperiantur. At hi codices Pratenfi inferiores ætate sunt. Uter verò alteri est anteposendus, fons rivulo, an fonti rivulus? Cur ceteri codices non habeant, nescio. Nam nulla hîc litura est in Pratenfi. Suspicio primùm ab Usuardo fuisse scripta; sed cum dictavit offerendum Regi martyrologium, hac de re opinionum varietate ter-ritum timuisse, ne quid incerti traderet.

26. VII. Kl. JAN. Apud Jerosolimam natalis beati Stephani protomartyris, qui a Judæis non longè post passionem Christi lapidatus est, eodem scilicet anno Ascensionis ipsius. Hujus venerabile corpus tempore Honorii principis divinâ revelatione repertum est. Romæ viâ Appiâ

D E C E M B E R.

depositio sancti Dionisii Papæ , qui fidei documentis sub Claudio imperatore clarus effulsit. Eodem die sancti Marini clarissimi viri , qui martyrii triumphum sub imperatore Martiano Romæ adeptus est.

27. VI. Kl. JAN. Apud Ephesum natalis beati Johannis Apostoli & Evangelistæ , qui post exilii relegationem , post Apocalypsis divinam revelationem , post Evangelii descriptionem usque ad Trajani principis tempora perseverans , totius Asiæ fundavit rexitque ecclesias , & confectus senio , sexagesimo octavo post passionem Domini anno , ætatis autem suæ nonagesimo & nono mortuus est ac juxta eandem urbem sepultus. Alexandria sancti Maximi episcopi , qui satis clarus & insignis de titulo confessionis effectus est.

28. V. Kl. JAN. Betleem , natalis sanctorum Innocentium , qui ab Herode rege interfecti sunt. Anciræ Galatiæ , sanctorum Eutici presbiteri & Domiciani diaconi.

29. IIII. Kl. JAN. Jerosolimis David regis. Apud Arelatem natalis sancti Trophimi , cujus meminit Paulus scribens ad Timotheum , qui ab eodem Apostolo episcopus ordinatus præfatæ urbi primus ob Christi evangelium prædicandum directus est , ex cujus fonte , ut Papa Zozimus

a scribit, tota Gallia fidei rivulos accepit. In pago Oximenſi ſancti Ebrulſi confefforis. Item *a* Jerofolymis ſanctæ Melaniæ Deo ſacrata.

OBSERVATIO. *a* Hic ſanè mirandus Sollerius, qui, reje-
ctis Mſſ. codicibus omnibus etiam antiquis, ſoli Molanæ editioni
adhæreat. Quafi verò Pratenſis codex, ipſo fatente, ſi non primige-
nius, ſaltem antiquiſſimus, majoris non eſſet auctoritatis. Neque
refert quòd ſancta Melania in fine articuli adjecta ſit, cùm lega-
tur in nonnullis codicibus cùm ab ipſo laudatis, tum in Prat. cod.
B. D. E. & Montisburg. Præterea hoc additamentum non ab alie-
nâ, ſed à primariâ manu exaratum eſt; quâ de cauſâ hoc die Mela-
niam Uſuardus memoraverit, incompertum. Feſtus ejus dies colitur
vulgo 31. Quod ſpectat ad ſanctum Thomam Cantuarienſem, quem
manu Gothicâ ſcriptum & ſub finem adjectum Cl. Caſtellanus in
famoſâ illâ epistolâ à Sollerio toties laudatâ aſſerit, id omnino à
veritate alienum. De ſancto Thoma ne verbum quidem in Pratenſi
codice. Jam hinc perſpiciat veri ſtudioſus lector, quantum in reli-
quis Caſtellano credendum ſit.

30. III. Kl. JAN. Apud Spoletum, natalis
beati Sabini epiſcopi, Exſuperantii & Marcelli
diaconorum, & Venuſtiani cum uxore & filiis ſub
Maximiano imperatore; ex quibus Marcellus &
Exſuperantius primò equuleo ſuſpenſi, dein fu-
ſtibus graviter macerati, poſt ungulis abraſi &
laterum aduſtione aſſati martyrium compleve-
runt. Venuſtianus autem non multò poſt unâ cum
uxore & filiis gladio necatus; ſanctus verò Sabi-
nus poſt manuum detruncationem & diutinam
carceris religationem ad mortem uſque cæſus eſt.
Horum itaque martyrium licet diverſo exſtiterit
tempore, unâ tamen recolitur die. Alexandriæ
ſancti Manſueti martyris cum aliis decem.

31. II. Kl. JAN. Romæ, natalis sancti Silvestri Papæ, cujus actus clari habentur. Apud Senones beatorum Sabiniani episcopi & Potentiani, qui à pontifice Romano ad prædicandum directi, eandem metropolim martyrii sui confessione illustrem fecerunt. *a* Et in eadem urbe sanctæ Columbæ virginis, quæ superato igni gladio cæsa est jussu Aureliani principis. Retiaræ sancti Hermetis exorcistæ.

OBSERVATIO. *a* Prat. codicem cum Antwerp-maj. & Rosweyd. excedere contendit Sollerius eo, quod post, *cæsa est*, addant *jussu Aureliani principis*. Quis non videat hæc ab ipso auctore esse descripta, ut tempus sanctæ Columbæ martyrii accuratius demonstraretur? Hæc verba, *jussu Aureliani principis*, loco quidem eraso, sed primâ scripta sunt manu. Lektionem eandem habent codices Pratenfes B. & D. Colbert. B. Victorin. B. Conchenfis, Pontifar. Sandionys. & Montisburgensis. Notandum in eodem hoc articulo hæc verba, *qui à Pontifice Romano ad prædi-* in liturâ versari, cujus nullum in Dervensi codice vestigium, quæque aded ante oblatum Carolo martyrologium facta fuerat. Duæ sunt igitur in isto articulo lituræ diversi temporis. Eruditos rogo inspectum veniant an diversa scriptura sit.

LÆTANIAS INDICENDAS

MENS. JAN. HABET DIES XXXI.

x. Kl. JAN. Circumcisio Domini nostri JESU-CHRISTI. Romæ, natalis sancti Almachii martyris, qui jubente urbis præfecto, cum diceret: Hodie octavæ Dominici diei sunt, cessate à su-

perstitutionibus idolorum, a gladiatoribus occisus est. Via Appia, coronæ militum triginta, sub Dioclitiano imperatore. Item Romæ, sanctæ Martinæ virginis, quæ sub Alexandro imperatore diversis tormentorum generibus cruciata, tandem gladio martyrii coronam adepta est. Apud Spoletum sancti Concordii presbiteri & martyris temporibus Antonini imperatoris, qui primo fustibus cæsus, dehinc equuleo suspensus, ac ferro post in carcere maceratus, ibique angelica consolatione roboratus, demum gladio vitam finivit. In Cæsarea Cappadociæ, depositio sancti Basilii episcopi, cujus celebritas xviii. Kl. Julii potissimum recolitur. In Africa, beati Fulgentii ecclesiæ Ruspensis episcopi, qui ob catholicam fidem & eximiam doctrinam exilio relegatus, tandem ad propriam ecclesiam redire permissus, vita & verbo clarus, sancto fine quievit. In territorio Lugdunensi, sancti Augendi abbatis, *a* cujus vita virtutibus & miraculis plena refulsit. Alexandriæ, sanctæ Eufrosinæ virginis.

OBSERVATIO. *a* Nostri autographi textum conspurcat & verborum ordinem pervertit Sollerius, sic legens fide Castellani: *Sancti Augendi abbatis. Alexandriæ, sanctæ Eufrosinæ virginis, cujus vita virtutibus & miraculis plena refulsit.* Lituram esse hoc loco fateor. Sed lituræ inscriptum fuisse *atis* sanctique Augendi laudes in sanctam Eufrosinam fuisse translatas, merum est Castellani commentum. Omnia à primâ manu. Sollerius igitur, ut mitissimè dicam, nimis credulus fuit. Et hîc in Prateni litura est in qua magna pars penultima, & tota ultima commemoratio jacet. Hujus tamen lituræ nec index in Dervensi Sollerianisve codicibus, nec vestigium. Primo igitur autographo antiquior.

2. III. NON. JAN. Apud Antiochiam, passio beati Isidori episcopi. Et in Ponto civitate Thomis trium fratrum Argei, Narcissi * & Marcellini pueri, qui sub Licinio principe inter tyrones comprehensus cum nollet militare, cæsus ad mortem, & diu in carcere maceratus atque in mare merfus, martyrium consummavit. In Thebaide sancti Macharii abbatis.

* Apud
Soller.
Marcelli.

3. III. NON. JAN. Romæ via Appia, natalis beati Antheros *a* Papæ, qui cum duodecim annis rexisset ecclesiam, passus est sub Maximiano & in cimiterio Calisti sepultus. Eodem die sancti Petri, qui apud civitatem Aulanam crucis supplicio est interemptus. In Ellesponto sanctorum martyrum Cyrici, Primi & Theogenis. Civitate Parisius, sanctæ Genovefæ virginis, quæ a beato Germano Autisiodorensi episcopo Christo dicata admirandis virtutibus & miraculis late claruit.

OBSERVATIO. *a* Pratenfis codex omittit vocem *Papæ*, inquit Sollerius, & legit *ciimiterio Calixti*. Utrobique falsum à suo monitore fuisse textus hîc à nobis redditus arguit.

4. II. NON. JAN. Natalis beati Titi, qui ordinatus ab Apostolo Paulo Cretenfium episcopus, ac prædicationis officium fidelissime complens, beatum finem adeptus est, ibique sepultus apud ecclesiam ubi fuerat dignus minister

constitutus. Apud Africam , præclarissimorum
martyrum Aquilini , Gemini , Eugenti , Martiani ,
Quinti , Theodoti , Triphonis , quorum gesta ha-
bentur. Romæ , sanctorum Prisci presbiteri &
Priscilliani clerici ac Benedictæ religiosæ , qui
sub tempore Juliani imperatoris gladio marty-
rium compleverunt. Item Romæ sanctæ Dafrosæ,
uxoris Fabiani martyris , quæ post interfectionem
ipsius primum religata exilio , dein a præfato
principe capite jussa est puniri. Civitate Bono-
nia , Hermetis , Aggei & Gai.

5. NON. JAN. Romæ , natalis beati Theles-
phori Papæ , qui septimus post Petrum Apostolum
pontifex ordinatus , illustre martyrium duxit.
Apud Antiochiam sancti Symeonis monachi ,
cujus vita ac conversatio satis extitit admirabilis.

Deest
apud
coll. &
prunas.

6. VIII. ID. JAN. Epiphania Domini. In
territorio Remensi sanctæ Macræ virginis , quæ
jubente Rictiovaro præfide , cum in ignem esset
præcipitata , & permansisset inlæsa , dein mamil-
lis abscisis & squalore carceris afflicta , super te-
stas etiam acutissimas & prunas a volutata orans
migravit ad Dominum. Redonis sancti Melanii
episcopi & confessoris , qui post signa virtutum ,
jugiter intentus cælo , emigravit a sæculo.

7. VII. ID. JAN. Relatio pueri J E S U ex Ægypto. Eodem die, beati Luciani Antiocenæ ecclesiæ presbiteri & martyris, qui satis clarus doctrina & eloquentia, passus est Nicomediæ ob confessionem Christi sub persecutione Maximini, sepultusque Helenopoli Bythinæ. Apud Antiochiam sancti Cleri diaconi, qui pro confessionis gloria septies tortus, & in carcere diu maceratus, ad ultimum decollatus martyrium consummavit. Civitate Heraclea, Felicis, Januarii.

8. VI. ID. JAN. Neapoli Campaniæ, natalis sancti Severini episcopi & confessoris, fratris beatissimi Victorini martyris, qui Severinus post multarum virtutum perpetrationem plenus sanctitate quævit. Belvacus, sanctorum martyrum Luciani presbiteri, Maxiani & Juliani, quorum Maxianus & Julianus primo a persecutoribus gladio puniti sunt. Dein beatus Lucianus post nimiam cædem, cum Christi nomen viva voce confiteri non metuisset, priorum sententiam & ipse excepit. Eodem die sancti Eugeniani martyris.

9. V. ID. JAN. Apud Antiochiam, sub Dioclitiano & Maximiano, natalis sanctorum Juliani martyris & Basilissæ virginis, quorum miræ passionis leguntur. Ex quorum etiam collegio ve-

nerabilis multitudo sacerdotum & ministrorum ecclesiæ Christi igne cremata est, quæ ad eos confugerat propter immanitatem persecutionis. Post quos Antoninus presbiter, Anastasius & Celsus puer una cum matre, atque alii plures passi sunt. *a* In Affrica sanctorum martyrum Revoluti & Firmini cum aliis tribus.

OBSERVATIO. *a* Observat Castellanus codicis ipsius inspector, verba sunt Sollerii, ex prætenso illo autographo avulsum olim folium, subinde vetusto etiam charactere restitutum, in quo ea mutatio facta sit. Cum ceteri Usuardini codices habeant: *Apud Smirnam, sanctorum Vitalis, Revocati & Fortunati*: aliud est folium, fateor: an alia manus, dubito: certè idem litterarum ingenium, eadem utriusque scripturæ atas. Fortè folio lituris correctionibusve sordidiori aliud subrogaverit Usuardus; præsto non fuerit idem scriptor. Neque temere id conjicio. Nam ubicunque Dervenensis codex dissidet à Pratenfi, in isto lituræ sunt; aut si nitida pagina est, manum, æqualem quidem, sed tamen aliam animadverto. Cujus rei causam inquirenti hæc visa est probabilis & perpetuo Auctorum usu comprobata. Antequam Usuardus dictaret Martyrologium, multa correxerat, post dictatum multa: cum sordidius factum esset folium, quàm ut commodè scriptura legi posset; avulso folio, aliud substituit. Itaque Vitalem, Revocatum & Fortunatum concedo ad primum pertinuisse autographum. In secundo locum cesserunt Revolutus & Firminus. Unde petiti fuerunt? Ignoro. Nova in dies sanctorum Acta è Bibliothecarum angulis emergunt. Emergent fortasse quæ Usuardus vidit. At Revolutum & Firminum ex Africanis aut Smyrnenfibus esse, quos hoc die consignant cætera martyrologia; id affirmari non potest; nisi forte ἀνελκυσθέντες Usuardus fuerit. Nam neque numerus convenit, neque ulla nominum inter se necessitudo est.

10. IIII. I D. J A N. Apud Cyprum beati Nichanoris diaconi de septem primis, qui gratia fidei & virtute admirandus, gloriosissimè coronatus est. In Thebaide, natalis beati Pauli primi he-

remitæ, cujus animam inter apostolorum & prophetarum choros ad cœlum ferri ab angelis sanctus Antonius vidit.

II. III. ID. JAN. In Affrica, beati Salvii. In hujus natali sanctus Augustinus verbum fecit ad populum Kartagini. Apud Alexandriam sanctorum confessorum Petri, Severi, Leucii, quorum gesta habentur.

12. II. ID. JAN. Apud Achaïam, natalis beati Satyri martyris, qui transiens ante quoddam idolum, cum exsufflasset illud signans sibi frontem, statim corruit, ob quam causam decollatus est. In *a* Cæsarea Mauritaniae sancti Archadii martyris genere & miraculis clari.

OBSERVATIO. *a* Quem Archadium Cæsareæ in Mauritaniam passum esse tradit eo loci Ufuardus, hunc in Achaïam passum testantur tum Archadii ejusdem acta, tum alia etiam Ufuardi martyrologia. Quid ex hac pugna colligemus? Codicem nostrum, ut Solerio videtur, Ufuardi manu exaratum non esse? minimè gentium. Sed Ufuardo vel ignota penitus fuisse, vel non visa hæc sancti Archadii acta; indeque in eum incidisse errorem quem alii postmodum ejus martyrologii scriptores emendarint. Ufuardi porro in manus venire potuerunt codices nonnulli in quos eò irrepsit facilius idem error, quòd eâ ætate vulgaris fuisse videatur. Plures Ruinartius noster Act. select. Mart. pag. 590. laudat, nominatimque Colbertinos duos, unum R. R. P. P. Fulienfium, alterum Remigiano monasterio Hincmari Remensis episcopi dono datum in quibus sanctum Archadium Cæsareæ in Mauritaniam passum esse legitur. Eidem monasterio largitus quoque est idem antistes exemplar tractatum S. Zenonis Veronensis episcopi, quorum trigesimus-nonus libri primi sic inscribitur; *De natale S. Archadii qui habet natale pridie id. Januar. in civitate Casarea in Mauritaniam.*

13. ID. JAN. Romæ via Lavicana , coronæ militum quadraginta , quas sub Galieno imperatore pro confessione veræ fidei percipere meruerunt. Pictavis sancti Hilarii episcopi & confessoris , qui ob catholicam fidem quadriennio apud Frigiam relegatus, inter alias virtutes fertur quod mortuum suscitaverit. Remis metropoli , depositio sancti Remegii episcopi , viri eximiæ virtutis, cujus sanctitatis præconium merito credulitatis suæ , gens Francorum debitæ venerationis cultu celebriter recolit. *a In monte Verziaco sancti Vincentii confessoris.*

OBSERVATIO. *a* Verba hæc : *In monte Verziaco &c.* à recentiori manu adjecta esse Castellanus rectè observavit. Quod additamentum tamen sola Bollando causa fuit cur Heriniensem Præfati codicis existimaret esse puriorem.

b 14. XIX. KL. FEBR. Apud Nola Campaniæ, natalis sancti Felicis episcopi & confessoris , de quo beatus scribit Paulinus antistes , quia cum a persecutoribus in carcerem mitteretur & cocleis ac testulis vinctus superpositus jaceret , per noctem ab angelo solutus atque eductus sit. Item eodem die sancti Felicis presbyteri & confessoris.

OBSERVATIO. *b* Et hîc oculos habuit Castellanus. Spatiolum , ubi primâ manu scriptum legitur *episcopi* , erasum fuit. Item secundi sancti Felicis annuntiatio in liturâ jacet , saltem hæc verba : *Item eodem die.* An Ussuardo satis fuerit S. Felicem episcopum designatum atque electum à populo fuisse , ut illum episcopum diceret , quærere non est animus. Non mentem , sed verba præstare debeo. Quod alium addidit Felicem , si culpa est , non solius Ussuardi fuit

fuic. Ado ipse duorum Feliciū acta permiscuit, quorum alterius alterum fratrem esse dixerunt alii ante Ufuardum Martyrologi. Dolenda fors ejus, qui duces minime tutos secutus est; & hac in re erga Ufuardum eo æquior debet esse Sollerius, quo ipse manifestius culpa tenetur, quam in illo reprehenderet.

15. XVIII. Kl. FEBR. Abbacuc & Michea prophetarum, quorum corpora sub Archadio imperatore divina revelatione reperta sunt. Apud Ægyptum beati Macharii abbatis, discipuli beati Antonii, vita & miraculis celeberrimi. Item sancti Isidori, in sanctitate vitæ, fide ac miraculis præclari. Civitate Arvernensis sancti Bonitti episcopi & confessoris, cujus vita virtutibus refulsit. In territorio Andegavensi sancti a Mauri abbatis.

OBSERVATIO. a Quod Ufuardus sanctum Maurum non vocat beati Benedicti discipulum, hinc efficit Sollerius, suæ Dialecticæ non satis memor, Ufuardum de discipulo sancti Benedicti numquam cogitasse, & sæculo nono jam adulto Maurum Andegavensem inter Benedicti discipulos à Benedictinis ipsis connumerari non consuevisse. Cum id unum sequatur, non alium tunc temporis notum fuisse Maurum Andegavensem, præter sancti Benedicti discipulum; proinde supervacuum Ufuardo visum fuisse ullam notam addere, qua Maurus Andegavensis ab alio distingueretur. Sed, inquit, *quis sobriè credat, id taciturnum Ufuardum, qui paulo ante in eodem textu Macarium Antonii discipulum predicavit?* Nemo sobrius non videt, cur id de Macario dixerit: nempe quod plures fuerunt Macarii abbates, unus beati Antonii discipulus. At ego rogo vicissim; quis prudens crediderit sanctum abbatem, qui Benedictinæ familiæ decus & propagator fuit, Benedictino numquam in mentem venisse, & in concinnando sanctorum catalogo fuisse prætermisum.

16. XVII. Kl. FEBR. Romæ, via Salaria, natalis sancti Marcelli Papæ, qui ob catholicæ fidei confessionem jubente Maximino tyranno

primo fustibus cæsus, deinde ad servitium animalium cum custodia publica deputatus, post multos annos ibidem serviendo, amictu indutus cilicino defunctus est. Apud Arelatem beati Honorati episcopi, cujus vita doctrina & miraculis illustris fuit. *a* Item civitate Odobergia sancti Titiani episcopi & confessoris. Parrona monasterio sancti Fursei confessoris.

OBSERVATIO. *a* Sanctum Titianum expunxit Sollerius, quamvis is sit Mss. consensus, ut torrenti fere cedendum putaverit. Cur tamen reluctaretur, in causâ fuit hæc sui monitoris observatio: deletum in Pratenfi fuisse quidquid *Arelatem* inter & *S. Fursei* prima manu scriptum fuerat. Verum est hic lituram esse. Sed qui locum erasit, idem superiora scripserat. Tantum litteras paulo magis densavit ut locus daretur S. Titiano, quem in primo autographo prætermiserat. Titianus ille est Opiterginæ civitatis episcopus, quem hoc die memorant edita Ussuardi martyrologia & martyrologium Germanicum; cujus acta ex antiquis Opiterginæ ecclesiæ monumentis conscripsit Ferrarius. Hæc acta refert Bollandus hac eadem die.

17. XVI. Kl. FEBR. Apud Thebaidem, beati Antonii monachi, cujus corpus sub Justiniano imperatore divina revelatione repertum, Alexandriæ delatum est & in ecclesia sancti Johannis Baptistæ humatum. Lingonis sanctorum geminorum Speusippi, Elasippi & Melasippi; qui cum essent viginti quinque annorum, cum avia sua Leonilla & Ionilla & Neone martyrio coronati sunt tempore Aureliani imperatoris. Bituricas civitate depositio sancti Sulpicii episcopi, cujus vita & mors pretiosa gloriosis miraculis commendatur.

18. XV. Kl. FEBR. Cathedra sancti Petri apostoli, qua Romæ primum sedit. Et passio sanctæ Priscæ virginis. Apud Pontum natalis sanctorum martyrum Mosei & Ammonii, qui cum essent milites, primo ad metalla deputati, novissime igni traditi sunt.

*Pari-
sius mona-
sterio san-
cti Ger-
mani, de-
dicatio al-
taris in ho-
nore vic-
toriosissi-*

19. XIII. Kl. FEBR. In Smyrna, natalis beati Germanici martyris, qui sub Marco Antonino & Lucio Aurelio per gratiam virtutis Dei metum corporeæ fragilitatis excludens, sponte præparatam bestiam provocavit; cujus dentibus comminutus, vero pani, id est Domino Jesu-Christo pro ipso moriens meruit incorporari. Apud Spoletum, sancti Pontiani martyris, temporibus Antonini imperatoris, quem judex pro Christo vehementissime virgis cæsum, jussit super carbones nudis pedibus ambulare; a quibus nil læsus, equuleo & uncinis ferreis jussus est suspendi & sic in carcerem trudi; ubi angelica visitatione meruit confortari: postque plumbo fervente perfusus, tandem gladio percussus est. In pago Dorcasino, sancti Launomari presbiteri.

*mæ crucis,
& beatæ
& glorio-
sæ semper-
que virgi-
nis Mariæ
& sancto-
rum mar-
tyrum
Mauricii
sociorum-
que ejus.*

20. XIII. Kl. FEBR. Romæ, natalis beati Fabiani, qui cum tredecim annis ecclesiæ præesset martyrium est passus tempore Decii, & in cimiterio Calisti sepultus. Eodem die Catacum-

bas sancti Sebastiani martyris, qui cum haberet principatum primæ cohortis, jussus est sub titulo christianitatis à Dioclitiano imperatore ligari in medio campo & sagittari à militibus, atque ad ultimum fustigari donec deficeret. Via Cornelia, sanctorum martyrum Marii & Marthæ cum filiis suis Audifax & Abacuc nobilium de Persida, qui ad orationem venerant Romam tempore Claudii principis. E quibus post toleratos fustes, equuleum, ignes, manuum præcisionem, Martha in nimpha necata, ceteri sunt decollati & corpora eorum incensa.

21. XII. Kl. FEBR. Natalis beati Publii episcopi, qui secundus post Dionysium Ariopagitam Atheniensium ecclesiam nobiliter rexit, & præclarus virtutibus ac doctrina præfulgens, ob Christi martyrium gloriose coronatur. Romæ passio sanctæ Agnetis virginis, quæ sub præfecto urbis Symphronio ignibus injecta, sed his per orationem ejus extinctis, gladio percussa est. In Hispaniis civitate Tarracona sanctorum martyrum Fructuosi episcopi, Augurii & Eulogii diaconorum, qui tempore Galieni primo in carcere trusi, deinde flammis injecti, exustis vinculis, manibus in modum crucis expansis, orantes ut urerentur obtinuerunt. Trecas sancti Patrocli martyris.

22. XI. Kl. FEBR. Natalis sancti Timothei

discipuli beati Pauli. Hic ab eodem Apostolo episcopus Epheso ordinatus post multos pro Christo agones, martyrio coronatus est. *a* Apud Valentiam civitatem Hispaniæ, sancti Vincentii levitæ & martyris, cujus certaminis triumphum, temporibus Dioclitiani & Maximiani post nimiam cædem ac gravia tormenta, textus ipsius passionis sub Datiano præside completum esse declarat. Romæ ad aquas Salvias sancti Anastasii monachi & martyris, qui post plurima tormenta carceris, verberum & vinculorum quæ in Cæsarea Palestinæ perpeßus fuerat à Persis: postremo multa pœna affectus atque ad ultimum decollatus est cum aliis septuaginta. Ipso die civitate Ebreduno sanctorum martyrum Vincentii, Orontii & Victoris.

OBSERVATIO. *a* Solleriana lectio hæc est; *Eodem die apud civitatem Valentiam, sub Daciano Hispaniarum præside, sancti Vincentii levitæ & martyris. Cujus passionis nobilem triumphum conspicuus versificator Prudentius luculenter versibus exequitur: sanctus quoque Augustinus ejusdem martyris præconium, quanto sit laudis honore excipiendum, quodam sermone commendat.* Bollandum, qui nostram lectionem prætulit, a Pratenfi codice deceptum esse ait Sollerius. Sed si non fuisset ipse a suo male oculato monitore deceptus, sodali suo multo plus honoris habuisset. Falsum est enim, quod admonuit Castellanus, *ab imperito fortasse quopiam erasum fuisse elogium, quod Sollerius repræsentavit.* Quæ manus Sollerianum textum primo exaraverat, & postea erasio; eadem Bollandianum nostrumve ejus loco substituit. Appello peritos hujus generis litteraturæ judices. Quæ vero hæc coherent? Nihil expeditu facilius. Ussardus suum exemplum, ut primum scripserat, exscribi permisit. Hinc exemplaria, unde suum. Vincentii elogium prompsit Sollerius. Postquam autem suum ad se codicem recepit, oblitteravit quod sibi minus rectum videbatur; subjecit quod magis placebat. Itaque Sollerius hîc Ussardum quidquid in mentem venit, fundentem; nos cum Bollando Ussardum retractatum a seipso atque reffectum edidimus.

23. X. Kl. FEBR. Philippis, beati Parmenæ, qui fuit unus de septem diaconibus. Hic traditus gratiæ Dei a fratribus injunctum officium prædicationis plena fide consummans, martyrii gloriam adeptus est. Romæ, sanctæ Emerentianæ virginis & martyris, quæ dum oraret ad sepulchrum sanctæ Agnetis, ac simul orantes a gentilium læsione defenderet, lapidata est ab eis. In Mauritania civitate Gneocæsarea, sanctorum Severiani & Aquilæ uxoris ejus ignibus combustorum. Apud urbem Antinoum sancti Asclæ martyris, qui primo atrocissime suspendio tortus, deinde flammis lateribus admotis exustus, ad ultimum pretiosam Deo animam in flumen præcipitatus reddidit.

24. VIIII. Kl. FEBR. Apud Antiochiam, natalis sancti Babilæ episcopi qui persecutione Decii, posteaquam frequenter passionibus suis ac cruciatibus glorificaverat Dominum, gloriosæ vitæ finem est sortitus in vinculis. Referuntur etiam passi cum eo tres parvuli, id est Urbanus, Prilidanus & Epolonus. Gneocæsarea civitate, sanctorum martyrum Mardonii, Musonis, Eugenii, Metelli, qui omnes igni traditi sunt, & reliquiæ eorum in Axum fluvium dispersæ.

25. VIII. Kl. FEBR. Conversio beati Pauli, quæ evenit secundo Ascensionis Domini anno. Eodem die sancti Ananiæ apud Damascum qui eundem apostolum baptizavit. Civitate Arvernis, sancti Prejecti episcopi, & Amarini viri Dei, qui passi sunt a proceribus præfatæ urbis. Item civitate Gavalis, sancti Severiani episcopi, mirandæ sanctitatis & doctrinæ viri.

26. VII. Kl. FEBR. Apud Smyrnam, natalis sancti Polycarpi episcopi, qui beati Johannis apostoli discipulus, & ab eo episcopus ordinatus, totius Asiæ princeps fuit. Postea sub Marco Antonino & Lucio Aurelio, personante universo populo ejusdem urbis in amphitheatro adversum eum, igni traditus est. Cum quo etiam alii duodecim ex Philadelphia venientes, in præfata urbe martyrio consummati sunt. Eodem die sanctorum martyrum Theogenis cum aliis triginta sex, qui contempnentes temporalem mortem *a* sub Lizinio imperatore coronam vitæ æternæ adepti sunt.

OBSERVATIO. *a* Hæc verba: *sub Lizinio imperatore*, suspecta fuerant Sollerio. Sed postquam admonitus a Castellano fuit, oblitteratam in Prat. cod. vel semierasam Bathildis reginæ memoriam, inscriptasque voces hæc *sub Lizinio imperatore*, jam omni posita hæsitazione, additamentum illud, ut appellat, delevit, restituitque Bathildis reginæ memoriam: at nemo certe probaverit. Præter quàm enim quod manus prorsus eadem lituram resaruit, vitio dari Ussuardo non potest, quod Theogenem, Licinio imperatore, martyrem occubuisse dicat. Volo verum esse, quod vulgo

creditur, sub Valeriano mortem ejus accidisse. At illius imperatoris non unum erat nomen. Vidi apud Mezabarbam, D. Vaillant aliosque numismatum collectores Licinium etiam fuisse nominatum. Constat etiam in christianos sævisse binominem illum imperatorem. In cujus rei fidem non laudabo quamplurima martyrologia; non utar Augustini auctoritate, brevitati studeo. Quid ergo peccavit Ufuardus, cum Theogenis mortem ad Licinii tempus retulit? Sanctæ Bathildis memoria oblitterata quidem est sed ab eodem auctore in alium diem justis de causis translata, ut infra notabitur.

27. VI. Kl. FEBR. Natalis beati Johannis episcopi Constantinopolitani cognomento Chrysostomi, qui verbo atque exemplo plurimum christianæ profuit religioni. Item sancti Marii abbatis monasterii Bobacensis, cujus vitam virtutibus plenam vir illustris ac Patricius Dinamius scribit. In Bethleem Judæ, dormitio sanctæ Paulæ. Hujus vitam virtutibus admirandam sanctus Hieronymus scribens testatur eam longo coronatam esse martyrio. In Africa sancti Aviti martyris.

28. V. Kl. FEBR. Romæ, natalis sanctæ Agnetis secundo. Et in civitate Apollonia, sanctorum Leucii, Tyrsi & Calenici martyrum, qui tempore Decii diversis tormentorum generibus excruciat, primus & ultimus abscissione capitis, medius cælesti voce evocatus spiritum reddens, martyrium consummaverunt. Alexandria, beati Cyrilli episcopi, qui catholicæ fidei præclarissimus extitit propugnator. In monasterio Reomenfi, depositio Johannis presbiteri, viri Dei. a Cino-mannis S. Juliani episcopi civitatis ipsius primi.

OBSERV.

OBSERVATIO. *a* Ex numero sanctorum hujus diei Julianum exclusit Sollerius, hac ratione, beatum illum præsulem fuisse, norante Castellano, in Prat. codice atramento recentiori adjunctum. Eruditi vestram fidem! An unquam, cum certum est eandem esse manum, habita fuit, aut habenda est atramenti ratio? Nam scire velim quâ notâ atramenti ætas dignosci debeat. An cum acrius est, quam in reliquis versibus? si res ita habet, actum est de veteribus litterarum monumentis. Nam pauca esse arbitror, ubi atramentum eodem ubique nigrore sit. An non persæpe nobis etiam usu venit, ut mutato atramento, scriptorum mutetur color? Ideone insertum aliena manu fuerit, quod alium colorem referet? Deinde eodem argumento Johannis elogium resectum oportuit. Nam hæc verba, *presbyteri viri Dei* eidem lituræ inscribuntur eodemque atramento, ac, *Cinomannis* &c. Id, opinor, non monuit Castellanus, aut se monitum Sollerius prudente silentio premit. Cæterum opportune S. Julianum Ufuardus memorat hoc die, quo illum venerabatur Ecclesia Parisiensis, in qua vivebat scribebatque.

29. IIII. Kl. FEBR. Romæ, via Numentana, natalis sanctorum Papiæ & Mauri militum, quorum ora jussit Lauditius urbis præfectus ad primam confessionem Christi lapidibus contundi, & sic eos in carcerem retrudi, ac postea fustibus cædi, atque in ultimo plumbatis, donec exspirarent. Eodem die Treveris, depositio beati Valerii episcopi, discipuli sancti Petri apostoli. In territorio Trecafino, sancti Sabiniani, qui jubente Aureliano imperatore pro fide Christi decollatus est, *b* & Octavæ sancti Vincentii martyris. *b*

OBSERVATIO. *b* Octavam sancti Vincentii autographo Pratenfi adjectam fuisse scripsit ad Sollerium Castellanus, simulque erasas quinque ultimas textus litteras *us est* ut additamento esset locus. Falsa omnia. Nihil erasum. Tantum quinque litteræ duabus contractæ hoc modo *t ° ē*. Nihil etiam additum. Nec mirum id quidem, Ufuardum octavæ sancti Vincentii meminisse. More receptum erat apud Benedictinos, ut sodales in Capitulo congregati

lectione martyrologii præmonerentur quæ festa celebraret, quorum sanctorum memoriam die proxime sequenti coleret Ecclesia. Hunc autem in usum ab Uuardo martyrologium fuisse confectum argumento sunt Regula S. Benedicti & Necrologium codici inserta, quæ post martyrologium legi solebant. An potuit monachus Pratenfis oblivisci Octavæ, quam noverat suæ abbatiæ patrono consecratam?

* *Deest*
apud Soll.
in qua.

30. III. Kl. FEBR. Apud Antiochiam, passio beati Yppoliti martyris, qui Novati schismate aliquantulum deceptus, operante gratia Christi correctus ad charitatem ecclesiæ rediit, pro qua * & in qua illustre martyrium consummavit. Jerosolimis sanctissimi Mathiæ episcopi, de quo mira & plena fide gesta narrant, qui multa pro Christo perpeffus, ultimo in pace vitam finivit. Ipso die passio sancti Flaviani martyris. In territorio Parisiacensi, a Baltildis reginæ.

OBSERVATIO. a Memorata hoc loco Regina Bathildis in causa est, cur Pratensem codicem hoc die morosus illius censor inter puros recensere non dignatus fuerit. Attamen vitæ Bathildis auctor anonymus illius Reginæ æqualis apud Mabillionem Act. SS. sæc. 11. & apud Bollandum Tom. 2. Jan. Bathildis mortem 11. Kal. consignavit. Veterimum Corbeiensis abbatiæ Calendarium ante annos 700. exaratum eidem diei mortem adscripsit: eadem die Bathildis mentionem faciunt Martyrologia S. Hieronymi dicta, Pontifarense x 11. sæculi, Fossatense, codices Colbert. A. & D. Victorin. A. & B. Sandionys. Fuliens. B. Montisburg. Parisiensis ecclesia, monasteria Corbelense & Calense Bathildis largitionibus erecta & nobilitata festum atque solemnem hunc diem agunt. Sed his omnibus argumentis adduci non potuit Sollerius, ut crederet hunc diem ab Uuardo Bathildis morti fuisse assignatum. Quid tandem illum moratur? Auctoritas Castellani scilicet, qui monuit loco *Aldegundis* erasæ substitutam fuisse Bathildem. Non equidem lituram inficior; sed omittere monitor non debuit, quæ manus reliquum codicem descripsit, eadem hîc Bathildis memoriam annuntiatam fuisse. Veniant in hoc eruditionis genere exercitati iudices. Codicis copiam facere parati sumus.

31. II. Kl. FEBR. Apud Alexandriam, natalis beati Metrani martyris, quo nolente impia verba proferre ad iussione[m] paganorum, omne corpus ejus fustibus colliserunt, vultumque & oculos acutis calamis terebrantes, extra urbem cum cruciatibus expulerunt, ibique spiritum qui in eo supererat, lapidibus ejecerunt. Item *a* Alexandriæ, sanctorum martyrum Saturnini, Tyrsi & Victoris.

OBSERVATIO. *a* Addit huic articulo Sollerius. *Apud Tridentinam urbem, sancti Vigili episcopi & martyris.* Sic sui codices Heriniensis & Tornacensis hujus diei articulum claudunt. Sic etiam Dervensis longe vetustior. Itaque non dubium est quin primum Usuardi autographum Tridentini Vigili mentionem hoc die fecerit. Imitatus fuerat Usuardus martyrologia, quæ ante se composuerant Beda, Florus &c. Postea lectis Vigili actis, errorem correxit. Quàm apte id fecerit, die 26. Junii dicetur.

LÆTANIAS INDICENDAS

MENS. FEBR. HABET DIES XXVIII.

I. Kl. FEBR. Natalis beati Ignatii episcopi & martyris, qui tertius post Petrum apostolum Antiocenam rexit ecclesiam, ac persecutione Trajani Romam vinc-tus mittitur, ubi præ-sente eodem, circum-sedente Senatu, immanissimis pœnarum suppliciis primo affectus; dehinc leonibus objicitur eorumque dentibus præfocatus, hostia Christi efficitur. Apud Smyrnam, sancti

D ij

Pionii martyris , qui post squalorem carceris , ubi multos fratrum ad martyrii tolerantiam suis exhortationibus roboravit , cruciatibus multis vexatus , clavis confixus & ardenti rogo superpositus , beatum pro Christo vitæ finem sortitus est. Passi sunt cum eo & alii quindecim. Eodem die , beati Ephrem Edeffenæ ecclesiæ diaconi. In oppido Tricastrino , sancti Pauli episcopi , cujus & vita virtutibus claruit , & mors pretiosa miraculis commendatur. * In Scothia , * sanctæ Brigittæ virginis , cujus vita miraculis claruit.

2. IIII. NON. FEBR. Yppapanti Domini. Apud Cæsaream , beatissimi Cornelii centurionis quem beatus Petrus baptizavit. Hic apud præfatam urbem episcopali honore sublimatus quievit. Romæ via Salaria , passio sancti Aproniani , qui audiens una cum Sisinnio diacono adhuc gentilis vocem de cælo factam: Venite, inquit, benedicti Patris mei & reliqua , credens baptizatus est ; & sic postea in confessione Domini finem vitæ capitali sententiâ accepit. Item Romæ , sanctorum Fortunati , Feliciani , Firmi , Candidi. Aureliani , sancti Fuscoli episcopi.

3. III. NON. FEBR. In Africa , beati Celerini diaconi & confessoris , & sanctorum martyrum Laurentii , Ignatii & Celerinæ , de quorum omnium gloriosis laudibus extat beati Cypriani epi-

*Apud
Sebastem
civitatem,*

stola. *a* Civitate Nicea, passio sancti Triphonis tempore Decii imperatoris. Apud oppidum Vapingum, depositio episcoporum Tigridis & Remedii. *a* *beati Blasii episcopi & martyris.*

OBSERV. *a* Toto hoc articulo nihil inquinatius, Sollerio iudice. Tres versus cum dimidio oblitterati: superinducta B. Blasii & S. Trifonis mentio: adjecta S. Deodati memoria: atque in hac vitia mirum dictu est quam incalescat. In causa est Castellanus. Si consulti fuissent Pratenfes monachi, hoc responsum tulisset Sollerius: in Pratenfi codice quidquid spatii inter *sanctorum* & *Remedii* interjacet, erasum fuit. Sed quod inductum est, eandem scripturae formam refert, quamvis litteris fortasse aliquantulo minutioribus & solito propius ad se invicem admotis. Blasii mentio nihili facienda est, ut quam orae codicis illevis manus multo recentior. Neque magis morari debes Deodatum. Hunc in margine adjecit manus antiquior quidem, quam quae Blasium, sed primae tamen non aequalis. Trifonem addidit Ufuardus. Bene. Nam hoc mense memoriam ejus venerantur Graeci, apud quos passus est. Et acta ejus a Theoderico Ruinartio edita testantur Trifonem & Respicium cruciatos fuisse in *asperitate hiemis in vehementia tempestatis*. Quod Februario convenit magis, quam Novembri, quo sanctum Trifonem colit Romana Ecclesia. *Latiniaco, natalis S. Deodati episcopi & confessoris.*

4. II. NON. FEBR. In civitate Aegypti, quae appellatur Thmuis, passio beati Fileae episcopi & Filoromi tribuni, cum quibus etiam innumera fidelium multitudo ex eadem urbe pastoris sui sequens exemplum martyrio coronata est, sicut octavus liber ecclesiasticae historiae loquitur. Romae Foro-Simpronii sanctorum martyrum Aquilini, Gemini, Gelasii, Magni, Donati. Trecas sancti Aventini episcopi & confessoris. *b*

OBSERVATIO. *b* Post S. Aventini commemorationem, totus fere versus erasus est, & quidem ante oblatum Carolo martyrologii exemplum, cum in Dervensi codice S. Aventinus ultimus adnunciatur.

5. NON. FEBR. Apud Siciliam civitate Cathinensium natalis sanctæ Agathes virginis & martyris, quæ post alapas & carcerem, post equuleum & tortiones, post mamillarum abscissionem, post volutationem in testulis & carbonibus, tandem sub iudice Quintiano in carcere consummata est. Viennæ beati Aviti episcopi & confessoris, cujus fide & industria, atque admirabili doctrina, ab infestatione *a* Arrianæ hæreseos Galliæ defensæ sunt.

OBSERVATIO. *a* Piget monere non omissam a Prateni scriptore fuisse vocem *Arrianæ*, ut ipsi exprobrat Sollerius.

6. VIII. ID. FEBR. Apud Cæsaream Capadociæ, natalis sanctæ Dorotheæ virginis, quæ primum equuleo vexata, dein palmis diu cæsa, ad ultimum capite punita est. In cujus confessione quidam Theophilus scolasticus conversus, & mox equuleo idem acerrime tortus, novissime gladio cæsus est. Arvernus beati Antholiani martyris. Eodem die sanctorum episcoporum Vedasti & Amandi, quorum & vita & mors plurimis *b* existit miraculis gloriosa. E quibus prior Adartensium sequens vero Trejectensium rexit ecclesiam.

OBSERVATIO. *b* Notat Sollerius in autographo pro *existit*, esse *existit*. Diligentem auctorem! Nihil prætermittit, hincque conjectat contortas esse autographi litteras. Conjectura nihil inanius.

7. VII. ID. FEBR. In Britanniis civitate Augusta, natalis beati Auguli episcopi, qui cursum temporis per martyrium explens, æterna meruit suscipere præmia. Item sancti Moysetis episcopi. Hic primum in heremo vitam solitariam ducens, signis ac virtutibus *a* magnifice innotuerat, post vero gentem Saracenorum, cui episcopus fuerat factus, grandi ex parte ad fidem Christi convertit, sicque gloriosus meritis quievit in pace.

OBSERVATIO. *a* Solus Pratenfis, observat Sollerius, omittit vocem magnifice. Observationis falsæ culpam aut in Castellanum confero, aut in eum, qui primus jussu Bollandi codicem exscripsit.

8. VI. ID. FEBR. Apud Armeniam minorem, natalis sanctorum Dionisii, Emiliani & Sebastiani. Eodem die Alexandriæ, sanctæ Coyntæ martyris. Hanc pagani correptam ad idola perducentes, adorare cgebant, quod cum illa execrans recusaret, vincula pedibus ejus innectentes & per plateas totius civitatis eam trahentes, horrendo supplicio discerpserunt. *b* In provincia Lusitania civitate Corduba, sancti Salomonis martyris. *Viriduno sancti Pauli episcopi & confessoris.*

OBSERVATIO. *b* Eam de Usuardo Sollerius habet opinionem, ut in Geographiæ leges peccasse noluerit: hincque Lusitaniam scriptam ab illo fuisse negat, quod in ea Cordubam collocarit. An memoria lapsus fuerit Usuardus nescio. Certe lapsa est manus.

9. V. ID. FEBR. Apud Alexandriam, passio sanctæ Apolloniæ virginis, cui persecutores omnes primum dentes excusserunt, deinde cum minarentur vivam se eam incensuros, nisi cum eis impia verba proferret; illa paululum quid intra semetipsam deliberans, repente se de manibus impiorum prorupit, & in ignem quem paraverant, profilivit. Suevo apud Cyprum, sanctorum Ammonis & Alexandri. *Fontenella sancti Ansberti episcopi & confessoris.*

10. IIII. ID. FEBR. Romæ, natalis sanctorum martyrum Zotici, Hirenei, * Jacincti & Amantii. In oriente, sanctæ Sotheris virginis, quæ graviter & diutissime alapis cæsa, cum cetera quoque pœnarum genera vicisset, gladio martyrium consummavit. Item Romæ via Lavicana, militum decem. *a* Apud Castrum Casinum sanctæ Scolasticæ virginis, sororis sancti Benedicti abbatis. In pago Rotomagensi sanctæ Austrobertæ virginis.

OBSERVATIO. *a* Ut locus esset Austrebertæ in ultimo versu is ab Ufuaro deletus fuit totus, & paulo minutioribus litteris scripta hæc, *sororis S. Benedicti abbatis.* Deerat primo exemplo S. Austreberta. Suos codices debuit sequi Sollerius: aut si Pratenfis visus est hoc loco potior, potior ubique videri debuit, cum hujus additamenti eadem, ac cæterorum, scriptura sit. Non moneo hic apposite memorari S. Austrebertam. Hoc die obiisse sanctam illam virginem una omnium sententia est.

11. III. I D. F E B R. Apud Lugdunum, natalis sancti Desiderii episcopi & confessoris. Eodem die Castro Nantonense sancti Severini abbatis monasterii Acaunensis, cuius precibus cultor Dei rex Flodovehus a diutina infirmitate sua liberatus est. Alexandriæ depositio sanctæ Eufrosiæ virginis, quæ in monasterio virtute abstinentiæ & miraculis etiam claruit.

12. II. I D. FEBR. In Hispaniis, natalis sanctæ Eulaliæ virginis, quam constat tempore Dioclitiani imperatoris gloriosam martyrii accepisse coronam, civitate Barcinona. In Africa sanctorum martyrum Saturnini presbiteri, Dativi, Felicis, Apelii & sociorum ejus, qui passi sunt pro Christo sub Anolino proconsule. Apud Alexandriam, Modesti & Ammonii infantum.

13. I D. F E B R. Natalis sancti Agabi prophetæ apud Antiochiam, de quo beatus Lucas in apostolicis actibus scribit. In Militana civitate Armeniæ, sancti Poliocti martyris, qui Latine interpretatur, multum orans. Civitate Andegavis, sancti Lizinii episcopi venerabilis sanctitatis viri.

14. XVI. Kl. MART. Romæ, natalis beati Valentini presbiteri, qui post multa fanitatum & doctrinæ insignia fustibus cæsus & sic decollatus est sub Claudio Cæsare. Item Romæ, sanctorum martyrum Vitalis, Feliculae & Zenonis. Civitate Interamnis, beati Valentini episcopi, qui post diuturnam cædem custodiæ mancipatus, cum superari non posset, mediæ noctis silentio ejectus de carcere, decollatus est. Apud Alexandriam, sanctorum martyrum Bassi, Antonii, Protolici, qui in mare merisi sunt. Item Cyrionis presbiteri, Moyseos, Bassiniani, Agathonis, qui omnes igni combusti sunt. Item Dionisii, & Ammonii decollatorum.

15. XV. MART. Apud Sebasten civitatem, passio sancti Blavii episcopi, qui multorum patrator miraculorum sub præside Agricolano post diutinam cæsionem atque suspensionem in ligno, ubi pectinis ferreis carnes ejus disruptæ sunt, post teterrimum carcerem ac demersionem lacu, unde salvus exivit, jubente præfato iudice, capite cum duobus pueris truncatur. Novissime vero septem mulieres quæ guttas sanguinis ejus defluentes colligebant, deprehensæ quod essent christianæ, post dira tormenta gladio percussæ sunt. Romæ sancti Cratonis martyris, qui a beato Valentino fidei documentis institutus, non mul-

tis post diebus cum uxore & universa domo martyrio est consummatus. Civitate Brixa sanctorum martyrum Faustini & Jobitæ virginis. In Galliis civitate Vasionensi sancti Quinidi episcopi, cujus mortem in conspectu Domini pretiosam miracula crebra testantur. Civitate Interamnis, sanctæ Agapes virginis.

16. XIIII. Kl. M A R. Natalis beati Honesimi, de quo sanctus Paulus scribit Philemoni, quem idem Apostolus episcopum ordinans, prædicationisque verbum ei committens, apud Ephesiorum civitatem reliquit. Hic Romam perductus, atque ibi pro fide Christi lapidatus, inde ad loca ubi fuerat ordinatus, corpus ejus delatum est. Civitate Cumis, sanctæ Julianæ virginis, quæ post varia tormenta & carceris custodiam, palam cum diabolo conflixit. Dein flammam ignium & ollam superans ferventem, capitis decollatione martyrium consummavit. Apud Ægyptum sancti Juliani martyris cum aliis numero quinque milibus.

17. XIII. Kl. M A R. In Perside civitate Babilonia, natalis beati Polochronii episcopi & martyris, qui præsentem Decio persecutore os lapidibus cæsus, manibus extensis oculos ad cælum elevans emisit spiritum. Apud urbem Concordiam passio sanctorum Donati, Secundiani,

Romuli, cum aliis octoginta sex. In Scothia sancti Fintani presbiteri & confessoris magnæ virtutis viri. *a* In pago Tarvenensi sancti Silvini Tolosana civitatis episcopi.

OBSERVATIO. *a* Scripsit Sollerio Castellanus istud *Tolosana civitatis episcopi*, autographo Sangermanensi adjectum fuisse; erasa illa, quæ ante fuerat, adnunciatione. Quæ quidem ea erat. *Ipsa die, S. Silvini Tarvanensis episcopi*. Fateor, cum hoc legi Castellani monitum, non potui mihi temperare, quin aut illius aut Sollerii fidem in suspensionem vocarem. Nam oculis inunctis codicem inspexisse Castellatum jam pluribus exemplis noveram; sed usque adeo lippum fuisse, ut hic lituram videre sibi videretur, quis credidisset? Ita est tamen. Ego fidem do, vix ullam codicis paginam esse nitidiorem. Intacta tota est a scalpelli acumine. Neque tamen diffiteor Carolini autographi (sic mihi loqui liceat brevitate causa, ut martyrologium Carolo Regi oblatum significem) Sollerianam fuisse lectionem. Correcta ab Usuaro in Prateni fuit. Sed cum hæc & aliæ fortasse lituræ paginam obscuriorem reddidissent, avulso folio, aliud ad proximum agglutinavit; eadem scriptura, aut saltem ita obscuro discrimine, ut eandem velint esse, quotquot eruditi rogatu nostro inspexerunt. Hoc ego tantum discriminis video, quod prominio, quo in reliquo codice Nonæ, Idus, Calendæ pinguntur, adhibitus hic fuerit violaceus color. Incertum, unde didicerit Usuaro S. Silvinum fuisse Tolosana civitatis episcopum. Acta illius Præfulis a Guilielmo Catello, Bollando & Mabillione edita cum *in episcopatus honore sublimatum* testificantur quidem, sed sedem non indicant. Fortasse visa sunt Usuaro acta, quæ jam perierunt. Utrumque est, an ille erraverit, definire nequit. Lectionem igitur autographi Prateni a vero alienam esse nimis audacter pronunciavit Sollerius. Cum contra certum sit falsam esse, quam ex Carolino autographo duxit. Tarvenna episcopus nunquam fuit S. Silvinus: quandoquidem noti sunt episcopi, qui illius Ecclesiæ sedem tenuerunt toto illo tempore, quo sanctus ille apud Morinos demoratus est. Illi sunt, Mabillione teste, Drausio, Bainus, Ravengarius & Erkembodo, ad annum 737. superstes. Favet quidem Sollerianæ lectioni Ms. Adonis codex vetustus sane & eleganter scriptus, quem ob oculos habeo. Is enim sic habet x v. Kal. Mart. *Ipsa die natalis S. Silvini Tarvanensis episcopi & confessoris, cujus gesta habentur*. Sed sincerum illum codicem præstare nolim: post decimum sæculum scriptum fuisse indicio est S. Maioli abbatis commemoratio prima manu signata v. Idus Mart. qui tamen Maiolus obiit anno 994. Unde Theodericus

Ruinartius nolter, qui in prima Actorum editione, p. 203. sincerum vocaverat illum codicem, mutavit sententiam in secunda, ubi, dimisso codice, vulgatum Adonem laudavit p. 205.

18. XII. Kl. M A R. Natalis beati Symonis episcopi & martyris, qui propinquus Salvatoris secundum carnem extitisse dinoscitur, ac filius Cleophæ, qui fuit frater Joseph. Hic Jerosolymorum episcopus post Jacobum fratrem Domini ordinatus, persecutione Trajani multo tempore suppliciis affectus, martyrio consummatus est. Omnibus qui aderant & ipso iudice mirantibus, ut centum viginti annorum senex crucis supplicium pertulisset. Civitate Ostia, sanctorum martyrum Maximi, Claudii & uxoris ejus Prepedignæ cum duobus filiis, qui cum essent præclarissimi generis, jubente Dioclitiano sunt tenti atque in exilium deportati, deinde incendio concremati, odoriferum sacrificium martyrii Deo reddiderunt.

19. XI. Kl. M A R. Romæ, natalis sancti Gabini presbiteri & martyris, qui a Dioclitiano diu in custodia vinculis afflictus, pretiosa morte cæli gaudia comparavit. In Affrica sanctorum Publii & Juliani.

20. X. Kl. M A R. Apud Tyrum civitatem, beatorum martyrum quorum numerum solius Dei scientia colligit, qui jubente Dioclitiano

multis tormentorum suppliciis sibi invicem succedentibus occisi sunt. Primo quidem flagris per omne corpus dilaniati, dehinc diversis bestiarum generibus traditi, sed ab his divina virtute custoditi, post addita feritate ignis & ferri martyrium consummarunt. Horum gloriosam multitudinem incitabant ad victoriam Tyrannio & Silvanus, sed & Peleus atque Linus episcopi, Zenobius quoque presbiter, qui felici agone una cum eis martyrii palmam adeptus est. In Cipro insula sanctorum Potamii & Nemefii. Aleman-
nia, sancti Galli presbiteri & confessoris.

*Apud monasterium
S. Germani, consecratio
altaris in honore beatorum
martyrum Jo-
hannis &
Pauli &*

21. VIIII. Kl. M A R. Apud Sicilyiam, san-
ctorum martyrum septuaginta novem, qui sub
Dioclitiano per diversa tormenta confessionis
sue coronam a Christo sibi paratam percipere
meruerunt. In Africa civitate Adrumeto, san-
ctorum Veroli, Secundini, Servuli & aliorum
viginti.

S. Blasii

*necnon sanctorum conf. Benedicti, Lupi & Egidii. Item consecratio
altaris in honore SS. Innocentii & SS. virg. Columbae, Margaritae,
Catherinae.*

** Apud
Soller.
Cathedrae*

22. VIII. Kl. M A R. Apud Antiochiam, *
Cathedra sancti Petri. Eodem die beati Papiæ Je-
rapolitanæ civitatis episcopi, qui Johannis apo-
stoli auditor, Policarpi autem condiscipulus &
Eodem sodalis fuit. Item sancti Aristionis, qui fuit unus
die conse- de septuaginta duobus Christi discipulis. Alexan-
cratio al-
taris in ho-

driæ, sancti Abilii episcopi, qui post beatum Marcum secundus episcopus, tredecim annos sacerdotium virtute conspicuus ministravit.

nore beatorum
martyrum
Eustachii
sociorum-
que ejus
sancti con-
fessoris
Christi
Medardi.

23. VII. Kl. MAR. Apud Syrmium, beati Sineri monachi & martyris qui jubente Maximiano imperatore tentus cum se christianum esse confiteretur, capite cæsus est. Item natalis sexaginta duum, qui martyrii certamen in præfata urbe consummantes, regna mansura perceperunt. Ipso die sancti Policarpi presbiteri & confessoris, qui cum beato Sebastiano plurimos ad Christi fidem convertit, atque ad martyrii gloriam exhortando perduxit.

24. VI. Kl. MAR. Natalis beati Mathiæ Apostoli, qui post Ascensionem Domini ab Apostolis forte electus, apud Judæam Christi evangelium prædicavit. Item, inventio capitis Præcursoris Domini tempore Martiani principis, quando isdem Præcursor duobus monachis primum ubi idem ejus caput celatum jaceret, revelavit. In Cæsarea Cappadociæ, sancti Sergii martyris, cujus gesta præclarissima habentur.

25. V. Kl. MAR. Apud Ægyptum, natalis sanctorum Victorini, Victoris, Nicofori, Claudiani, Dioscori, Serapionis & Papiæ sub Numeriano imperatore; quorum primus, secundus &

tertius pro confessione deitatis constanter exquisita suppliciorum genera tolerantes, reliqui quatuor Claudianus & Dioscorus flammis incensi, Serapion & Papias gladio cæsi sunt. Omnes itaque celebre martyrium dedicaverunt.

26. IIII Kl. MAR. In civitate Pergen Pamphiliæ, natalis beati Nestoris episcopi, qui persecutione Decii cum die noctuque orationi insisteret & postulans ut grex Christi custodiretur, comprehensus, nomen Domini mira libertate & alacritate confessus, equuleo crudelissime tortus est. Exin crucis suspendio victor migravit. Apud Alexandriam, sancti Alexandri episcopi, gloriosi senis. Hic post beatum Petrum Arrium presbyterum suum hæretica impietate depravatum, & divina veritate convictum de ecclesia ejecit, ac postea inter trecentos decem & octo patres eundem in Niceno concilio dampnavit.

27. III. Kl. MAR. Alexandriæ, passio sancti Juliani martyris. Is cum ita podagra constrictus esset, ut neque incedere, neque stare posset, unà cum Euno ministro suo in sella iudici offertur; qui camelis impositi per totam jubentur circumduci urbem, & flagris hinc inde inspectante populo laniari, usquequo finem ipsis verberibus sortirentur. In Hispaniis civitate Hispali, natalis sancti Leandri episcopi & confessoris, cujus prædicatione

dicatione & industria tota Gothorum gens per Recharedum regem ab Arriana impietate conversa est. Lugduni, sancti Baldomeris viri Dei, cujus sepulchrum crebris miraculis illustratur.

28. II. Kl. MAR. In territorio Lugdunensi locis Jurensibus, depositio beati Romani abbatis, qui primus illic vitam heremiticam duxit, & multis virtutibus ac miraculis clarus, plurimorum postea pater extitit monachorum. Eodem die, sanctorum Macharii & Rufini.

LÆTANIAS INDICENDAS

MENS. MART. HABET DIES XXXI.

1. Kl. MAR. Romæ, sanctorum martyrum ducentorum sexaginta, quos jussit primo Claudius pro Christi nomine dampnatos arenam fodere, deinde præcepit, ut foras muros portæ Salarie mitterentur, & in amphiteatro ejusdem civitatis militum sagittis interficerentur. Eodem die sancti Donati martyris, qui sub duce Ursacio & Marcellino tribuno Cartagini passus est. Andegavis sancti * Albini episcopi & confessoris, viri præclarissimæ virtutis & sanctitatis. Civitate Massilia, sanctorum Hermetis & Adriani.

* Apud
Soller.
Albani

2. VI. NON. MAR. Romæ via Latina, sanctorum martyrum Jovini & Basilei, qui passi sunt sub Galieno & Valeriano imperatoribus. Item Romæ, martyrum plurimorum quos diu cruciatos, imperator Alexander capitali sententia in extremo dampnavit.

3. V. NON. MAR. Apud Cæsaream Palestinæ, sanctorum martyrum Marini militis & Astyrii senatoris sub persecutione Valeriani, quorum prior cum accusatus fuisset a commilitonibus, quod esset Christianus, & ille Christianum se esse clarissima voce testaretur, martyrii coronam capitis abscissione suscepit. Cumque sequens capite truncatum martyris corpus subjectis humeris & substrata veste qua induebatur exciperet, honorem, quem martyri detulit, continuo ipse martyr accepit. Eodem die, natalis sanctorum Emithe-rii & Celedonii, qui primum apud Legionensem Gallicie civitatem milites, exurgente persecutionis procella, pro confessione nominis Christi plurimis afflictis tormentis Calagurrim usque perducti, atque ibi martyrio coronati sunt.

4. IIII. NON. MAR. Romæ via Appia, natalis beati Lucii Papæ & martyris, qui persecutione Valeriani & Galieni ob Christi fidem exilio religatus, & postmodum divino nutu ad

ecclesiam suam redire permissus, martyrium capitis obtruncatione complevit. Item Romæ via Appia, sanctorum martyrum nongentorum, qui sunt positi in cimiterio ad sanctam Ceciliam. Eodem die sancti Gaii Palatini in mare merfi.

5. III. NON. MAR. Apud Antiochiam, natalis beati Focæ martyris, qui post multas quas pro nomine Redemptoris est passus injurias, qualiter de antiquo illo serpente triumphaverit, hodieque populis declaratur. Ipso die passio sancti Eusebii Palatini & aliorum novem martyrum.

6. II. NON. MAR. Nicomediæ, natalis sanctorum Victoris & Victorini, qui per triennium cum Claudiano & Bassa uxore ejus tormentis multis afflicti & retrusi in carcerem, ibidem vitæ suæ cursum impleverunt. Civitate Toletum, depositio Juliani episcopi, qui apud ejusdem loci incolas famosissimus habetur.

7. NON. MAR. In Mauritania civitate Turbitanorum, natalis sanctarum martyrum Perpetuæ & Felicitatis, & cum eis Revocati, Saturnini & Secundoli; quorum ultimus in carcere quievit, reliqui omnes ad bestias sunt traditi sub Severo Principe.

8. VIII. ID. MAR. In Civitate Antinoum, natalis sanctorum Philemonis & Apollonii Diaconi, qui tenti & a iudice auditi, cum constanter idolis sacrificare noluisent, perforatis calca-
neis per civitatem horribiliter tracti, novissime gladio cæsi martyrium compleverunt. Eodem die apud præfatam urbem passio Arriani, Theotici, & aliorum trium, quos iudex submersos in mare necavit; sed obsequio delfini corpora eorum litori sunt restituta. Cartagini, sancti Pontii Diaconi beati Cypriani episcopi, qui usque ad diem passionis illius cum eo exilium sustinens, egregium volumen vitæ & passionis ipsius reliquit, ac clarus passionibus coronam vitæ promeruit.

9. VII. ID. MAR. Apud Nisenam civitatem, depositio sancti Gregorii episcopi fratris beati Basilii Cæsariensis, tam vita quam eloquentia clarissimi. Civitate Barcinona, sancti Patiani episcopi, qui tempore Theodosii principis, optima senectute finem vitæ sortitus est.

10. VI. ID. MAR. Apud Apamiam, natalis sanctorum Alexandri & Gagii martyrum, qui ut Apollinaris scribit Hierapolitanus episcopus in libro adversum Catafrigas, persecutione Antonini Veri glorioso martyrio coronati sunt. In Perside sanctorum martyrum numero quadra-

ginta duorum. Parisius, depositio sancti Droctovei abbatis, discipuli beati Germani episcopi. Ipso die sancti Attali *a* abbatis, discipuli sancti Columbani.

OBSERVATIO. *a* Hic Pratensem codicem in jus vocat Sollerius, quod hujus diei sanctis adjungatur sanctus Attalus; cum exarati manu codices non pauci, iique quantivis pretii, sanctum illum Abbatem non memorent, aliique alio modo: non credibile esse a MSS. illis abfuturum, si fons ipse, unde illi ducti rivuli sunt, illum habuisset: suspicari itaque se verba Pratenfis esse recentiora. Ut suas ipse ratiunculas refellat, unum oro, ut codicem inspectum veniat. Nam quid ponderis habent conjecturae contra id quod revera est? Neque nobis objiciat lituram. Nam & quadraginta duos martyres & Droctoveum abbatem Ufuardi esse confiteatur, qui tamen & ipsi in eadem litura scribuntur, ac Attalus. Nec tamen inficior additum Attalum fuisse, quandoquidem de illo silet Dervensis codex. At Ufuardo licuit suum, cum lubebat & quibus sanctis lubebat, locupletare martyrologium. Nec necesse fuit, ut suum Codicem, statim atque quidpiam in eo correxerat, quocumque transmitteret, aut per litteras notum faceret quid adjecisset Codici, quid detraxisset. Jam hunc diem esse, quo sanctus Attalus aut Attala commemorari debuit, ut probem nihil opus est. Acta ejus omnium versantur manibus.

II. V. I D. M A R. Apud Sebasten Armeniae minoris, natalis sanctorum quadraginta militum, qui tempore Licinii regis, post vincula & carceres creberrimos, post caesas lapidibus facies missi sunt in stagnum, & sic demum crurifragio martyrium consummaverunt. Erant autem nobiliores *b* inter eos, Quirion & Candidus.

OBSERVATIO. *b* Pratenfis Codex omisit vocem *nobiliores*. Observatio est Sollerii. Nulla tamen vox in toto articulo, quae validius oculos feriat.

12. IV. ID. M A R. Romæ, beatorum Pontificum Gregorii Doctoris ac Apostoli Anglorum, & Innocentis. Apud Nicomediam, passio sancti Petri martyris. Hic cum esset cubicularius Dioclitiani principis, & liberius causaretur de inmensis martyrum suppliciis, jubente eodem in medium educitur, ac primo suspensus diutissime flagris torquetur, deinde aceto & sale perfusus, ad ultimum in craticula assatur, sicque veri Petri extitit & fidei heres & nominis. Item Nicomediæ sanctorum Egduni presbiteri & aliorum septem, qui diebus singulis suffocati sunt, ut ceteris metus incuteretur.

13. III. ID. M A R. Apud Nicomediam, natalis sanctorum martyrum Macedonii presbiteri, Patriciæ & Modestæ. Nicæa civitate, sanctorum martyrum Theusætæ, Horris, Theodoræ, Nimpodoræ, Marci, Arabiæ, qui omnes igni traditi sunt. In Thebaide, depositio sanctæ Eufrasie Virginis.

14. II. ID. M A R. Romæ, passio sanctorum martyrum quadraginta & septem. Hi baptizati sunt a beato Petro apostolo, cum teneretur in custodia a Mamurtini cum coapostolo suo Paulo, ubi novem mensis detenti sunt, qui omnes sub devotissima fidei confessione Neroniano gladio

consumpti sunt. In Affrica sancti Petri martyris.
Item sancti Eufrosii.

OBSERVATIO. *a* De isto articulo Pratensem codicem laudat & carpit Sollerius. Utrumque immerito. Laudat quod scriptum in eo fuerit *Mamertini* pro *Mamurtini*: carpit quod *fedei* legat pro *fidei*. Et utrumque falsum est.

15. IDUS. MAR. In Cæsarea Cappadociæ, passio sancti Longini, qui latus Domini lancea perforavit, ut in gestis ejusdem invenitur. Apud Thessalonicam civitatem, natalis sanctæ Matronæ martyris, quæ deprehensa & multipliciter afflicta, novissime robustis fustibus usque ad mortem cæsa, in confessione Christi incorruptum Deo spiritum reddidit.

16. XVII. KL. APRIL. *a* Apud Aquileiam, natalis beati Hilari episcopi & Tatiani diaconi, qui sub Beronio præside post equuleum atque alia tormenta, una cum Felice, Largo & Dionisio martyrium terminarunt. Romæ passio sancti Cyriaci diaconi, qui post longam carceris macerationem, reliquata pice perfusus & in catasta extensus, adtractus etiam nervis, & fustibus cæsus, ad ultimum cum Largo & Smaragdo & aliis viginti, jubente Maximino capite truncatus est. Horum tamen festivitas sexto Idus Augustas recolitur, quo die a beato Marcello papa eorum corpora sunt levata ac venerabiliter tumulata. Arvernus, depositio sancti Patricii episcopi & confessoris.

OBSERVATIO. *a* In Carolino Autographo SS. Hilari & Tatiani mentio facta nunquam fuit. De illis enim Dervensis codex tacet, & *a* Cyriaco articuli exordium capit. Præterea in Pratenſi totus hic articulus a capite ad calcem litura laborat, & quo sanctis illis locus esset, minutiori litterarum forma totus exaratus est. Nec etiam sanctos illos memorant Heriniensis & Tornacensis codices, qui Sollerio plerumque pro norma fuerunt, ex qua Pratenſem æſtimaret. Hic Sollerium interrogo qua causa, anteposito Pratenſi, a suis desciverit. In Pratenſi litura erat, variabant alii codices. His duobus tantum argumentis ubique judicavit interpolatum esse Pratenſem codicem. Hoc igitur loco, aut nusquam, sua regula locum habere debuit. Articulum tamen totum reddit Sollerius: totus Uſuardi est, Uſuardus merus. De litura ne verbum quidem apud cenſorem; opinor, quia admonitus est nullam illic esse scripturæ dissimilitudinem, & Uſuardo laudi dandum esse, quod præstantium scriptorum exemplo nec turpem in scriptis putaverit lituram, nec metuerit. Cur eadem in causa, non eodem semper in Pratenſem codicem animo fuerit Sollerius, ignorare malim, quam de veritatis studio, quo se ardere prædicat, quidlibet maligne suspicari.

17. XVI. KL. APRIL. In Scothia, natalis sancti Patricii episcopi & confessoris, qui primus ibidem Christum evangelizavit. Civitate Nicomedia, sanctorum martyrum Eugenii, Pamphilianni, Castoris & Sereni *a*.

OBSERVATIO. *a* Ambigit Sollerius corruptumne dicat an mutatum codicem. Quatuor sancti martyres & male connexi, & perperam huc traducti. Gertrudis suo loco extrusa, inepte sanctis diei sequentis inserta, bini textus uno errore corrupti. Atque has injurias in lituram unius versus fundit is qui paulo ante totos novem versus crasos quieto & æquo animo tulit. Quid ad hæc ego? Verum est sanctos illos martyres non fuisse in Carolino autographo memoratos, sed aut male connexos aut perperam huc traductos fuisse, quo argumento efficiet Sollerius? numquid habet Acta, quæ proferat Hieronymianos, sat scio, indices nobis obtrudet: sed in vetustissimis eorum codicibus ne unus quidem eorum legitur, de quibus hic Uſuardus. Nec die hesternus ullus erat. Sic enim illi, teste Henschenio: *Nicomedia, Castori, Dionysii, Nonni, Cyriacæ, Milisæ, Eugeniæ, Juliani, Asclepiodoti*. Alii quidem codices, *Castorem*

tem, alii Serenum, alii, una ex duabus classibus facta, Pamphili-
num adnuntiant. Quid certi ex illa codicum conflictione extundi
potest? forte Ufuardus alios indices habuit; forte uno die utram-
que Nicomediensium martyrum classem conjunxit; forte Acta vidit.
Denique quidvis potius conjectare mallet, quam, ut Sollierius,
nullo argumento Codicem minime suspectum rejicere. De S. Ger-
trude, mox in sequenti articulo.

18. XV. Kl. APRIL. Natalis beati Alexandri epi-
scopi, qui de Cappadocia, ex propria civitate,
sancto desiderio Jerosolimam veniens, divina re-
velatione ejusdem loci gubernaculum suscepit,
& post venerandam senectutem ductus Cesa-
ream, persecutione Decii ob confessionem Chri-
sti martyrium complevit. Monasterio Nivigella
sanctæ Geretrudis virginis. *a*

OBSERVATIO. *a* Verus est hic S. Gertrudis locus. Et mi-
nor quàm falli potuerint Henschenius & alii, qui xvi. Kal. hujus
mensis mortem sanctæ illius Virginis consignarunt. Ufuardus ipse
hallucinatus fuerat in Carolino autographo; sed commode errorem
in suo correxit: quæ illum Acta deceperant, eadem diligentius pen-
sitata reduxerunt in viam. Narrat vitæ scriptor B. Gertrudem, cum
dies mortis immineret, misisse unum ex fratribus ad Fossuense mo-
nasterium, qui ab Ultano sancto ejus loci incola percontaretur,
quo die moritura esset: Ultanum respondisse: *Hodie decimus sextus
Calendas Aprilis est dies. Crastino autem die inter missarum solemnias illa
Dei ancilla & Christi Virgo de corpore est migratura*: Gertrudem, hoc
accepto nuncio, totam noctem cum sororibus in psalmis & oratio-
nibus transegisse, crastina autem die Dominica reddidisse spiritum.
Illa igitur dies Dominica erat decima quinta Calendas Aprilis.
Non obiit igitur Gertrudis anno 664. ut putat Henschenius; aut
anno 659. ut V. Cl. Baillieto placet: sed anno 658. quo Pascha in-
cidebat in diem 25. Martii, Cyclo Lunæ 13, Solis 23, Littera Do-
minicali G. Cur, inquires, eadem Acta referunt defunctam fuisse
die Dominica sub die sexto decimo Calendas Aprilis? Id Acta quidem
male exscripta referunt; sed retinendam esse lectionem, quam ex
codice Fuliensi duxit Mabillio noster, vel inde perspicuum est, quod
alioqui sibi non constet vitæ scriptor. Si enim moritura esset Gertru-
dis die post xvi. Cal. Apr. quomodo mori potuit xvi. Cal. Aprilis?

19. XIII. Kl. APRIL. Natalis beati Johannis, magnæ sanctitatis viri, qui de Syria oriundus pervenit ad Italiam, ibique apud Penarensem urbem constructo monasterio, multorum fervorum Dei per quadraginta annos pater existens, multis clarus virtutibus quievit in pace. Eodem die apud Surrentum, sanctorum Quinti, Quintilli, Quartillæ, Marci cum aliis novem. Civitate Brixa, sancti Caloceri a martyris.

OBSERVATIO. a Non solum nomen *Caloceri*, ut notavit Castellanus; sed etiam totum illud spatium a *Sanctorum* ad finem deletum est. Nec id obstat tamen, quin textus Ussuardini codicis purus esse Sollerio videatur. Nec certe injuria, cum eadem sit manus. At scitu dignum est, qua de causa tantum honoris deferat Prateni codici: nempe quod omnes optimæ fidei codices concorderit hoc die Calocerum posuerint. Argumentandi ordo videbitur fortasse præposterus; præsertim cum apud Sollerium Pratenfis codex vetustatis titulo principatum teneat.

20. XIII. Kl. APRIL. In Asia, natalis sancti Archyppei commilitonis beati Pauli, cujus meminit idem Apostolus in epistola sua scribens Colosensibus. Apud Britanniam, depositio sancti Chutberti, qui ex anachorita ecclesiæ Lindisfarnensis antistes, totam ab infantia ad senium vitam miraculorum signis inclitam duxit. In Syria, sanctorum Pauli, Cyrilli, Eugenii cum aliis quattuor. Ipso die sancti Vulframni confessoris.

21. XII. Kl. APRIL. Apud Cassinum castrum,

natalis sancti Benedicti abbatis. Hujus vitam virtutibus & miraculis gloriosam beatus Papa scribit Gregorius. Alexandria, beati Serapionis anachoritæ, magnarum virtutum viri. In territorio Lugdunensi, sancti Lupicini abbatis, cujus vita sanctitatis & miraculorum gloria illustris fuit.

22. XI. Kl. APRIL. Apud Septimaniam civitate Byterris, depositio sancti Afrosidii episcopi & confessoris. Hic a beato Paulo Narbonensi episcopo eidem urbi ordinatus antistes, fidei documentis præclarus, virtutumque meritis ornatus quievit in pace.

23. X. Kl. APRIL. In Africa sanctorum martyrum Victoriani, Frumentii & alterius Frumentii & duorum Germanorum, qui persecutione Uuandalica, ut scribit Victor Africanus episcopus, sub Honerico rege pro constantia catholicæ confessionis immanissimis suppliciis excruciat, egregio martyrio coronati sunt. In Antiochia, sancti Theodori presbiteri. Civitate Cæsarea, sancti Juliani.

24. VIIII. Kl. APRIL. Romæ, passio beati Pigmenii presbiteri. Hic Julianum apostatam a puero nutrit & sacris litteris erudit, a quo ipse postea in Tyberim pro fide Christi necatus

est. In Mauritania, natalis sanctorum Romuli
& Secundoli fratrum, qui pro Christo passi
* *Non* sunt. Apud Syriam sancti Seleuci. Item in * *Fri-*
Phrigia, sancti Agapiti.

25. VIII. KL. APRIL. Apud Nazareth ci-
vitatem Galileæ, Adnuntiatio Dominica. In Syr-
mio, beati Hirenei episcopi tempore Maximia-
ni imperatoris, qui primo tormentis acerrimis
vexatus, deinde diebus plurimis in carcere cru-
ciatus, novissime absciso capite consummatus
est. Romæ, sancti Cyrini martyris, qui a rege
Claudio post facultatum amissionem, post carce-
ris squalorem, post multorum verberum afflic-
tionem gladio interfectus est. Nicomediæ, na-
talis Theolæ *a* cujusdam militis ancillæ, quæ pro
castitate occisa est. In Antro insula, sancti Her-
melandi abbatis, cujus gloriosa conversatio mi-
raculorum conlaudatur præconio.

OBSERVATIO. *a* Nævus quidem, non quo infectus est co-
dex, ut notat Sollerius, sed prima manu correctus.

26. VII. KL. APRIL. Apud Pentapolim Li-
biæ, natalis sanctorum Theodori episcopi, Hi-
renei diaconi, Serapionis & Ammonii lecto-
rum. Romæ via Lavicana, sancti Castoli mar-
tyris, qui, ut in gestis beati Sebastiani legitur,
a persecutoribus tertio appensus, tertio auditus,
in confessione Domini perseverans, missus est

in foveam; & dimissa super eum massa arenaria martyrio migravit ad Christum. In Syrmio, sanctorum Montani presbiteri & Maximæ in mare merforum.

27. VI. Kl. APRIL. In Ægypto, depositio beati Johannis heremitæ, qui inter cetera virtutum insignia, etiam prophetico spiritu plenus, Theodosio imperatori christianissimo victorias de tyranno prædixit. In Pannonia sancti Alexandri martyris. Ipso die a sancti Eucherii Turonensis episcopi.

OBSERVATIO. a Hoc die sanctum Eucherium non debuisse ab Usuardo collocari, non male negant Castellanus & Solle-rius. Sed collocatum fuisse, nemo nisi pertinax aut in dijudicandis scripturis plane hospes negaverit. Si peccavit Usuardus, suo periculo.

28. V. Kl. APRIL. In Cæsarea Palestinæ, sanctorum martyrum Prisci, Malchi & Alexandri, qui persecutione Valeriani divino fidei calore succensi, ultro judicem adeuntes, de sævitia in piorum sanguinem objurgant, quos ille continuo pro Christi nomine bestiis tradidit devorandos. Apud urbem Cabilonensium depositio sancti Guntramni regis, qui ita se spiritalibus actionibus mancipavit, ut relictis sæculi pompis thesauros suos ecclesiis & pauperibus erogaret. Tharso Ciliciæ, Castoris & Dorothei.

29. IIII. Kl. APRIL. Apud Africam, natalis sanctorum confessorum Armogasti, Archinimi & Satyri, qui tempore Vuandalicæ persecutionis sub Geilerico rege pro confessione veritatis multa & gravia perpeffi supplicia atque obprobria, cursum gloriosi certaminis impleverunt. Civitate Nicomedia, passio sanctorum Pastoris & Victorini. *a*

OBSERVATIO. *a* Postrema hæc sanctorum Pastoris & Victorini commemoratio in litura scribitur eadem manu, quâ reliquus articulus: postea spatium duorum versuum cum dimidio relinquitur omni scriptura vacuum, immo ita scalpello rasum, ut nullum ullius literulæ vestigium vel lyncei oculi subsentire possint. Alii codices carent Pastore & Victorino, & Africanis confessoribus longam subjiciunt S. Eustasii commemorationem. Hinc Sollerii querelæ, Pastorem & Victorinum additos, expulsum S. Eustasium fuisse, adeoque depravatum fuisse codicem. Si mutatum dixisset, nihil reprehenderem; nam ultro fateor Carolino autographo Nicomedienses martyres defuisse, adfuisse S. Eustasium. At idcirco codicem fuisse depravatum quæ probaret Sollerius? An quod, ut ait, Pastor & Victorinus a majori cohorte sunt avulsi? sed ex codicibus, quos magno numero citat, vix duo sunt, qui de illa cohorte secum invicem consentiant, ut ipsi Sollerio numerus pro arbitrio mutari videatur. Nimirum alii codices impune potuerunt pro arbitrio augere & minuere cohortem; solus Pratenfis in vitio est. Prætereo quod addit, duos illos martyres ab aliis codicibus prætermitti. Nam id primo falsum est; illos enim referunt inter alios Rosveydinus & Aquicinctinus, quos optimæ notæ censet esse Sollerius. Refert etiam Gellonense martyrologium a nostro Dacherio juris publici factum. Præterea exempla non adjungo: numerus esset, non auctoritas. Illos habent præterea Matricula Cartus-Ultraject. & editio Galestiniana. Deinde licet in omnibus Codicibus desiderarentur, nihil tamen inde contra Pratensem Correctio est, de qua aut admonitæ non fuerunt aliæ Ecclesiæ, aut quam admonitæ neglexerunt. S. Eustasium non dubito quin justis de causis Ussardus in secundam Aprilis diem reservaverit: quamvis illum hoc die Ado Viennensis posuerit. Acta procul dubio vidit quæ nunc exciderunt. Forte etiam ad id inductus fuit Hieronymianis indicibus, quorum codex veterrimus,

quem præ oculis habeo, Eustasium hodie silet, 2^a Aprilis memorat.

30. III. Kl. APRIL. Romæ via Appia, passio beati Quirini tribuni & martyris, qui sub Aureliano imperatore, post linguæ abscissionem & equulei suspensionem, manuumque ac pedum detruncationem, agonem martyrii gladio consummavit. Thessalonica, natalis a sanctorum Domnini, Filopoli & Achaici.

OBSERVATIO. a Plerique codices Domnino comitem addunt Victorem, qui numquam Domnini comes fuit. Noster primus, quem secuti sunt Rosveyd. Marchian. Pratenfes B, D, E, & Conchenfis, veros comites indicavit, nempe Filopolum & Achaicum. Sed nescio quo fato accidit, ut eos primum non cognoscens Ufuardus, nescio quem illic poneret; postea vero nova notitia instructus, illo excluso, duobus aliis locum dedit. Atque hoc satis est Solle-rio, ut Pratensem codicem e purorum albo expungat, Ufuardinum sensum evanuisse affirmit, & sciolo cuidam correctionem adscribat. Frustra manum eandem ostenderis: sui codices *Victorem* referunt. Filopolus igitur & Achaicus non sunt Ufuardi. Itaque Pratenfis codex autographi titulo exciderit, quod Ufuardus, ubi primum quidpiam emendaverat, id non curavit omnibus omnium urbium compitis adfigendum, ut quod ipse correxerat, alii etiam corri-gerent.

Nec id solum in hoc articulo vitium reprehendit Sollerius. Id etiam stomachatur erasum fuisse S. Regulum Silvanectensem episcopum. Erasmus est certe, & rejectus in ix Kal. Maii, qua die depositionem ejus colit Silvanectensis Ecclesia. Qua causa commemorationis locum Ufuardus mutaverit, ibidem dicetur.

31. II. Kl. APRIL. Amos Prophetæ, quem Ozias rex Israel vecte per tempora transfixum necavit, ac postea semivivus patriam de- vectus, ibique sepultus est. Romæ, sanctæ

Balbinæ Virginis, filiæ Quirini martyris, quæ
post devictum sæculi hujus cursum, sepelitur
via Appia juxta patrem suum. In Africa, sancto-
rum Diodoli & Anesi.

LÆTANIAS INDICENDAS

MENS. APRIL. HABET DIES XXX.

1. Kl. APRIL. Romæ, passio beatissimæ Theodoræ, sororis illustrissimi martyris Hermetis. Hæc sub Aureliano principe martyrizata, sepulta est juxta fratrem via Salaria non longe ab urbe Roma. Eodem die sancti Venantii episcopi & martyris. In Ægypto sanctorum Victoris & Stephani.

2. IIII. NON. APRIL. Apud Cæsaream Cappadociæ, passio sanctæ Theodosiæ Virginis, quæ Dioclitiani tempore ultro se confessoribus in custodia socians, tenta & nihilominus in equuleo cruciata, Dei virtute post de vinculis, aquis, bestiis eruta, novissime martyrium capitis abscissione complevit. Eodem die, natalis beati Nicetii Lugdunensis episcopi, cujus & vita miraculis claruit, & pretiosa mors nihilominus miraculis commendatur. In Palestina, a sanctæ Mariæ Ægyptiacæ quæ peccatrix appellatur. Item sancti Eustasii abbatis monasterii Luxoviensis.

OBSERVATIO. a Sirmondus olim legerat Mariam Ægyptiacam tertio loco, quarto autem S. Eustasium. Postea Castellanus ad Sollerium scripsit, Mariam Ægyptiacam expunctam esse & Eustasium ejus loco positum. Equidem doleo vicem auctoris, qui alienis oculis utitur. Nam quo pacto hæc conciliari possunt? si Mariam Ægyptiacam legit Sirmondus, quomodo expuncta est? si expuncta est, quomodo Sirmondus legit? Ego enimvero, si loco Sollerii fuisset, vel hoc solum fecisset, ut nullam Castellani oculis haberem fidem. Jam Sollerium doceo, quomodo habeat codex hoc loco. Duæ ultimæ syllabæ verbi *commendatur*, tota Mariæ Ægyptiacæ commemoratio, & hæc verba, *item sancti Eustasii* in litura versantur: ex istis autem, *Abbatis monasterii Luxoviensis*, primum in marginem interiorem excurrit, reliqua duo in inferiori margine. Omnia eadem manu, sed alio atramento; alio autem, quia, ut opinor, primum fugere incipiebat.

3. III. NON. APRIL. In Scithia civitate Thomis, natalis sanctorum Evagrii & Benigni. Thessalonica, passio sanctarum virginum Agapæ & Chionia sub Dioclitiano, quæ primo in carcerem macerata, post in ignem missa, sed intacta a flammis, post orationem ad Dominum fusam animas reddiderunt. Apud Tauromenium Sycilia, beati Prancatii.

4. II. NON. APRIL. Mediolani, depositio beati Ambrosii episcopi & confessoris, cujus studio inter cetera doctrinae & miraculorum insignia, tempore Arrianæ perfidia, tota Italia ad catholicam fidem conversa est. Apud Hispalim, depositio sancti Isidori antistitis.

5. NON. APRIL. Apud Ægyptum, natalis sanctorum martyrum Martiani, Nicandri & Apollonii. Theſſalonicæ, sanctæ * Hiren^{is} vir-^gginis, quæ post tolerantiam carceris sagitta percussa est a Syſinnio comite, sub quo & sorores ejus simul Agapes & Chionia martyrizaverunt. Apud Cæsaream Liciæ, sancti Amphiani.

6. VIII. ID. APRIL. Romæ, natalis beati Xysti Papæ & martyris, qui temporibus Adriani ut sibi Christum lucrifaceret, libenter mortem sustinuit temporalem. In Macedonia, sanctorum Timothei & Diogenis.

7. VII. ID. APRIL. Apud Africam, natalis sanctorum Epyfanii episcopi, Donati & aliorum tredecim. Eodem die, Hejesippi viri sanctissimi, qui vicinus Apostolorum temporum, omnes a passione Domini usque ad suam ætatem ecclesiasticorum actuum texuit historias, ut quorum vitam sectabatur, dicendi quoque exprimeret characterem. In Alexandria, sancti Pelusii presbiteri.

8. VI. ID. APRIL. Apud Chorintum, beati Dyonisii episcopi, cujus eruditione & gratia

quam habuit in verbo Dei, multi fruuntur usque hodie. Claruit autem idem Christi electus temporibus Marci Antonini & Lucii Aurelii. Turonis, sancti Perpetui episcopi, admirandæ sanctitatis viri.

9. V. ID. A P R I L. Natalis beati Procori, qui fuit unus de septem primis Diaconibus. Hic fide & miraculis præclarus, apud Antiochiam martyrio consummatus est. In Syrmio, passio sanctarum septem virginum, quæ dato simul pretio sanguinis, vitam mercatæ sunt æternam.

10. IIII. ID. A P R I L. Ezechielis prophetæ, qui a iudice populi Israel apud Babyloniam interfectus, in sepulchro Sem atque Arfaxad est sepultus. Romæ, beatorum martyrum plurimorum, quos sanctus Alexander Papa baptizavit cum teneretur in carcere. Hos omnes Aurelianus princeps navi vetusta impositos, in altum mare deduci, & illic ligatis ad colla lapidibus mergi in profundum maris fecit. Alexandriæ, sancti Apollonii presbiteri & aliorum quinque.

11. III. ID. A P R I L. Romæ, natalis beati Leonis Papæ, cujus temporibus extitit sancta Sinodus Calcidonensis. Apud Cretam urbe Gor-

tina, sancti Philippi episcopi, qui magnis virtutibus & optimis studiis præditus fuit. Floruit autem temporibus Antonini Veri & Lucii Aurelii imperatorum. In Dalmatia civitate Salona, sancti Domionis episcopi cum militibus octo. Nicomediæ, sancti Eustorgii presbiteri.

12. II. ID. APRIL. Romæ, via Aurelia, natalis beati Julii Papæ, qui sub Constantino imperatore decem mensibus tribulationes & exilia perpeffus, post mortem ejus cum magna gloria ad suam sedem reversus, quievit in pace. Eodem die *a* sancti Zenonis episcopi, qui *a* inter procellas persecutionis Veronensem urbem mirabiliter rexit, ac tempore Galieni martyrio coronatus est. Vapingo depositio Constantini episcopi.

OBSERVATIO. *a* Zenonis mentio, quamvis in alio folio facta, ita eandem litterarum formam, idem atramentum, eandem membranam exhibet, ut nisi cæcus, aut imperitissimus scripturarum æstimator, illam post Ufuardum intrusam effutire possit. Nulla litura, nitidus character, nihil quod vel morosis judicibus suspensionem injicere queat. Codices *ferme* omnes Sollerio noti suffragantur. Quos ego lustravi, horum nullus dissidet; Pratenfes quatuor optimæ notæ, quorum duo quingentos annos superant, duo Victorini, Conchensis, Pontifarenfis, Fulienfes A, B, Colbertini A, B, C, D, Foffatenfis: libri castigatius & accuratius editi consentiunt, fatente Sollerio: antiquum martyrologium undecimo ineunte sæculo exaratum & Parisiis in prioratu regio sancti Martini studiose asservatum eandem lectionem refert: Martyrologium Romanum ejusdem Zenonis eodem die meminit. Et lectio tot adminiculis fulta nutabit, periclitabitur? Procul dubio Sollerius codices vidit, quos Pratenfi opponeret. Ita est, duos vidit, Heriniensem & Tornacensem; addat & Dervensem, nihil ad me. Curæ non fuit aliis Ecclesiis, ut quæcunque ab Ufuardo emendata fuerant, ea

emendarent & ipsæ. Sed codicibus destitutus, argumentis fortasse pugnat, & iis quidem quæ solvi non possunt. Audiendus est. Rarissime, inquit, Usuardus sanctos Transalpinos accersit. Quid tum fodes? si rarissime, ergo aliquando. Atqui Zeno unus erit ex illis. At plusquam dubia est Usuardi narratio. Cur ergo dubius hæsit Henschenius Zenonem Pontificem & Confessorem solum, an etiam martyrem assereret? numquid novi comperit Sollerius? At Henschenius diserte pronuntiat, nullo quidem argumento, sed tamen diserte pronuntiat, Zenonem a posteris intrusum fuisse. Respondere non ausim. Et de ista Sollerii urbanitate quid lector sentiet? *suspicari ausim non neminem Usuardi symmistam exstitisse... qui stylum suum Usuardino attemperandum censuerit.*

*Eodem die
apud mo-
nasterium
S. Germa-
ni, conse-
cratio al-
taris in ho-
nore sanctæ
& indivi-
duæ Trini-
tatis atque
vivificæ
Crucis,
simul &
beatissimæ
Dei Geni-
tricis Ma-
riae, sancti-
que Guan-
dregisili,
necnon
omnium
sanctorum.*

13. I D. A P R I L. Apud Pergamum Asiæ ur-
bem, natalis sanctorum Carpi episcopi, Papi-
rii diaconi & Agathonicæ optimæ feminæ, alia-
rumque multarum, quæ pro beatis confessioni-
bus martyrio coronatæ sunt sub Antonino Vero
& Aurelio Commodio. Cum quibus & vir mira-
bilis Justinus philosophus pro religione Christi
plurimum laborans scriptu, remunerationem
linguæ fidelis martyrii munus accepit. In His-
pania, sancti Erminigildi, qui ob fidei catho-
licæ confessionem securi in capite percussus,
regnum celeste pro terreno rex & martyr
intravit.

14. X V I I I. K l. M A I I. Romæ via Appia, na-
talis beatissimorum martyrum Tiburtii, Vale-
riani & Maximi sub Almachio præfecto, quo-
rum primi fustibus cæsi & gladio percussi, ul-

timus tam diu ad plumbatas est verberatus ,
donec exalaret spiritum. Apud Alexandriam ,
sancti Frontonis abbatis , cuius vita sanctitate
& miraculis extitit gloriosa. Interamnis , beati
Proculi martyris. Item sanctæ Domninæ virgi-
nis cum fociis virginibus coronatæ.

15. XVII. Kl. MAII. Apud Persidem civitate
Cordula , natalis sanctorum Olympiadis & Ma-
ximi nobilium , qui iubente Decio fustibus cæsi
& deinde plumbatis , ad ultimum capita eorum
securibus sunt tunsa , donec emitterent spiritum.
In Italia , beatorum martyrum Maronis , Euti-
cetis & Victorini , qui primo apud insulam Pon-
tiam in Christi confessione longum ducentes
exilium , postmodum sub principe Nerva , cum
convertissent plurimos ad fidem , iussi sunt variis
interfici pœnis.

16. XVI. Kl. MAII. Apud Chorintum , na-
talis sanctorum Calisti & Charisii cum aliis sep-
tem , omnium in mare merforum. Cæsaraugu-
stæ , sanctorum decem & octo martyrum Quinti-
liani , Cassiani , Matutini , Publii , Urbani ,
Martialis , Fausti , Successi , Felicis , Januarii ,
Primitivi , Evoti , Ceciliani , Optati , Frontonis ,
Luperici , Apodemi & Iulii. Hi omnes simul sub
Datiano Hispaniarum præside pœnis affecti at-
que interempti sunt.

17. XV. Kl. MAII. Apud Africam, natalis sancti Mappalici martyris, qui ut beatus scribit Cyprianus in epistola ad martyres & confesso- res cum aliis pluribus martyrio coronatus est. *Antiochia sanctorum martyrum Petri diaconi & Hermogenis.* a In Oriente, beati Nicefori sub Valeriano & Galieno ob Christi martyrium co- ronati. Item Corduba, sanctorum martyrum Heliae presbiteri, Pauli & Isidori monachorum.

OBSERVATIO. a In Pratenfi codice Antiochenos inter & Cordubenses martyres, Nicefori fit mentio. Ibidem ejusdem mentio- nem fecerunt Mss. Aquicinct. Bruxell. & Rosveyd. tres Pra- tenses B, D, E, Conchens. Montil-burg. & Editio Lubeco-Colon. Dignus tamen Pratenfis non fuit, quem sequeretur Sollerius, cum propter alios codices, qui Niceforo carent, tum maxime, quod admonuit Castellanus, ea quæ de Niceforo dicuntur, omnino esse intrusa, & quidem manu non valde antiqua. An ego toties de ea- dem re audiam? an toties de eadem re lectorem obtundam? sed hic volo, ut ex me plura discat de nostro codice Sollerius, quam ex Castellano didicit. Ultimus paginae versus, ubi nunc videntur Petrus diaconus & Hermogenes, fere totus olim erasus est, & alia manu, quamvis Usuardi ætati proxima, alioque atramento resti- tutus. Suas revolvat Schedas Sollerius. Fortasse de illis martyribus dixit suus monitor, quod ipse de Nicephoro intelligit. Deinde duo paginae sequentis primi versus, ubi nunc leguntur Niceforus & Cor- dubenses monachi, similiter erasi sunt. At mihi fides apud Solle- rium sit, manum, quæ sanctos illos exaravit, ipsissimam esse reliqui codicis; minutiori tamen litterarum forma, quo spatium daretur Niceforo, quem Usuardus huc intulit deceptus dubio procul Actis quibusdam, quæ Nicefori festum hoc die coli mentiebantur. Certe in Mss. Actorum Collectione hunc titulum Actis S. Nicefori præ- fixum lego: *Passio S. Nicefori martyris, quæ colitur xv. k. Maii.*

18. XIII. Kl. MAII. Apud Messanam Apulia civitatem, natalis sanctorum martyrum Eleutherii episcopi & Anthiæ matris ejus, qui cum esset & sanctimonia vitæ & miraculorum virtute illustris, sub Adriano principe lectum ferreum ignitum, craticulam & sartaginem oleo, pice ac resina ferventem superans, leonibus quoque projectus, sed ab his inlæsus, novissime una cum matre jugulatur. Romæ, beati Apollonii Senatoris, qui sub Commodio principe a servo proditus quod Christianus esset, insigne volumen composuit, quod in Senatu legit, ac deinde sententia Senatus pro Christo capite truncatus est. Cordubæ, sancti Perfecti presbiteri & martyris.

19. XIII. Kl. MAII. Beati Thimonis diaconi de septem primis, qui primum apud Beroeam doctor resedit, ac deinde verbum Domini disseminans venit Chorintum, ibique a Judæis & Grecis, ut traditur, primo flammis injectus, sed nihil læsus est. Dein cruci affixus, martyrium suum implevit. In Armenia civitate Militana, natalis sanctorum martyrum Hermogenis, Gagii, Expediti, Aristonici, Rufi, Galatæ, una die coronatorum. Civitate Caucoliberi, passio sancti Vincentii martyris. *a* In pago Hainoensi, sancti Orsmari episcopi & confessoris. *Apud monasterium sancti Germani, dedicatio Ecclesiæ*

in honore
sancti Sym-
phoriani
martyris,
& beatissi-
mi Nicolai
confessoris

OBSERVATIO. a Sollerius duas hic reddit causas, cur Pratensem codicem Ufuardo exprimendo minus accommodum existimaverit: quarum quidem alteram inutilem ipse judicat: altera vero omnibus præter Sollerium satisfuisset ut Pratensem eligerent. Una igitur earum est quod Pratenfis præsentis articulo addit *Dedicationem ecclesiæ in honore sancti Symphoriani martyris & beatissimi Nicolai Conf.* Statimque quanti rationem illam putare debuerit, nobis ipse declarat his verbis: quamquam hanc *dedicationem recentiori manu adjectam testetur Castellanus, idemque indicet Sirmondus, lineas subducendo*, nec etiam inficientur autographi cultodes. Altera est, quia pro *Cænobio Laubiis*, habet, *Pago Hainoensi*. Atqui nihil est Ufuardo usitatus, quam pagum indicare pro Monasterio, quod in Pago situm est, ut affectasse videatur. Sic præter istum locum iv. Kal. Jan. *In pago Oximenfi*. vi. Kal. Maii, *in pago Pontivo*, pro, *In Monasterio Centula*. v. Id. Jul. *In pago Cinomanico*, pro, *Aninsulæ monasterio*. xi. Kal. Aug. *In pago Rotomagensi*, pro, *In monasterio Fontanella*. iiii. Kal. Sept. *In pago Meldensi*, pro, *monasterio Resbaco &c.* Verum quidem est, nihil Sollerium non tentasse, ut omnia hæc loca nobis extorqueret; sed ea jam ejus industriæ specimina dedimus, ut procul dubio lector præsentiat, quo exitu omnia impugnaverit.

20. XII. Kl. MAII. Romæ, natalis sancti Victoris Papæ, qui post beatum Petrum quintus decimus rexit ecclesiam annis decem, & sub Severo principe martyrio coronatur. Item Romæ, sanctorum martyrum Sulpicii & Serviliani, qui prædicatione & miraculis Domitillæ virginis ad fidem Christi conversi, cum nollent idolis immolare, a præfecto urbis Aniano capite cæsi sunt. In Galliis civitate Ebredunensi, sancti Marcelli ejusdem urbis episcopi & confessoris, qui divino jussu cum sanctis sociis Vincenzio & Domnino ex Africa veniens, maximam

partem Alpium maritimarum verbo & signis admirandis, quibus usque hodie refulget, ad fidem Christi convertit. Eodem die apud monasterium sancti Germani revelatio corporis sancti

Georgii
Bethlemi-
tici mo-
nachi &
martyris,
& sancti
Venantii
abbatis.

21. XI. Kl. MAII. Apud Persidem, natalis beati Symeonis episcopi & martyris, qui jubente Sapore Persarum rege comprehensus ferroque onustus, cum de Domino Jesu Christo voce libera & constantissima testaretur, primum carcerali ergastulo cum aliis centum, e quibus alii episcopi, alii erant presbiteri, alii diversorum ordinum clerici, maceratus, novissime cum omnibus jussus est pariter decollari. Passi sunt cum eo etiam clarissimi quidam viri Ustazadis, Abdella, Annanias & Pusitius cum filia quæ erat sacra virgo. Alexandriæ, sanctorum Aratoris presbiteri, Fortuni, Felicis, Silvii, Vitalis, qui in carcere quieverunt.

22. X. Kl. MAII. Romæ via Appia, natalis beati Gai Papæ, qui cum ecclesiam undecim annis, mensibus quattuor, dies duodecim rexisset, martyrio coronatus est sub Dioclitiano principe. Apud Persidem, sanctorum martyrum qui pro Christi nomine gladio jugulati sunt sub rege Sapore. In quo fidei certamine passus est

Melisius episcopus, Acepsimas episcopus cum presbitero Jacobo. Mareas & Bycor nihilominus episcopi, cum clericis fere ducentis & quinquaginta monachis, etiam & sacratissimis virginibus plurimis. Inter quas & Symeonis episcopi soror nomine Tarbua cum pedissequa sua ferra scissa est. Civitate Cordula, natalis Parmenii, Heli-menæ & Chrisoteli presbiterorum, Lucæ & Mucii diaconorum, quorum triumphus martyrii in passione beati Laurentii habetur. Lugduni, sancti Epipodii, qui persecutione Antonini Veri post inlata sibi gravia tormenta martyrium capitis abscissione complevit. *a* Senones, sancti Leonis episcopi. *Eodem die, inventio sanctorum*

martyrum
Dyonisii,
Rustici &
Eleutherii

OBSERVATIO. *a* Pauci sunt articuli, si qui tamen, quibus adornandis magis desudavit Sollerius. Quos codices perlustravit, perlustravit autem prope octoginta; ii omnes ita vitiosi erant, ut nulli omnino fidere ausus fuerit, collatosque simul omnes oportuerit, ut ex singulis textum erueret. *Singulorum collatio*, inquit ipse, *textum dabit, quam fieri poterit, simplicissimum.* Laborem laudent alicui; ego acumen & iudicium vehementer admiror. Nam in tanta codicum depravatione, quis non miretur Sollerium ita Ussardi sensum callere potuisse, ut ab eo ne latum quidem unguem discederet, autographum ipsum verbum pro verbo redderet? Certe suspicabitur aliquis eum, dum huic articulo operam dabat, ob oculos habuisse apographum, quod apud se ferebat, & illud exscripsisse saltem usque ad Senones. Totum exscribere debuit. Non fuit quidem postrema hæc commemoratio Carolini autographi. caret enim illa Dervensis Codex. At ejusdem esse manus ac reliquum articulum ne Sollerius quidem diffitetur. Atque hoc ipso die memoriam S. Leonis colit Senonensis Ecclesia, antiquiora martyrologia referunt, Saussaii recentius elogio celebrat. Is ipse est sanctus Leo, qui Childeberto Regi episcopum Meloduni, ubi nunquam episcopus fuerat, constituere volenti, generoso animo restitit, scripta ad eum Epistola, quam Sirmondus edidit Tom. 1. Conciliorum Galliarum.

23. VIIII. Kl. MAII. In Perside civitate Diof-
poli, passio sancti Georgii martyris, cujus ges-
ta passionis etsi inter apocrifas connumerantur
scripturas, tamen illustrissimum ejus martyrium
inter coronas martyrum ecclesia Dei venerabi-
liter honorat. In Galliis civitate Valentia, nata-
lis sanctorum Felicis presbiteri, Fortunati &
Achillei diaconorum, qui cum maximam par-
tem supradictæ urbis ad fidem Christi conver-
tissent, a duce Cornelio in carcerem trusi sunt.
Dein diutissime verberati, cruribusque confractis
circa rotarum vertiginem astricti, fumum quo-
que in equulei suspensione perpassi, ad extre-
mum gladio consummati sunt. a Castro Silvæ-
nectis, sancti Reguli episcopi & confessoris.

OBSERVATIO. a In Carolino autographo scriptum erat :
apud Castrum Silvaneënsium depositio sancti Reguli episcopi & confes-
foris. Hic simpliciter, episcopi & confessoris. Cur omisit depositio ?
Nam satis supererat spatii ut adderetur. Hic Ussuardi acumen &
sagacitatem agnosco. Legit profecto S. Reguli acta : sed ea cum vi-
disset fabulis referta, nec ullam tuto eis haberi posse fidem ; con-
suluit Ecclesiam, quæ res gestas Reguli & mortis diem studiosius
memoriæ mandare debuit. Hæc autem ita parum cum Carolino au-
tographo convenit, ut depositionem hoc die, Translationem 30
Martii veneretur. Quid faceret Ussuardus ? Delevit quod 30 Martii
scripserat. Et ne, signata depositione quam hoc die memorant Acta,
falleretur, satis habuit diem S. Regulo sacrum adnotare.

24. VIII. Kl. MAII. Lugduno Gallia, nata-
lis sancti Alexandri martyris, qui persecutione
Antonini Veri post carceris custodiam primo

ita laniatus est crudelitate verberantium, ut crate soluta costarum, patefactis visceribus interiora corporis panderentur. Dein crucis affixus patibulo, beatum spiritum exanimatus emisit. Passi sunt cum eo & alii numero triginta quattuor. Eodem die, depositio sancti Melliti episcopi in Brittania. Item civitate Heliberri, sancti Gregorii episcopi & confessoris.

* Ipso die 25. VII. Kl. MAII. Romæ Lætania major ad Parisius, sanctum Petrum. Apud Alexandriam, natalis beati Translatio corporis Marci Evangelistæ. Hic discipulus & interpres beati Apostoli Petri, rogatus Romæ a fratribus scripsit Evangelium. Quo assumpto perrexit Ægyptum, primusque Alexandria Christum adnuntiavit constituit ecclesiam. Ac postea pro fide Christi tentus & graviter afflictus, primo angelica visitatione confortatus, deinde ipso Domino sibi apparente, ad cælestia regna vocatus est. Mortuus est autem octavo Neronis anno. Civitate Siracusa, sanctorum Evodii & Hermogenis.

26. VI. Kl. MAII. Romæ, natalis beati Anicleti Papæ, qui secundus post Apostolum Petrum cum rexisset ecclesiam annis duodecim, persecutione Domitiani martyrio coronatus est. Item Romæ, sancti Marcellini pontificis, qui cum ecclesiam novem annis & mensibus quat-

tuor rexisset, a Dioclitiano pro fide Christi cum Claudio, Cirino & Antonino capite truncatus est. Quo tempore fuit magna persecutio, ita ut intra unum mensem decem & septem milia coronarentur. *a* In pago Pontivo, sancti Richarii presbiteri & confessoris.

OBSERVATIO. *a* Hic inter puros locum a Sollerio non potuit obtinere infortunatus Pratenfis codex, idque propter sancti Richarii mentionem, quam etsi non diffitetur ab eodem scriptore, alio tamen & magis flavesciente atramento monitus est esse factam; æquitatem illius judicis!

27. V. Kl. MAII. Romæ, depositio beati Anastasii Papæ, de quo sanctus Hieronimus venerabili testatur eloquio, quod ejus vita diuturna mundus inmeritus sit frui. Apud Nicomediam, natalis sancti Anthimi episcopi & martyris, qui persecutione Dioclitiani ob confessionem Christi, ut in historia ecclesiastica scriptum est, martyrii gloriam capitis obtruncatione accepit. Secuta est quoque illum universa pæne gregis sui multitudo per eandem martyrii viam, quorum alios judex gladio obtruncari, alios ignibus conflagrare, alios naviculis impositos pelago immergi fecit. Tarso Siciliæ, sancti Castoris.

28. IIII. Kl. MAII. Apud Ravennam, natalis sancti Vitalis martyris, qui cum corpus beati Ursicini sublatum honestate debita sepelisset.

set, tentus a Paulino consulari, & post equulei tormenta iussus est deponi in foveam profundam, & terra ac lapidibus opprimi, talique martyrio migravit ad Christum. Alexandria, sanctæ Theodoræ virginis, quæ sacrificare contempnens, cum esset in lupanar tradita, repente quidam ex fratribus nomine Didimus miro Dei favore illam eripuit, ac postea cum eadem percussus & simul coronatus est. Eodem die, Afrodicii, Carilippi, Agapii, & Eusebii martyrum. In Pannonia, sancti Pollionis martyris.

29. III. Kl. M A II. Apud Paphum, sancti *
 * Non Tythici diaconi, discipuli beati Pauli. Hujus
 Tythicio meminit in suis epistolis idem Apostolus, pronuntians eum fratrem carissimum ac conservum suum fore in Domino. In Numidia apud Cirthesem coloniam, natalis sanctorum martyrum Agapii & Secundini episcoporum, qui persecutione Valeriani, post longum exilium, apud præfatam urbem in qua tunc maxime gentilium rabies ad temptandam justorum fidem inhiabat, ex illustri sacerdotio effecti sunt martyres gloriosi. Passi sunt in eorum collegio Emilianus miles, Tertulla & Antonia sacræ virgines, & quædam mulier cum suis geminis.

30. II. Kl. M A II. Apud Lambesitanam urbem,
 natalis

natalis sanctorum martyrum Mariani lectoris & Jacobi diaconi, quorum prior, cum jam pridem infestationes Decianæ persecutionis in confessione Christi evicisset, iterum cum carissimo collega tentus est. Deinde post dira & exquisita supplicia, divinis revelationibus mirabiliter secundo confortati atque allevati, novissime cum multis aliis gladio consummati sunt. Sanctonas, beati Euprobi martyris, quem sanctus Clemens pontificalis ordinis gratia consecratum direxit in Gallias, peractamque prædicationem ob Christi testimonium in liso capite victor occubuit.

LÆTANIAS INDICENDAS

MENS. MAIUS HABET DIES XXXI.

1. Kl. MAII. In Ægypto, Jeremiæ prophete, qui a populo lapidibus obrutus, apud Taphnas occubuit. Item natalis beatorum Apostolorum Philippi & Jacobi, ex quibus Philippus, postquam pæne Scytiam ad fidem Christi convertisset, apud Jerapolim Asiæ civitatem glorioso fine quievit. Jacobus vero, qui & frater Domini legitur, juxta templum Jerosolimorum, ubi & præcipitatus fuerat, sepultus est. In Galliis territorio Vivariensi, beati Andeoli subdiaconi, quem misit ab oriente sanctus Policarpus una cum aliis ad prædicandum verbum Dei in Galliam, cujus prædicatione imperator Severus comperta, spinosis fustibus crudelissime flagellatum in carcerem trudi præcepit, & sic demum ab ense lignea in crucis modum caput ejus scindi. Civitate Sedunensi, natalis Sigismundi regis. Apud civitatem Auscium, sancti Orientis episcopi, qui virtutibus ornatus sancto fine quievisse scribitur. Item Autisiodoro, sancti Amatoris episcopi & confessoris.

2. VI. NON. MAII. Natalis sancti patris

nostri Athanasii Alexandrinæ urbis episcopi & confessoris. In hujus persecutionem universus pæne conjuravit orbis, & commoti sunt principes terræ: gentes, regna & exercitus coierunt adversus eum, multaque Arrianorum perpeffus infidiis, toto orbe profugus agitur, nec ei ullus tutus ad latendum supererat locus, dum ad investigandum eum omnes moventur. Moritur autem quadragesimo & sexto anno sacerdotii sui, post multos agones multasque patientiæ coronas tempore Valentiniani & Valentis. Eodem die, sanctorum Saturnini & Neopolis, qui in carcere requieverunt.

3. V. NON. MAII. Jerosolimis, inventio sanctæ Crucis ab Helena regina sub Constantino principe. Romæ via Numentana, passio beati Alexandri Papæ, Eventii & Theodoli presbiterorum sub Adriano principe, quorum primus post vincula, carceres, equuleum, ungulas & ignes, punctis creberrimis per tota membra peremptus est. Sequentes quoque post longam carceris sustinentiam ignibus * examinati, & ad ultimum decollati sunt. Ipso die, sancti Juvenalis ^{* Non, exanimati} episcopi & confessoris.

4. IIII. NON. MAII. In Palestina civitate Gaza, natalis beati Silvani ejusdem urbis episcopi, qui persecutione Dioclitiani cum plurimis

clericorum suorum martyrio coronatus est. Jerusolimis, passio sancti Quiriaci episcopi sub Juliano imperatore. Item in Metalla Fanensi, sanctorum martyrum quadraginta, qui simul capite cæsi sunt. Nicomediæ, natalis Antoniae martyris, quæ nimium torta & variis afflictæ cruciatibus, ab uno brachio tribus diebus suspensa & in carcerem biennio detrusa, ad ultimum in confessione Domini flammis exusta est. In Norico Ripensi, sancti Floriani, qui præsidis jussu ligato ad collum saxo in flumen Anisi præcipitatus est. Autisiodoro, sancti Curcodimi diaconi.

5. III. NON. MAII. Apud Alexandriam, sancti Euthimii diaconi in carcere quiescentis. Thessalonica, natalis sanctorum Hirenei, Peregrini & Hirenis, ignibus combustorum. In Galliis civitate Arelatensi, beati Hilarii episcopi & confessoris, præclarissimi viri & nobilissimi. Item Viennæ, sancti Niceti episcopi, venerabilis sanctitatis viri. Autisiodoro, passio sancti Joviniani lectoris & martyris.

6. II. NON. MAII. Natalis beati Johannis Apostoli, quando ab Epheso jussu Domiciani Romam perductus, & præsentem Senatu ante portam Latinam in olei ferventis dolium missus est, sed minime læsus; ubi festum eadem die concursum fideles populi usque hodie faciunt. An-

tiochiæ, sancti Evodii, qui, ut beatus Ignatius scribit, primus ibidem episcopus ab Apostolis ordinatus est. Hic glorioso martyrio apud eandem urbem vitam finivit. Item sancti Lucii Cyrenensis, qui apud Cyrenen primus episcopus a sanctis Apostolis institutus est, quem in Actibus Apostolorum beatus Lucas commemorat. In Africa, sanctorum martyrum Heliodori, Venusti cum aliis Septuaginta quinque.

7. NON. MAII. Apud Terracinam Campaniæ urbem, natalis beatæ Domitillæ virginis & martyris, quæ cum esset Flavii Clementis Consul ex sorore neptis, & a sancto Clemente sacro velamine consecrata, persecutione Domiciani cum aliis plurimis in insulam Pontiam exilio deportata, longum inibi martyrium duxit: novissime doctrina ac miraculis cum convertisset plurimos ad fidem Domini, incenso cubiculo a quodam iudice, in quo simul cum suis convirginibus Eufrosina videlicet & Theodora clausa morabatur, cursum gloriosi martyrii sui consummavit. Eodem die, sancti Juvenalis martyris. Nicomediæ, passio sanctorum Flavii, Augusti & Augustini fratrum.

8. VIII. ID. MAII. Mediolani, sancti Victoris martyris, qui a primæva ætate Christianus, cum esset in castris imperialibus miles, compel-

lente Maximiano ut sacrificaret, in confessione Domini fortissime perseverans, primo graviter fustibus cæsus, sed Deo protegente doloris expers, dein liquenti plumbo perfusus, sed nihil penitus læsus, novissime gloriosi martyrii cursum capitis abscissione complevit. Apud Ægyptum, sanctorum Stephani & Victoris.

9. VII. ID. M A II. Festivitas beati Andreae Apostoli, quando sacratissimum ejus corpus una cum ossibus sanctorum Lucae Evangelistæ, & Timothei discipuli sancti Pauli, sub Constantio imperatore Constantinopolim translatum est. Romæ, natalis sancti Hermen, cujus Apostolus Paulus ad Romanos scribens meminit. Hic digne semetipsum Deo sacrificans, acceptabilisque Deo hostia factus, virtutibus clarissime fundatus, cæli regna petivit. Apud Nazanxi oppidum, beati Gregorii episcopi, cognomento Theologi, qui post multa documenta, in loco suo, ut Hieronimus ab eodem in divinis libris instructus perhibet, episcopum ordinans, ruri vitam monachi exercuit. In Perside, sanctorum martyrum trecentorum decem. Castro Vindocino, depositio Beati confessoris.

*Civitate
Barri,
translatio
sanctissimi
Nicholai
episcopi &
conf.*

10. VI. ID. M A II. Job Prophetæ. Romæ via Latina, natalis sanctorum martyrum Gordiani & Epimachi, quorum prior pro confessione nominis

Christi tempore Juliani diu plumbatis cæditur,
& in ultimo capite truncatur. Item Romæ, beati
Calepodii presbiteri sub Alexandro imperatore,
qui fecit eum occidi gladio, & corpus trahi per
civitatem atque in Tiberim jactari. Decollatus
est etiam Palmatius consul cum uxore & filiis &
aliis promiscui sexus quadraginta duobus, cum
quibus & Simplicius senator: quorum capita
jussa sunt suspendi per diversas portas urbis Ro-
mæ, ad exemplum Christianorum. Item Romæ
via Latina ad centum aulas, natalis sanctorum
Quarti & Quinti. *Apud monasterium sancti Germani*

*dedicatio
ecclesiæ in
honore san-
cti Johan-
nis baptis-
te, sancti
Laurentii
archidia-
coni atque
sancti Sul-
picii epis-
copi.*

II. V. I D. M A I I. Romæ via Salaria, natalis
beati Anthimi presbiteri, qui post virtutum &
prædicationis insignia in Tyberim præcipitatus &
ab Angelo exinde ereptus, oratorio restitutus est
proprio; dehinc capite punitus, victor migravit
ad cælos. Viennæ, sancti Mamerti episcopi &
confessoris, qui ob imminentem cladem sollem-
nes ante Ascensionem Domini lætanas instituit.
a Eodem die depositio domni Maioli abbatis.

a

OBSERVATIO. a Dubitari non potest, quin admonitus
fuerit a Castellano Sollierius, sanctum Maiolum huic articulo fuisse
manu recentiore additum. Nemo tamen est, qui ejus observationem
legens, non arbitretur illum ingens istud Pratenfis codicis vitium
propria sagacitate deprehendisse maximique fuisse momenti, ut illud
animadverteret. Sed ignoscendum est inflandi voluminis necessitati.
In magnæ molis opere fundere inutilia, levissima omnium culpa
fuit.

12. IIII. ID. MAII. Romæ via Ardiatina , natalis sanctorum martyrum Nerei & Achillei fratrum , qui primo apud insulam Pontiam longum duxerunt exilium , & postmodum a quodam iudice verberibus gravissimis sunt adtrectati. Deinde cum equuleo & flammis compellerentur ad immolandum , & dicerent se a beato Petro apostolo baptizatos nulla ratione posse idolis immolare , capite cæsi sunt. Item via Aurelia, sancti Pancratii martyris , qui cum esset annorum quattuordecim , sub Dioclitiano martyrium capitis detruncatione complevit. Eodem die , sancti Dionisii patruj ejusdem beati Pancratii , qui cum præmiis cælestibus karus & dignus Deo in pace diem vitæ hujus clausit. Apud Cyprum , sancti patris nostri Epyphanii Salaminæ episcopi.

13. III. ID. MAII. Natalis sanctæ Mariæ ad Martyres , quando beatus Bonifacius Papa ecclesiam in honore semper virginis Mariæ & omnium martyrum dedicavit. Item beati Mucii presbiteri & martyris , qui primo in Amfibuli urbe multis pœnis atque cruciatibus in confessione Christi affectus , postea Bizantium usque perductus , capitali sententia occubuit. Ipso die , sancti Servatii Tungrensis ecclesiæ episcopi & confessoris , ob cujus meritum omnibus demonstrandum , cum tempore hiemis omnia in circuitu nix replet,

pleret, numquam sepulchrum ejus operuit, donec industria civium basilica super ipsum ædificata est.

14. II. ID. MAII. In Galliis Civitate Cymela, natalis Pontii martyris, cujus prædicatione & industria postquam conversi sunt duo Philippi imperatores ad fidem Christi, ipse quoque sub Valeriano & Galieno principibus martyrii palmam adeptus est. In Syria, sanctorum martyrum Victoris & Coronæ sub Antonino imperatore, quæ Corona cum esset uxor cujusdam & cœpisset beatificare sanctum Victorem ob martyrii constantiam, vidit duas coronas de cælo lapsas, unam Victori & alteram sibi missam: cumque & hoc cunctis audientibus protestaretur, ipsa quidem inter arbores scissa, Victor vero decollatus est. Eodem die, sancti patris nostri Pachomii, qui cum esset factis apostolicæ gratiæ insignis, fundatorque Ægypti cœnobiorum, scripsit monachorum regulas, quas angelo dictante didicerat.

15. ID. MAII. Natalis sanctorum confessorum Torquati, Cresfontis, Secundi, Indalecii, Cecilii, Eficii, Eufrasii, qui Romæ a sanctis Apostolis episcopi ordinati & ad prædicandum verbum Dei ad Hispanias tunc adhuc gentili errore implicatas, directi sunt. Cumque diversis

*Adventus
Spiritus
sancti su-
per disci-
pulos.*

urbibus evangelizassent, & innumeras multitudines Christi fidei subjugassent; Torquatus Acci, Ctesifon Vergii, Secundus Abulæ, Indalecius Urci, Cecilius Heliberri, Eficius Carcesi, Eufraſius Elyturgi quieverunt. Apud insulam Chyum, beati Isidori martyris, in cujus basilica extat puteus in quo & fertur injectus, de cujus aqua infirmi sæpius potati salvantur. Lamofacum, passio sanctorum Petri & Andreæ, Pauli & Dyonisiæ.

16. XVII. Kl. JUN. In Isauria provincia, natalis sanctorum Aquilini & Victoriani, quorum gesta habentur. Apud Autifiodorum, beati Peregrini episcopi primi civitatis ipsius, qui capitali sententia multatus coronam meruit sempiternam. In pago Forojulienſi, sanctæ Maximæ virginis, quæ multis clara virtutibus in pace quievit.

17. XVI. Kl. JUN. In Tuscia, sancti Torpetis martyris. Hic magnus in officio Neronis Cæsaris primo fuit; sed postea pro fide Christi jubente eodem alapis cæditur, verberibus diutissime afficitur, ac bestiis devorandus traditur, sed minime læditur, tandem vero decollatione martyrium suum tertio Kl. Maias complevit, sed tamen ejus festivitas celebrius hic recolitur. Civitate Niveduno, sanctorum Eraclii, Pauli, Aquilini cum aliis duobus.

18. XV. Kl. JUN. In Ægypto, S. Dioscori lectoris, in quem præses multa & varia tormenta exercuit, ita ut ungues ejus effoderet, & lampadibus ejus latera inflammaret, sed cælestis luminis fulgore territi ceciderunt ministri: novissime laminis ardentibus adustus, martyrium consummavit. Ipso die sancti Felicis episcopi, qui apud Spellatensem urbem sub Maximiano imperatore palmam martyrii adeptus est.

19. XIIII. Kl. JUN. Romæ via Appia, natalis sanctorum Caloceri & Parthenii eunuchorum, quorum prior, cum esset præpositus cubi- culi imperatoris Decii, alter primicerius, no- lentes sacrificare idolis, ab eodem occisi sunt. Item Romæ, sanctæ Potentianæ virginis, quæ post innumeros agones, post multorum marty- rum venerabiliter exhibitas sepulturas, post om- nes facultates suas pauperibus pro Christo ero- gatas, tandem de terris ad cælos migravit. Eo- dem ipso die, beati Pudentis patris supradictæ virginis, qui ab Apostolis Christo in baptismo vestitus, innocentem tunicam usque ad coro- nam vitæ immaculate custodivit & servavit.

20. XIII. Kl. JUN. Romæ via Salaria, na- talis sanctæ Basillæ virginis & martyris, quæ cum

esset ex regio genere & haberet sponsum illustrissimum, accusata ab eodem quod esset Christiana, decretum est a Galieno Augusto, ut aut sponsum reciperet, aut gladio interiret. Conventa de hoc, & rennuens assensum præbere, gladio transverberata est. In Galliis civitate Nemauso, sancti Baudelii martyris, qui comprehensus, cum sacrificare nollet, & in fide Christi immobilis inter verbera & tormenta persisteret, martyrii palmam pretiosa morte percepit. Bituricas, beati Austregisili episcopi & confessoris.

21. XII. Kl. JUN. In Mauritania Cæsariensi, natalis sanctorum Timothei, Polii & Eutichii diaconi, qui apud præfatam regionem verbum Domini disseminantes, pariter coronari meruerunt. Item apud Cæsaream Cappadociæ, natalis sanctorum Poliucti, Victorii & Donati. Cordubæ, sancti Secundini martyris. *a*

OBSERVATIO. *a* S. Secundinus lituram occupat. Quis olim aut quæ ejus loco fuit? nullo tamen scripturarum discrimine.

22. XI. Kl. JUN. In Africa, natalis sanctorum Casti & Emilii, qui, ut scripsit beatus Cyprianus in libro de lapsis, per ignem passionis martyrium consummaverunt. Apud Corsicam, sanctæ Juliæ, quæ crucis supplicio coronata est. Autisiodoro, Helenæ virginis. *Senones, sancti Romani confessoris.*

23. X. Kl. JUN. Apud Lingones, passio sancti Desiderii episcopi. Hic cum plebem suam ab exercitu Vuandalorum vexari cerneret, pro ea supplicaturus exiens, statim jugulari est jussus, quique pro ovibus sibi creditis cervicem libenter tetendit, & percussus gladio migravit ad Christum. Passi sunt autem cum eo & alii plures de numero gregis sui, & apud eandem urbem conditi. *Loco Sigestro, dedicatio ecclesiæ sanctæ Mariæ & sancti Sequani.*

24. VIIII. Kl. JUN. Natalis Manahen Herodis Tetrarchi conlactanei, doctoris & prophetæ sub gratia novi Testamenti, apud Antiochiam in Christo quiescentis. Item beatissimæ Johannæ uxoris Chuzæ procuratoris Herodis, quam commemorant Evangelistæ. In portu Romano, natalis sancti Vincentii martyris. In Galliis civitate * Nammetis, beatorum martyrum Donatiani & Rogatiani fratrum, qui pro constantia fidei in carcerem missi, & in equulei catasta suspensi ac laniati, deinde lancea militari perfossi, novissime capita eorum præcisa sunt. Apud Histriam, sanctorum martyrum Zoelli, Servilii, Felicis, Silvani & Dioclis.

* Sic.

25. VIIII. Kl. JUN. Romæ via Numentana, natalis beati Urbani Papæ & martyris, cujus

doctrina sub persecutione Alexandri multi martyrio coronati sunt. Mediolani, sancti Dionisii episcopi & confessoris, qui apud Cappadociam pro fide catholica dampnatus exilio, ibidem primo quievit; postea vero reliquias corporis ejus per sanctum Basilium præfatæ urbis episcopum receptas, beatus Ambrosius condigno honore condidit. Apud Mœsiam civitate Dorostoro, sanctorum martyrum Pässecratis, Valentionis & aliorum duum simul coronatorum. In territorio Trecafino, sancti Leonis confessoris.

26. VII. Kl. JUN. Apud Athenas, natalis beati Quadrati episcopi Apostolorum discipuli, qui persecutione Hadriani ecclesiam grandi terrore dispersam fide & industria sua congregans, etiam librum pro Christianæ religionis defensione edidit, plenum fidei & apostolica doctrina dignum. Romæ, sanctorum martyrum Sinmitrii presbiteri & aliorum viginti duorum. Item ipso die, sancti Quadrati martyris, in cujus sollemnitate sancti Augustini sermones habiti inveniuntur. Tuder Tusciæ, natalis sanctorum Felicissimi, Eraclii, Paulini. In territorio Autisiodorensi, passio sancti Prisci martyris cum ingenti multitudine. In Brittaniis, sancti Augustini episcopi & confessoris, qui missus a beato Papa Gregorio, primus genti Anglorum Christi evangelium prædicavit.

27. VI. Kl. JUN. Apud Mœsiam civitate Dorostorenſi, natalis beati Julii, qui tempore perſecutionis cum eſſet veteranus & emeritæ militiæ, comprehenſus ab officialibus, judici eſt oblarus, quo præſente cum idola execraretur, & nomen Chriſti conſtantiffime confiteretur, capitali ſententia punitus eſt. In Galliis civitate Arauſica, ſancti Eutropi epiſcopi, cujus vitam illuſtrem virtutibus ac miraculis Verus epiſcopus luculento ſermone deſcribit. In territorio Adar- tenſi, ſancti Ragnulfi martyris. *Ipo die translatio*

*corporis
ſancti
Maximi-
ni abbatis
& confes-
ſoris.*

28. V. Kl. JUN. Romæ, natalis beati Johan- nis Papæ, quem refert ſanctus Gregorius ob- orthodoxam fidem, primo in cuſtodia tentum, ac deinde ad mortem uſque perductum cum aliis æque catholicis viris. Pariſius civitate, tranſitus ſancti Germani epiſcopi & confeſſoris: qui beatus ejuſdem urbis epiſcopus, quantæ ſanctitatis quantique meriti fuerit, quibus etiam claruerit miraculis, Fortunatus epiſcopus veraci ſtilo digeſſit. In Sardinia, ſanctorum Emilii, * Felicis, Priami, Luciani. Eodem die, ſancti * Sic Charauni, qui apud Carnotum civitatem capite amputato martyrium ſumpſit.

29. IIII. Kl. JUN. Apud Iconium civitatem

Isauriæ, sub Aureliano imperatore, passio sancti Cononis martyris & filii ejus, qui primum ignito ferro suppositi, deinde craticulam prunis subpositis & oleo super infuso constanter superaverunt: *a* postea vero tam frixorii quam suspensionis in equuleo ac ignis pœnuriâ passi, malleo ad extremum ligneo manibus eorum contritis, in laudem omnipotentis Dei spiritum emiserunt. Eodem die, sanctorum Sisinnii, Martyrii, atque Alexandri, qui in Anauniæ partibus, ut scribit sanctus Paulinus, persequentibus gentilibus viris, martyrii coronam adepti sunt. Treveris, beati Maximi episcopi & confessoris, a quo Athanasius antistes persecutionem Constantii fugiens honorifice susceptus est. Romæ via Aurelia, natalis sancti Restituti, Via Tiburtina, septem germanorum.

OBSERVATIO. a In Codice hæc omnia: *Postea vero tam frixorii quam suspensionis in equuleo ac ignis pœnuriâ passi, malleo ad extremum ligneo* in litura versantur. Eadem tamen exhibent Codices omnes. Vetusior igitur hæc litura est, quam ullum Ussuardi Martyrologii apographum.

30. III. Kl. JUN. Romæ via Aurelia, natalis beati Felicis Papæ, qui cum annis quinque rexisset ecclesiam, sub Claudio principe martyrio coronatus est. Turribus Sardiniae, sanctorum martyrum Gabinii & Crispoli. Ipso die sancti Hucberti episcopi & confessoris.

31. II. Kl. JUN. Romæ, sanctæ Petronillæ virginis, quæ post multa miracula sanitatum, cum eam quidam Comes suo vellet conjugio sociare, tridui inducias postulans, jejuniis atque orationibus vacans, tertio die mox ut Christi sacramentum accepit, emisit spiritum. Apud urbem Aquileiam, natalis sanctorum martyrum Cantii, Cantiani, & Cantianillæ fratrum, qui cum ducerent profapiam de genere Aniciorum, ob Christianæ fidei constantiam una cum pedagogo suo Proto capite plexi sunt. Turribus Sardinæ, sancti Crescentiani martyris.

LÆTANIAS INDICENDAS
MENS. JUNIUS HABET DIES XXX.

I. Kl. JUN. Romæ, dedicatio natalis sancti Nicomedis presbiteri & martyris. Apud Cæsaream Palestinæ sub persecutione Maximini, beati Pamphili episcopi & martyris, cujus vitam Eusebius Cæsariensis episcopus tribus libris comprehendit. Sed & sanctus Hieronymus scribit, quædam volumina manu ejus exarata se reperisse, quæ tanto, inquit, amplector & servo gaudio, ut Chresi opes habere me credam. Augustiduni, sanctorum Reveriani episcopi & Pauli presbiteri cum aliis decem, qui sub Aureliano principe martyrio coronati sunt. Ipso die sancti Caprasii, abbatis monasterii Lirinenfis. *a* Parisius, monasterio beati Germani, dedicatio criptarum in honore ac veneratione Dei Genitricis Mariæ & beati Petri Apostoli, sanctorumque martyrum Georgii, Aurelii atque Nathaliæ. Ubi principalis ara nomini ejusdem virginis & beati Petri omniumque Apostolorum consecrata est: ad caput vero sanctorum martyrum est altare in honore sancti Michaelis beatarumque omnium cælestium virtutum; & ad pedes ipsorum sancti Vincentii, Sebastiani, Cristophori, Andochii, Tirsi & Felicis. Est ibi & altare in honore ma-

charii Dyonisii, Rustici & Eleutherii omniumque sanctorum martyrum. Et aliud sancti Marcelli, Genovefæ virginis, Savini, Audoeni, Ansberti omniumque confessorum & virginum.

OBSERVATIO. Ista Cryptarum dedicatio San-Germanensis ecclesiæ ita propria est, ut mirum non sit eam ab iis, qui Martyrologium Ussardi exscripserunt, fuisse prætermittam. Solle-rio tamen satis est argumenti, longam illam orationem tribuendam Ussardo non esse, quod alii codices fere omnes repugnant, & præsertim Pratenfis B, in quo Sirmondus erasam esse testatus est. Hæc postrema ratio, fateor, Solle-rio debuit nonnihil negotii facessere. Sed in culpa est tamen, cum eam ob causam negat ab Ussardo scriptum esse, quod perfecta scripturæ similitudo scriptum ab illo fuisse persuadet. Nodus erat solutu difficilis? Expectaret aliquan- diu, seque sustineret; percunctaretur per litteras quid apud Ussar- dum cryptæ sint; cur semel & iterum annuntietur illa dedicatio; cur illam Pratenfis codex B silentio prætereat. Hæc erant accurati Editoris. Paucis nodum solvo. Ubi nunc in Monasterio San-Germa- nensi exstructum visitur elegantissimum B. Virginis Mariæ Sacellum, Cryptæ olim fuerunt, seu altaria subterranea, quorum dedicatio- nis festus dies, Ussardi tempore, Kalendis Junii agebatur. Postea eadem dedicatio celebrata est iv. Idus, ut patet ex Prat. codicibus; quæ tandem celebrari desuit, postquam B. Mariæ sacellum ab Hu- gone de Yssiaco monasterii Pratenfis Abbate Cryptarum loco erectum est. Jam si quaesierit Solle-rius, cur illius dedicationis commemora- tio in Prat. codice B. deleta fuerit: in promptu est ratio. Des- tructis altaribus, quod accidit dum in usu erat iste codex, desita est annuntiari illorum dedicatio; hincque factum est, ut illam re- centiores codices, seu a 400. annis exarati, prorsus omitterent.

2. IIII. NON. JUN. Romæ, natalis bea- torum martyrum Marcellini presbiteri & Petri exorcistæ, qui multos in carcere ad fidem eru- dientes, post * dira vincula & plurima tormen- ta decollati sunt sub judice Sereno. Lugduni, sanctorum Fotini ejusdem urbis episcopi, Za- chariæ presbiteri, Sancti diaconi, Epagati, Ma-

M ij

* Non
DURA

turi, Attali, Albinæ, Gratae, cum aliis quadraginta. Hi omnes famuli Christi, sicut in historia ecclesiastica scribitur, pariter coronati sunt. Passa est quoque & sancta Blandina ex eorum collegio, quæ primo, secundo & tertio die pulsata cruciatibus, cum non superaretur, quarto verberibus acta, craticulis exusta & multa alia perpeffa, ad ultimum gladio jugulata est.

3. III. NON. JUN. In Campania, natalis sancti Erasmi episcopi & martyris. Hic sub Dioclitiano Augusto, primum plumbatis, deinde fustibus graviter maceratus; post resina, sulphure, plumbo, pice, cera, oleoque perfusus, illæsus apparuit. Deinde sub Maximiano diversis atque immanissimis suppliciis cruciatus, tandem vocante Domino, sancto fine quievit. Apud Arretium civitatem Tusciæ, sanctorum martyrum Pergentini & Laurentini fratrum, qui persecutione Decii cum essent pueri, post dura supplicia tolerata & magna miracula ostensa, gladio cæsi sunt. Civitate Corduba, beati Isaac monachi, qui cum esset annorum viginti & septem, pro fide Christi gladio necatus. In territorio Aurelianensium, sancti Lifardi presbiteri.

4. II. NON. JUN. Apud Illiricum civitate Siscia, natalis beati Quirini episcopi, qui pro fide Christi, ut Prudentius scribit, ligato ad ma-

num molari saxo , in flumen præcipitatus ,
& cum circumstantibus diu conlocutus , ne ejus
terrèrentur exemplo , vix precibus ut mergere-
tur obtinuit. Civitate Niveduno , sanctorum
Zotici , Attali & Eutici. *a*

OBSERVATIO. *a* Nihil hic de Castellano queror. Immo in
Pratensem codicem videtur hoc loco propensior fuisse, quam par erat.
Nam quantum ex Sollerii in hunc & sequentem diem observationi-
bus & ex Præfatione conjectare possum , non admonitus fuit eruditus
ille scriptor , avulsum ex codice Pratensi folium , aliudque ejus loco
adsutum fuisse. Forte Castellani oculis fucum fecit membrana æque
extrita , atramentum æque decolor , forma litterarum haud multum
absimilis , ut fere coævam & eandem nullo discrimine manum ha-
buerit. Sed firmioribus causa nostra nititur subsidiis, quam ut quid-
vis dissimulare debeamus : præsertim cum hujusmodi nævus magis
illi faveat , quam adversetur. Hinc enim reliqui codicis vetustas ,
elegantia , dignitas magis enitescunt , ut umbræ tabellis addunt de-
cus. Itaque his diebus 3. 4. 5 & 6. codicem arbitrio Sollerii per-
mitto. Corrigat , mutet , addat , detrahat ; nihil ad me adtinet.

5. NON. JUN. Natalis beati Bonifacii mar-
tyris , sub Dioclitiano & Maximiano apud Thar-
sum civitatem passi , sed Romæ in via , quæ La-
tina nuncupatur , sepulti. Hic cum diu in stupro
misceretur , tandem divino nutu compunctus ,
non solum cui subjacebat vitium deseruit , verum
quoque per diversa tormenta ad palmam mar-
tyrii ardentem cucurrit. Item sancti Bonifacii
episcopi , qui de Britanniis veniens , & fidem
Christi gentibus evangelizans , cum maximam
multitudinem in Frisia Christianæ religioni sub-
jugasset , novissime gladio peremptus , marty-
rium consummavit cum Eoban coepiscopo &
aliis servis Dei.

6. VIII. ID. JUN. Natalis beati Philippi , qui fuit unus de septem Diaconibus. Hic signis & prodigiis inclitus , apud Cefaream requievit , juxta quem tres virgines filiae ipsius prophetissae tumulatae jacent. Apud Tharsum Ciliciae , martyrum viginti , temporibus Diocleciani & Maximiani , qui per diversa supplicia glorificaverunt Deum in corporibus suis. Romae , sanctorum Artemii cum uxore sua Candida & filia Paulina. Qui Artemius gladio percussus , uxor vero ejus & filia lapidibus sunt obrutae. Civitate Niveduno , sanctorum Amanti & Alexandri.

7. VII. ID. JUN. Constantinopoli , natalis beati Pauli ejusdem civitatis episcopi , qui a Constantio imperatore apud civitatulam quamdam Cappadociae Cucusam nomine ob catholicam fidem pulsus exilio Arrianorum insidiis crudeliter strangulatus , ad caelestia regna migravit. Item Corduba , sanctorum Petri presbiteri, Aventii , Hieremiae & aliorum trium.

8. VI. ID. JUN. In Galliis Sueffionis civitate , natalis beati Medardi episcopi Noviomensis , qui quanti fuerit meriti ostensum est , cum in ejus obitu caeli aperti sunt , atque ante cum

divina micuerunt luminaria. Eodem die sancti Gildardi Rotomagensis episcopi. Item Senones, sancti Eraclii episcopi & confessoris. In Sardinia, sancti Salustiani. Cordubæ, sancti Abundi presbiteri & martyris.

9. V. I D. J U N. Romæ in monte Cælio, natalis sanctorum Primi & Feliciani sub Dioclitiano & Maximiano imperatoribus. Hi gloriosissimi martyres longevam in Domino vitam ducentes, & nunc simul paria, nunc singillatim diversa & exquisita ferentes tormenta; tandem felicitis pugnae cursum gladio animadversi consummaverunt. In Galliis civitate Agenno, passio beati Vincentii levitæ & martyris. Item in Scotia sancti Columbæ presbiteri & confessoris, magnæ & mirandæ virtutis viri. Nicea, sancti Diomedis. a Apud monasterium sancti Germani, dedicatio oratorii in honore beati Petri Apostoli.

OBSERVATIO. a Hæc dedicationis mentio minime Usuardina visa est Sollerio, de ea silentibus quam plurimis codicibus, testante Sirmondo expunctam fuisse ex Pratenſi B, fatente denique Castellano recentiore manu sibi adjunctam videri. Sed in re quæ soli sancti Germani Monasterio convenit, quid probat aliorum codicum silentium? Neque quidquam ponderis habet Sirmondi animadversio. Postquam a Nortmannis B. Petri oratorium cum sanctorum Vincentii & Germani basilica destructum fuit & incensum, simul a dedicationis solemnitate cessatum est, atque adeo a facienda illius mentione in codice qui in Capitulo legebatur. Quid tandem de Castellani monito dicam? Tædet eandem membranam, idem atramentum, manum eandem semper occinere: commentum oculis refellendum relinquo.

10. IIII. ID. JUN. Romæ via Aurelia, natalis sanctorum Basilidis, Tripodis & Madalis sub Aureliano imperatore, præside Platone, & aliorum viginti martyrum. Eodem die via Salaria, passio beati Getulii clarissimi & doctissimi viri, sociorumque ejus Cerealis, Amantii & Primitivi, qui jussu Adriani imperatoris primo cæsi, deinde in carcerem reclusi, postremum incendio sunt traditi. Apud Nicomediam, sancti Zachariæ. Autifiodoro, sancti Censurii episcopi & confessoris. *a Parisius, sancti Landerici episcopi*

a
 & confessoris. Eodem die,

OBSERVATIO. *a* Sollerius hic insigne præbet æquitatis exemplum. Jam observavi nec semel suorum codicum silentium sibi esse pro norma qua Pratensem dijudicat: proinde sanctos huic ad S. Germani dedicatis esse recentiore manu, quos in suis minime reperit. Ut vero sibi constet, ad suas partes trahit illa etiam additamenta, quæ tritio cryptarum in honore beatæ Dei genitricis Mariæ & beati Michaelis archangelis omniumque celestium virtutum, & sanctorum Apostolorum Petri & Pauli omniumque Apostolorum & Evangelistarum necnon omnium sanctarum Virginum. Est ibi & altare macharii Dionisii sociorumque ejus & S. Urbani Papæ & martyris & omnium Martyrum. Et aliud sanctorum Georgii, Aurelii & Præjecti martyrum & sanctorum confessorum Martini, Nicholai, Marcelli, Ansberti & sanctarum Cecilia, Genovefa, Nathalia & omnium Christi Confessorum.

a
 & confessoris. Eodem die,
 apud monasterium S. Germani dedicatis
 tritio cryptarum in honore
 beatæ Dei genitricis Mariæ
 & beati Michaelis archangelis
 omniumque celestium virtutum,
 & sanctorum Apostolorum
 Petri & Pauli omniumque
 Apostolorum & Evangelistarum
 necnon omnium sanctarum
 Virginum. Est ibi & altare
 macharii Dionisii sociorumque
 ejus & S. Urbani Papæ &
 martyris & omnium Martyrum.
 Et aliud sanctorum Georgii,
 Aurelii & Præjecti martyrum
 & sanctorum confessorum
 Martini, Nicholai, Marcelli,
 Ansberti & sanctarum Cecilia,
 Genovefa, Nathalia & omnium
 Christi Confessorum.

II. III. ID. JUN. Natalis sancti Barnabæ Apostoli, qui cum esset Cyprius, cum Paulo gentium Apostolus ordinatus est. Hujus corpus

Petri & Pauli omniumque Apostolorum & Evangelistarum necnon omnium sanctarum Virginum. Est ibi & altare macharii Dionisii sociorumque ejus & S. Urbani Papæ & martyris & omnium Martyrum. Et aliud sanctorum Georgii, Aurelii & Præjecti martyrum & sanctorum confessorum Martini, Nicholai, Marcelli, Ansberti & sanctarum Cecilia, Genovefa, Nathalia & omnium Christi Confessorum.

tempore

tēpore Zenonis imperatoris ipso revelante repertum est. In Aquileia, passio sanctorum Felicis & Fortunati sub persecutione Dioclitiani & Maximiani, qui cum essent duo germani fratres, equuleo sunt suspensi, atque ardentes lampadæ circa latera eorum appositæ, quibus mox Dei virtute extinctis, per ventrem ferventi oleo sunt perfusi, atque ad ultimum in confessione Christi capite truncati.

12. II. I D. J U N. Mediolani, natalis beati Nazarii martyris, quem Anolinus sub rabie persecutionis, quæ per Neronem excitata est, diu maceratum & afflictum in carcere, cum quo sanctissimum puerum Celsum, quem idem ipse nutrierat, gladio feriri jussit. Horum corpora, ut scribit sanctus Paulinus, cum usque ad tempora Honorii & Archadii imperatorum latuissent, beatus Ambrosius Domino revelante repperit. Item apud præfatam urbem, sanctorum martyrum Basilidis, Cyrini & Naboris,

13. I D. J U N. Romæ via Ardiatina, natalis sanctæ Feliculæ virginis & martyris, quæ nolens nubere, nec idolis immolare, tradita est cuidam Vicario, qui fecit eam perseverantem in confessione Christi, post tenebrosam custodiam & famis inopiam, levare in equuleo, & sic demum deponi & præcipitari in cloacam. Eodem die, sancti Fandilæ presbiteri, qui apud Cordu-

N

bam civitatem capite amputato martyrium
sumpsit.

14. XVIII. Kl. JUL. Elisei prophetæ, qui
apud Samariam Palestinæ, ut beatus scribit Hie-
ronimus, situs est, ubi & Abdias propheta quies-
cit. Apud Cæsaream Cappadociæ, natalis sancti
Basilii episcopi, qui tempore Valentis doctrina
& sapientia insignis omnibusque virtutibus fuit
clarus mirabiliter effulgit. In territorio Sueffio-
nis civitatis, sanctorum Rufini & Valerii, qui
a præside Rictiovaro post illata sibi tormenta
jussi sunt decollari. Ipso die, sancti Quintiani
presbiteri & confessoris.

15. XVII. Kl. JUL. In Sicilia, natalis san-
ctorum Viti, Modesti & Crescentiæ, qui sub
Dioclitiano imperatore, post ollam plumbi fer-
ventis, post bestias & catastas divina virtute
superatas, cursum gloriosi certaminis perege-
runt. *a* Civitate Benevento, sancti Mercurii mar-
tyris. Apud Mœsiam civitate Dorostoro, sancti
Esichii militaris, qui cum beato Julio compre-
hensus, sub præside Maximo postea martyrio co-
ronatus est.

OBSERVATIO. *a* De sancti Mercurii mentione, quam ex
codicum suorum silentio & litura Pratenfis inductam esse autumat
Sollerius; ab ejus judicio ad sanos oculos appello. Si vel levissimum
scripturæ discrimen suspicentur, causam non dico, quin superin-
ductam esse judicent. Additam fuisse verum est, sed ab Ufuardo: un-
de sumptam, non liquet. Illius martyris Acta penes nos olim fuerunt,
siquidem in Mss. nostrorum Codicum indice memorantur, n. 461.
Sed illa reperire non potui. Forte non restituit is, cui mutuo data

fuerant: forte etiam sublata furto sunt. De Alexio margini addito, non est quod Pratenſi codici moveat litem. Nam nullum eſt martyrologium quod ſaltem in uſu fuerit, quin huiusmodi additamentiſ infarcia-
tur. Et quid mirum? An oportuiſſet integrum volumen deſcribi,
quoties Sanctus aliquis in faſtis addebatur?

16. XVI. Kl. JUL. In Galliis apud urbem Veſuntionem, ſanctorum martyrum Ferreoli preſbiteri & Ferrutionis diaconi, qui a beato Hireneo epiſcopo ad prædicandum verbum Dei miſſi, poſtea ſub Claudio iudice excruciatî pœnis, gladio feriuntur. Antiochiæ, natalis ſanctorum martyrum Cyrici & Julittæ matris ejus, qui poſt dira verbera & gravia tormenta, martyrii ſui curſum obtruncatione capitis impleverunt. Lugduni, deſcriptio beati Aureliani epiſcopi Arelatenſis. Civitate Nammetis, ſancti Similiani epiſcopi & confeſſoris.

17. XV. Kl. JUL. Romæ, natalis ſanctorum martyrum ducentorum ſexaginta duorum, qui poſiti ſunt via Salaria veteri ad clivum Cucumeris. *a* In territorio Bituricenſi, ſancti Gundulfi epiſcopi & confeſſoris. Aurelianiſ ſancti Aviti preſbiteri.

OBSERVATIO. *a* Pro S. Gundulfo Carolinum autographum habet: *Eodem die S. Vulmari confeſſoris admiranda ſanctitatis & religionis viri.* Quam commemorationem ex Adone ſumptam delevit poſtea Uſuardus, & S. Gundulfum ſubſtituit. Utrumque erudite. Nam non hoc die, ſed 20 Julii S. Vulmarum vita excelliſſe ſuo loco dicam; & S. Gundulfi mentio opportunius, quam hoc die, fieri non potuit. Locus eſt, quem aſſignavit Henſchenius ipſe, qui Breviarium Bituricenſe, tabulas ejusdem eccleſiæ, & puriſſimos cum exaratos manu, tum editos Uſuardi codices allegat. Quo tempore, cujus ſedis Epiſcopus fuerit ſanctus ille Gundulfus, hætenus ignoratum eſt. Qui Translationis & miraculorum hiftoriam ſcripſit.

Gundulfum ait Mediolanensem archiepiscopum fuisse. Mettensem episcopum dicit in vita S. Radegundis Venantius Fortunatus. Sed neque Mediolanenses, neque Mettenses suis illum Præsulibus adnumerant. Neque id exploratum fuit Ufuardo, qui sedem appellare non omisisset, si nota ipsi fuisset.

18. XIIII. Kl. JUL. Romæ via Ardiatina, natalis sanctorum martyrum Marci & Marcelliani fratrum, qui a duce Fabiano tenti, & ad stipitem ligati, in pedibus acutos acceperunt: cumque demum non cessarent laudare Christum, lancea per latera transfixi, cum gloria martyrii ad siderea regna migraverunt. In Hispaniis civitate Malaca, sanctorum martyrum Siriaci & Paulæ virginis, qui post multa tormenta sibi inlata lapidibus obruti, inter saxa animas cælo reddiderunt. Alexandriæ, passio sanctæ Mariæ virginis.

19. XIII. Kl. JUL. Mediolani, natalis sanctorum martyrum Gervasii & Protasii fratrum, ex quibus priorem tandiu jussit Astatius comes plumbatis cædi, quousque exalaret spiritum; sequentem vero fustibus cæsum, capite truncari. Horum sepulchra sanctus Ambrosius, Domino revelante, repperit, & ita incorrupta eorum corpora, ac si eodem die fuissent interempti. Apud Ravennam, sancti Ursicini martyris, qui sub judice Paulino post nimia tormenta in confessione Domini immobilis permanens, capitis abscissione martyrium complevit.

20. XII. Kl. JUL. Romæ, depositio sancti Novati fratris Timothei presbiteri, qui ab Apostolis in fide eruditi sunt. Horum sorores fuerunt beata Potentiana & Praxedis sacre virgines Christi. Civitate Thomis, sanctorum Pauli & Cyriaci.

21. XI. Kl. JUL. Apud Siciliam civitate Siracusa, natalis sanctorum martyrum Rufini & Martiæ. *a* In Cesarea Palestinæ sancti Eusebii historiographi. Romæ, sanctæ Demetriæ virginis. Hæc cum ante impium Julianum pro fide Christi introduceretur, in confessione spiritum emisit. In pago Madriacensi, sancti Leudfredi confessoris, qui in monimentum eximie sanctitatis, orationibus suis fontem produxisse fertur de terra. In Africa, sanctorum Quiriaci & Apollinaris.

OBSERVATIO. *a* Alii alio loco, aliis verbis Eusebium Cæsariensem codices annuntiant. Cum igitur nihil hic de Pratenfi queratur Sollerius, qua causa illum posthabuit aliis multo recentioribus, qui sic Eusebii commemorationem efferunt: *Civitate Cesarea Palestina, sancti Eusebii episcopi & confessoris, viri excellentissimi ingenii & historiographi*? Si Sollerium audias tamen, quo breviora sunt & simpliciora elogia, eo magis Usuardina sunt. At docta hæc & erudita Eusebiani elogii brevis in Pratenfi codice servata, falso in aliis *confessoris* titulo aucta fuerat: & certum erat Pratensem negligere, quoties ab aliis discreparet. Quod si sui codices ut Pratenfis, Pratenfis autem ut sui codices Eusebium annuntiarent, vah quam triumphasset Sollerius! quantis laudibus Usuardinam simplicitatem commendasset!

22. X. Kl. JUL. In Brittania , sancti Albani martyris , qui tempore Diocliciani in Verolamio civitate , post verbera & tormenta acerba , capite plexus est. Passus est cum illo etiam unus de militibus , eo quod eum ferire jussus , noluerit. Apud Nolam Campaniæ , natalis beati Paulini episcopi & confessoris , cujus meminit sanctus Gregorius in libro Dialogorum. Claruit autem non solum eruditione & copiosa vitæ sanctitate , sed etiam potentia adversum dæmones. Ipso die depositio sancti Niceæ , Romatianæ civitatis episcopi.

23. VIIII. Kl. JUL. Vigilia sancti Johannis Baptistæ. Eodem die sancti Johannis presbiteri , quem impius Julianus inauditum via Salaria veteri ante simulachrum solis decollari præcepit. In Tuscia civitate Utrina , sancti Felicis presbiteri , cujus os tandiu jussit Turtius præfectus lapide contundi , donec emitteret spiritum. In Brittania , natalis sanctæ Ediltrudis virginis , cujus corpus , cum undecim annis esset sepultum , incorruptum inventum est.

24. VIII. Kl. JUL. Nativitas beati Johannis Baptistæ & Præcursoris Domini. In territorio Parisiacensi vico Cristoilo , passio sanctorum

Agoadi & Gliberti cum aliis innumeris promiscui sexus. Augustiduno, depositio Simplicii episcopi.

25. VII. Kl. JUL. Apud Pyrriberocem, sancti Sosipatris discipuli beati Pauli Apostoli. In Alexandria, sancti Gallicani martyris, qui cum triumphalibus infulis sublimatus, acceptus esset Augusto Constantino & carus, per ipsius filiam nomine Constanciam ac Christi martyres Johannem & Paulum ad fidem conversus est. Hujus sacrae opinionis fama postmodum in toto orbe in tantum excrevit, ut ab oriente & occidente venientes, viderent virum ex patricio & consule lavantem pedes pauperum, ponentem mensam, aquam manibus effundentem, languentibus sollicitè ministrantem, & cetera sanctae servitutis officia exhibentem. Ipse vero postea cum sacrificare cogeretur sub Juliano, & contempneret, percussus gladio in corpore Christi martyrem fecit. Romae, sanctae Luciae virginis cum aliis viginti duobus. *a* Item translatio sancti Eligii episcopi & confessoris. *a*

OBSERVATIO. *a* Verum est. Huic articulo subdit Pratenfis sancti Eligii translationem. Sed quid hac in re peccavit? Facta est hæc translatio medio septimo sæculo, & in Gallicanis ecclesiis præcipue celebrata; ut extra culpam non esset codex iste, si eam omisisset; & non omisisse vitio dat Sollerius: quanquam Pratenfi consentiunt septem ex codicibus quos vidit, & undecim quos ego ipse.

26. VI. Kl. JUL. Romæ, natalis sanctorum Johannis & Pauli fratrum, quorum primus præpositus, secundus primicerius Constanciæ virginis filiæ Constantini fuit, qui postea sub Juliano martyrii palmam gladio cædente perceperunt. *a* Apud Trientinam urbem, sancti Vigiliî episcopi, qui sub Stilicone consule pro Christi nomine magno lapidum imbri percussus martyrium complevit. In pago Pictavenfi, sancti Maxentii presbiteri & confessoris gloriosi in miraculis. In portu Valentianas, sancti Salvii Engolismæ civitatis episcopi.

OBSERVATIO. *a* In Solleriana editione Vigilii hoc loco motus est & ad xxxi. diem Januarii retroactus, ubi Sollerius crasum fuisse disputat, & nos confitemur. Sed hoc loco non ab re fuerit Lectorem admonere quo alio nomine inspecta Sollerio sit Vigilii commemoratio. Nimirum illi minus arridet longa illa oratio, quæ a nativa Ufuardi simplicitate omnino abhorret, quamque multo magis refert ista, qua xxxi. Januarii usus fuerat: *Apud Trientinam urbem, sancti Vigiliî episcopi & martyris*. Immo brevitās illa & simplicitas ita Sollerium delectat & capit, ut illam pro norma esse velit: *Valeat hic, inquit, receptissima nostra regula, videlicet, primigeniam puritatem eo magis elucescere, quo textus brevior fuerit & simplicior*. At Sollerius, cur die xxi. hujus mensis Eusebii elogium tam breve, tam simplex repudiasti, prætulisti compositum & falsis titulis inflatum? Cur die xxv. Pratenſe sancti Gallicani elogium, quamvis articulum fere totum impleat, Ufuardinum esse judicasti? multo brevius & simplicius tuus Tornacensis codex repræsentabat. Cur die xviii. Maii Marci & Marcelliani elogium exscripsisti totum? Quam breve, quam simplex tibi offerebat Pulſanensis codex, *Romæ, natalis SS. martyrum Marci & Marcelliani*. Idem die xv. simpliciter nominat Vitum, Modestum & Crescentiam; cur totos tres versus maluisti? Tornacensis codex media fere parte truncat beati Nazarii martyris elogium die xii. Cur Pratenſem aliosque illi præhabendos existimasti? quid multis moror? Nullam fere toto tuo martyrologio diem vidi, qua aliud alio brevius & simplicius

simplicius elogium non afferatur ; & qua simul a tua regula non recesseris. Jam tu a me non postulas , ut rationibus approbem Vigiliū ab Ufuardo ex die 31. Januarii erasum & in hanc diem iusta causa fuisse reservatum. Rem tui fatentur : *Diem martyrii*, inquit, *acta nulla exprimunt : sed Ecclesia Tridentina festum S. Vigili celebrat* vi. Kal. Julii, verosimiliter ut natalem. Talem certe videtur judicasse Florus Lugdunensis, quando suis ad Beda genuinum martyrologium additamentis, S. Vigili elogium addidit.

Neque solum ex hoc articulo Vigiliū expunxit Pratenſis codicis reprehensor, sed & Salvium Engolismensem, cujus loco *Perseverandam* substituendam esse censuit. Quibus tandem argumentis ? Silentio suorum codicum de sancto Salvio, & eorumdem de *Perseveranda* consensione : Jam dixi non semel utrumque istud argumentum nullius esse roboris : mirandum non esse, quod Sollieriani Codices de cujuspiam sancti mentione consentiant qui deest in Pratenſi, aut in illis desint sancti, quos Pratenſis exhibet ; id inde accidisse, quod omnes fere codices e primo Ufuardini martyrologii exemplo transumpti fuerint, & ab Ufuardo deletæ commemorationes fuerint, quæ sibi minime probabantur ; aut additæ, quas potiores ducebat. Itaque hinc erasit *Perseverandam*, quia lectis actis advertit non vi. sed vii. Cal. hujus mensis obiisse diem. Sic enim Acta : *Celebratur depositio ipsius virginis vii. Calendas Julii.* &c. Salvium autem subrogavit, quia hunc esse mortis ejus diem Acta restantur. *Martyrizati sunt, pariter S. Salvius & discipulus ejus cum eo sub Vuinegardo vi. Cal. Julii.* Sin inficiatur Sollierius ab Ufuardo lecta fuisse S. Salvii Acta, quidni Florum & Vuandelbertum imitatus fuisset qui ambo hoc die de illo Præsule mentionem fecerunt ?

Hic admoneo Sollierium male oculatum fuisse hoc die ejus inspectorem, qui lituram in Pratenſi Codice sibi videre visus est. Sana tota est hæc pagina, intacta tota a scalpelli acumine. Sed unum est ex paucis illis foliis, quæ substituta sunt loco eorum, quæ Ufuardus ipse avulsit ; aut quia præ liturarum numero legi non poterant, aut quia scalpelli acies membranam ipsam laceraverat. Cur autem Castellanus scripserit deletum fuisse Salvium, causam hanc fuisse suspicor. In altero post Salvium folio, paulo superius tamen, medius versus scissus est aut sectus, ita ut supera litterarum pars ab infera separetur. Ne vero litteræ illæ exciderent, manus recentior quidem, sed illis tamen temporibus vicina supra rimam aut scissionem scripsit quod supererat ex S. Marcelli elogio sic : *tari viro martyrio coronatus est.* Ante autem in superiore versu sunt hæc, una cum *Anastasio mili . . .* Itaque de folio scripsit, quod in altero viderat oculatissimus Castellanus, cujus tamen testimonio fretus noster Censor sic in Pratenſem codicem declamitat : *Jam vero Pratenſem illum codicem hic denuo erasorum & superscriptorum, quidni & suppositorum nominum vitio laborare comperit in hisce rebus oculatissimus Clar. Cas-*

tellanus, qui fontem consuluit &c. Deinde sollicitè investigat unde petitus Salvius in nostrum codicem inductus fuerit, suspicaturque e San-germanis monachis aliquem fuisse, qui hoc additamento sinceram & primigeniam Usuardi simplicitatem interpolaverit. Quibus nugis, ne quid dicam asperius, refellendis tempus non consumam. Dixisse Sollerio dolebit, & pro indictis haberi volet.

27. V. Kl. J U L. Apud Galatiam, beati Crescentis discipuli sancti Pauli Apostoli, qui in Gallias transitum faciens, verbo prædicationis multos ad fidem Christi convertit. Rediens vero ad gentem cui specialiter episcopus fuerat datus, Galathas usque ad beatum finem vitæ suæ in opere Domini confortavit. Apud Tiburtinam urbem Italiæ, natalis sanctæ Simphorosæ cum septem filiis Crescente, Juliano, Nemefio, Primitivo, Justino, Staëto, Eugenio. Quorum mater sub Adriano principe, ob insuperabilem constantiam primo palmis cæsa, deinde crinibus suspensa, novissime saxo alligato in flumen est præcipitata. Filii autem stipitibus ad trocleas extensi diverso mortis exitu martyrium compleverunt. Cordubæ, sancti Zoili martyris, cujus corpus cum longo tempore, ubinam sepultum fuerit, latuisset, venerabili episcopo ejusdem loci nomine Agapio ex divina revelatione manifestatum est.

28. IIII. Kl. J U L. Vigilia Apostolorum Petri & Pauli, & natalis beati Leonis Pontificis & Doctoris. Apud Lugdunum Galliæ sancti Hirenei

episcopi & martyris, quem constat beati Polycarpi sacerdotis & martyris fuisse discipulum, ut scribit Hieronimus, & Apostolorum temporum vicinum. Postea vero persecutione Severi cum omni fere civitatis suæ populo, glorioso coronatus est martyrio. Alexandriæ, sanctorum martyrum Plutarchi, Sereni, Heraclidis, Herois, Potamienæ, Marcellæ cum aliis tribus, inter quos præcipue emicuit Potamiena virgo, quæ primo inmensos & innumeros agones pro virginitate defudans, deinde etiam pro martyrio exquisita & inaudita tormenta perpeffa, ad ultimum igni consumpta est.

29. III. Kl. JUL. Romæ, natalis beatorum Apostolorum Petri & Pauli, qui passi sunt sub Nerone Cæsare, Basso & Tusco consulibus. Quorum prior in eadem urbe juxta viam triumphalem totius orbis veneratione celebratur, sequens quoque in via Ostiensi sepultus, pari habetur honore. Eodem die, sancti Marcelli martyris, qui apud castrum Argentomacum pro fide Christi una cum Anastasio * militari viro martyrio coronatus est. In territorio Senonico, Beata virginis.

* *Non
vero ut
apud Sol-
lerium, mi-
litari
capite
plexus est*

30. II. Kl. JUL. Commemoratio sancti Pauli Apostoli, quem cum beato Petro cruce appenso cælum gladio necatum excepit, una a non

tamen eadem die sed evoluto anni tempore , ut vir disertus Arator scribit. Romæ , beatissimæ Lucinæ discipulæ Apostolorum. Lemovicas civitate , sancti Marcialis episcopi cum duobus presbiteris Alpiniano & Stratocliano , quorum vita miraculorum signis admodum effulsit. In Italia , sancti Corsici presbiteri & Leonis subdiaconi. In territorio Vivariensi sancti Ostiani presbiteri & confessoris.

OBSERVATIO. a Hæc verba : *non tamen eadem die , sed evoluto anni tempore , ut vir disertus Arator scribit.* Hæc verba , inquam , a Sollerio prætermissa sunt in sua Usuardi editione , quæ tamen vere sunt Usuardina & in autographo pure , simpliciter & prima manu conscripta , nullo lituræ vestigio , nullo atramenti discrimine , eadem litterarum forma. Idem Aratoris testimonium refert Der-venfis Codex , ut non dubium sit , quin fuerit ab Usuardo scriptum. Quidquid garrit Sollerius in hunc locum , Usuardum Adonis opinioni adhæsisse ; ut istum , sic & illum somniasse utrumque Apostolum non evoluto anni tempore , sed uno eodemque Neronis XIV. martyrium subiisse ; Aratoris sententiam a recentiori aliquo sciole esse intrusam ; hæc omnia verba sunt , prætereaque nihil. Hic non quæro utrum ducem sequi debuerit Usuardus , Adonem an Aratorem. Adoni favent Dionysius Corinthius , Bucherii Calendarium , Epiphanius , Hieronymus , Asterius , & Concilium Lateranense sub Gelasio : ante Aratorem in eadem sententia fuerant Prudentius , Augustinus , Nilus apud Photium. At si verum est , quod affirmat Lateranense Concilium , postremam hanc opinionem ab hæreticis fuisse profectam , nescio qua mente dicere potuerit Sollerius hoc esse Adonis somnium ; nisi forte somnium illud ad Adonem venerit ex porta cornea , qua veris datur exitus umbris.

LÆTANIAS INDICENDAS
MENS. JULIUS HABET DIES XX XI.

1. Kl. JUL. In monte Or , depositio Aaron sacerdotis primi. In territorio Lugdunensi , depositio beati Domiciani abbatis , qui primus illic heremiticam vitam exercuit , & plurimos sibi in Dei servitio aggregans , magnisque virtutibus & gloriosis miraculis valde clarus collectus est ad patres in senectute bona. Civitate Engolisma , sancti Eparchi confessoris. *a* In pago Cinnomannico sancti Carilefi presbiteri. Item in territorio Remensi , sancti Theoderici confessoris. In Brittania sancti Leonorii confessoris & episcopi.

OBSERVATIO. *a* De tribus ultimis commemorationibus Carolinum autographum sic habet: *Aninsula in monasterio , sancti Carilefi Presbiteri. Item in territorio Remensi sancti Theoderici Presbiteri. In portu Valentianas , sancti Salvii Confessoris.* In suo Codice Usuardus , pro *Aninsula in monasterio* , scripsit , *in pago Cinomannico.* Quæ correctio non hoc loco tantum , sed etiam pluribus aliis occurrit. Causam hanc esse verisimile est ; quod plerisque multo minus nota sint peculiaria quædam loca , quam regiones , ubi sita sunt. Ut igitur quibus futurum in usu erat martyrologium , illi facilius perspectum haberent quibuscum communis ipsis erat in sanctum quempiam veneratio ; regiones potius ubi sanctorum cultus celebris erat , quam loca designavit. Forte etiam causæ huic accessit altera , nempe ut variaret orationem. Jam ante scripserat *in territorio Lugdunensi* pro peculiari loco , ubi S. Domicianus obierat & cole-

batur : postea scripsit *in pago Cinomannico* ut eodem modo alia tamen voce denotaret locum , ubi notus erat S. Carilefus. Atque sic minus affert fastidii vox *territorium* , qua in tertia commemoratione uti debebat. Addo hujus generis correctiones non venire in mentem interpolatori. Sane ejusmodi homines addere , demere , transferre soleant ; sed quid lucris est peculiaris loci nomen delere ut generalius regionis nomen indicetur ? De S. Theoderico nihil est , quod in tuenda correctione laborem. Illum Presbiterum in Carolino autographo vocaverit ; Confessoris titulo donaverit in suo codice , perinde est ; & in nugis hujusmodi hariolari non vacat. Salvius autem quam docte hinc erasus fuerit , patet ex iis , quæ ad diem 26 Junii observavimus. Denique S. Leonorium apposite hic memoratum fuisse , res est extra controversiam posita. Leonorius ille est , qui a puero educatus & primis Religionis Christianæ elementis a S. Hilduto imbutus , postea Episcopus sine sede creatus est , ut Christi nomen quocumque ferre liberius posset. Celebris fuit sexto Ecclesiæ sæculo , regnante in Gallia Childeberto , cui acceptissimus erat. De illo plura narrant Usserius in Britannicarum Ecclesiarum antiquitatibus & Cointius in Annalibus Ecclesiasticis Francorum , quæ huc referre præsentis non est instituti.

2. VI. NON. JUL. Romæ via Aurelia natalis sanctorum Processi & Martiniani , qui a beato Petro Apostolo baptizati , sub Nerone autem oris contusionem , equuleum , nervos , fustes , flammæ , scorpiones perpeffi , novissime gladio cæsi , martyrio coronantur. Ipso die sanctorum trium militum , qui cum beato Paulo Apostolo passi sunt. Item sanctorum martyrum Aristonis , Crescentiani , Euticiani , Urbani , Vitalis , Justi , Felicissimi , Felicis , Martiæ , & Simphorosæ , qui omnes apud Campaniam glorioso martyrio coronati sunt. *a* Turonis , depositio sanctæ Monegundis Deo sacratæ.

OBSERVATIO. *a* Hanc Pratenfis codicis lectionem , sanctæ Monegundis Deo sacratæ , Sollerius optimam esse confitetur. Sed

quia Heriniensis & Tornacensis codices *Religiosam* legunt, timuit, ne vel in rebus nihili Pratensem antetulisse videretur.

3. V. NON. JUL. Apud Edessam Mesopotamiæ, translatio corporis sancti Thome Apostoli. Ipso die apud Gneocesaream Ponti, natalis beati Gregorii episcopi & martyris, qui magna signorum ac miraculorum gloria præditus, inter cetera quodam tempore, ut ecclesiæ faciendæ locus sufficeret, montem precibus movit. Civitate Clusina, sanctorum martyrum Hirenei diaconi & Mustiolæ nobilis matronæ, qui passi sunt sub Aureliano principz. In Laodicia Siria, sancti Anatholii episcopi, qui non solum religiosus viris, sed & philosophis admiranda scripta dereliquit. Alexandria, sancti Triphonis & aliorum decem. Item Constantinopoli, sancti Eulogii.

4. IIII. NON. JUL. Osee prophetæ. Turo- nis, translatio sancti Martini episcopi & confessoris, & ordinatio episcopatus ejus. In Africa, natalis sancti Jocundiani martyris in mare mer- si. Apud Sirmium, sanctorum martyrum Innocen- tii & Sebastia cum aliis triginta. In territorio Bituricæ civitatis, sancti Lauriani martyris, cu- jus caput Hispalim ad Hispanias deportatum est.

5. III. NON. JUL. Apud Syriam, natalis sancti Domitii martyris, qui virtutibus suis mul-

ta incolis beneficia præstat. Romæ, sanctæ Zoæ martyris, quæ dum ad confessionem Petri Apostoli oraret, a persecutoribus artata & in custodiam obscurissimam trusa, dein a collo & a capillis in arbore suspensa, adhibito subter horribili fumo, in confessione Domini emisit spiritum.

6. II. NON. JUL. Apud Judæam Esaia prophetæ, qui sectus in duas partes occubuit, sepultusque est sub quercu Rogel juxta transitum aquarum. Item Octavæ Apostolorum, & primus beati Apostoli Pauli ingressus in urbem Romam anno secundo Neronis imperii. Romæ, natalis sancti Tranquillini martyris, qui dum ad beati Pauli confessionem oraret, tentus a paganis ac lapidatus martyrium consummavit. In pago Maginensi, sancti Goaris presbiteri & confessoris,

7. NON. JUL. Apud Alexandriam, natalis sancti Pantheni, viri Apostolici & omni sapientia adornati; cui tantum studii & amoris erga verbum Dei fuit, ut etiam ad prædicandum Christi evangelium omnibus gentibus, quæ in Orientis ultimis secessibus reconduntur fidei, & devotionis calore profectus sit. Romæ, sanctorum martyrum Nicostrati, Claudii, Castorii, Victorini, Simphroniani, quos Fabianus judex per decem dies minis & blanditiis agens, cum in nullo penitus posset commovere, jussit eos
 tertio

tertio torquere ac postea in mare præcipites dari.

*Eodem die
octava
sancti
Marcialis
episcopi &
confessoris.*

8. VIII. ID. JUL. Apud Asiam minorem, sancti Aquilæ & Priscillæ uxoris ejus, de quibus in Actibus Apostolorum scribitur. In Palestina, natalis beati Procopii martyris, qui ab Scythopoli ductus Cæsaream, ad primam responsionum ejus confidentiam, a judice Fabiano capite cæsus est. Eodem die a sancti Ciliani martyris.

OBSERVATIO. a Carolinum autographum socios adjungit S. Ciliano. Nulla tamen hic litura n Pratenſi: quia folium aliud est, quod nunquam non animadverti, ubi litura non videtur & codex tamen a Carolino autographo discrepat.

9. VII. ID. JUL. Romæ ad guttam jugiter manantem, natalis sancti Zenonis martyris & aliorum decem milium ducentorum trium. Eodem die beati Cyrilli episcopi, qui flammis injectus, cum inlæsus evasisset, ac stupore tanti miraculi a judice esset dimissus, rursus pro instanti & alacri prædicatione facta de Christo, ab eodem capite plexus est. In civitate Tyro, passio sanctorum Anatholiæ & Audacis sub Decio imperatore, quorum Anatholia Christi virgo diversis plagarum generibus vexata, novissime gladio transverberata in oratione est. Audax quoque in custodiam datus, nec mora, capitali sententia coronatur. Civitate Martula, sancti Briccii episcopi & confessoris, qui pro confessione Domini,

postquam est multa perpeffus, & ab angelo sancto & beato Petro Apostolo confortatus, item magnas populorum credentium multitudines omnipotenti Deo lucrificiens, quievit in pace.

10. VI. ID. JUL. Romæ, septem fratrum filiorum sanctæ Felicitatis, id est, Januarii, Felicis, Philippi, Silani, Alexandri, Vitalis, Marcialis. E quibus Januarius tempore Antonini, post verbera virgarum & carcerem, ad plumbatas occisus est. Felix & Philippus fustibus macati, Silanus præcipitio interemptus, Alexander, Vitalis & Martialis capitali sententia puniti. In Africa, natalis sanctorum Januarii, Marini, Naboris & Felicis decollatorum. Item Romæ, sanctarum virginum Rufinæ & Secundæ, quæ sub persecutione Valeriani & Galieni tormentis subactæ, ad ultimum una capiti inliso gladio, altera cæsa cervice migraverunt.

11. V. ID. JUL. Translatio sancti Benedicti abbatis. Apud Armeniam minorem civitate Nicopoli, natalis sanctorum martyrum Januarii & Pelagiæ, qui equuleo, ungulis & testarum fragmentis diebus quattuor cruciati a martyrium impleverunt. In Mauritania Cæsariensi, sanctæ Martianæ virginis & martyris. In territorio Senonico beati Sidronii martyris. *b* Item in pago Pictavenfi sancti Sabini confessoris.

OBSERVATIO. *a* Cum solus veritatis amor me impulerit, ut hoc quantulumcumque opus susceperem, longe absum, ut veritatem occultare velim aut etiam dissimulare vel mihi incommodam. Itaque ultro fateor litura hunc articulum deturpari ab hac voce *cruciati*, ad finem; & scripturam quæ nunc lituræ spatium occupat, alterius esse manus, licet Ufuardo æqualis. Non idcirco tamen ausim affirmare, ut Sollerius, Martianam intrusam fuisse. Rem in medio relinquo; quam Lector, si velit, definiet auctoritate trium codicum Antwerp-mai, Rosvveyd, Aquicinct. quos Sollerius Prætensem secutos esse testatur, & trium Prætenfium B, D, E, Conchens. & Montisburg. qui lectionem eandem referunt.

b. In Carol. Autog. *In territorio Pictavens*: quod mutatum est, quia proxime eandem loquendi rationem usurpaverat.

12. IIII. ID. JUL. Apud Cyprum, beati Nafonis antiqui Christi discipuli. In Aquileia, sancti Hermagoræ episcopi, discipuli beati Marci Evangelistæ, qui inter miracula sanitatum & prædicationis instantiam ac populorum conversionem, plurima pœnarum genera expertus, ad ultimum cum Fortunato archidiacono suo, capitali supplicio perpetuum meruit triumphum. In Cæsarea, *a* sancti Dyi.

OBSERVATIO. *a* Sanctus Dyus additus hic est ab Ufuardo post oblatum Carolo Regi primum sui martyrologii exemplum. De illo sancto nihil in Dervensi Codice. Illum memorant Hieronymiani Indices & Ado.

13. III. ID. JUL. Joel & Ezræ prophetarum. Apud Macedoniam, natalis beati Syleæ Apostoli, qui cum esset unus de primis fratribus, & ab Apostolis ad ecclesias gentium destinatus, præ-

dicationis officium gratia Domini plenus instanter consummavit, atque in passionibus suis Christum clarificans, postmodum requievit. In Africa sanctorum confessorum Eugenii Cartaginensis episcopi, fide ac virtutibus gloriosi, & universi cleri ecclesiae ejusdem, qui caede inediaque macerati fere quinginti vel eo amplius, inter quos quamplurimi erant lectores, infantuli, gaudentes in Domino, procul exilio crudeli extrusi sunt. Erant autem in eis nobilissimi, archidiaconus nomine Salutaris, & Muritta secundus in officio ministrorum, qui tertio confessores effecti gloriosae in Christo perseverantiae titulo illustrati sunt. In Brittania minori, sancti Turiavi episcopi & confessoris, mirae simplicitatis & innocentiae viri.

14. II. ID. JUL. Apud Pontum, natalis beati Focæ episcopi civitatis Sinopis, qui sub Trajano imperatore carcerem, vincula, ferrum, ignem etiam pro Christo superavit. Alexandria, sancti Heracleæ antistitis, ob cujus opinionem celeberrimam memorat se Africanus historiographus ad eum properasse.

15. ID. JUL. Nisibi, natalis sancti Jacobi episcopi, magnæ virtutis viri. Hic unus fuit ex numero confessorum sub persecutione Maximiani, & eorum qui in Nicena Synodo perversita-

tem Arrii Omousii oppositione dampnarunt. Romæ in portu, natalis sanctorum Eutropii, Zosimæ & Bonosæ sororum. Apud Cartaginem, sanctorum martyrum Catulini diaconi, Januarii, Florentii, Juliæ & Justæ, qui sunt positi in basilica Fausti. Alexandriæ, sanctorum Philippi, Zenonis, Narsei & decem infantum.

16. XVII. Kl. AUG. Apud Antiochiam Syriæ, natalis beati Eustachii episcopi & confessoris, sub Constantino principe, qui ob catholicam fidem in Trajanopolim civitatem Thraciæ pulsus exilio, ibidem requievit. In Ostia, passio sancti Hilarini monachi, qui cum nollet sub persecutione Juliani sacrificare, fustibus cæsus martyrium sumpsit.

17. XVI. Kl. AUG. In Cartagine, natalis sanctorum martyrum Scillitanorum, id est, Sperati, Nartali, Cythini, Beturii, Felicis, Aquilini, Lætatii, Januariæ, Generosæ, Bessæ, Donatæ & Secundæ, sub Saturnino præfecto, qui post primam confessionem in carcerem missi & in ligno confixi, deinde gladio decollati sunt.

18. XV. Kl. AUG. Apud Kartaginem, sanctæ Guddenes martyris, quæ jussu Rufini proconsulis ob Christi confessionem, quater diversis tem-

poribus equulei extensione vexata, & ungularum horrenda laceratione cruciata, carceris etiam squalore diutissime afflicta, novissime gladio cæsa est. Civitate Dorostoro, sancti Emilia-
ni. In pago Castrinse, depositio sancti Arnulfi martyris
& episcopi.

19. XIIII. Kl. AUG. Natalis sancti Epafraë, qui a beato Paulo Colosis ordinatus episcopus, clarus virtutibus, ibidem martyrii palmam pro ovibus sibi commendatis virili agone percepit. Apud Thebaidem, sancti patris nostri Arsenii, de quo in verbis seniorum refertur, quia propter redundancyem lacrimarum tergendam, sudarium semper in sinu vel in manu habuerit. In Hispania civitate Hispali, passio sanctarum Justæ & Rufinæ, quæ a præside Diogeniano comprehensæ primo equulei extensione & ungularum laniatione vexatæ sunt, post carcere, inedia & doloribus afflictae, tandem Justa in carcere spiritum exalavit, Rufinæ cervix confracta in confessione est.

20. XIII. Kl. AUG. Natalis beati Joseph, qui cognominatus est Justus. Hic prædicationis & sanctitatis officio inserviens, multamque pro fide Christi persecutionem a Judæis sustinens, victoriosissimo fine in Judæa quievit. De quo refertur quod venenum biberit, & nihil ex hoc triste pertulerit propter Domini fidem. Apud

Damascum, sanctorum Sabini, Maximi, Juliani
Macrobiani, Cassii, Paulæ cum aliis decem. *a* In *a*
pago Bononiensi, sancti Vulmari confessoris. * * *Eodem*

die sanctæ
garitæ
virginis &
martyris.
OBSERVATIO. *a* Post Damascenos martyres in Carolino
autographo sic: *Civitate Corduba sancti Pauli Diaconi & martyris.*
Ipso die sanctæ Margaritæ virginis. Utraque illa commemoratio nun-
quam ab Ufuardo facta scripto est. Unus duntaxat versus scalpello
rasus est; quod spatium nunquam Paulum & Margaritam continere
potuit. Cur ergo Codices omnes, præter Pratensem, utrumque
commemorant? forte memoriter Margaritam dictavit Ufuardus: for-
te etiam paulo post Ufuardum addita est. Nodus inextricabilis, donec
ex aliqua Bibliotheca prodeat Codex ipse, qui Carolo Regi oblatus
fuit. Quod ad S. Paulum adtinet, difficile dictu, cur illum deleverit
Ufuardus: nam ipsi videntur cordi fuisse sancti ex Hispania, &
suum hic Paulus occupasset locum; si quidem teste D. Eulogio
martyre, obierit ille XII. Cal. Augusti, feria 2. an 851. Quantum
conjectura assequi possum, concurrentibus eodem die duobus san-
ctis, quorum alter longinquæ regionis, alter vicinus erat, hunc
alteri præposuit Ufuardus. S. Vulmari vitam habes parte I. III. sæ-
culi Bened. p. 234.

21. XII. Kl. AUG. Danielis prophetæ. Romæ *Dedicatio*
sanctæ Praxedis virginis. Hæc in omni castitate *Ecclesiæ*
& lege divina erudita, vigiliis & orationibus at- *sanctæ*
que jejuniis assidue vacans, quievit in Christo, *Crucis &*
sepultaque est juxta suam sororem Potentianam *sancti*
via Salaria. In Galliis civitate Massilia, natalis *Vincentii*
sancti Victoris, qui cum esset miles, & nec mi- *martyris.*
litare, nec idolis sacrificare vellet, primo in car-
cerem trusus, ibique ab angelis visitatus, dein-
de variis excruciatu pœnis, novissime contritus
in mola pistoria, martyrium consummavit. Passi
sunt cum eo tres milites, Alexander, Felicianus
& Longinus. Trecas, sanctæ Juliæ virginis &
martyris.

22. XI. Kl. AUG. Ancyra Galaciæ, natalis sancti Platonis martyris, cujus gesta habentur. Eodem die, sanctæ Mariæ Magdalenis & Synticen beatæ, quæ Phylippis dormit sepulta, de qua Apostolus Paulus scribit. *a* In pago Rotomagensi, depositio sancti Vuandregisili confessoris. In territorio Arvernensi, sancti Menelei abbatis.

OBSERVATIO. *a* Non ambigit Sollerius, quin Usuardini sint Vuandregisilus & Meneleus; *tametsi Castellanus*, inquit, *crasionem aliquam in Codice Pratensi se observare moneat, cui duæ ultimæ annunciationes inscriptæ videantur.* Castellanus admonuisse SS. Vvandregisilum & Meneleum esse lituræ inscriptos? Vix credo: adeo nitida membrana est. Sola hæc in litura, *In pago Rotomagensi*, sed eadem manu, contra quod scripsit parum perspicax Sollerii monitor.

23. X. Kl. AUG. Natalis beati Apollinaris episcopi, qui ab Apostolo Petro Romæ ordinatus & Ravennam missus, postea pro fide Christi diversas & multiplices cædes perpeffus est. Tandem autem sub Vespasiano Cæsare inter ipsa vicissim succedentia sibi tormenta gloriosum martyrium consummavit.

24. VIIII. Kl. AUG. Romæ via Tiburtina, natalis sancti Vincentii. Apud Emeritam Hispaniæ civitatem, sancti Victoris militaris, qui cum duobus

duobus fratribus Stercatio & Antinogeno diversis exanimatus suppliciis martyrium consummavit. In Italia civitate Tyro, sanctæ Christinæ virginis, quæ in Christum credens, primo sub duobus iudicibus tormenta constanter perferens, novissime per successorem eorum abscissione linguæ & sagittarum confixione cursum martyrii sui complevit. Eodem die, natalis sanctarum Nicetæ & Aquilæ, quæ beati Christophori martyris prædicatione ad Christum conversæ, martyrii palmam capitis abscissione sumpserunt. Civitate Amiternina militum octoginta trium. *

*Senones
sanctorum
presulum
Ursicini
atque Pa-
vacii.*

25. VIII. Kl. AUG. Natalis beati Jacobi Apostoli, fratris Johannis Evangelistæ, qui ab Herode rege decollatus est. Hujus sacratissima ossa ab Jerosolimis ad Hispanias translata, & in ultimis earum finibus condita, celeberrima illarum gentium veneratione excoluntur. In Licia civitate Samon sancti Christofori, qui virgis ferreis attritus & e flammis æstuantis incendii Christi virtute salvatus, ad ultimum sagittarum ictibus confossus, martyrium capitis obtruncatione complevit. Civitate Barcinona, natalis beati Cucufatis martyris, qui pro nomine Domini atrocissima tormentorum genera sub tribus expertus iudicibus, novissime gladio victor migravit. Civitate Parisius, translatio sancti Germani episcopi & confessoris.

26. VII. Kl. AUG. Natalis sancti Heraستي, qui Philippis a beato Paulo episcopus relictus, ibidem martyrio coronatus quieuit. Romæ in portu, sancti Jacincti martyris, qui primo in ignem missus, inde in validissimum torrentem præcipitatus, illæsus evasit; post hæc a consulari Leontio gladio percussus, vitam finivit. Via Latina, sanctorum Simpronii, Olimpui, Theodoli & Exuperiæ, qui ignibus conflagrati, ut in gestis sancti Stephani Papæ legitur, martyrii palmam adepti sunt. *Translatio sancti Marcelli episcopi & confessoris.*

27. VI. Kl. AUG. Apud Ephesum, natalis sanctorum Maximiani, Malchi, Martiniani & aliorum quattuor, quorum gesta habentur. Nicomediæ, beatorum martyrum Hermolai presbiteri, Hernempi & Hermogratis fratrum, qui post multas pœnas sibi illatas a Maximiano imperatore capitali sententia ob confessionem Christi puniti sunt. Eodem die in Sicilia, beati Simeonis monachi. Autifiodoro, depositio Etherii episcopi.

28. V. Kl. AUG. Apud Nicomediam, passio beati Pantaleonis, qui tentus pro fide Christi a Maximiano, equulei pœna & lampadum exu-

stione cruciatus, sed inter hæc Domino sibi ap-
parente refrigeratus, tandem ictu gladii mar-
tyrium consummavit. * In Brittania minori Do-
lo monasterio sancti Samsonis episcopi & con-
fessoris. Eodem die Lugduni, sancti Peregrini
presbiteri, cujus beatitudinem miraculorum
gloria testatur. *a*

*Eodem die
passio san-
ctorum
martyrum
Nazarii
& Celsi
pueri.*

a

OBSERVATIO. *a* Nescio quo casu in hunc articulum irrep-
serint in Dervensi Codice Simplicius, Faustinus & Beatrix, quos
memorat Pratenfis Codex in articulo sequente. Nam in isto nulla hic
litura est, nec aliud folium. Neque etiam hic bene collocati fuissent.
Sic enim Acta apud Monbritium: *Tunc beata Beatrix, una cum
beatis Crispo & Joanne Presbiteris aliisque Christianis levaverunt cor-
pora SS. Martyrum Simplicii & Faustini de fluvio (Tiberi, quo Dio-
clitiano & Maximiano imperatoribus, præcipitati fuerant,) & se-
pelierunt ea ibi in sexto Philippi quarto Calendas Augustas.* Vide etiam
Aringhum in *Roma subterranea*. L. 2. c. 20. p. 365. & 366. Si fidem
facere possint edita a Monbritio sanctorum illorum Acta, facile esset
definire quo anno martyrii laudem adepti sint. Narrant enim Acta
illa S. Beatricem, postquam iv. Kal. Aug. supremum officium fra-
tribus persolvit, venisse ad matronam quamdam venerabilem nomi-
ne Lucinam, moratam esse apud eam per menses septem; a Lucretio
quodam impactam in carcerem, noctu in carcere a perditis illius ho-
minis servis præfocatam, & a Lucina in sexto Philippi iv. Kal. Aug.
sepultam fuisse. Anno igitur post suos fratres e vita decessit Beatrix.
Eodem, ut videtur, anno Lucina, cum pœnarum asperitate territa
fugeret, admonita fuit a Beatrice, non abscederet, in hoc mense
datum iri pacem Ecclesiis Christi, hic vero mensis erat Augustus.
At mors Maximini, quæ contigit mense Augusto anni 312. vel 313.
pacem Ecclesiis reddidit. Passi sunt igitur Simplicius & Faustinus
anno 311. vel 312. Beatrix autem anno 312. vel 313. Tillemontius
Tom. 5. p. 560. suspicatur illud Beatricis vaticinium intelligendum
esse de anno 305. quo imperio cessit Diocletianus. At potestne pax
appellari, quæ cessionem illam consecuta est? Deinde cessit Diocle-
tianus mense Maio; & nihil in actis vidi, quod mense Maio Luci-
nam admonitam esse significet. Neque huic conjecturæ quicquam
officere arbitror prima hæc Actorum verba: *Temporibus Diocletiani
& Maximiani &c.* Nam vaga hæc temporis assignandi ratio tam fa-
cile de vita amborum aut alterutrius, quam de imperio explicari po-
test: & id solum si peccarent Acta, nullus dubito quin omnibus
probarentur.

29. III. Kl. AUG. Romæ via Aurelia, natalis beati Felicis Papæ, qui a Constantio Augusto ob catholicæ fidei defensionem a sede sua dejectus & gladio necatus, gloriose occubuit. Item via Portuensi, sanctorum martyrum Simplicii, Faustini & Beatricis, temporibus Dioclitiani, quorum duo post multa ac diversa supplicia, jussi sunt capitalem subire sententiam. Beatrix vero soror eorum in Christi confessione præfocata est in carcere. *a* Civitate Trekas, sancti Lupi confessoris, qui cum beato Germano in Britanniam directus venit. Hic quinquaginta duobus annis sacerdotio venerabiliter functus est.

OBSERVATIO. *a* Præter ista verba, *Civitate Trekas*, tota sancti Lupi commemoratio lituræ superinducta est; cujus tamen lituræ nec in Dervensi nec in Sollerianis Codicibus, index ullus, ullum vestigium. Quæ res Pratensem Codicem omni interpolationis suspitione liberat. Hinc enim effici ne Sollerius quidem negaverit, lituram illam esse quovis alio exemplo antiquiorem, atque adeo ab auctore ipso factam. Fuerint igitur ceteræ correctiones eadem scriptæ manu ac ista, certum erit correctiones omnes ab ipso auctore scriptas. An vero omnes ejusdem sint manus, oculorum esto judicium.

30. III. Kl. AUG. Romæ, natalis sanctorum Abdon & Sennis subregulorum, qui cum in Cordula civitate Persarum vincula paterentur a Decio, ad ultimum duxit eos Romæ catenis obligatos & diversis pœnis maceratos, ubi primo plumbatis cæsi & deinde gladio interfecti sunt.

Apud Africam civitate Lucernaria, sanctarum virginum Maximæ, Donatillæ & Secundæ, quæ persecutione Galieni, aceto & felle primum potatæ, deinde plagis acerrimis cæsæ & equulei extensione cruciatæ, postmodum etiam craticulis exustæ necnon ad bestias projectæ, sed ab his intactæ, novissime gladio jugulatæ sunt.

31. II. Kl. A U G. Apud Cæsaream, passio beati Fabii martyris, qui cum ferre vexilla præfidalia recusaret, primum diebus aliquot in carcerem trusus, deinde interrogatus semel & iterum, in Christi confessione perdurat, & mox a iudice capitali sententia condempnatur. Ravennæ, transitus sancti Germani Autifiodorensis episcopi, genere, fide & doctrina, atque miraculorum gloria clarissimi. Civitate Sinnada, sanctorum Democriti, Secundi & Dionisii.

LÆTANIAS INDICENDAS

MENS. AUG. HABET DIES XX XI.

L Kl. AUG. Antiochiæ, natalis sanctorum Machabeorum. Romæ, ad sanctum Petrum ad vincula. Apud Italiam civitate Vercelli beati Eusebii episcopi, qui ob confessionem fidei a Constantio Scithopolim & inde Cappadociam religatus, post ad ecclesiam suam reversus, novissime persequentibus Arrianis martyrium passus est. Item Romæ, passio sanctarum virginum Spei, Fidei & Caritatis & matris earum Sapientiae, quæ sub Adriano principe martyrii coronam adeptæ sunt. Via Latina sanctorum martyrum Boni presbiteri, Fausti, Mauri cum aliis septem, qui in Stephani Papæ actibus describuntur. In Hispaniis civitate Gerunda, natalis sancti Felicis, quem jussit judex Datianus post illata tormentorum genera ungulis detrahi, ac deinde usque ad ossa laniari, & tamdiu vulnera vulneribus instaurari, usque dum invictum Christo Spiritum reddidit. Apud Arabiam civitate Philadelphia, sanctorum martyrum Cyrilli, Aquilæ, Petri, Domiciani, Rufi, Menandri, una die coronatorum. In territorio Parisiacensi, Jus-

tini martyris. In Pago Livino, sancti Nemefii confessoris.

2. IIII. NON. AUG. Romæ in cimiterio Calisti, natalis beati Stephani Papæ, qui persecutione Valeriani, cum insequeretur ob Christi martyrium, & staret intrepidus ante altaris sollemnia, ac jugiter cœpta perficeret, in eodem loco, sicut in sua decollatur sede. In provincia Bithinia urbe Nicea, sanctæ Theodotæ cum tribus filiis suis; e quibus primogenitum nomine Evodum Christum fiducialiter confitentem, fecit primum consularis Bithiniæ fustibus cædi, deinde ipsam cum omnibus filiis igne consumi.

3. III. NON. AUG. Jerosolimis, inventio corporis beatissimi Stephani protomartyris, & sanctorum Gamalielis, Nichodemi & Abibon. Hæc septimo Honorii principis anno revelata, atque a beato presbitero Luciano scripta, ad totius Ecclesiæ personam, omnibus fere gentibus declaratur. Constantinopoli, sancti Hermeli martyris.

4. II. NON. AUG. Natalis beati Aristarchi, discipuli sancti Pauli apostoli. Romæ via Latina passio sancti Tertullini martyris, qui sub Aure-

liano imperatore, post impiam fustium mactationem & ignium circa latera exustionem, ac oris conquaſſationem, atque equulei extensionem nervorumque caſionem, data ſententia capitis amputatione martyrium conſummavit.

5. NON. AUG. Apud provinciam Retiæ civitate Auguſtana, natalis ſanctæ Afræ, quæ cum eſſet pagana & meretrix, per doctrinam ſancti Narciffi epiſcopi ad Chriſtum converſa, & cum omni domo ſua baptizata, pro confeſſione Domini igni tradita eſt. Eodem die, ſancti Oſvaldi regis Anglorum, cujus actus commemorat venerabilis Beda preſbiter in geſtis ejusdem gentis. Auguſtuduni, beati Caſſiani epiſcopi & confeſſoris. Catalaunis, ſancti Memmii epiſcopi.

*In monte
Thabor,
Tranſfigu-
ratio Do-
mini Jeſu.*

6. VIII. ID. AUG. * Romæ via Appia, natalis beati Xyſti epiſcopi & martyris. Et in cimiterio Prætextati, ſanctorum Feliciffimi & Agapiti diaconorum ejusdem, qui cum eo ſub Decio pariter decollati ſunt. Decollati ſunt cum eo & alii quattuor, id eſt, Januarius, Magnus, Vincentius & Stephanus ſubdiaconi, ut in geſtis pontificalibus legitur. Paſſus eſt cum eis & beatus Quartus, ut ſcribit ſanctus Cyprianus. In Hiſpaniis civitate Conpluto, Juſti & Paſtoris fratrum, qui cum adhuc pueri litteris imbuerentur, projectis in ſchola tabulis ſponte ad marty-
rium

rium cucurrerunt. Et mox a Daciano teneri iussi, cum se mutuis exortationibus constantissime roborarent, extra civitatem producti & a carnificibus jugulati sunt.

7. VII. ID. AUG. Apud Tusciam civitate Aretio, natalis beati Donati episcopi & martyris sub Juliano imperatore, qui, ut Gregorius Papa in libris dialogorum meminit, fractum a paganis calicem sanctum ad missas orando restauravit. Romæ, sanctorum martyrum Petri, Juliani cum aliis decem & octo. Apud Mediolanum, sancti Faustini, tempore Aurelii Commodi martyrizati.

8. VI. ID. AUG. Romæ via Ostiensi, natalis beati Cyriaci diaconi & sanctorum martyrum Largi & Smaragdi cum aliis viginti, tempore Dioclitiani imperatoris. *a* Apud Viennam Gallia urbem, sancti Severi presbiteri & confessoris, qui, ut ejus gesta testantur, causa Evangelii prædicandi laboriosam peregrinationem suscepit, & ad præfatam urbem deveniens, ingentem paganorum multitudinem verbo & miraculis ad fidem Christi convertit.

OBSERVATIO. *a* Locus ubi nunc legitur sancti Severi commemoratio, crasus olim fuit. Item articulus sequens a capite ad calcem totus est scalpello laceratus, tacente Sollerio & correctionem admittente. Quinam olim fuerunt sancti his locis memorati? quo

abierunt, R. P. tui illi antiqui codices, unde sumendam putas primigeniam Ussardi nativamque simplicitatem? Illos in medium profer, ut soles; ostenta. Nihilne fraudis hic & imposturæ latet? nonne *Ussardi symmista aliquis extitit, qui suum stilum ad Ussardinum accommodandum esse censuerit?* sed, amoto ludo, fatere tandem lituras & emendationes nihil quicquam nocere Ussardini textus puritati, cum quæ totum codicem descripsit, eadem correxit manus.

9. V. I D. A U G. Vigilia sancti Laurentii martyris. Apud Coloniam Tusciæ, natalis sanctorum Secundiani, Marcelliani & Veriani, qui tempore Decii, sub consulari Promoto primum cæsi sunt; deinde in equuleo suspensi, & ungulis abradi, atque igne lateribus apposito affati, triumphalem martyrii palmam capite cæsi meruerunt. Romæ, sancti Romani militis, qui confessione beati Laurentii compunctus, petiit ab eo baptizari, & mox iubente Decio, cum fustibus exhibitus ac decollatus est.

10. I I I I. I D. A U G. Romæ via Tiburtina, natalis beati Laurentii archidiaconi, qui præsentem Decio imperatore, post plurima tormenta carceris, verberum diversorum, laminarum ardentium, ad ultimum in craticula ferrea affatus martyrium complevit. Eodem die Romæ, militum centum sexaginta quinque.

11. I I I. I D. A U G. Romæ inter duas lauros, natalis sancti Tiburtii martyris, qui sub iudice

Fabiano cum nudis plantis super carbones arden-
tes ingressus, Christum majori confiteretur con-
stantia, duci in tertium ab urbe miliarium, at-
que ibidem gladio animadverti jubetur. Item
Romæ, sanctæ Susannæ virginis, quæ cum esset
nobili prosapia orta & beati Gaii pontificis ne-
ptis, martyrii palmam tempore Dioclitiani ca-
pitis obtruncatione promeruit. In civitate Cam-
beraco, sancti Gaugerici episcopi & confessoris.
Apud castellum Ebroas, sancti Taurini episcopi.

12. II. ID. AUG. in Sicilia civitate Cathina,
natalis sancti Eupli diaconi, sub Dioclitiano &
Maximiano Augustis, qui cum diutissime pro
confessione Domini torqueretur, tandem mar-
tyrii palmam gladio cædente percepit. Apud
Augustanam urbem, sanctæ Hilaræ, ma-
tris sanctæ Afræ martyris, quæ cum ad sepul-
chrum illius excubaret, ibidem pro fide Christi
a persecutoribus igni tradita est cum Digna, &
Eumenia, & Euprepia. *a* Eodem die passi sunt
Romæ sub præfecto Pertinace Quiriacus, Lar-
gio, Crescentianus, Nimmia, Juliana cum aliis
viginti. Item urbe Falari, passio Graciliani &
Felicissimæ virginis, quorum ora primum pro
Christo lapidibus contusa, dehinc gladio per-
cussi, optatam martyrii susceperunt coronam. In
Siria, sanctorum Macharii & Juliani.

OBSERVATIO, *a* Pro, Eodem die passi sunt Romæ sub Præ-

R ij

fecto Pertinace, quæ suo codici Ufuardus addidit; In Carolino autographo sic erat: *Passi sunt item eodem die in præfata urbe*. Correctionem ab Ufuardo factam esse nemo sanorum oculorum dubitaverit. At unde didicerit eodem die passos illos esse martyres, Præfectum urbis tunc fuisse Pertinacem; Nimmiam & Julianam aliosque viginti socios Quiriaco, Largioni & Crescentiano adjungendos esse; omnes denique illos martyres die 12. Augusti in cælos migrasse, plane nescio. Nihil horum videre memini in Actis B. Marcelli apud Monbritium, nec uspiam alibi. Sed hæc omnia argumento sunt Ufuardum ex Adone aliisque martyrologiis sumsisse quæ pro suis uteretur, cum nihil melius habuit; multaque legisse, quæ nunquam illi legerant. Utinam quæ sanctorum illorum martyrum Acta vidit, ea nunc e tenebris prodirent. Nam in iis quæ sunt edita, quot versus totidem fere fabulæ.

13. I D. A U G. Romæ, beati Yppoliti martyris, qui pro confessionis gloria, jubente Valeriano præfide, ligatus pedes ad colla indomitum equorum, sic per cardetum & tribulos tractus emisit spiritum. Passa est etiam Concordia nutrix ejus, quæ ante ipsum plumbatis cæsa martyrizavit; & alii decem & novem de domo ejus, qui simul decollati sunt. Eodem die Forosillæ, natalis sancti Cassiani, qui cum adorare idola noluiisset, vocatis pueris quibus docendo exosus fuerat, data est facultas eum perimendi, quorum quanto infirmior erat manus, tanto graviores martyrii pœnam dilata morte faciebat. *a* Pictavis sanctæ Radegundis reginæ, cujus vita virtutibus & miraculis late claruit.

OBSERVATIO. *a* Aequali quidem, sed certe non eadem manu addita est huic articulo sancta Radegundis; quam tamen ut ab Ufuardo scriptam admittit Sollerius, nulla interim pristinae litteræ facta mentione, quam dissimulat, quoties nihil in suis codicibus occurrit, quo Prateni codici actionem interpolationis inten-

deret valeat. Nec ullum hujus lituræ in Dervenſi Codice veſtigium; quamvis omnino duo verſus erasi fuerint. Fuerunt igitur erasi ante ullum aliud exemplum. Ergo ab auctore.

14. XVIII. KL. SEPT. Vigilia Affumptionis sanctæ Mariæ. Romæ via Appia, natalis beati Eusebii presbiteri & confessoris, qui a Constantio Augusto, ob catholicæ fidei defensionem in quodam cubiculo domus suæ inclusus, ibique in oratione constanter perseverans dormitionem accepit.

15. XVIII. KL. SEPT. Dormitio sanctæ Dei Genitricis Mariæ, cujus sacratissimum corpus etsi non invenitur super terram, tamen pia mater Ecclesia venerabilem ejus memoriam sic festivam agit, ut pro conditione carnis eam migrasse non dubitet. Quo autem illud venerabile Spiritus sancti templum nutu & consilio divino occultatum sit, plus elegit sobrietas Ecclesiæ cum pietate nescire, quam aliquid frivolum & apocrifum inde tenendo docere. Romæ via Appia, sancti Tarſicii accoliti & martyris, qui cum deferret quodam die Christi corporis sacramenta, & nec vellet ea discutientibus prodere paganis, tamdiu est fustibus ac lapidibus maceratus ab eis, quo usque exalaret spiritum.

16. XVII. KL. SEPT. In Nicea Bithiniæ, na-

talis beati Urfacii confessoris, qui sub Licinio persecutore, militia relicta, solitariam vitam agens, tantis claruit virtutibus, ut & dæmones expulisse, & ingentem draconem orando interemisse legatur. Apud civitatem Mettensium, sancti Arnulfi episcopi, qui sanctitate vitæ & miraculorum gratia illustris, heremiticam vitam diligens beato fine quievit. Romæ, sanctæ Serenæ, uxoris quondam Dioclitiani Augusti.

17. XVI. Kl. SEPT. Apud Africam sanctorum martyrum Liberati abbatis, Bonefacii diaconi, Servii & Rustici subdiaconorum, Rogati & Septimi monachorum, & Maximi pueri, qui persecutione Vuandalica jussu Hunerici regis, pro confessione catholicæ fidei & unici baptismatis defensione, speciosum cursum certaminis sui coronante Domino perfecerunt. In Cæsarea Cappadociæ, natalis sancti Mammetis martyris qui passus est imperante Aureliano sub Alexandro præside. Ipso die Octavæ sancti Laurentii martyris.

18. XV. Kl. SEPT. Apud Prænestinam civitatem, miliario ab urbe tricesimo tertio, natalis sancti Agapiti martyris, qui cum esset annorum quindecim, & amore Christi martyrio ferveret, jussu Aurelii imperatoris tentus est, ac primo nervis crudis diutissime cæsus; deinde a

præsidente Antiocho gravia patitur supplicia. Exin cum ex præcepto imperatoris leonibus subiceretur & minime esset læsus, gladio ministrorum coronandus percutitur. Eodem die Romæ, beatorum presbiterorum Johannis & Crispi, qui persecutione Dioclitiani multa sanctorum corpora officiosissime sepelierunt, quorum meritis & ipsi postmodum sociati, gaudia vitæ meruerunt. Via Lavicana, sanctæ Helenæ matris Constantini imperatoris.

19. XIIII. Kl. SEPT. Natalis sancti Magni seu sancti Andreæ martyris cum sociis suis duobus milibus quingentis nonaginta & septem. In pago Sigisterico, beati Donati presbiteri, qui ab ipsis infantia rudimentis mira Dei gratia præditus, anachoriticam vitam multis annis exegit, & miraculorum gloria clarus migravit ad Christum. Romæ, sancti Julii Senatoris & martyris, qui jubente Commodio imperatore tamdiu fustibus est cæsus, donec emitteret spiritum. In territorio Bituricensi, sancti Mariani confessoris.

20. XIII. Kl. SEPT. Samuelis prophetæ, cujus sacra ossa, ut Ieronimus scribit, Augustus Archadius de Judæa transtulit Traciam. Eodem die, beati Porphyrii hominis Dei, qui sanctum martyrem Agapitum erudivit in fide & doctrina Christi. Herio insula, sancti Fileberti abbatis,

qui post militiam temporalem Christi tyrocinio mancipatus, monasteriorum extitit fundator devotus. Civitate Corduba, sanctorum monachorum Leovigildi & Cristophori, quorum corpora post abscisionem capitis igni tradita sunt.

21. XII. Kl. SEPT. In territorio civitatis Gavalitanæ, passio sancti Privati episcopi & martyris, qui passus est persecutione Valeriani & Galieni. Eodem die, natalis sanctorum martyrum Bonosi & Maximiani, quorum gesta habentur. Et in civitate Salona, sancti Anastasii martyris, qui pro confessione nominis Christi jubente Aurelio imperatore interemptus est.

22. XI. Kl. SEPT. Romæ via Ostiensi, natalis beati Timothei martyris, qui tentus ab urbis præfecto, & longa carceris custodia maceratus, cum sacrificare idolis noluisse, tertio cæsus & gravissimis suppliciis adtrectatus, ad ultimum decollatus est. Eodem die Augustuduni, sancti Simphoriani tempore Aurelii imperatoris, qui cum idolis sacrificare nollet, primo verberibus affectus, deinde carceri mancipatus, ad ultimum cæso capite martyrium consummavit. In portu Romano, sanctorum peregrinorum martyrum Martialis, Epicteti, Saturnini, Aprilis & Felicis cum sociis eorum. Item Romæ,
sancti

sancti Antonini martyris, qui cum se Christianum libere fateretur, jubente Vitellio iudice capitali sententia est dampnatus, viaque Aurelia sepultus.

23. X. Kl. SEPT. Natalis sanctorum martyrum Donati, Restituti, Valeriani, Fructuosæ cum aliis duodecim qui præclarissimo confessionis honore apud Antiochiam coronati sunt. Apud Liciam civitate Egea, sanctorum martyrum Claudii, Asterii, Neonis, *a* Domninæ & Theonillæ, qui sub Lisia præside variis pœnis excruciatique interempti sunt. In portu urbis Romæ sancti Yppoliti, Quiriaci, & Archillai. Eodem die, beati Zachei episcopi, qui quartus ab Jacobo Jerosolimorum ecclesiam clarissime rexit. Alexandriæ, sancti Theonæ episcopi venerabilis & vere Deo digni. Item natalis sanctorum Timothei & Apollinaris qui apud Remensium urbem consummato martyrio cælestia regna meruerunt. Lugduno Galliæ, sanctorum martyrum Minervii & Eleazari cum filiis octo.

OBSERVATIO. *a* Multum differt Carolinum autographum. Zacheus qui quarto loco hic, in Dervensi Codice ponitur secundo. Claudius ejusque socii, qui secundam in Pratenfi, tertiam in Dervensi sedem occupant. Denique sanctus ille Claudius, qui quatuor in Pratenfi socios habet, nonnisi duos habet in Dervensi, nempe Asterium & Neonem. Atque ut hæc omnia corrigeret Ufuardus, in suo Codice totos quinque versus oblitteravit. Non dicam eandem esse manum, id centies iterasse sat est. Videamus quibus causis ad corrigendum adductus fuerit Ufuardus. De ordine quo sanctos illos composuit, Sollerius, opinor, auctorem in jus non vocabit.

Res est nihili, in qua defendenda religioni fuerit immorari. Neque etiam inficiabitur Pratenſis Codicis Cenſor, Claudio, Aſterio & Neoni recte adjectas fuiſſe Domninam & Theonillam. Habemus eorum acta proconſularia integra atque germana, ubi quinque illi martyres nominatim ad conſitendam fidem vocantur & ſuppliciis cruciantur: & in fine *habita eſt paſſio hæc in civitate Ægea, ſub Lyſia Præſide, x Cal. Sept. Auguſto & Ariſtobolo Conſulibus.* In Carolino autographo non fuerunt hæc verba, *qui poſt acerba tormenta cruci af- fixi ſunt*, quæ tamen Sollierius ut Uſuardina ſuo articulo inferuit. Tres martyres Claudius, Aſterius, Neon in Dervenſi Codice nullo addito nominantur.

24. VIIII. Kl. SEPT. Natalis beati Bartholomei Apoſtoli, qui apud Indiam Chriſti Evan- gelium prædicans, decollatione martyrium com- plevit. Hujus Apoſtoli ſacratiffimum corpus, primum ad inſulam Lyparis, deinde Beneven- tum tranſlatum, pia fidelium veneratione hono- ratur. Eodem die apud Cartaginem, trecento- rum martyrum, qui paſſi ſunt tempore Valeria- ni & Galieni. Denique poſt ſupplicia ſibi illata Chriſtum Dei Filium Deum fatentes, in cliba- num calcis accenſum demerſi ſunt. Ex quo etiam candidatus ille exercitus beatorum, Maſſa can- dida meruit nuncupari. Civitate Rotomago, ſan- cti Audoeni confefforis, qui ſæculum ſalubriter deſpiciens, ſanctitatis merito epifcopi adeptus eſt honorem. Nivernis, Patricii abbatis.

25. VIII. Kl. SEPT. Romæ, natalis ſancto- rum martyrum Euſebii, Pontiani, Vincentii & Peregrini ſub Commodo imperatore, qui pri- mo in equuleum levati, nervis quoque diſten-

ti, ac deinde fustibus cæsi sunt, flammis circa latera eorum appositis. Sed cum in laude Christi fidelissimi permanerent, plumbatis usque ad emissionem spiritus mactati sunt. Item Romæ, sancti Genesii martyris tempore Dioclitiani Augusti, qui fustibus primo crudelissime cæsus, dein equuleo suspensus, & ungularum diutissima laceratione vexatus, lampadibus etiam inflammatus, cum in fide persisteret, dicens: Non est rex præter Christum, pro quo si milies occidar, ipsum mihi de ore, ipsum mihi de corde auferre non poteritis, martyrii coronam capitis obtruncatione promeruit. Eodem die, beati Genesii Arelatensis, qui exceptoris functus officio, cum impia, quibus Christiani puniri jubebantur, edicta nollet excipere, comprehensus atque decollatus martyrii gloriam proprio cruore baptizatus accepit. *a* Civitate Italica sancti Geruntii episcopi in carcere quiescentis.

OBSERVATIO. *a* Dervensis Codex: *in Hispania Civitate Italica.* Delevit Ufuardus in suo Codice, *in Hispania* qua de causa, quis dixerit? an quia de urbe satis nota loquens inutile judicaverit regionem appellare, in qua sita erat? De S. Geruntio nihil apud martyrologos, qui Ufuardum ætate superant. Illius cultum in Hispania dubio procul accepit. Quod antiquius habetur de illo Geruntio, est epigramma Isidori Hispalensis quod manu exaratum legit & suo martyrologio Hispanico intexuit Joannes Tamayus Salazar. In illo epigrammate Geruntius dicitur carceris famisque supplicia passus sub Nerone. Unde colligit Salazar passum esse circa annum 68. quo vehementius in Hispania sæviebat Neronis crudelitas.

26. VII. KL. SEPT. Romæ, natalis beati

S ij

Zephirini Papæ & sanctorum martyrum Here-
nei, & Abundii, qui in passione beati Lauren-
tii leguntur. Apud Victimilium castrum Italiæ,
natalis beati Secundi martyris, viri expectabi-
lis & ducis ex legione sanctorum Thebeorum.
Item civitate Bergamis, sancti Alexandri, qui
& ipse unus extitit ex legione Thebeorum, &
cum nomen Domini Jesu constantissime fatere-
tur, martyrium capitis abscissione complevit. *a*
In territorio Lemovicensi, sancti Aredii presbi-
teri & confessoris.

OBSERVATIO. *a* Deest Carolino autographo S. Aredius;
& ejus loco: *Autisiodoro Eleutherii Episcopi*. Postea Eleutherium
hinc erasit Usuardus, lectis, ut conjicere est, sancti illius Præsulis
Actis, quæ mortem ejus non 26. sed 16. Augusti die consignant. Sex-
tus decimus ille numeratur Autisiodorensis Ecclesiæ episcopus,
quem obiisse ferunt an. 551. quod si verum est, falsæ sunt notæ
chronologicæ omnes, quibus usus est Anonymus in nova Labbei
Bibliotheca Tom. 1. p. 419. Quod S. Aredium spectat, Usuardum
deceptum fuisse oportet Actis quibusdam illius sancti diversis ab iis
quæ juris publici fecit nostri Sodalitii præcipuum decus Mabillio,
Tom. 1. Act. p. 349. hæc enim narrant Aredium ix. Cal. Sept.
convocatis discipulis, eos de proxima sua morte monuisse; & horâ
secunda noctis animam reddidisse. Quæ secunda noctis hora si secun-
dam post mediam noctem significet, mortuus fuerit Aredius viii.
Cal. Sept. sin tantum secundam ab occasu Solis indicet; ix. Cal.
obierit. Testatur Bernardus Guido in Bibliotheca Labbeana p. 631.
festum S. Aredii agi Octavo Cal. Septembris.

27. VI. Kl. SEPT. Apud Capuam, natalis
sancti Rufi martyris, quem docuit beatus Apol-
linaris Petri Apostoli discipulus, cum esset idem
Rufus patriciæ dignitatis. Thomis civitate, san-
ctorum martyrum Marcellini tribuni & uxoris

ejus Manneæ, Johannis, Serapionis, & Petri. Eodem die, natalis sanctorum Georgii diaconi, Aurelii, Felicis, Nathaliæ & Lilioſæ, quorum primus miræ abſtinentiæ monachus ab Jerofolimis Cordubam adveniens, cum reliquis ex eadem urbe claro germine ortis, diu optatum ſibiſque a Domino præmonſtratum meruit aſſequi martyrium. Civitate Arelatenſi, ſancti Cæſarii epiſcopi, miræ ſanctitatis & pietatis ſtudii viri. Auguſtuduni, ſancti Siagri epiſcopi & confefſoris.

28. V. Kl. S E P T. Romæ, natalis beati Hermetis, viri illuſtris, qui, ut in actibus Alexandri Papæ legitur, primo carcerali cuſtodia mancipatus, deinde gladio cædente martyrium adeptus eſt. Conſtantinopoli, ſancti Alexandri epiſcopi & confefſoris, glorioſi ſenis, cujus virtute orationis Arrius divino judicio condemnatus eſt. In Africa, deſcriptio ſancti Auguſtini epiſcopi, qui primo de ſua civitate propter barbaros Sardiniam tranſlatus, nuper a rege Longobardorum Ticinis relatus, & honorifice conditus eſt. Ipſo die, natalis ſancti Juliani martyris, qui tempore perſecutionis, hortatu beati Ferreoli, ex Vienneniſi urbe clandestino diſceſſu ad territorium urbis Arvernæ conſmigravit, ubi tandem deſecto gutture, morte horribili necatus eſt. Apud Sanctonas, ſancti Vibiani epiſcopi & confefſoris.

29. IIII. Kl. SEPT. Decollatio vel potius inventio capitis beatissimi Johannis Baptistæ. Si quidem decollationem ejus circa sollemnitatem Paschalem evenisse ex evangelica comprobatur lectione; quæ tamen hic festiva recolitur, quando caput ejusdem secundo repertum est in Emessa civitate atque in ecclesia conditum. Romæ, natalis sanctæ & illustrissimæ Sabinæ martyris, quæ sub Adriano imperatore gladio percussa, martyrii palmam adepta est. In pago Trecafino, sanctæ Sabinæ virginis, quæ pro Christi amore laboriosissima peregrinatione suscepta, etiam virtutibus ac miraculis gloriosa quievit in pace. *a* Parisius, depositio sancti Mederici presbiteri & monachi. Ipso die, sanctæ Candidæ virginis.

OBSERVATIO. *a* Hic lubens incastigatum dimitterem Sollerium. Etsi enim nonnihil vitii reprehenderit in Pratenfi codice, nihilominus tamen illum inter puros annumerare dignatus est. Quæ de re illi habeo gratiam. Sed Castellani testimonium vel in levissimis rebus infirmare non alienum fuerit. Scripsit oculatissimus ille inspector lituram in Pratenfi esse a *Parisius dep.* usque ad finem. Hoc verum est. Deinde nunc in litura scriptum *ositio Mederici presbiteri & monachi &c.* Id vero pernego: post *dep.* proxime sequitur, *sancti Mederici presbiteri & monachi*: Denique scriptum olim fuisse *Mederici Episcopi*, ut criminatur Sollerius, id falsissimum est: cum Dervensis Codex Medericum non episcopum vocet sed presbyterum duntaxat. Neque etiam Episcopus unquam fuit; sed primum Monachus, dein abbas alterius ex duobus monasteriis, quæ tunc temporis Augustoduni erant; tandem Parisiis, quo *causa orationis* venerat, vitam morte commutavit *die quarto Kalendarum Septembris*. Hæc ex Actis ejus, quæ Mabillio noster edidit p. 1. tertii sæculi p. 10. Antequam hinc discedo, nonnihil difficultatis patior, unde se Sollerius expediat velim. Quæ in litura S. Medericus, in

eadem versatur S. Candida. Eadem utriusque correctionis scriptura est. Tamen de sancta Candida Sollerius sic: *Certe Ufuardinam esse satis evincunt Codices nostri.* Quod igitur de Mederico additum fuit, æque Ufuardinum est. Jam Sollerium rogo veniat ipse, docturus quid discriminis intersit hujus correctionis inter & aliarum correctionum scripturam. Nam nec ego, nec ullus ex hujus urbis eruditis ullum videmus.

30. III. Kl. SEPT. Romæ via Ostiensi, passio beati Felicis presbiteri sub Dioclitiano & Maximiano imperatoribus, qui post equulei vexationem, data sententia, cum ad decollandum duceretur, obvius ei fuit quidam Christianus. Hic dum se Christianum sponte profiteretur, mox cum eodem pariter decollatus est. Hujus nomen ignorantes Christiani, Adauctum eum appellaverunt, quod sancto Felici auctus sit ad coronam. Item Romæ, sanctæ Gaudentiæ virginis. *a* In pago Meldensi, sancti Agili confessoris. *a*

OBSERVATIO. *a* Falsus est & fefellit Sollerium Castellanus, cum scripsit sanctum Agilum non fuisse prima manu signatum

31. II. Kl. SEPT. Treveris, natalis sancti Paulini episcopi & confessoris, qui a Constantio imperatore ob catholicam fidem exilio religatus, & usque ad mortem, etiam extra Christianum nomen, mutando exilia fatigatus, ad ultimum apud Frigiam defunctus, beatæ passionis coronam percepit a Domino. Eodem die

apud Athenas, beati Aristidis fide sapientiaque clarissimi, qui Adriano principi de religione Christiana libros obtulit, & quod Christus Jesus solus esset Deus, præsentē ipso imperatore luculentissime peroravit. Autifiodoro, sancti Optati episcopi & confessoris,

LÆTANIAS INDICENDAS
MENS. SEPTEMB. HABET DIES XXXI.

1. KL SEPT. Jesu Nave & Gedeon prophetarum. Item natalis beatissimæ Annæ prophetissæ, cujus sanctitatem evangelicus sermo prodit. Apud Capuam via Aquaria, sancti Prisci martyris, qui fuit unus de antiquis Christi discipulis. Remis, depositio sancti Sixti episcopi primi civitatis ipsius. Senones beati Lupi episcopi & confessoris. De quo refertur, quia quodam die dum adstaret præsentem clero sacris altaribus, lapsa est cælitus gemma in ejus sancto calice. Cinomanis sancti Victoris episcopi. *a Eodem die natalis sancti Egidii abbatis.*

OBSERVATIO. *a* Antiqua huic articulo Egidium supposuit manus, & ita antiqua, ut obscurum sit discrimen. Sed tamen aliam a prima esse Sollerius noverat, & nos ultro confitemur. Cur ergo tam levem ob causam purorum albo Pratensem codicem eradit?

2. IIII. NON. SEPT. Lugduno Galliæ, natalis sancti Justi episcopi & confessoris, qui in heremum secedens, cum aliquot annis proximam angelis egisset vitam, & dignus adesset finis tantis laboribus, regnum scandens cælorum beato lucro promeruit. Hujus sanctum corpus-

culum cum ossibus beati Viatoris ministri ejus postea Lugdunum relatum est. Eodem die apud præfatam urbem, sancti Helpidii episcopi & confessoris. In Appamia, sancti Antonini martyris.

3. III. NON. SEPT. Natalis sanctæ Fœben, de qua beatus Apostolus Romanis scribit. Romæ, passio beatæ Serapiæ virginis sub Adriano principe, quæ cum esset tradita duobus lascivis viris, & minime potuisset illudi, nec postmodum ardentibus lampadibus inflammari, jussu præsidis fustibus est cæsa, sicque gladio decollata. Hujus dies passionis quarto Kalendas Augustas, sepulturæ vero ejusdem in præsentem habetur, quando & memoria ipsius martyrii celebrior agitur. In Capua, sanctorum martyrum Antonini pueri annorum viginti, & Aristei episcopi, quorum gesta habentur. *a Romæ, ordinatio sancti Gregorii Papæ.*

OBSERVATIO. *a* Solita sua æquitate noster Censor purum esse non censuit Pratensem codicem, propter additam præsentem articulo S. Gregorii ordinationem, quamvis scripturarum differentia se modo non in oculos ingerat.

4. II. NON. SEPT. Moyfi Prophetæ. Apud Anciram Galatiæ, natalis sanctorum martyrum trium puerorum Rufini, Silvani & Vitalici. Cabilonis, sancti Marcelli martyris, qui a præsi-

de Prisco cum ad profanum convivium fuisset invitatus, & hujusmodi execrans epulas, omnes qui aderant, quos idolis deservirent libera increpatione corripere, inaudito crudelitatis genere defodiri eum cingulo tenus erectum præses jussit, sicque sanctus Dei martyr, tertio die in Dei timore & laudibus perseverans, incontaminatum reddidit spiritum. Ipso die, sanctorum Magni & Calti.

5. NONIS SEPT. Romæ, beati Victorini martyris, qui sanctitate & miraculis præclarus, sacerdotium Amiterninæ urbis totius populi electione adipiscitur. Inde postmodum sub imperatore Nerva jussus est suspendi capite deorsum in loco ubi putentes & sulphureæ emanant aquæ; quod cum per triduum pro nomine Christi passus fuisset, gloriose coronatus victor migravit ad Dominum. Item Romæ in portu, natalis sancti Herculani. Capuæ sanctorum martyrum Quinti, Arcontii & Donati. *a* In pago Tarvenensi, sancti Bertini abbatis.

OBSERVATIO. *a* In Carolino autographo: *Eodem die sancti Bertini abbatis*: quod cum contra morem nostri esset, totum versum delevit, minutiorique litterarum forma instauravit, ut esset spatium, quo locum, ubi potissimum Bertinus colebatur, designaret. Apposite autem designatus fuit locus ille his verbis *In pago Tarvenensi*. Tunc enim Monasterium quod primus rexit, aut cujus fabricæ supremam Bertinus imposuit manum, a Tarvenna aliquot leucis distabat. Nunc autem muris Audomaropolis inclusum est.

6. VIII. ID. SEPT. Zachariæ prophetæ , qui de Chaldea senex in patriam reversus , juxta Aggeum prophetam jacet conditus. In Africa, beatorum confessorum & episcoporum Donatiani, Præsidii, Mansueti, Germani, Fuscoli, qui pro assertione catholicæ veritatis dirissime cæsi & exilio eliminati sunt. Inter quos etiam episcopus nomine Lætus, strenuus atque doctissimus vir, post diuturnos carceris squalores incendio concrematus est. * *a* Item Cappadociæ urbe Reaten, sancti Cottidi diaconi.

a
* *Senones*
sanctorum
Germano-
rum San-
ctiani &
Beate &
sancti Au-
gustini E-
piscopi.

OBSERVATIO. *a* Non e margine in textum irrepsit hæc commemoratio: *Senones sanctorum Germanorum &c.*, ut ex ambiguis indiciis conjecit Sollerius: sed etiamnum in margine legitur & quidem superiori.

7. VII. ID. SEPT. Apud Nicomediam, natalis beati Johannis martyris. Hic nimio calore fidei ignitus, librum in quo continebantur crudelia edicta adversus Christianos, injecta manu detraxit ac discerpsit. Cumque hoc relatum esset Dioclitiano & Maximiano Augustis in eadem urbe constitutis, nimia crudelitate sævientes, omnia suppliciorum genera jusserunt expendi in eum; quæ vir nobilissimus cum tanta alacritate vultus ac spiritus pertulit, ut nec tristis quidem pro his videri potuisset. Civitate Aurelianis, depositio beati Evurtii confessoris, qui ut

ejus gesta testantur, primo sanctæ Romanæ Ecclesiæ subdiaconus; dein divino munere per columbam est designatus pontifex præfatæ urbis. In territorio Augustudunensi, sanctæ Reginae virginis, quæ sub proconsule Olibrio, equulei, carceris ac lampadarum perpeffa supplicia, tandem capitali sententia finiri est iussa. Item in territorio Parisiacensi, sancti Chlodoaldi *a* presbyteri, tam generis quam mentis nobilitate conspicui.

OBSERVATIO. *a* In Carolino autographo ... *sancti Chlodoaldi Presbyteri & confessoris*. Non debuit Sollerius hac in re Prætensem Codicem suis anteferre, qui nihil nisi primigenium admittere volebat. Nam id elogii additum ab Uuardo fuit.

8. VI. ID. SEPT. Nativitas beatissimæ Dei genitricis Mariæ perpetuæ Virginis. Apud Nicomediam, sancti Adriani martyris cum aliis viginti tribus, qui omnes post multa supplicia martyrium crurifragio consummaverunt sub Dioclitiano Augusto. Alexandria, sanctorum Ammonis, Theophili, Neotherii & aliorum viginti duum. Item Antiochiæ, Timothei & Fausti.

9. V. ID. SEPT. Apud Nicomediam, passio beatorum martyrum Dorothei & Gorgonii, qui præfente Dioclitiano, cum persecutionem quam Christianis inferebat, detestarentur, jussi sunt primo suspendi & flagris toto corpore laniari; exin

visceribus pelle nudatis, aceto & sale perfundi, sicque in craticula assari, atque ad ultimum laqueo necari. Interjecto autem tempore beatus Gorgonius Romam translatus est, positusque via Latina. In Sabinis miliario ab urbe tricesimo, sanctorum Jacincti, Alexandri & Tiburtii. In territorio Tarvenensi a sancti Autmari episcopi & confessoris. In Scothia, Quærani abbatis.

OBSERVATIO. a Omnium exemplorum etiam Dervenfis sunt hæc verba: *In territorio Tarvenensi.* Lituræ tamen inscribuntur in Pratenfi. Litura igitur omnibus exemplis antiquior. Facta igitur ab auctore.

10. II II. ID. SEPT. Romæ, beati Hilarii Papæ. Apud Africam, natalis sanctorum episcoporum Nemefiani, Felicis, Lucii. Item Felicis, Littei, Poliani, Victoris, Jaderis & Dativi, qui sub Decio & Valeriano exurgente persecutionis rabie, ad primam confessionis Christi constantiam graviter fustibus cæsi; deinde compedibus victi, & ad fodienda metalla deputati, gloriosæ confessionis agonem consummaverunt. Extat epistola beati Cipriani ad ipsos & de ipsis scripta. Eodem die in Calcidona, sanctorum Sostenis & Victoris, qui ob fidei confessionem, sub Prisco consule, carcerem, vincula & bestias superantes, tandem in oratione vocati de cælo spiritum emisserunt.

11. III. ID. SEPT. Romæ via Salaria veteri, natalis sanctorum martyrum Proti & Jacincti eunuchorum, qui sub Galieno imperatore quod essent Christiani deprehensi, coguntur sacrificare. Sed non consentientes, primo dirissime verberantur, tuncque pariter decollantur.

12. II. ID. SEPT. Apud urbem Ticinum, sanctorum confessorum Syri & Yventii, qui a beato Hermagora ad præfatam urbem directi, primo illic Christi Evangelium prædicantes, & magnis virtutibus ac miraculis coruscantes, etiam vicinas urbes divinis operibus inlustrarunt, sicque in pontificali honore glorioso fine quieverunt in pace.

13. ID. SEPT. Apud Ægyptum civitate Alexandria, beati Phylippi episcopi, patris sanctæ Eugeniæ virginis. Hic dignitatem præfecturæ deferens, & baptismi gratiam adipiscens, episcopi honorem postmodum affecutus est; quem in oratione constitutum jussit Perennius præfectus gladio jugulari, tempore Volusiani & Galieni imperatorum. Eodem die, sancti Amati presbyteri & abbatis monasterii Romarici, qui miræ abstinentiæ & anachoriticæ vitæ sectator, virtutum & miraculorum gratia illustrem conversa-

tionem duxit. Andegavis , sancti Maurilionis
episcopi & confessoris.

14. XVIII. Kl. OCTOB. Exaltatio sanctæ
Crucis , quando Heraclius imperator eam de
Perside Jerosolimam reportavit. Sed & procur-
rentibus annis Papa Sergius miræ magnitudinis
portionem ejusdem ligni in Sacrario beati Petri,
Domino revelante , repperit , quæ annis omni-
bus ipso die Exaltationis ejus ab omni osculatur
atque adoratur populo. Romæ via Appia , beati
Cornelii Papæ , cujus os post exilii relegationem
jussit Decius plumbatis cædi , & sic cum aliis vi-
genti uno promiscui sexus decollari. Sed & Ce-
realis miles cum uxore Salustia , quos idem Cor-
nelius fide instruxerat , sub eodem die capite
plexus est. In Africa, sancti Cypriani episcopi, qui
sub Valeriano principe , post longum exilium de-
truncatione capitis martyrium consummavit sex-
to miliario a Kartagine juxta mare. Referuntur
cum eo passi Crescentianus , Victor , Rosula &
Generalis.

15. XVII. Kl. OCTOB. Romæ via Numen-
tana , natalis beati Nicomedis presbiteri & mar-
tyris sub Domiciano imperatore ; qui cum dice-
ret compellentibus se sacrificare , Ego non sacri-
fico nisi Deo omnipotenti qui regnat in cælis ,
plumbatis diutissime cæsus , migravit ad Domi-
num.

num. Eodem die in territorio Cabilonensi, sancti Valeriani martyris, quem Priscus præses suspensum & gravi ungularum laceratione cruciatum, cum in Christi confessione videret immobilem, ac læto animo in ejus laudibus permanentem gladio animadverti fecit. Tullo, sancti Apri episcopi & confessoris. Item Carnoto, sancti Leobini episcopi,

16. XVI. Kl. OCTOB. Apud civitatem Calcidonam, natalis sanctæ Eufemiæ virginis & martyris, quæ sub proconsule Prisco, tormenta & carceres, verbera & argumenta rotarum, ignes & pondera lapidum angularium, bestias & plagas virgarum, secures & sartagines igneas, rursus morsum bestiæ pro Christo superavit. Romæ, sanctorum martyrum Luciæ nobilis matronæ & Geminiani, quos Dioclitianus pœnis gravissime afflictos diuque tortos, tandem post laudabilem martyrii victoriam, gladio animadverti præcepit.

17. XV. Kl. OCTOB. Romæ, via Tyburтина, natalis sancti Justini presbiteri, qui persecutione Decii, Galli & Volusiani confessionis gloria insignissimus fuit. Item Romæ, sanctorum martyrum Narcysii & Crescentionis. Apud Leodicum, beati Lambertii episcopi Tungrensis, qui a nocentibus innocenter occisus, aulam cælestis

regni perpetuo intravit victurus. In Brittaniis ,
sanctorum Socratis & Stephani. Niveduno , san-
ctorum martyrum Valeriani , Macrini & Gor-
diani. Item Corduba , sancti Emiliani diaconi &
Hieremiæ decollatorum.

18. XIII. Kl. OCTOB. Natalis beati Me-
thodii, Olimpi, Liciæ , & postea Tyri episcopi,
qui sub Dioclitiano in Calcide Greciæ , ut scribit
sanctus Jeronimus, martyrio coronatus est. Vien-
næ , sancti Ferreoli , qui cum esset tribunitiæ
potestatis , jussu impiissimi præsidis tentus , &
primo crudelissime verberatus ; dein gravi cate-
narum onustus pondere, in teterrimum carcerem
trusus est , ac postea martyrii palmam capitis ob-
truncatione percepit.

19. XIII. Kl. OCTOB. In Neapoli Cam-
paniæ , natalis sanctorum Januarii Beneventanæ
civitatis episcopi, Festi & Proculi diaconorum,
Desiderii , Eutici & Acuti , qui post vincula &
carceres capite cæsi sunt in civitate Puteolana ,
sub Dioclitiano principe. Item in Palestina san-
ctorum martyrum Pelei & Nili episcoporum , qui
tempore persecutionis cum plurimis clericis pro
Christo igni consumpti sunt. Apud Nuceriam ,
natalis sanctorum martyrum Felicis & Constan-
tiæ , qui sub Nerone passi sunt. In territorio Lin-
gonicæ civitatis , sancti Sequani presbiteri.

20. XII. Kl. OCTOB. In Cizico, natalis sanctorum martyrum Faustæ virginis & Evilasii sub Maximiano imperatore, quam idem Evilasius, cum esset primus palatii, jussit primo dehonestari, suspendi, torqueri, ac quasi lignum secari mediam; sed postea credens & ipse Christum, simul cum Fausta agonizatus est. *a* Civitate Corduba, beati Eulogii presbiteri, ob Christi martirium decollati. In Frigia, sanctorum Dionisii & Privati.

OBSERVATIO. *a* Carolinum autographum primam inter & secundam annuntiationem hæc interfert: *Item temporibus Adriani Imperatoris, passio Beatorum Eustachii cognomento Placidi & uxoris ejus Theospis, quorum miri actus leguntur.* Nec verbum habet de Eulogio Cordubensi. Tamen Heriniensem Codicem, qui purissimus erat, hoc die respuit Sollerius. Rogo qua causa? quatuor versus oblitterati erant in Pratenſi Codice; Heriniensis, suus Achilles, Pratenſi repugnabat. An quidquam aliud alibi causæ fuit, cur Pratenſem rejiceret? Cæterum non miror quod Uſuardus Eustachium e suo Codice expunxerit: sed valde miror quod unquam admittere potuerit. De Eulogio Cordubensi, quo die, hoc, an 11. Martii martyrii palmam affecutus fuerit, magna controversia est. Uſuardum Eulogio æqualem, martyrii prope oculatum testem, hallucinatum fuisse non est credibile. Sollerii sententiam amplector & ipsius verbis declaro. *Mihi certe dubium non est, quin Uſuardus qui fere cominus Cordubensia certamina intuitus est, rationem pro eo tempore gravem habuerit, cur Eulogium hoc die potius quam 11. Martii collocaret.*

21. XI. Kl. OCTOB. Natalis beati Mathei Apostoli & Evangelistæ, qui apud Æthiopiam prædicans martirium passus est. Hujus Evangelium Hebreo sermone conscriptum, ipso revelante, tempore Zenonis imperatoris inventum

est. Eodem die via Claudia, vicesimo miliario ab urbe, passio sancti Alexandri episcopi, qui pro fide Christi sub Antonino imperatore, vincula, fustes, equuleum, lampades ardentes, ungularum laniationem, bestias ac fornacis flammam superans, tandem gladio vitam adeptus est gloriosam. Item Romæ, sancti Pamphili martyris.

22. X. Kl. OCTOB. In Galliis civitate Seduno, loco Acauno, natalis sanctorum martyrum Thebeorum, Mauricii, Exuperii, Candidi, Victoris, Innocentii, Vitalis cum sociis suis sex milibus quingentis, qui sub Maximiano passi pro Christo, gloriosissime coronati sunt. Apud Beuvariam, sancti Heimmerani episcopi & martyris. Hic crimen a stupri a quodam commisso sibi causa Christi imputari suavit, ac proinde mortis discrimen patienter pertulit. In pago Pictavenfi, sancti Florentii presbiteri & confessoris. Item sancti Silvani confessoris, in territorio Bituricensi.

OBSERVATIO. a In hoc articulo hæc verba *sancti Heimmerani* lituræ superinducta sunt: item quidquid verborum *stupri* inter & *in pago* insertum est. Neutrius tamen lituræ ullum apparet in aliis Codicibus vestigium. At quæ correctio omnibus exemplis est vetustior, cui præterquam Auctori tribuenda est?

23. VIIII. Kl. OCTOB. In Campania, natalis beati Sossii diaconi Messenatæ civitatis. Hic

cum tempore quodam Evangelium legeret in ecclesia præfatæ civitatis præfente episcopo Januario vidit subito idem episcopus de capite ejus flammam exurgere, & pronuntiavit eum martyrem futurum. Et post non multos dies, cum esset annorum triginta, martyrium cum eodem episcopo capitis detruncatione suscepit. Eodem die, sanctæ Theclæ virginis, de Iconio civitate, quæ in confessione Christi ignes ac bestias devicit, & post multa certamina ad doctrinam multorum veniens Seleutiam, requievit in pace. In territorio civitatis Abrincæ, sancti Paterni episcopi & confessoris.

24. VIII. Kl. OCTOB. Conceptio sancti Johannis Baptistæ. Et in Augustiduno, natalis sancti Andochii presbiteri, Tyrsi diaconi & Felicis qui a beato Policarpo episcopo ab oriente directi ad docendam Galliam, sub Aureliano principe sunt gloriosissime coronati. Si quidem flagellis cæsi, in ultimo tota die inversis manibus suspensi, in ignem missi, sed non combusti, tandem vectibus colla feriuntur.

25. VII. Kl. OCTOB. Natalis beati Cleophae, quem tradunt apud castellum Emaüs, in eadem domo in qua mensam Domino paraverat, pro confessione illius a Judæis occisum & gloriosa memoria sepultum. In civitate Ambia-

nenfium, beati Firmini episcopi, qui sub præfide Rictiovaro, post varia tormenta, capitis decollatione martyrium sumpsit. Apud Lugdunum, depositio sancti Lupi episcopi ex Anachorita. Ipso die, sancti Herculiani militis, qui in passione Alexandri episcopi legitur. Autisiodoro, sancti Aunarii *a* episcopi & confessoris. Item sancti Sollempnis episcopi.

OBSERVATIO. *a* Bene monuit Castellanus Aunarii adnunciationem erasam fuisse, & pressiori caractere fuisse denuo scriptam, ut sanctus Sollempnis accedere posset. Verum ista correctio ejusdem ætatis & auctoris est, cujus tres aliæ quas jam hoc mense vidimus. Dervensis enim cum Heriniensi Codice consentit & sanctum Sollempnem refert. Utriusque igitur autographi est correctio adeoque vel primo exemplo antiquior.

26. VI. Kl. OCTOB. Natalis sanctorum martyrum Cypriani episcopi & Justinæ virginis, quorum Justina multa propter Christum perpessa, ipsum quoque Cyprianum, cum esset magus, & magicis suis eam dementare conaretur, convertit ad Christum; cum quo postea jam episcopo & nobili doctore facto martyrium sumpsit. Horum corpora postmodum a Christianis Romam delata sunt. Civitate Albano, sancti Senatoris.

27. V. Kl. OCTOB. Apud civitatem Ægeam, natalis sanctorum martyrum Cosmæ & Damiani, qui sub persecutione Dioclitiani, post multa tor-

menta, vincula & carceres, post mare & ignes, crucem, lapidationem, & sagittas divinitus superatas, capite plectuntur. Referuntur etiam passi in eorum collegio tres fratres germani eorumdem, id est, Anthimus, Leontius & Eoprepus. Eodem die, sanctorum fratrum Adulfi & Johannis, qui apud Cordubam civitatem pro Christo coronati sunt. Castro Pseuduno, sancti Florentini, qui una cum beato Hilario post abscisionem linguæ, gladio jussus est feriri.

28. IIII. KL. OCTOB. Apud Tolosam, sancti Exuperii episcopi & confessoris, qui beatus vir, quantum sibi extiterit parcus, quantumque aliis largus, sanctus Jeronimus memorabili persecutus est relatu. Romæ, natalis sancti Stactei. Civitate Januis, sancti Salonis episcopi & confessoris.

29. III. KL. OCTOB. In monte Gargano, venerabilis memoria beati Archangeli Michaelis, ubi ipsius consecrata nomine habetur ecclesia, vili facta scemate, sed cælesti prædita virtute. In Tracia, natalis sanctorum Eutici, Plauti & Eracleæ. Autisiodoro, sancti Fraternalis episcopi & confessoris.

30. II. KL. OCTOB. In Galliis Castro Solo-

doro ; passio sanctorum martyrum Victoris & Urfi, ex gloriosa legione Thebeorum, qui primo diris suppliciis excruciat, sed cælesti super eos lumine coruscante, ruentibus in terram ministris erepti sunt. Deinde in ignem missi, sed in nullo penitus læsi, novissime gladio consummati sunt. Eodem die apud Bethleem Judæ, depositio beati Jeronimi presbiteri, qui obiit anno ætatis suæ nonagesimo octavo, mense sexto. Civitate Placentia, sancti Antonini confessoris.

LÆTANIAS INDICENDAS
MENS. OCTOBER HABET DIES XX XI.

I. KL. OCTOB. Romæ, natalis beati Arethæ martyris & aliorum quingentorum quattuor. Thomis civitate, sanctorum Prisci, Crescentis & Evagrii. Apud provinciam Lusitaniam civitate Olisepona, sanctorum martyrum Verissimi, Maximæ & Juliæ sororum. Civitate Tornaco, passio sancti Pyatonis presbiteri, qui cum beato Dionisio episcopo ejusque sociis ab urbe Roma Galliam prædicationis causa expetiit, ac postea consummato martyrio migravit ad Christum. Eodem die, translatio sanctorum confessorum Germani & Remigii, quorum prior Autisiodorensis, alter vero Remensem gubernavit ecclesiam. In portu Ganda, sancti Bavonis confessoris. *a Et translatio corporis sancti Vedasti episcopi.*

a

OBSERVATIO. *a* Toti septem hujus laterculi versus miserabiliter scalpello turpati. Ampla Sollerio divinandi materia, si Castellanus admonuisset. Si admonuisset autem? Cessare potuit in tanto rerum cardine ille inspector, qui *variationes quantumvis exiles solertissime adnotavit*? Non advertit tam deformem lituram, qui translationem sancti Vedasti, rem nihili, suggessit Sollerio manu recentiore fuisse articulo subnexam? Exscribit tamen sanctos illos omnes tam rigidus alias Pratenfis codicis reprehensor. Fuit, opinor, e Sangermanis aliquis, qui a suo codice Grevenum & Molanum dissentire animadvertens, suum stylum ad Usuardi accommodavit.

2. VI. NON. OCTOB. Apud Nicomediam, natalis sancti Eleutheri martyris cum aliis innumeris, quorum jubente Dioclitiano acerbatim collecti, alii gladiis obtruncabantur, alii ignibus cremabantur, alii in mare præcipitabantur. Sed horum primus Eleutherus, cum diu cruciatus per singula tormenta validior redderetur, martyrium victoriæ suæ ignibus velut aurum examinatus complevit. In territorio Adartensi, passio beati Leodegarii Augustudunensis episcopi, quem variis injuriis & diversis suppliciis pro veritate afflictum, Ebroinus major domus regiæ interfecit. Ipso die, sancti Sereni confessoris.

3. V. NON. OCTOB. Natalis beati Dionisii episcopi & martyris, qui post clarissimam confessionem fidei, post gravissima tormentorum genera, glorioso martyrio coronatus est, ut testatur Aristhides Atheniensis, vir fide sapientiaque mirabilis, in eo opere quod de Christiana religione composuit. Apud antiquos Saxones, sanctorum martyrum duorum Euvaldorum, qui cum essent presbiteri & prædicare ibi Christum cœpissent, comprehensi sunt a paganis & occisi; quorum corpora noctu multa diu lux apparens, & ubi essent, & cujus essent meriti decla-

ravit. Romæ ad Urfum pilleatum, sancti Candidi martyris.

4. IIII. NON. OCTOB. Apud Corinthum, natalis beatorum Crispi & Gai, quorum meminit sanctus Paulus Apostolus Corinthiis scribens. In Ægypto, sanctorum martyrum Marci & Marciani fratrum, & aliorum cum eis innumerabilium, non inferioris gloriæ, utriusque sexus atque ætatis, quorum alii post verbera & diversi generis horribiles cruciatus, flammis traditi sunt; alii in mare præcipitati, nonnulli etiam capite cæsi, plurimi inædia consumpti, alii patibulis affixi; quidam etiam capite deorsum presso & pedibus in sublime sublatis, beatissimam passionis coronam meruerunt. Civitate Parisius, sanctæ Aureæ virginis.

5. III. NON. OCTOB. Apud Syciliam, natalis sanctorum martyrum Placidi, Eutichii & aliorum triginta. In Eumenia, beati Traseæ episcopi, apud Smyrnam martyrio consummati. In Galliis civitate Valentia, sancti Apollinaris episcopi, cujus & vita virtutibus insignis fuit, & mors nihilominus signis & prodigiis decoratur. Autifiodoro, depositio sanctorum germanorum Firmati diaconi & Flavianæ virginis.

6. II. NON. OCTOB. Apud Capuam, natalis sanctorum martyrum Marcelli, Casti, Emili & Saturnini. Eodem die, beati Sagaris martyris & episcopi Laudicensis, qui unus fuit de antiquis Pauli Apostoli discipulis. Civitate Agenno, natalis sanctæ Fidis virginis & martyris, cuius exemplo beatus Caprasius ad agonem martyrii animatus est.

7. NON. OCTOB. Romæ via Appia, depositio beati Marci Papæ. Eodem die, a sanctorum martyrum Marcelli & Apulei, qui per Apostolum Petrum, relicto Symone, Apostolicæ doctrinæ se tradiderunt, ac postmodum sub Aureliano consulari martyrii coronam reportarunt, sepulti non longe ab urbe Roma. Apud provinciam quæ nuncupatur Eufratesia, sanctorum martyrum Sergii & Bachi, sub Maximiano imperatore; quorum Bachus tamdiu nervis crudis est cæsus, quoadusque totus corpore discissus, in confessione Christi emitteret spiritum. Sergius vero clavatis coturnis pedibus indutus, cum in fide fixus maneret, data sententia iussus est decollari. Item apud eandem provinciam, sanctæ Juliæ virginis, quæ sub Marciano præside martyrium consummavit.

○ B S E R V A T I O. a Purus hic articulus totus. Totus Ufuardii.

nus; nec syllabam repudiat Sollerius, nec apicem addit. Tantum sanctos Marcellum & Apuleum ad ultimum locum rejicit, qui secundo fuerant ab Ufuardo collocati. Totus tamen a *beati Marci Papa* ad finem oblitteratus. Det veniam Lector, si sæpius eadem inculcamus, culpamque in Sollerium conferat, qui tametsi tam sæpe lituris abusus fuerit, ut Pratensem codicem traduceret, tot lituras tamen inobservatas relinquit. Affectatum illud Sollerii silentium nostra maxime interest sæpius indicare: quod hinc maxime tota ejus labefactatur censura. Si enim Ufuardum æque referunt lituræ, ac loca integra, perspicuum est lituras non posse pro regula esse rejiciendi codicis. Nulla enim est regula, quæ veri falsique communis est. Proprium, ut sciscunt Logici, in communi signo notari non potest.

8. VIII. ID. OCTOB. Natalis beatissimi senis Symeonis, qui in Evangelio legitur Dominum suis suscepisse in ulnis. Apud Thessalonicam, passio sancti Demetrii martyris. Item civitate Hispali, sancti Petri martyris. In territorio Lugduni clavati, sanctæ Benedictæ virginis & martyris. Ipso die, sanctæ Pelagiæ, quæ peccatrix appellatur.

9. VII. ID. OCTOB. Abrahæ patriarchæ. Apud Parisium, natalis sanctorum martyrum Dionisii episcopi, Rustici presbiteri, & Eleutherii diaconi, qui beatus episcopus a pontifice Romano in Gallias prædicandi gratia directus, præfatam urbem devenit, ubi per aliquot annos commissum sibi opus ardentè prosequens, tandem a præfecto Fescennino una cum sociis gladio animadversus, martyrium complevit. Apud Juliam via Claudia, sancti Domnini martyris,

sub Maximiano, qui cum vellet persecutionis rabiem declinare, protinus infecutus, & nihilo minus gladio verberatus, gloriose occubuit.

10. VI. ID. OCTOB. Apud Cretam, beati Pyniti inter episcopos nobilissimi, qui in scriptis suis velut in quodam speculo viventem sui dereliquit imaginem. Civitate Agripinensi, sancti Gereonis martyris, cognomento Mallofi, cum aliis trecentis decem & octo, qui persecutione Maximiani tyranni, pro vera pietate colla patienter gladiis subdiderunt. Item in territorio ejusdem urbis, sancti Victoris martyris & aliorum decem & septem. Item *a* sanctorum martyrum Cassii & Florentii cum aliis pluribus. In Britania, sancti Paulini episcopi & confessoris.

OBSERVATIO. *a* Fuerunt illi martyres pressius exarati, ut Paulino locus esset. Paulinum tamen memorant Codices omnes etiam veterrimi. Unde colligo quod jam centies iteratum est, sed quod nimium sæpe non potest iterari, additamentum istud auctoris esse, non interpolatoris.

11. V. ID. OCTOB. Apud Tharsum metropolim Ciliciæ, natalis beatissimorum martyrum Tharaci, Probi & Andronici, qui persecutione Dioclitiani, longo tempore carcerali squalore afflicti, & tertio diversis tormentis & suppliciis exanimati in confessione Christi triumphum gloriæ adepti sunt. In pago Vilcasino, passio

sanctorum Nigasi presbiteri & sociorum ejus
Quirini & Pientiae. *a* In Scothia, sancti Cainichi
abbatis. Civitate Uzetia, sancti Firmini episco-
pi & confessoris.

OBSERVATIO. *a* Non quædam hic verba, non aliquot
versus, sed articulus a capite ad calcem scalpello miserabiliter fæda-
tus laceratusque est, nec veteris articuli ullum superest vestigium.
Versa tuos Codices, R. P. quo abiit primigenia Ufuardi simpli-
citas, si non auctor ipse, sed perfidus corruptor correctiones in
Codicem Pratensem induxit?

12. IIII. ID. OCTOB. Apud Ravennam via
Laurentina, natalis sancti Hedistii martyris. In
Africa sanctorum confessorum & martyrum
quattuor milium nongentorum septuaginta sex
sub Hunerico rege, qui cum essent ecclesiarum
Dei episcopi, presbiteri, diaconi, associatis sibi
turbis fidelium populorum, pro defensione ca-
tholicæ veritatis in horribilis heremi exilium tru-
si, & ad extremum varie excruciat, martyrium
celebrarunt. Inter quos erant Cyprianus & Felix,
præcipui Domini sacerdotes. In Syria, sancti
Eustachii presbiteri.

13. III. ID. OCTOB. Apud Troadam, na-
talis beati Carpi discipuli Apostoli Pauli. In His-
paniis civitate Corduba, passio sanctorum Fausti,
Januarii & Marcialis, qui primo equulei pœna
cruciat, deinde superciliis rasis, auribus quoque
& naribus præcis, dentibus etiam superioribus

evulsis, ad ultimum ignis passione martyrium consummaverunt. Antiochiæ, sancti Theophili, qui sextus ab Apostolo Petro ecclesiæ pontificatum tenuit. Turonis, sancti Venantii abbatis.
a Ipso die sanctorum confessorum Giraldi & Leoboni.

OBSERVATIO. a Pratensem Codicem, inquit Sollierius, a puris exclusimus, quia in fine additamentum habet: Ipso die sanctorum Confessorum Giraldi & Leoboni. Ignosco, si monitus non fuit sanctos illos Confessores a recentiore manu fuisse additos.

14. II. ID. OCTOB. Romæ via Aurelia, natalis beati Calisti Papæ & martyris. Hunc Alexander imperator sub diutina custodia fame cruciari & cotidie fustibus cædi iussit. Tandem vero per fenestram domus in qua custodiebatur præcipitatus, victoriæ triumphum promeruit. Civitate Tutertina, sancti Fortunati episcopi, qui in effugandis spiritibus immundis inmensæ virtutis gratia enituit.

15. ID. OCTOB. Apud Coloniam Agripinam, natalis sanctorum quinquaginta martyrum, qui cum essent ex legione sacra Thebæorum, apud eandem urbem cursum sui agonis compleverunt. Romæ via Aurelia, sancti Fortunati. Lugduni, sancti Antiochi episcopi, qui strenuo administrato pontificii culmine ad quod assumptus fuerat, regnum cæleste adeptus est. In territorio Remensi, sancti Basoli confessoris.

16. XVII. Kl. NOVEMB. In Africa, sanctorum martyrum ducentorum septuaginta pariter coronatorum, & sanctorum martyrum Martiani & Satiriani cum duobus fratribus eorum, qui pro constantia fidei catholicæ primum nodosis fustibus cæsi & usque ad ossa laniati, cum multo tempore talia paterentur, sequenti die semper incolumes reddebantur. Novissime in exilii relegatione, vinctis pedibus post terga currentium quadrigarum, inter spinosa loca silvarum pariter jussi sunt interire. Passa est etiam Maxima virgo cum eis. *a* In pago Bituricensi, sancti Ambrosii Caturcensis episcopi. *Monasterio Dervo, sancti Bercharii martyris atque abbatis.* *a*

OBSERVATIO. *a* Pro, in Pago Bituricensi, scribit Solle-rius, in territorio Bituricensi. Quo auctore? an quia litura hic est in Praten- si codice? sed sanctum Ambrosium Caturcensem pariter in litura positum admittit. Deinde frigide ait: *Habet præterea Praten- sis additamentum: monasterio Dervo, sancti Bercharii abbatis & mar- tyris.* Atque eam ob causam solus Molanus aut purus aut puro proximus est. Quæ causa tamen non videtur justa, nisi quia dissimulat, quod probe noverat, illud additamentum esse recentioris manus Derven- sis Codex Ambrosium Caturcensem non Episcopum, sed Confes- sorem vocat: additque: *Item in territorio Tullensi, sancti Elifii martyris.*

17. XVI. Kl. NOVEMB. In Antiochia, na- talis sancti Heronis discipuli beati Ignatii mar- tyris, qui post eum episcopus factus, viam ma- gistri pius imitator sequitur, & pro commenda-

to grege amator Christi occubuit. Civitate Arau-
fica, sancti Florentini episcopi, qui multis cla-
rus virtutibus in pace quievit. *a* In territorio
Nivernensi, sancti Vincentii presbiteri & con-
fessoris.

OBSERVATIO. *a* Sancti Vincentii commemorationem me-
rum esse additamentum censet Sollerius ex Heriniensis & Torna-
censis probatissimorum codicum auctoritate, quamvis decem codi-
ces ipse referat, qui Pratensem imitantur, & eandem lectionem
habeant nostri omnes. Jamdiu me contineo, quin dentem in duos
illos codices figam. Sed nimium diu patiens fui. Mirabitur fortasse
Lector, quā possim codicum auctoritatem deprimere, quos neque
vidi, neque videre potui: at id habet commodi Sollerii cen-
sura, quod, quibus maxime fedit præsidiis, ea ipse aut bona fide
aut negligentia prodat. Quanti fieri debeant illi duo codices, indi-
cio erit, si quidquam aliud, usus quem hactenus Sollerio præsti-
terunt. Diebus hujus mensis I. XI. XV. XVI. Septembris I. III.
VII. X. XX. XXV. XXVII. Augusti XIX. XXV. Julii I. XI. XVIII. Junii
I. III. VII. XXI. XXIII. Maii I. IX. XXIX. Aprilis XXX. Martii
XVI. XXV. Februarii III. X. XV. Januarii XXIII. ambo e puris exclu-
duntur: & quibus alteruter excluditur, tot per annum sunt dies,
ut numerandi tædium ferre non potuerim. Hic additamentum est,
illic omissio, nunc elogii resectio, alibi pravæ & corruptæ lectio-
nes. Ex iis codicibus Pratensem Sollerius corrigit scilicet.

18. XV. Kl. NOVEMB. Natalis beati Lucæ
Evangelistæ, qui cum esset septuaginta & trium
annorum, obiit in Bithinia plenus spiritu sancto,
cujus ossa vicesimo Constantii anno Constanti-
nopolim translata sunt. Eodem die, sancti Af-
clepiadis Antioceni episcopi, qui unus fuit ex
præclaro confessorum numero, qui sub Decio
gloriose passi sunt. Item Romæ, sanctæ Tripho-
niæ, uxoris Decii Cæsaris. In territorio Belva-
censi, sancti Justi martyris.

19. XIII. Kl. NOVEMB. Apud Alexandriam Ægypti metropolim, natalis sanctorum martyrum Ptolomei & Lucii, sub Antonino cognomento Pio, quorum prior multo tempore squalore carceris maceratus, & ad ultimum cum de Christi magisterio publica confessione testaretur, jussus est duci ad mortem. Sequens quoque cum se Christianum liberrime fateretur, similem sententiam excepit. In Antiochia Syriæ, *Translatio SS. martyrum Saviniani, Potentiani* sanctorum martyrum Beronici, Pelagiæ & aliorum quadraginta & novem. *sociorum-que eorum.*

OBSERVATIO. a Etsi manus recentior in margine SS. Savinianum & Potentianum inscripserit, nihilominus tamen inter pueros codices Pratensem recensuit Sollerius. Lectorem obsecro, ut advertat, qua ratione motus id fecerit: quia, inquit, quæ sunt ad marginem apposita recentius, textus integritati nihil officiunt. Eadem æquitate fuit XVIII. Januarii, XXI. Februarii, XIII. xxv. Aprilis, xv. Maii, VIII. & xxviii. Julii, vi. Septembris. Quæso te, Sollerius, dic mihi quid intersit discriminis inter ea, quæ ad marginem sunt recentius apposita; & ea quæ in residuo articuli spatio sunt recentius addita. Tu dicis in tua Præfatione nihil a te contra Pratensem codicem disputatum & discussum, nisi veritatis indagandæ gratia. Ego te per illud veritatis studium, quo flagras, oro atque obtestor, ut mihi discrimen istud assignes. Si vero non possis, qua fide, quo veritatis studio, x. Junii propter sanctum Landericum; xviii. Julii propter S. Arnulfum; i. Septembris propter S. Egidium; iii. ejusdem mensis propter S. Gregorium; xix. Novembris propter S. Odonem, Pratensem codicem inter pueros enumerare dedignatus es? Rursus; si ad marginem recentius apposita textus integritati nihil officiunt, cur die xxiv. hujus mensis Codicem Pratensem rejicis, quamvis Maglorius extra textum & in margine sit inscriptus? frustra dissimulas te monitum a Castellano fuisse. Nemo crediderit id ejus aciem effugisse, quem ubique prædicas oculatissimum inspectorem.

20. XIII. KL. NOVEMB. Apud Aviensem provinciam, natalis beati Maximi levitæ & martyris, qui patiendi desiderio, inquirentibus se persecutoribus palam ostendit, & post responsum constantiam equuleo suspensus ac tortus, dein fustibus cæsus, & ad ultimum obrutus occubuit. In Galliis civitate Agenno, sancti Caprasii martyris, qui cum rabiem persecutionis declinans lateret in spelunca, tandem animatus ad tolerantiam passionum, ad aream certaminis properavit, & palmam martyrii fortiter dimicando promeruit. Civitate Colonia, passio sanctarum virginum Marthæ & Saulæ cum aliis pluribus. Ipso die, exceptio sanctorum martyrum Georgii diaconi & Aurelii.

OBSERVATIO. a Addit Dervensis Codex: *hac eadem die depositio sancti Sindulfi confessoris, qui in gymnasio contemptus mundi agonizans volubilem solem vertit in usum ac perfecte ævum præsens despiciens ex toto corde secutus est Christum. Cujus conversio virtutibus & miraculis coruscans celibem declarat eum vitam duxisse. Quique duplicem terram efficaciter fugiens atque ab ea exiliens cum Patriarchis in lacrymis seminans, fructumque sanctæ conversationis relinquens, cum Apostolis seipsum pro Christo mactans, cum martyribus utrasque manus de solo hujus peregrinationis protendens ad litus, cum confessoribus digitos suos implens myrra probatissima cum virginibus animæ suæ sponso respondit cantico novo, quo usque illi occurreret super montes aromatatum simili capræ & hinnulo cervorum. Hæc ducta sunt ex vita S. Sindulfi, quam nono sæculo scripsit Almannus Monachus Altovillarensis, & edidit Mabillio noster Tom. 1. act. p. 368. Nemo nescit Altovillarensis & Dervense monasteria fuisse a S. Nivardo primum fundata: ex qua affinitate factum est, ut communes utriusque festi dies essent.*

21. XII. Kl. NOVEMB. Apud Nicomediam, natalis sanctorum martyrum Dasii, Zotici & Gai cum duodecim militibus. Eodem die, sancti patris nostri Hilarionis, cujus vitam Jeronimus virtutibus plenam scribit. In civitate Ostia, sancti Asterii presbiteri, qui in passione beati Calisti Papæ legitur. Ipso die, sancti Viatoris, ministri beati Justi Lugdunensis episcopi.

OBSERVATIO. a In Dervenfi Codice ante ultimam commemorationem. *Civitate Lugdunensi, sancta Cilinia matris beatissimi Remigii Remorum archiepiscopi.*

22. XI. Kl. NOVEMB. Apud Hadrianopolim Traciæ, natalis sanctorum martyrum Philippi episcopi, Eusebii & Hermetis. Item beati Marci episcopi, clarissimi & doctissimi viri, qui primus ex gentibus ecclesiam Jerosolimorum suscepit regendam, ac non multo post martyrii meruit palmam. Item sanctæ Salomæ, quæ in Evangelio legitur circa Domini sepulturam sollicita. In civitate Osca, sanctarum virginum Nunilonis & Elodiæ quæ pro confessione Christi diutina custodia maceratae ac capitali sententia punitæ, martyrium celebrarunt.

23. X. Kl. NOVEMB. Apud Antiochiam Syriæ, natalis sancti Theodoriti presbiteri, qui per-

secutione Juliani impii, post equulei pœnam & multos ac durissimos cruciatus, etiam lampadibus circa latera appositis inflammatus, cum in confessione Christi persisteret, occisione gladii martyrium consummavit. In Hispaniis, sanctorum Servandi & Germani, qui post verbera, squalorem carceris, sitis ac famis injuriam, & longissimi itineris laborem, novissime martyrii sui cursum ferro cæsis cervicibus impleverunt. Ex quibus Germanus Emeritæ, Servandus vero Hispali conditus est. Civitate Colonia, sancti Severini episcopi & confessoris. In pago Pictaveni sancti Benedicti confessoris.

*In Britan-
nia S Ma-
glorii epi-
scopi &
confessoris*

24. VIIII. Kl. NOVEMB. In Venusia civitate Apuliæ, natalis sanctorum Felicis episcopi, Audacti & Januarii presbiterorum, Fortunati & Septimi lectorum, qui temporibus Dioclitiani multis diu vinculis & carceribus macerati in Africa & in Sicilia, tandem in occisione gladii consummati sunt. Felix quinquagesimo sexto annorum virgo obiit. Vertao monasterio, sancti Martini abbatis.

25. VIII. Kl. NOVEMB. Romæ, natalis quadraginta sex militum, qui simul baptizati a Dionisio Papa, mox jubente Claudio imperatore decollati, ac via Salaria sepulti, ubi & alii martyres centum viginti unus positi sunt. Inter quos

fuerunt quattuor milites Christi, Theodosius, Lucius, Marcus & Petrus. Eodem die Petragericas civitate, sancti Frontonis, qui Romæ a beato Petro episcopus ordinatus, cum Georgio presbitero, quem per Apostoli baculum in itinere socium de morte recepit, ad prædictam civitatem veniens, magnam gentis illius multitudinem ad Christum convertit, & multis miraculis clarus in pace quievit. Apud urbem Sueffionem, sanctorum Crispini & Crispiniani, qui persecutione Dioclitiani, post immania tormenta sibi illata gladio trucidati, coronam martyrii consecuti sunt. Civitate Florentia, passio beati Mineatis sub Decio principe. Item civitate Gavalis, sancti Hilari episcopi & confessoris.

OBSERVATIO. a Articulum claudit in Dervensi Codice :
Remis Metropoli sancti Celsini confessoris.

26. VII. Kl. NOVEMB. Apud Africam, natalis sanctorum martyrum Rogatiani presbiteri & Felicissimi, qui persecutione Decii & Valeriani illustri sunt martyrio coronati, de quibus etiam scribit beatus Cyprianus in epistola ad confessores. Civitate Narbona, sancti Rustici episcopi & confessoris.

27. VI. Kl. NOVEMB. In Hispaniis civitate Abula, passio sanctorum Vincentii, Sabinæ & Cristetæ, qui primo adeo in equuleo sunt exten-

ti, ut omnes conpages eorum membrorum laxarentur; deinde capita eorum lapidibus superposita, usque ad excussionem cerebri validis vectibus sunt contusa, atque ita martyrium compleverunt, agente præfide Datiano. Eodem die apud Tyle castrum, sancti Florentii martyris. *

* Eodem
die inven-
tio seu
translatio

S. Vincen-
tii Levitæ

& martyris

28. V. Kl. NOVEMB. Natalis beatorum Apostolorum Simonis Cananei & Thaddei, qui & Judas dicitur; e quibus Thaddeus apud Mesopotamiam, Simon vero apud Ægyptum traditur prædicasse. Inde simul Persidam ingressi, cum innumeram gentis ipsius multitudinem Christo subdidissent, martyrium consummaverunt. Romæ, sanctæ Cirillæ filia Decii Cæsaris, quæ sub Claudio principe pro Christo jugulata & necata est gladio. Civitate Meldis, sancti Faronis episcopi & confessoris. Parisius, translatio sanctæ Genovefæ virginis.

29. III. Kl. NOVEMB. Jerosolimis, natalis beati Narcissi episcopi, quem sanctitate, patientia ac fide laudabilem fuisse historia narrat ecclesiastica. Ipso die apud Sidonem urbem, beati Zenobii presbiteri, qui sub novissimæ persecutionis acerbitate martyrio coronatus est. In Lucania provincia, sanctorum martyrum Jacincti, Quinti, Feliciani & Lucii.

30. III. Kl. NOVEMB. Apud Africam, natalis sanctorum martyrum numero ducentorum viginti. Civitate Tingitana, passio sancti Marcelli centurionis, qui capitis abscissione martyrium consummavit sub Agricolano agente vices præfectorum prætorio. Antiochiæ sancti Serapionis episcopi, eruditione clarissimi. Ipso die S. Germani Capuani episcopi. *

* & sancti
Lucani
martyris.

OBSERVATIO. a Lucanum oræ codicis additum fatemur.
In Germano prima manus.

31. II. Kl. NOVEMB. Vigilia omnium Sanctorum. Romæ, natalis beati Nemefii diaconi & Lucillæ filiæ ejus, qui cum a fide Christi flecti nequaquam possent, jubente Valeriano & Galieno decollati sunt sub octavo Kalendarum Septembrium die. Hic tamen venerabilior habetur sollemnitas ipsorum, quando a beato Sixto corpora eorum via Appia honestius sunt tumulata. In Galliis oppido Virmandensi, sancti Quirini, qui sub Maximiano imperatore martyrium passus est; cujus corpus post annos quinquaginta quinque revelante angelo inventum est.

LÆTANIAS INDICENDAS
MENS. NOVEMBER HABET DIES XXX.

i. KL. NOVEMB. Festivitas beatæ Dei Genitricis, & omnium Martyrum, quam Bonifacius Papa celebrem & generalem instituit agi omnibus annis in urbe Roma. Tertius vero Gregorius Pontifex postmodum decrevit, eandem in honore omnium Sanctorum sollemniter observari perpetuo ab omni ecclesia. Apud castrum Divionem, sancti Benigni presbiteri, qui missus a beato Policarpo ad prædicandum Galliam, postquam est a Terentio comite gravissimis tormentis multipliciter afflictus, tandem collum ejus vecte ferreo tundi, & corpus lancea forari jubetur. In Campania civitate Terracina, sanctorum Cæsarii diaconi & Juliani presbiteri: qui Cæsarius tempore Claudii diebus multis in custodia est maceratus, & postea cum eodem Juliano in saccum missus, sicque in mare præcipitatus. Civitate Parisius depositio beati Marcelli confessoris, qui ut dignus monstraretur futurus antistes, ejus meritis nunc aqua in vinum, nunc vero mutatur in balsamum. Item sancti Severini monachi de Burtina civitate. Item civitate Bajogas sancti Vigoris episcopi. In pago Vuastinensi, sancti Maturini confessoris.

OBSERVATIO. *a* Certum habeo Mariam Neocorensensem non fuisse sine causa translata ad diem 21. hujus mensis. Quænam illa causa fuerit, docebimur cum e quapiam Bibliotheca emergent Acta, quibus Auctor noster usus est. Certe non potest refelli. Nihil enim aut de tempore quo vixit sancta illa Virgo, aut de die, quo e vivis excessit, referunt acta, quæ Monbritius & Baluzius in lucem protulerunt. Nihil moror Adonis auctoritatem, a qua Ufuardum tam prudenter hic, quam toties alias, discessisse non dubitandum est.

2. IIII. NON. NOVEMB. Natalis beati Victorini Pytabionensis episcopi, qui post multa documenta, ut sanctus Jeronimus testatur, persecutione Dioclitiani martyrio coronatus est. Romæ, temporibus Adriani imperatoris, passio beatorum Eustachii, cognomento Placidæ, & uxoris ejus Theospis, cum filiis Agapio & Theospite, quorum miri actus leguntur. *a* * Apud ^{*a*} Laudiciam, sancti Theodoti episcopi, qui non ^{* Horum} solum verbis, sed & rebus & virtutibus extitit ^{festivitas..} ornatus. Eodem die, sancti Ambrosii abbatis ^{hic tamen} monasterii Acaunensis, qui magnis vitæ atque ^{pleni...} sanctitatis virtutibus clarus, beato fine in Domino requievit.

OBSERVATIO. *a* Ex isto articulo, licet prorsus eraso, nihil respuit nostri codicis censor. Reprehendit tamen, quod *careat*, inquit, *postremo secunda annunciationis membro nempe: horum festi-
vitas cum in Kalendis habeatur, hic tamen plenius recolitur.* Falsissimum est codicem Pratensem hoc membro carere. Hoc enim in marginem rejectum est eadem manu, ubi distincte hodieque legitur: *horum festi-
vitas hic tamen pleni* Cætera cum vetustate evanuerunt, tum etiam cum bona marginis parte ablata sunt.

3. III. NON. NOVEMB. Natalis sancti Quarti Apostolorum discipuli. Apud Cæsaream Cappadociæ, sanctorum martyrum Germani, Theophili, Cæsarii & Vitalis, qui sub persecutione Deciana optime duxerunt martyrium. Cæsaraugustæ, sanctorum innumerabilium martyrum, qui sub Datiano Hispaniarum præfide mirabiliter occubuerunt pro Christo.

4. II. NON. NOVEMB. Apud Alexandriam, beati Hierii presbiteri, qui in divinis scripturis nobiliter eruditus, vita purissimus, atque ad Christianam philosophiam nudus & penitus expeditus, doctor ecclesiæ incomparabilis fuit. Quievit autem Philippi imperatoris tempore. In Galliis civitate Rotenus, sancti Amantii episcopi, cujus vita sanctitate & miraculis extitit gloriosa. In pago Vilcasino, sancti Clari presbiteri & martyris. Augustuduni, sancti Proculi episcopi.

5. NON. NOVEMB. Zachariæ prophetae, patris Johannis Baptista. In Terracina civitate Campaniæ, natalis sanctorum martyrum Felicis presbiteri & Eusebii monachi, temporibus Claudii imperatoris, qui Eusebius cum sepelisset sanctos martyres Julianum & Cæsarium, & conver-

teret multos ad fidem quos Felix presbiter baptizabat, tenti sunt ambo, & ad forum judicis ducti nec superati; inde carcere reclusi, & nocte eadem cum sacrificare nollent, decollati sunt. In territorio Aurelianensi, sancti Læti presbiteri.

6. VIII. ID. NOVEMB. Toniza Africae, natalis sancti Felicis. In hujus sollemnitate quemdam psalmum beatus Augustinus videtur exponere ad populum. In Oriente civitate Theopoli, sanctorum decem martyrum, qui sub Sarracenis passi leguntur in gestis sanctorum quadraginta. In Frigia sancti Attici. *

* In pago Lemovicensi vico Nobiliaco natalis sancti Leonardi confessoris.

7. VII. ID. NOVEMB. In Alexandria, beati Achillæ episcopi, qui eruditione, fide, conversatione & moribus insignis fuit. Apud Perusinam Italiae urbem, a natalis sancti Herculani episcopi. * Eodem die, beati Amaranti martyris, qui apud Albigensem urbem, exacto agonis fidelis cursu, sepultus vivit in gloria. In Frisia depositio sancti Vuilleboldi episcopi.

* Cujus corpus post abscissionem capitis ita intactum atque unitum die quadragésimo, ut scribit B. Gregorius Papa, repertum est ac si nulla incisio ferri tetigisset.

OBSERVATIO. a Hic multa movet de Herculano Sollerius, cujus Herculani elogium Ufuardo adscribendum esse merito autumat, consentientibus probatissimis quibusque codicibus, cum exaratis manu, tum exculis; quia tamen non in textu Pratenfis Codicis, sed in margine elogium istud manu recentiore scriptum legitur, hinc orta est acuto Censori dubitatio, utra sit auctoris manus, seu, ut ipse loquitur, *utra manus autographa sit*. Quam dubitationem ita tollit, ut existimet nec priorem nec posteriorem manum Ufuardinam esse, & ita judicaturum quisquis, deposito partium studio, hoc &

alia Pratenſis codicis vitia expendit. Conteſtor eruditos omnes, an paucula quædam in margine aut vacuo verſus ſpatio manu recentiore addita (quod unum eſt Pratenſis codicis vitium, ſi tamen vitium eſt) eo quemquam inclinare poſſunt, ut autographum dubitet eſſe martyrologium, quod & chronologicis notis & litterarum forma conſtat nono ſæculo & Uſuardi ætate conſcriptum; quod in Sangermana abbatia compoſitum eſt, & in uſum ejusdem abbatia concinnatum ab ejusdem abbatia monacho; quod per trecentos aut eo amplius annos publice in Capitulo lectum eſt; quod ſtudioſiſſime ſervatum eſt in Bibliotheca nunquam expilata, nunquam ambuſta ſaltem a nono ſæculo? Quid in hoc litteraturæ genere certum eſſe poteſt, ſi hoc non eſt? De Herculani elogio oræ Codicis addito jam in epiſtola expoſui qui acciderit, ut Codici autographo deeſſet, & tamen in omnibus exemplis reperiatur.

8. VI. ID. NOVEMB. Romæ via Lavicana, paſſio ſanctorum Claudii, Nicoſtrati, Simproniani, Caſtorii & Simplicii, *a* qui primo in carcerem truſi, deinde ſcorpionibus graviffime ſunt cæſi; ſed cum a fide Chriſti mutari non poſſent, juſſi ſunt a Dioclitiano in medio mari præcipites dari. Item via Lavicana, natalis quatuor coronatorum Severi, Severiani, Carpoſori & Victorini, qui jubente Dioclitiano ictibus plumbatarum uſque ad mortem cæſi ſunt. Horum nomina cum minime potuiſſent repperiri, quæ Domino revelante interjectis annis poſtea oſtenſa ſunt, ſtatutum eſt ut anniverſaria dies ipſorum ſub nominibus ſupradictorum quinque martyrum recoleretur.

OBSERVATIO. *a* Quinque illi martyres in litura verſantur. Nec tamen a Pratenſi ulla exempla diſcrepant. Rogo cuinam adſcribenda ſit correctio.

9. V. ID. NOVEMB. Apud Amasiam civitate Marmaritanorum, natalis sancti Theodori martyris, qui temporibus Maximiani & Maximini imperatorum, pro confessione Christianæ fidei fortiter cæsus ac in carcerem missus, dein Domino Salvatore sibi apparente & monente ut constanter & viriliter ageret, relevatus est. Novissime postquam equuleo suspensus & ungulis est conrosus, ita ut ejus interiora nuda apparent, ardentibus traditur ignibus. Eodem die civitate Bituricas, sancti Ursicini confessoris, qui Romæ ordinatus a successoribus Apostolorum, primus eidem urbi destinatur episcopus.

10. IIID. ID. NOVEMB. Natalis beati Martini Papæ, qui ob fidem catholicam ab imperatore Constantino hæretico de ecclesia raptus ac perductus Constantinopolim, religatus apud Cersonam Liciæ provinciæ, ibidem vitam finivit, multis in eodem loco virtutum signis usque hodie refulgens. In territorio Agatenfi, sanctorum martyrum Tiberii, Modesti & Florentiæ, qui tempore Dioclitiani variis tormentis cruciati, martyrium compleverunt. Antiochiæ, sanctorum Demetrii episcopi, Aniani diaconi, Eustosii & aliorum viginti.

11. III. ID. NOVEMB. In Galliis Turonis civitate, natalis beati Martini episcopi & confessoris, cujus vita tantis extitit miraculis gloriosa, ut trium mortuorum meruerit esse suscitator. In Scithia metropoli Frigiæ Salutaris, passio sancti Mennæ martyris, qui persecutione Diocletiani, postquam studuit cælesti regi secreta conversatione in heremo militare, procedens ad publicum, ac se Christianum libera voce declarans, primo diris cruciatibus exanimatur; novissime fixis in oratione genibus, & Domino Jesu Christo gratias agens, gladio cæsus est. Item Lugduni sancti Veriani episcopi, cujus vita fidei & virtutum meritis illustris fuit.

12. II. ID. NOVEMB. Apud provinciam Tarraconensem, civitate Tyrassona, beati Emiliani presbiteri & confessoris, cujus admirabilem vitam Braulio Cæsaraugustanus episcopus simplici sermone descripsit. Civitate Agrippinensi, depositio sancti Chuniberti episcopi. In territorio Senonico, sancti Paterni martyris. Castello Miliduno, sancti Leonii confessoris.

13. ID. NOVEMB. Ravennæ, sanctorum martyrum Valentini, Solutoris & Victoris. In Provincia apud civitatem Aquis, beati Mitrii, clarissimi

clarissimi martyris. In Africa, sanctorum martyrum Archadii, Paschasii, Probi & Euticiani, qui cum in Arrianam perfidiam nullatenus declinare paterentur, primum proscripti, deinde in exilium acti, tum atrocissimis suppliciis excruciat, ad postremum diversis mortibus interempti sunt. Turonis, depositio sancti Briccii episcopi & confessoris. *a* Civitate Toletum sancti Eugenii antistitis. Malbodio monasterio, sanctæ Aldegundis virginis.

*Parisius,
S. Gendulfi
Episcopi.*

OBSERVATIO. *a* Sic habet hoc loco Pratenfis codex. Tria verba hæc: *Civitate Toletum sancti* nihil differunt a reliqua pagina. Duæ primæ syllabæ nominis *Eugenii* ab eadem sunt manu, sed nigriore atramento. Cæteræ litteræ ejusdem nominis & *antistitis* in litura sunt, cum primis quatuor litteris vocis *Malbodio*. Cetera sana. Suspicio tamen novo atramento suffusas fuisse pristinas litteras, ne evanescerent. Conjecturam firmant duæ postremæ syllabæ vocis *Aldegundis*, & integra vox *virginis*, quæ, quod eodem modo renovatæ non sunt, incipiunt minus ac minus oculos ferire.

14. XVIII. KL. DECEMB. Apud Thraciam civitate Eraclea, natalis sanctorum martyrum Clementini, Theodoti & Philomini. Alexandria, sancti Serapionis, quem persecutores sub Decio principe crudelissimis affecerunt suppliciis, ita ut omnes ei juncturas membrorum solventes de superioribus eum præcipitarent, ac sic Christi martyr efficeretur.

15. XVII. KL. DECEMB. Apud Nolam Campaniæ urbem, natalis beati Felicis episcopi,

*Eodem die
sancti Ma-
cuti epi-
scopi &
confessoris
Apud mo-
nasterium
S. Germa-
ni, dedi-
catio ec-
clesiæ in
honore S.* qui a quinto decimo ætatis suæ anno miraculo-
rum gloria insignis fuit, & sub Martiano præside
cum aliis triginta martyrium complevit. Ipso die,
sancti Eugenii, qui apud pagum Parisiacensem
consummato martyrii cursu, beatæ passionis co-
ronam percepit a Domino.

*Johannis
baptistæ,
sanctique
Johannis
Apostoli
& Evan-
gelistæ &
S. Mar-
tialis, san-
ctorum* 16. XVI. Kl. DECEMB. Lugduni, natalis sancti
Eucherii confessoris, qui ex nobilissimo Senato-
rum ordine ad religiosam vitam habitumq; con-
versus, diu intra septa speluncæ sponte clausus
Christo servivit; deinde apud præfatam urbem
revelante Angelo, in pontificali cathedra sol-
lemniter collocatus est.

*Laurentii
Sebastiani
Cristopho-
ri necnon
SS. Con-
fessorum
Martini,
Gregorii,
Benedicti
& sanctæ
Mariæ
Magdale-
næ.* 17. XV. Kl. DECEMB. Apud Alexandriam,
beati Dyonisii episcopi. Hic in multis sæpe con-
fessionibus satis clarus, & pro passionum tormen-
torumque diversitate magnificus existens, quie-
vit Valeriani & Galieni imperatorum tempori-
bus. Civitate Corduba, passio sanctorum marty-
rum Aciscli & Victoriæ, ubi ob commendatio-
nem pretiosæ mortis eorum, eodem die rosæ
ortæ divinitus colliguntur. Aurelianis, sancti
Aniani episcopi & confessoris, cujus mortem in
conspectu Domini pretiosam miracula crebra
testantur.

18. XIII. Kl. DECEMB. Apud Antiochiam, natalis beati Romani, qui temporibus Dioclitiani, cum quidam præfectus ecclesiam inrumperere, eamque funditus conaretur evertere, ceteros Christianos ortatus est, ut ei contradicerent; unde una cum quodam puerulo nomine Barala, celebri martyrio coronatus est. Item in eadem urbe, sancti Esichii, qui cum esset miles, & præceptum audisset, ut quisquis non sacrificaret idolis, cingulum militiæ deponeret, repente cingulum solvit. Ob hanc causam ligato in dexteram ejus saxo ingenti, in fluvium præcipitari jussus est.

19. XIII. Kl. DECEMB. Romæ via Appia, natalis sancti Maximi presbiteri & martyris, qui persecutione Maximiani passus, positus est ad sanctum Xystum. Eodem die, beati Crispini episcopi, qui civitate Astiagensi capite amputato, martyrii gloriam adeptus est. Apud Viennam, sanctorum martyrum Severini, Exuperii & Feliciani, quorum corpora post multa annorum curricula ipsis revelantibus inventa, & a pontifice urbis, clero & populo honorifice sublata, ac condigno honore condita sunt. Item sancti Fausti diaconi. Hic grandævus & plenus dierum confessor perdurans, perfecto martyrio capitis obtruncatione consummatus est. *Turonis sancti Od-*
donis abbatis.

*Parisius :
 dedicatio
 ecclesie in
 honoresan-
 ctæ Crucis
 atque san-
 ctæ Geni-
 tricis Dei
 Mariæ, &
 sanctorum
 martyrum
 Stephani,
 Vincentii
 & sancti
 confessoris
 Germani.*

20. XII. Kl. DECEMB. Romæ, natalis beati Pontiani Papæ, qui Maximino adversum ecclesiarum sacerdotes persecutionem commovente, cum Yppolito presbitero Sardiniam deportatus, ibique fustibus mactatus, martyrium consummavit. Corpus ejus a beato Fabiano Papa relatum, atque in cimiterio Calisti sepultum est. Cabilone, sancti Silvestri episcopi & confessoris. Hic quadragesimo secundo anno sacerdotii sui, plenus dierum atque virtutum migravit ad Dominum. Apud Siciliam civitate Messana, sanctorum Ampeli & Gagi. Ipso die civitate Taurinis, Octavii, Solutoris & Adventoris.

21. XI. Kl. DECEMB. Natalis beatissimi Rufi, de quo Apostolus Paulus ad Romanos scribit. *a* Apud Neocorensensem civitatem sanctæ Mariæ virginis, quæ passa est sub Adriano & Antonino principibus. In provincia Histria, passio sancti Mauri martyris. Civitate Hostia sanctorum martyrum Demetrii & Honorii.

OBSERVATIO. *a* Hic Sollerius primum notat de suo, Pratensem codicem hoc die & duobus sequentibus a puris, imo ab omnibus ferme codicibus recedere. Ego, qui die sequenti nullam in codice litteram videbam, non manum aliam, non aliud atramentum; statim admirari, vertere folium, Sollerianum textum percurrere, scire avidus quid vitio censor Pratenfi daret. Nihil a Pratenfi diversum. Sed quid animi fuit, cum hæc legi statim post textum: Undecumque puri sunt Pratenfis, Heriniensis &c. Fateor vix risum tenere potui. Pergo legere varias lectiones hujus diei XXI. Turbatissima ibi

omnia esse oportet, cum testetur Castellanus, ad xxii. de sola Cecilia agi; porro xxiii. expunctum rursus textum totum &c. Tum de Columbanus &c. ad xxiv. observatur diversa manus; unde ferme posset conjici eandem omnino esse quæ xix. xxi. xxii. & xxiii. hujus mensis, in textus omnes grassatur. Credit Lector hæc serio dici, & incipit Præfati codici timere ex illo Castellani testimonio. Quæso, oculos conjiciat in alteram e regione paginam, omni timore liberabitur. Ego inquit Sollerius in Auctariis, hoc & duobus sequentibus diebus Castellani novissimo testimonio innitendum non puravi. Præclaram censuram? Cætera videamus. Primum stomachatur Sollerius hic additam fuisse Mariam Neocorensis: nullo tamen argumento S. virginis mortem die, 1. hujus mensis potius, quam hoc die consignandam esse. Deinde affirmat Columbanum ab Uuardo hic fuisse memoratum. Fateor satis futurum fuisse Columbanum relinquere quo illum loco primum annunciaverat. Nam teste Jona vitæ auctore sanctus ille abbas hoc die mortem obiit. Sed majorem, quam Adoni, fidem habuit Uuardus Kalendario, quod Ludovici Pii tempore conditum fuit pro quibusdam Galliarum Ecclesiis, quæ ritum Romanum a Carolo Magno præscriptum amplecti vellent; forte etiam incidit in Gellonense martyrologium, quod & ipsam non hoc die, sed 23. hujus mensis sanctum Columbanum memorat. Demetrius & Honorius sumuntur ex Hieronymianis Indicibus, qui undecim alios addunt, saltem in perantiquo nostro Codice.

22. X. Kl. DECEMB. Romæ, natalis sanctæ Cecilie virginis, quæ sponsum suum Valerianum & fratrem ejus Tiburtium ad credendum Christo ac martyrium perdocuit, & ipsa deinde martyrizata est, ignem quidem superans, sed ferro occisa. Passa est autem Marci Aurelii & Commodi imperatorum temporibus. Item Romæ, sancti Mauri martyris, qui sub Celerino præfecto agonizavit. Augustuduni sancti Pragmatii episcopi.

23. IX. Kl. DECEMB. Natalis sancti Cle-

mentis episcopi, qui quartus a beato Petro Apostolo Romanæ Ecclesiæ pontificatum tenuit, & sub persecutione Trajani in mare præcipitatus martyrio coronatur. Eodem die, sanctæ Felicitatis matris septem filiorum martyrum, quæ jubente Antonino decollata est pro Christo. *a* In Italia, beati Columbani abbatis multorum fundatoris cœnobiorum. In pago Hasbanio, sancti Trudonis presbiteri & confessoris. Parisius, depositio beati Severini monachi & solitarii. Item civitate Emerita, sanctæ Lucretiæ Virginis.

OBSERVATIO. *a* Pugnat Sollerius Columbanum non fuisse hodie ab Uuardo memoratum. Argumenta duo sunt. Primum ex Adonis auctoritate ducit, quem certus est de Columbano mentionem fecisse nudius tertius. Alterum vero, est dies mortis Columbani, quem diem esse hujus mensis *xxi.* testatur Jonas vitæ scriptor. Jam dixi non semel Uuardus erraverit, nec ne, nihil nostra interesse, propter errata quædam opus auctori abjudicari non posse: quod tamen ultimum argumentum ita malum judico, ut Sollerii causa bonum esse vellem.

De isto articulo nescio quid Sollerium admonuerit Chamillartus, sed in Auctariis video legisse illum aliter atque Castellanus legit. *Quod certe non capio*, inquit Sollerius, *nisi a tempore Sirmondi nova interpolatio accesserit.* Tam atrocem accusationem ulciscerer, nisi iratus essem.

24. VIII. Kl. DECEMB. Romæ, natalis beati Chrisogoni martyris, qui post longa vincula & carceres pro constantissima Christi confessione toleratos, jubente Dioclitiano capite cæsus & in mare projectus, martyrium consummavit. Item Romæ, sancti Crescentiani martyris, qui in passione beati Marcelli Papæ legitur. Ca-

stro Blavia, sancti Romani presbiteri & confessoris, cujus sanctitatis præconium miraculorum gloria declarat. Civitate Corduba, sanctarum virginum Floræ & Mariæ, quæ post diuturnos carceres, pro Christo gladio interemptæ sunt. Apud Perusiam Tusciæ civitatem, sancti Felicissimi. *Abrutio, sancti Flaviani episcopi & confessoris.*

25. VII. KL. DECEMB. Natalis beati Petri episcopi Alexandriæ, qui cum esset omnibus adornatus virtutibus, in scripturis quoque divinis nulli priorum inferior, & sacerdos & hostia Dei subito rapitur, atque ex Maximini præcepto capite obtruncatur; cum quo simul & alii plures ex Ægypto episcopi trucidantur, fere cum clericis & laicis sexcenti sexaginta. Item Antiochiæ, sancti Heralmi martyris.*

* Apud Alexandriam, passio sanctæ Chæcæ virginis & martyris.

26. VI. KL. DECEMB. Natalis beati Lini Papæ, qui post Petrum primus Romanam Ecclesiam tenuit annis duodecim, & martyrio coronatus sepultus est in Vaticano. Apud Alexandriam, sanctorum martyrum Fausti presbiteri, Dii & Ammonii, qui cum beato Petro ejusdem urbis episcopo jubente Maximino trucidati sunt. Augustuduni, sancti Amatoris episcopi.

27. V. KL. DECEMB. Apud Bononiensem

civitatem, natalis sanctorum martyrum Agricolaë & Vitalis, quorum posterior prioris servus fuit antea, nunc consors & collega martyrii. Denique cum cogeretur isdem a persequentibus ut Christum negaret, & ille amplius profiteretur Dominum Jesum Christum, omnium tormentorum genera exercuerunt in eum. Novissime beatum Agricolam interemerunt cruci affigentes. In Galliis civitate Regensi, sancti Maximi confessoris, qui a primæva ætate virtutum omnium gratia præditus, primum Lirinensis cœnobii pater, deinde Regensis Ecclesiæ episcopus, signis & prodigiis inclitus extitit.

28. II II. Kl. DECEMB. Apud Corinthum, natalis beati Sosthenes discipuli sancti Pauli, cuius mentionem facit idem Apostolus scribens Corinthiis. Eodem die apud Africam, sanctorum martyrum Papinii & Mansueti episcoporum, qui tempore Vuandalicæ persecutionis, pro fidei catholicæ defensione candentibus ferri laminis toto corpore adusti, gloriosum agonem consummaverunt. Romæ, sancti Rufi, quem cum omni domo sua Dioclitianus punitum Christo martyrem fecit.

29. III. Kl. DECEMB. Vigilia sancti Andree Apostoli. Romæ via Salaria, natalis sancti Saturnini

Saturnini martyris & Sisinnii diaconi sub Maximiano principe, quos in carcere diu maceratos jussit præfectus urbis in equuleo levare & adtrahi nervis, & fustibus ac scorpionibus cædi: deinde jussit eis flammæ ad latera apponi, & depositos de equuleo capite truncari. Eodem die apud Tolosam, beati Saturnini episcopi, qui in capitolio ejusdem urbis a paganis tentus, atque a summa capitolii arce per omnes gradus præcipitatus, capite conliso excussoque cerebro & omni corpore dilaniato, dignam Christo animam exalavit.

30. II. Kl. DECEMB. In civitate Patras provinciæ Achaia, natalis sancti Andreæ Apostoli, qui etiam apud Scythiam prædicavit. Hic beatissimus ab Egea proconsule comprehensus, primo in carcere est clausus, ac deinde gravissime cæsus; ad ultimum vero in cruce appensus, bi-duo inibi supervixit. Apud Sanctonas, sancti Trojani episcopi, magnæ sanctitatis viri, qui sepultus terris, cælo se vivere multis virtutibus manifestat.

LÆTANIAS INDICENDAS
MENS. DECEMBER HABET DIES XXXI.

I. KL. DECEMB. Romæ, natalis sanctorum martyrum Chrisanti & Dariæ virginis, qui post multarum quas pro Christo lucrati fuerant passionum, jussi sunt a Numeriano Imperatore via Salaria in arenario deponi, atque illic viventes terra & lapidibus obrui. Item Romæ, sanctorum martyrum Diodori presbiteri & Mariani diaconi cum aliis pluribus, qui jubente præfato principe martyrii gloriam celebrarunt. Apud civitatem Mogontiam, natalis beati Albani martyris. Item civitate Noviomo, sancti Elegii episcopi & confessoris, cujus vitam admirandam multiplex signorum numerus commendat. Ipso die sanctæ Nathaliæ uxoris sancti Adriani martyris. Civitate Narnia, sancti Proculi presbiteri.

2. IIII. NON. DECEMB. Natalis sanctorum Veri & Securi fratrum, qui apud Africam martyrio coronati sunt. Romæ, passio sanctæ Vivianæ martyris, quæ jubente Juliano imperatore sacrilego, tamdiu plumbatis cæsa est donec spiritum redderet.

3. III. NON. DECEMB. Romæ, natalis sanctorum martyrum Claudii tribuni, & uxoris ejus Hilariae, ac filiorum Jasonis & Mauri, cum septuaginta militibus, ex quibus Claudium jussit Numerianus imperator cum ingenti saxo alligatum in medio mari præcipitem dari, milites vero filios ipsius Claudii capitali sententia puniri. Tingi metropoli, passio sancti Cassiani, qui exceptoris diu gerens officium, tandem cælitus inspiratus, execrabile duxit Christianorum neci deservire cruentus; unde renunciando eidem officio, sub Christiana confessione triumphum meruit obtinere martyrii.

4. II. NON. DECEMB. Apud Pontum, beati Meletii episcopi & confessoris, qui cum esset eruditionum prærogativa magnificus, virtus tamen animi & vitæ sinceritas longe in eo magnificentior extitit. Item Alexandria, sancti Clementis presbiteri, qui in divinarum eruditionum scholis quam maxime effloruit. ^a In pago Bituricensi, sancti Syrani abbatis. *

OBSERVATIO. ^a Syrani commemoratio a prima manu sine ulla litura, addita tamen, sed ab Ufuardo. Notus est ille Syranus aut Sigirannus. Ejus gesta Labbeus in Bibliotheca & Mabillio in Actis Benedictinis juris publici fecerunt.

^a
* Floriaco
monasterio
translatio
sanctissimi
confessoris
Christi
Benedicti
abbatis.

5. NON. DECEMB. In Africa apud Colo-

B b ij

niam Thebestinam, natalis sanctæ Crispinæ martyris, quæ temporibus Dioclitiani & Maximiani, cum sacrificare noluiisset, jussu Anolini proconsulis decollata est. Eodem die in Italia, sancti Dalmatii martyris. Civitate Treveris, sancti Nieceii episcopi, totius sanctitatis viri. Item civitate Thagora, sanctorum Julii & Potamiæ.

6. VIII. ID. D E C E M B. Natalis beati Nicolai episcopi Mirorum Liciæ, de quo inter plura miraculorum insignia, illud memorabile fertur, quod imperatorem Constantinum ab interitu quorundam longe constitutus ad misericordiam & monitis per visum deflexit & minis. In Africa, sanctarum Dyonisii, Dativæ, Leontii, religiosi viri nomine Tertii, & Emiliani & Bonifacii cum aliis tribus, qui omnes pro confessione fidei catholicæ gravissimis & innumeris suppliciis excruciiati, confessorum Christi numero sociari meruerunt.

7. VII. ID. D E C E M B. Apud Alexandriam, beati Agatonis martyris sub Decio imperatore, qui cum esset militaris, & prohiberet quosdam volentes inludere mortuis cadaveribus martyrum, clamor repente totius vulgi adversus eum extollitur. Oblatus autem judici, cum in confessione persisteret, capite pro pietate dampnatus est. Civitate Sanctonas, sancti Martini abbatis, ad cujus tumulum creberrime divinitus

fiunt miracula. In pago Meldicensi sanctæ Faræ virginis. *Ipso die, ordinatio sancti Ambrosii Mediolanensis episcopi.*

8. VI. ID. DECEMB. Romæ, natalis beati Euthiciani Papæ, qui rexit ecclesiam anno uno, & sub Aureliano martyrio coronatus est, sepultus in cimiterio Calisti, qui & ipse per diversa loca trecentos quadraginta duos martyres manu sua sepelivit. Ipso die Apud Alexandriam, sancti Marcharii martyris, qui tempore Decii a iudice cum multis verbis ad negandum suaderetur, & eo majori constantia fidem suam profiteretur, vivus ad ultimum iubetur exuri.

*Conceptio
beatissima
Dei Geni-
tricis vir-
ginis Ma-
riæ.*

9. V. ID. DECEMB. Natalis sanctæ Leochadiæ virginis, quæ a præfecto Hispaniarum Datiano apud Toletum dira carceris custodia macerata *a* cum gravissimos beatæ Eulaliæ & reliquorum martyrum audisset cruciatus, genibus in oratione positis, impollutum Christo Spiritum reddidit. Ipso die, sancti Cipriani abbatis Petragorici, magnificæ sanctitatis & clarissimi in miraculis viri.

OBSERVATIO. *a* Hoc loco folium ex codice avulsum est. Sed qui illud restituit, quia majoribus litteris usus est, hunc articulum imperfectum reliquit & plus media parte truncum. Quæ decrant, ex codice Pratenſi B. supplevit Sollerius. Laudo factum & imitor.

10. IIII. ID. DECEMB. Apud civitatem Spolitanam, sanctorum martyrum Carposi presbiteri & Abundi diaconi, qui persecutione Dioclitiani primo fustibus crudelissime cæsi, deinde in carcerem negato cibo & potu retrusi, rursus equuleo torti, & post hæc diu carcere macerati, novissime gladio percussi sunt. In Hispania civitate Emerita, passio sanctæ Eulaliæ virginis, quæ cum esset annorum tredecim, pro confessione Christi jussu Datiani præsidis plurima tormenta perpeffa est. Novissime in equuleo suspensa & exungulata, faculis ardentibus ex utroque latere appositis, austo igne spiritum reddidit. Eodem die apud præfatam urbem, sanctæ Juliæ martyris, quæ fuit convirginalis beatæ Eulaliæ, & comes individua ad passionem properanti.

11. III. ID. DECEMB. Romæ, natalis beati Damasi Papæ, & passio sancti Trasonis martyris, qui cum esset christianissimus, jubente Maximo tentus est, ac cum aliis duobus Pontiano & Prætextato martyrio coronatus. Civitate Ambianis, sanctorum martyrum Gentiani & Fusciani. In horum naribus vel auribus jussit judex tarincas immitti & clavis candentibus capita transfigi, deinde oculos evelli ac postremum per eorum corpora jaculari; sicque una cum sancto Victo-

rico hospite suo capitibus amputatis migraverunt ad Dominum. In Hispaniis, sancti Eutychii, *a* a cujus gesta habentur.

OBSERVATIO. *a* Eutychius omissus fuit in Dervensi Codice.

12. II. ID. DECEMB. Apud Narbonam, natalis sancti Pauli confessoris, quem beatus Paulus Apostolus ordinatum, eidem urbi destinavit antistitem, quique cum eodem Apostolo ad Hispanias prædicandi gratia pergens, ibidem relictus est: ubi prædicationis officio non segniter impleto clarus miraculis coronatus quievit. In Alexandria, sanctorum martyrum Epymachii & Alexandri, qui cum essent multo tempore in vinculis, & diversis suppliciis confecti perdurassent in fide, ignibus ad postremum consumi jubentur. Item Alexandriae, sanctarum mulierum Ammonariae & Mercuriae cum aliis duabus, quæ inauditis tormentorum generibus toleratis ac superatis, finem omnium ferro cædente suscipiunt. Item sanctorum martyrum Hermogenis, Donati & aliorum viginti duum. In pago Vimnacensi, sancti Vualerici presbiteri & confessoris.

13. ID. DECEMB. Apud Siracufam Siciliae civitatem, natalis sanctæ Luciae virginis & martyris sub persecutione Dioclitiani, quam cum

lenones corrumpere, jubente Pascasio consulari, vellent, nullatenus eam movere potuerunt, nec funibus additis aut boum paribus plurimis. Picem, resinam, fervens oleum nil læsa suscepit, sed tandem gladio in viscera merso percussa est. Ipso die, sancti Autberti Camberacensis episcopi.

14. XVIII. Kl. JAN. Apud Cyprum, natalis beati Spiridionis episcopi, qui unus fuit ex illis confessoribus, quos Maximianus dextris oculis effossis & sinistro poplite succiso, per metalla damnaverat, quique cum prophetica duceret vitam, etiam signorum gloria inclitus fuit. Alexandria, sanctorum martyrum Heronis, Arsenii, Isidori & Dioscori pueri, quos judex sub persecutione Deciana variis tormentis dilanians, cum pari modo constantia fidei videret armatos, tradi ignibus jubet: Dioscorus vero multipliciter flagellatus, divino nutu ad consolationem fidelium est dimissus. In Antiochia, natalis sanctorum martyrum Drusi, Zosimi & Theodori. Item Remis, passio sancti Nicasii episcopi & Eutropiæ virginis sororis ejusdem.

15. XVIII. Kl. JAN. Apud Africam, beati Valeriani episcopi & confessoris, qui cum esset annorum plus octoginta, extra civitatem singularis expelli jussus est, & ita præceptum ut nullus eum neque in domo, neque in agro dimitteret

teret habitare ; sicque in strata publica multo tempore nudus sub aere jacens , in confessione catholicæ veritatis & defensione sanctimonii , cursum beatæ vitæ complevit. In territorio Aurelianensium , sancti Maximini abbatis.

16. XVII. Kl. JAN. Trium puerorum Ananiæ , Azariæ & Misaelis , quorum corpora apud Babyloniam sub quodam specu sunt posita. In Tuscia , passio sanctæ Barbaræ virginis sub Maximiano imperatore. Hæc post diram carceris macerationem & nervorum cæsionem , ac lampadarum adustionem , mamillarumque præcisionem , atque aliorum tormentorum cruciationem , ad extremum gladio data martyrium consummavit. Ravennæ , sanctorum Valentini , Naulis & Agricolæ.

17. XVI. Kl. JAN. Translatio sancti Ignatii episcopi & martyris qui ab urbe Roma Antiochiam delatus jacet extra portam Dampniticam in cimiterio ecclesiæ. Eodem die , beati Lazari , quem Dominus Jesus in Evangelio legitur resuscitasse a mortuis. Item beatæ Martæ sororis ejus , quorum venerabilem memoriam extructa ecclesia non longe a Bethania , ubi e vicino domus eorum fuit , conservat. In oriente apud Eleutheropolim civitatem , sanctorum martyrum quinquaginta , qui sub Sarracenis passi sunt.

18. XV. Kl. JAN. Apud Macedoniam civitate Philippis, natalis beatorum martyrum Rufi & Zofimi. Hi ex eo numero discipulorum fuerunt, per quos primitiva ecclesia in Judæis & Grecis fundata est, de quorum etiam Felici agone scribit sanctus Policarpus in epistola ad Philipenses. In Africa, passio sancti Moyfitis martyris. Turonis, sancti Catiani episcopi & confessoris, qui ab urbe Roma eidem civitati primus directus episcopus, multis clarus miraculis quievit in pace.

19. XIII. Kl. JAN. Apud Ægyptum, beati Nemefii martyris, qui ab Emiliano judice geminatis suppliciis excruciat, cum latronibus jussus est incendi, Salvatoris perferens similitudinem, qui una cum latronibus pertulit crucem. Civitate Nicea, sancti Darii martyris. Item Autifiodoro, sancti Gregorii episcopi.

20. XIII. Kl. JAN. Apud Alexandriam, beatissimorum martyrum Ammonis, Zenonis, Ptolomei, Ingenii & Theophili, qui tribunalibus adstantes, cum quidam Christianus in suppliciis positus trepidaret, & jam pœne ad negandum declinaret, vultu, oculis ac nutibus conabantur illum erigere. Cumque hac de causa clamor totius vulgi in eos profiliret, prorumpentes in me-

dium, Christianos se esse testantur. Per quorum victoriam ilico Christus gloriosissime triumphavit, suisque constantiam animi dedit. In Thracia civitate Gelduba, sancti Julii martyris. Item in Amphitrea, sancti Liberati.

21. XII. Kl. J A N. Natalis beati Thomæ Apostoli, qui Parthis & Medis Evangelium prædicans, passus est in India, ac non multo post inde translatus ad Edeffam urbem. Eodem die in Tuscia, sanctorum Johannis & Festi.

22. XI. Kl. J A N. Romæ via Lavicana inter duas lauros, natalis triginta martyrum, qui omnes uno die persecutione Dioclitiani coronati sunt. Alexandriæ, beati Schyrionis martyris. Is cum ad sacrificandum blandiciis atque injuriis cogeretur & contempneret, præacuta fude transverberatus per viscera, neci traditur. a Civitate Hostia, sancti Basilei.

OBSERVATIO. a Fateor Basileum hic non bene fuisse ab Ufuardo annunciatum. Nam si Hieronymianos indices secutus est, scribere debuit: Civitate Hostia, SS. Demetrii, Honorati. (Nam de Floro nulla mentio in pervetusto nostro codice) aut si Basileum animus erat commemorare, non *Hostiam* sed *Antiochiam* civitatem assignari oportebat. Quærenti hujus errati causam, in mentem rediit diei XXI. Novembris, ubi legeram: *Civitate Hostia, sanctorum martyrum Demetrii & Honorii*. Statim evolvi nostrum Hieronymiani martyrologii codicem, qui ad ætatem Ufuardi proximè accedit, quemque verisimile est ex illo exscriptum esse, quem Ufuardus in suo scribendo consuluit. Ibi utroque die, id est XXI. Novembris & XXII. Decembris, memoratos video eosdem sanctos ex iisdem versi-

bus, Hostiæ, SS. Demetrium & Honorium, Antiochiæ sanctum Basileum, hoc uno discrimine, quod xxii. Decembris pro *Honorius* legatur *Honoratus*. Equidem conjicio ex illa sanctorum urbiumque similitudine errorem fluxisse. Fortasse Ussuardus articulum suum clauferat SS. Demetrii & Honorati commemoratione. Postea in memoriam rediens eosdem sanctos xxi. die Novembris fuisse consignatos, vitium scriptoris suspicatus delevit quod scripserat, (nam falso monuit Castellanus nullam esse lituram) sanctum Basileum subrogavit, & memoriæ lapsu pro *Antiochia* scripsit *Hostia*. Ut ut est, nihil inde auctoritatis amittit Pratenfis Codex qui autographi loco habebitur, donec erunt, qui ex fonte haurire malent, quam rivulos confectari.

23. X. Kl. JAN. Apud Nicomediam, sanctorum martyrum viginti, quos Dioclitiana persecutio gravissimis cruciatus tormentis martyres Christo fecit, & beatos sanctorum numero in cælis conjunxit. Romæ, natalis sanctæ Victoriæ virginis sub persecutione Decii imperatoris, quæ cum esset desponsata a quodam pagano & nec nubere vellet nec sacrificare, post multa facta miracula, inter quæ plurimas Domino virgines aggregaverat, percussa est gladio in corde a carnifice rogatu sui sponsi. Item Romæ, sancti Servuli de quo beatus Gregorius scribit, qui a primæva ætate usque ad finem vitæ paralyticus jacebat, ad cujus tumbam miracula creberrime fiunt. Parisius, dedicatio Basilicæ in honore sanctæ Crucis & sancti Vincentii martyris, & depositio Domni Childeberti regis.

FINIS.

INDEX

NOMINUM SANCTORUM OMNIUM QUI in Ufuardi Martyrologio continentur.

In hoc indice hodiernam legendi rationem plerumque secuti sumus; cum vero Pratenfis Codex ab ea recedit, Italico caractere excudi curavimus. Idem fecimus erga Sanctorum nomina quæ recentiori manu addita sunt vel in margine, vel in contextu.

A

Aaron sacerdos.	1. Julii.	Adulfus m.	27. Septembris.
Abbacuc propheta.	15. Januarii.	Afra m.	5. Augusti.
Abacuc martyr.	20. Januarii.	Afrodisiusepisc. conf.	22. Martii.
Abdella m.	21. Aprilis.	Afrodisius m.	28. Aprilis.
Abdon m.	30. Julii.	Agabus propheta.	13. Februarii.
Abibon inventio.	1. Augusti.	Agape virgo.	15. Februar.
Abilius episcopus.	22. Februarii.	Agape virgo m.	3. April.
Abraham patriarcha.	9. Octob.	Agapitus m.	24. Martii.
Abundus presb. m.	8. Junii.	Agapitus diac. m.	6. Augusti.
Abundius m.	26. Augusti.	Agapitus m.	18. Augusti.
Abundus diaconus m.	10. Dec.	Agapius m.	28. Aprilis.
Acephimas episc. m.	22. Aprilis.	Agapius episc. m.	29. Aprilis.
Achaicus m.	30. Martii.	Agapius S. Eustachii filius	2. No.
Achillas episc.	7. Novembris.	Agatha virgo m.	5. Februarii.
Achilleus diac. m.	23. Aprilis.	Agathe martyr.	7. Decembris.
Achilleus m.	12. Maii.	Agathon m.	14. Februarii.
Acisclus m.	17. Novembris.	Agathonica m.	13. Aprilis.
Acutus m.	19. Septembris.	Agaton m.	7. Decembris.
Adauctus m.	30. Augusti.	Aggeus m.	4. Januarii.
Adrianus	1. Martii.	Agilus.	30. Augusti.
Adrianus m.	8. Septembris.	Agnes virgo m.	21. Januarii.
Adventor m.	20. Novembris.	Agnes secundo.	28. Januarii.
Adventus Spiritus S. in discipu- los.	15. Maii.	Agoadus m.	24. Junii.
		Agricola m.	27. Novembris.
		Agricola m.	16. Decembris.
		Albanus m.	22. Junii.

I N D E X.

Albanus m.	1. Decembris.	Ammonius	18. Januarii.
Albina m.	2. Junii.	Ammonaria m.	12. Decemb.
Albinus episc. conf.	1. Martii.	Ammonius infans m.	12. Febr.
Aldegundis virgo.	13. Novemb.	Ammonius m.	14. Februa.
Alexander m.	9. Februarii.	Ammonius lector.	26. Martii.
Alexander episc.	26. Februarii.	Ammonius m.	26. Novemb.
Alexander m.	10. Martii.	Amos propheta.	31. Martii.
Alexander episc. m.	18. Martii.	Ampelus m.	20. Novem.
Alexander m.	27. Martii.	Amphianus m.	5. April.
Alexander m.	28. Martii.	Anacletus papa m. al. <i>Anencletus</i>	26. Aprilis.
Alexander m. & focii	34. 24. Aprilis.	Ananias.	25. Januarii.
Alexander papa m.	3. Maii.	Ananias m.	21. Aprilis.
Alexander m.	29. Maii.	Ananias Babilonius.	16. Decem.
Alexander m.	6. Junii.	Anastasia m.	25. Decembris.
Alexander filius S.] Felicitatis	10. Julii.	Anastafius m.	9. Januarii.
mart.	21. Julii.	Anastafius m.	22. Januarii.
Alexander m.	26. Augusti.	Anastafius Papa.	27. Aprilis.
Alexander de legione Thebaorum m.	28. Aug.	Anastafius m.	29. Junii.
Alexander episc. conf.	9. Septemb.	Anastafius m.	21. Augusti.
Alexander m.	21. Septem.	Anatholia virgo m.	9. Julii.
Alexander m.	12. Decemb.	Antholius m.	6. Februarii.
Almachius m.	1. Januarii.	Anatholius episc.	3. Julii.
Alpinianus presb.	30. Junii.	Andeolus subdiaconus m.	1. Maii.
Amandus episc.	6. Februarii.	Andochius presb. m.	24. Septem.
Amantius m.	10. Februa.	Andreæ apostoli translatio 2, Lucæ & Timothei,	9. Maii.
Amantius m.	10. Junii.	Andreas apostolus.	30. Novem.
Amantius episc. Rutenen.	4. Novembris.	Andreas m.	15. Maii.
Amantus m.	6. Junii.	Andronicus m.	11. Octo.
Amarantus m.	7. Novemb.	Anefus m.	31. Martii.
Amarinus m.	25. Januarii.	Anianus diac. m.	10. Novemb.
Amator episc.	1. Maii.	Anianus episc. Aurelianensis.	17. Novembris.
Amator episc. Augustodun.	26. Novembris.	Anna prophetissa.	1. Septem.
Amatus presb. abbas.	13. Sept.	Annuntiatio dominica	25. Martii.
Ambrosius episc. conf.	4. April.	<i>Ansbertus episc.</i>	9. Februa.
<i>Ejus ordinatio</i>	7. Decemb.	Anthia mater Eleutherii m.	18. Aprilis.
Ambrosius episc.	16. Octob.	Anthimus episc. cum multis aliis m.	27. Aprilis.
Ambrosius abbas Agaun.	2. No.	Anthimus presb. m.	11. Maii.
Ammon. m.	9. Februarii.	Anthimus m.	27. Septemb.
Ammon m.	8. Septemb.	Antheros papa.	3. Januarii.
Ammon m.	20. Decemb.	Antinogenus m.	24. Julii.

INDEX.

207

Antiochus episc.	15. Octo.	Aredius presb. conf.	26. Aug.
Antonia virgo m.	29. Aprilis.	Aretas m.	1. Octobris.
Antonia m.	4. Maii.	Argeus m.	2. Januarii.
Antoninus presb. m.	9. Januarii.	Aristarchus discipulus Pauli	4. Augusti.
Antoninus m.	26. April.	Aristeus episc.	3. Septembris.
Antoninus m.	22. Augusti.	Aristides.	31. Augusti.
Antoninus m.	2. Septemb.	Aristion Christi discipulus	22. Februarii.
Antoninus puer m.	3. Sept.	Ariston m.	2. Julii.
Antoninus conf.	30. Septem.	Aristonicus m.	19. Aprilis.
Antonius abbas.	17. Januarii.	Armogastus m.	29. Martii.
Antonius m.	14. Februarii.	Arnulfus m.	18. Julii.
Apelius m.	12. Februarii.	Arnulfus episc. Metensis.	16. Aug.
Aper episc. & conf.	15. Septem.	Arrianus m.	8. Martii.
Apodemus m.	16. Aprilis.	Arsenius monachus.	19. Julii.
Apollinaris m.	21. Junii.	Arsenius m.	14. Decemb.
Apollinaris. episc. m.	23. Julii.	Artemius m.	6. Junii.
Apollinaris m.	23. Augusti.	Ascla m.	23. Januarii.
Apollinaris episc.	5. Octob.	Asclepiades m.	18. Octobris.
Apollonia virgo m.	9. Februarii.	Astyrius m.	3. Martii.
Apollonius m.	8. Martii.	Asterius m.	23. Augusti.
Apollonius m.	5. Aprilis.	Asterius presb. m.	21. Octo.
Apollonius & alii 5. mm.	10. Aprilis.	Athanasius episc.	2. Maii.
Apollonius Senator m.	18. Aug.	Attalus abbas.	10. Martii.
Aprilis m.	22. Augusti.	Attalus m.	2. Junii.
Apronianus m.	2. Februar.	Attalus	4. Junii.
Apuleius m.	7. Octob.	Atticus	6. Novembris.
Aquila m.	23. Januar.	Audactus presb. m.	24. Octob.
Aquila ex actis apost.	8. Junii.	Audax m.	9. Julii.
Aquila m.	24. Julii.	Audifax m.	20. Januarii.
Aquila m.	1. Augusti.	Audoenus episc. conf.	24. Aug.
Aquilinus m.	4. Januarii.	Audomarus episc. conf.	9. Sept.
Aquilinus m.	4. Februar.	Aventinus episc. conf.	4. Feb.
Aquilinus m.	16. Maii.	Aventius m.	7. Junii.
Aquilinus m. & alii 2.	17. Maii.	Augulus episc.	7. Februarii.
Aquilinus m. Scillitan.	17. Julii.	Augurius diac. m.	21. Janua.
Arabia m.	13. Martii.	Augustinus m.	7. Maii.
Arator presb.	21. Aprilis.	Augustinus Anglorum Episc.	26. Maii.
Archadius m.	12. Januarii.	Augustinus episc.	28. Aug.
Archadius m.	13. Novemb.	Augustinus episc.	6. Septemb.
Archillaus m.	23. Augusti.	Augustus m.	7. Maii.
Archinimus m.	29. Martii.	Avitus m.	27. Januar.
Archyppus socius Pauli.	20. Martii.	Avitus episc.	5. Februarii.
Arcontius m.	5. Septemb.		

Avitus presb. conf.	17. Junii.	Benedicta virgo m.	8. Octob.
Aunarius episc. conf.	25. Sept.	Benedictus abbas.	21. Martii.
Aurea virgo.	4. Octob.	Ejus translatio.	11. Julii.
Aurelianus episc. Arelat.	16. Junii.	<i>Item.</i>	4. Decembris.
Aurelius m.	27. Augusti.	Benedictus conf.	23. Octob.
Ejus exceptio.	20. Octob.	Benignus	3. Aprilis.
Austroberta virgo.	10. Februar.	Benignus presb. m.	1. Novemb.
Austregisilus episc. conf.	20. Maii.	Beronicus m.	19. Octob.
Autbertus episc. Cameracensis.	13. Decembris.	Bertinus abbas.	5. Septemb.
Azarias Babylonius.	16. Decem.	Bessia m. Scillitan.	17. Julii.
		Beturius m. Scillitan.	17. Julii.
		Bibiana virgo m. al. <i>Viviana.</i>	2. Decembris.

B

Babilas episc. conf.	24. Januar.	Bicor m. al. <i>Bycor.</i>	22. Aprilis.
Bacchus m. al. <i>Bachus.</i>	7. Octob.	Blandina m.	2. Junii.
Balbina virgo.	31. Martii.	Blasius episc. m. al. <i>Blavius.</i>	15. Februarii.
Baldomeres.	27. Februarii.	Bonifacius episc. m.	5. Junii.
Barala puer m.	18. Novemb.	Bonifacius m.	5. Junii.
Barbara virgo m.	16. Decem.	Bonifacius diac. m.	17. Augusti.
Barnabas apostolus.	11. Junii.	Bonifacius m.	6. Decembris.
Bartholomæus apostolus.	24. Augusti.	Bonitus episc. conf.	15. Januarii.
Basilides m.	10. Junii.	Bonosa m.	15. Julii.
Basilides m.	12. Junii.	Bonosus m.	21. Augusti.
Basileus m.	2. Martii.	Bonus presb. m.	1. Augusti.
Basileus	22. Decemb.	Briccius episc. conf.	9. Julii.
Basilus episc.	1. Januarii.	Briccius episc. Turon.	13. Nov.
Basilus episc.	14. Junii.	Brigita virgo.	1. Februarii.
Basilla virgo m.	20. Maii.		
Basolus conf.	15. Octobris.		
Bassa m.	6. Martii.		
Bassimianus m.	14. Februarii.		
Bassus m.	14. Februarii.		
Bathildis regina al. <i>Baltildis.</i>	30. Januarii.		
Baudelius m.	20. Maii.		
Bavo conf.	1. Octob.		
Beata virgo.	29. Junii.		
<i>Beata</i>	6. Septemb.		
Beatus conf.	9. Maii.		
Beatrix m.	29. Julii.		
Benedicta m.	4. Januarii.		

C

Cæcilia m.	22. Novembris.
Cæsarius episc. Arelat.	27. Aug.
Cæsarius diac. m.	1. Novem.
Cæsarius m.	3. Novemb.
Cainichus abbas.	11. Octob.
Caius m. al. <i>Gaius.</i>	4. Januarii.
Caius palatinus. m. al. <i>Gaius.</i>	4. Martii.
Caius al. <i>Gagius.</i>	10. Martii.
Caius al. <i>Gagius</i> m.	19. Aprilis.
Caius m. al. <i>Gaius.</i>	22. Aprilis.
Caius m. al. <i>Gaius.</i>	4. Octobris.
Caius m. al. <i>Gaius.</i>	21. Octobris.
Caius m. al. <i>Gagus.</i>	20. Novem.

Calenicus

I N D E X.

209

<i>Calenicus</i>	28. Januarii.	<i>Celedonius m.</i>	3. Martii.
<i>Calepodius presb. m.</i>	10. Maii.	<i>Celerina m.</i>	3. Februarii.
<i>Calistus.</i>	16. Aprilis.	<i>Celerinus diac.</i>	3. Februar.
<i>Calistus papa m.</i>	14. Octob.	<i>Celsus puer m.</i>	9. Januarii.
<i>Calocerus m.</i>	19. Martii.	<i>Celsus m.</i>	12. Junii.
<i>Calocerus m.</i>	19. Maii.	<i>Celsus puer m.</i>	28. Julii.
<i>Candida uxor Artemii.</i>	6. Junii.	<i>Censurius episc. conf.</i>	10. Junii.
<i>Candida virgo.</i>	29. Augusti.	<i>Cerealis m.</i>	10. Junii.
<i>Candidus m.</i>	2. Februarii.	<i>Cerealis m.</i>	14. Septembris.
<i>Candidus m.</i>	11. Martii.	<i>Charaunus m.</i>	28. Maii.
<i>Candidus m. Thebaeus.</i>	22. Sept.	<i>Charisius m.</i>	16. Aprilis.
<i>Candidus m.</i>	5. Octobris.	<i>Charitas virgo m. al. Caritas.</i>	1. Augusti.
<i>Cantianilla m.</i>	31. Maii.	<i>Catherina virgo m.</i>	25. Novemb.
<i>Cantianus m.</i>	31. Maii.	<i>Childebertus rex.</i>	23. Decemb.
<i>Cantius m.</i>	31. Maii.	<i>Chionia m.</i>	3. Aprilis.
<i>Caprasius abbas.</i>	1. Junii.	<i>Chrisogonus m.</i>	24. Novembris.
<i>Caprasius m.</i>	20. Octob.	<i>Chrisotelus presb. m.</i>	22. April.
<i>Carilefus presb.</i>	1. Julii.	<i>Christina virgo m.</i>	24. Julii.
<i>Carilippus m.</i>	28. April.	<i>Christophorus m.</i>	25. Julii.
<i>Carpoforus m. ex coronatis.</i>	8. Novembris.	<i>Christophorus monachus m.</i>	20. Augusti.
<i>Carpoforus presb. m.</i>	10. Dec.	<i>Chrysanthus & Daria m.</i>	1. Dec.
<i>Carpus episc. m.</i>	13. April.	<i>Cirinus m.</i>	26. Aprilis.
<i>Carpus discipulus Pauli m.</i>	12. Octobris.	<i>Cilianus m.</i>	8. Julii.
<i>Cassianus m.</i>	16. Aprilis.	<i>Circumcisio D. N. J. C.</i>	1. Januarii.
<i>Cassianus episc. conf.</i>	5. Augusti.	<i>Cithinus m. Scillitan.</i>	17. Julii.
<i>Cassianus m.</i>	13. Augusti.	<i>Clarus presb. m.</i>	4. Novembris.
<i>Cassianus m.</i>	3. Decembris.	<i>Claudianus m.</i>	25. Februarii.
<i>Cassius m.</i>	20. Julii.	<i>Claudianus m.</i>	6. Martii.
<i>Cassius m.</i>	10. Octob.	<i>Claudius m. cum uxore & filiis</i>	mm. 18. Februarii.
<i>Castolus m.</i>	26. Martii.	<i>Claudius m.</i>	26. Aprilis.
<i>Castor m.</i>	17. Martii.	<i>Claudius m.</i>	7. Julii.
<i>Castor.</i>	28. Martii.	<i>Claudius m.</i>	23. August.
<i>Castor.</i>	27. Aprilis.	<i>Claudius m.</i>	8. Novemb.
<i>Castorius m.</i>	7. Julii.	<i>Claudius tribunus m.</i>	3. Decem.
<i>Castorius m.</i>	7. Novemb.	<i>Clemens papa m.</i>	23. Nov.
<i>Castus m.</i>	22. Maii.	<i>Clemens Alexander presb.</i>	4. Dec.
<i>Castus.</i>	4. Septembris.	<i>Clementinus m.</i>	14. Novem.
<i>Castus m.</i>	6. Octob.	<i>Cleophas m.</i>	25. Septemb.
<i>Cathedra S. Petri Antioch.</i>	22. Februarii.	<i>Clerus diae. m.</i>	7. Januar.
<i>Catulinus diac. m.</i>	15. Julii.	<i>Clodoaldus presb. al. Chlodoaldus</i>	7. Septembris.
<i>Cecilianus m.</i>	16. Aprilis.		
<i>Cecilius conf.</i>	15. Maii.		

D d

I N D E X

211

Dedicatio cryptarum in honore B. Mariæ &c. Parisiis. 1. Jun.	<i>Ejus inventio.</i> 22. Aprilis.
Dedicatio ecclesiæ S. Joannis Bapt. S. Laurentii &c. Parisiis. 10. Maii.	Dionysius episc. Alexandr. 17. Novembris.
Dedicatio ecclesiæ S. Mariæ &c. loco Sigestro. 23. Maii.	Dionysius papa. 26. Decemb.
Dedicatio ecclesiæ S. Crucis & S. Vincentii martyris Parisiis. 21. Julii.	Dioscorus m. 25. Februar.
Dedicatio basilicæ S. Crucis & sancti Vincentii Parisiis. 23. Decembris.	Dioscorus lector m. 18. Maii.
Demetria virgo. 21. Junii	Dioscorus puer m. 14. Dec.
Demetrius m. 8. Octob.	Dius m. 26. Novem.
Demetrius episc. m. 10. Nov.	Domicianus abbas. 1. Julii.
Demetrius m. 21. Nov.	Domicianus m. 1. Aug.
Democritus m. 3. Julii	Domicianus diac. m. 28. Dec.
Deodatus episc. conf. 3. Februarii.	Domio episc. cum militibus 8. mm. 11. April.
Desiderius episc. conf. 11. Febr.	Domitilla virgo m. 7. Maii.
Desiderius episc. Lingon. m. 23. Maii.	Domitius m. 5. Julii.
Desiderius m. 19. Septemb.	Domnina virgo cum soc. mm. 14. Aprilis.
Didimus m. 9	Domnina m. 23. Aug.
Didymus m. 28 Aprilis.	Domninus m. 30. Martii.
Digna m. 12. Aug.	Domninus 20. April.
Diocles m. 24. Maii.	Domninus m. 9. Octob.
Diodolus m. 31. Martii.	Donatianus m. 24. Maii.
Diodorus presb. m. 1. Dec.	Donatianus episc. m. 6. Sept.
Diogenes m. 6. April.	Donata m. Scillitana 17. Julii.
Diomedes. 9. Junii.	Donatilla virgo m. 30. Julii.
Dionysia m. 15. Maii.	Donatus m. 4. Febr.
Dionysia m. al. <i>Dyonisia</i> . 6. Dec.	Donatus m. 17. Febr.
Dionysius m. 8. Februar.	Donatus m. 1. Martii.
Dionysius m. 14. Februar.	Donatus & alii tredecim. 7. Aprilis.
Dionysius 16. Martii.	Donatus m. 21. Maii.
Dionysius episc. Corinthi. 6. Aprilis.	Donatus episc. m. 7. Aug.
Dionysius m. pater Pancratii. 12. Maii.	Donatus presb. 19. Aug.
Dionysius episc. conf. 25. Maii.	Donatus m. 23. Aug.
Dionysius m. 31. Julii.	Donatus m. 5. Sept.
Dionysius. 20. Septemb.	Donatus m. 12. Dec.
Dionysius episc. m. 3. Oct.	Dormitio B. Mariæ V. 15. Augusti.
Dionysius episc. m. 9. Oct.	Dorothea virgo m. 6. Febr.
	Dorotheus 28. Martii.
	Dorotheus m. 9. Sept.
	Drochtoveus abbas 10. Martii.
	<i>Ejus translatio.</i> 25. Aprilis.
	Drusus m. 14. Dec.
	Dyus. 12. Julii.

D d ij

E

- Ebrulfus conf. 29. Dec.
 Ediltrudis virgo. 23. Junii.
 Egdunus presb. & alii septem
 mm. 12. Martii.
 Egesippus al. *Hejesippus*. 7.
 Aprilis.
Egidius. 1. Septembris.
 Elasippus m. 17. Januarii.
 Eleazarus m. 23. Aug.
 Eleutherius episc. m. 18. Aprilis.
 Eleutherius m. cum aliis innu-
 meris. 2 Octobris.
 Eleutherius diac. m. 9 Octobris.
Ejus inventio. 22. Aprilis.
 Eligius episc. conf. al. *Elegius*. 1.
 Decembris.
Ejus translatio. 25 Junii.
 Eliseus propheta. 14. Junii.
 Elodia virgo m. 22. Octob.
 Emerentiana virgo m. 23. Januar.
 Emilianus m. 8. Februar.
 Emilianus m. 29. April.
 Emilianus. 18. Julii.
 Emilianus diac. m. 17. Sept.
 Emilianus presb. conf. 12. Nov.
 Emilianus m. 6. Decemb.
 Emilius m. 22. Maii.
 Emilius m. 28. Maii.
 Emilius m. 6. Octob.
 Emitherius m. 3. Martii.
 Emmerammus episc. m. al. *Heim-*
meranus. 20. Sept.
 Eoban m. 5. Junii.
 Eoprepus m. 27. Sept.
 Epafra episc. Coloss. m. 19.
 Julii.
 Epagatus. m. 2. Junii.
 Eparchus monachus conf. 1. Jul.
 Ephrem. diac. 1. Februar.
 Epictetus m. 22. Aug.
 Epimachus m. 30. Maii.
 Epimachus m. 12. Dec.
- Epiphania Domini. 6. Jan.
 Epiphanius episc. 7. April.
 Epiphanius Salamina episc. 12.
 Maii.
 Epipodius m. 22. April.
 Epolonus puer m. 24. Jan.
 Eracleas m. 29. Septem.
 Eraclius m. 17. Maii.
 Eraclius m. 26. Maii.
 Eraclius episc. conf. 8. Jun.
 Erasmus episc. m. 3. Jun.
 Erasmus m. al. *Herasmus*. 25.
 Novemb.
 Esaias propheta. 6. Julii.
 Esdras propheta al. *Ezras*. 13.
 Julii.
 Esicius conf. 15. Maii.
 Esichius m. 15. Jun.
 Esichius m. 18. Nov.
 Etherius episc. 27. Julii.
 Evagrius. 3. Aprilis.
 Evagrius m. 1. Octob.
 Eucherius episc. Turon. 27.
 Martii.
 Eucherius episc. Lugdun. 16.
 Novembris.
 Eventius m. 3. Maii.
 Eufrasia virgo. 11. Febr.
 Eufrasia virgo. 13. Martii.
 Eufrasius conf. 15. Maii.
 Eufrosina virgo. 1. Januarii.
 Eufrosina virgo m. 7. Maii.
 Eufrosius. 14. Martii.
 Eugendus abbas al. *Augendus*. 1.
 Januarii.
 Eugenia virgo m. 25. Dec.
 Eugenianus m. 8. Januar.
 Eugenius m. 24. Januar.
 Eugenius m. 20. Mart.
 Eugenius filius Symphorosa. 27.
 Junii.
 Eugenius episc. Carthag. m. & c.
 13. Julii.
 Eugenius episc. Toletan. 13.
 Novembris.

213

Eugenius m.	15. Nov.	Euticus.	4. Jun.
Eugenius m.	4. Januarii.	Euticus m.	19. Sept.
Evilafius m.	20. Sept.	Euticus m.	29. Sept.
Eulalia virgo m.	12. Februar.	Euticus presb. m.	28. Dec.
Eulalia virgo m.	10. Dec.	Eutropia soror Nicasii m.	14. Decembris.
Eulogius diac. m.	21. Januar.	Eutropius episc.	27. Maii.
Eulogius.	3. Julii.	Eutropius m.	15. Julii.
Eulogius presb. m.	20. Sept.	Evurtius episc. Aurelian.	7. Septembris.
Eumenia m.	12. Aug.	Euvaldi duo m m.	3. Octob.
Eunus m.	27. Februar.	Exaltatio S. Crucis.	14. Sept.
Evodius.	25. Aprilis.	Exceptio SS. Georgii & Aurelii mm.	20. Octob.
Evodius episc. m.	6. Maii.	Expeditus m.	19. Aprilis.
Evodus m. Theodotæ filius.	2. Augusti.	Exsuperantius diac. m.	30. Dec.
Evotus m.	16. Aprilis.	Exuperia cum aliis.	26. Julii.
Euphemia virgo m. al. Eufemia.	16. Septembris.	Exuperius m. Theb.	22. Sept.
Euplus diac. m.	12. Aug.	Exuperius episc. conf.	28. Sept.
Euprepia m.	12. Aug.	Exuperius m.	19. Nov.
Euprobus episc. m.	30. Aprilis.	Ezechiel propheta.	10. April.
Eusebius palatinus cum novem mm.	5. Martii.		
Eusebius m.	28. April.	F	
Eusebius episc. & conf.	21. Jun.		
Eusebius Vercell. m.	1. Aug.	Fabianus Papam.	20. Januar.
Eusebius presb. conf.	14. Aug.	Fabius m.	31. Julii.
Eusebius m.	25. Aug.	Fandila presb. m.	13. Jun.
Eusebius m.	22. Octob.	Fara virgo.	7. Dec.
Eusebius monachus.	5. Novemb.	Faro episcopus.	28. Octob.
Eustasius abbas.	2. Aprilis.	Fausta virgo m.	20. Sept.
Eustachius episc. conf.	16. Julii.	Faustinus m.	15. Februar.
Eustachius presb.	12. Octob.	Faustinus m.	29. Julii.
Eustachius qui & Placidus m.	2. Novembris.	Faustinus m.	7. Augusti.
Eustorgius presb.	17. April.	Faustus m.	16. April.
Eustosius m.	10. Nov.	Faustus m.	1. Aug.
Euthimius diacon.	5. Maii.	Faustus m.	8. Sept.
Eutices m.	15. April.	Faustus m.	13. Octob.
Euticianus m.	2. Julii.	Faustus-diacon. m.	19. Nov.
Euticianus m.	13. Nov.	Faustus presb. m.	26. Nov.
Eutichianus Papa m.	8. Dec.	Feben al. Faeben de qua Aposto- lus scribit.	3. Septemb.
Eutichius diaconus	21. Maii.	Felicianus m.	2. Februar.
Eutichius m.	5. Octobr.	Felicianus m.	9. Junii.
Euticius m. al. Euty chius.	11. Decembris.	Felicianus m.	21. Julii.
		Felicianus m.	29. Octobi.

Felicianus m.	19. Novem.	Ferreolus m.	18. Sept.
Felicissima virgo m.	12. Aug.	Ferrutio diaconus m.	16. Jun.
Felicissimus m.	26. Maii.	Festivitas omnium Sanctorum.	
Felicissimus m.	2. Jul.	1. Novembris.	
Felicissimus diac. m.	6. Aug.	Festus diac. m.	19. Sept.
Felicissimus m.	26. Octob.	Festus m.	21. Decemb.
Felicissimus m.	24. Nov.	Fides virgo m.	1. Aug.
Felicitas m.	7. Martii.	Fides virgo m.	6. Octob.
Felicitas m.	23. Nov.	Filopolus m.	30. Martii.
Felícula m.	14. Februarii.	Filoromus m. cum sociis.	4.
Felícula virgo m.	13. Jun.	Februarii.	
Felix m.	7. Januar.	Fintanus presb. conf.	17. Febr.
Felix episc. conf.	14. Januar.	Firmatus diac.	5. Octob.
Felix presb. conf.	14. Januar.	Firminus m.	9. Januar.
Felix m.	12. Februar.	Firminus episc. m.	25. Sept.
Felix m.	16. Martii.	Firminus episc. conf.	11. Oct.
Felix m.	16. April.	Firmus m.	2. Februar.
Felix m.	21. April.	Flaviana virgo.	5. Octob.
Felix presb. m.	23. Aprilis.	Flavianus m.	30. Januar.
Felix episc. m.	18. Maii.	Flavianus episc. conf.	24. Nov.
Felix m.	24. Maii.	Flavius m.	7. Maii.
Felix m.	28. Maii.	Flora m.	24. Nov.
Felix Papa m.	30. Maii.	Florentia m.	10. Nov.
Felix m.	11. Jun.	Florentinus m.	27. Sept.
Felix presb. m.	23. Junii.	Florentinus episc.	17. Oct.
Felix m.	2. Julii.	Florentius m.	15. Julii.
Felix m.	10. Julii.	Florentius presb. conf.	22.
Felix filius S. Felicit. m.	10. Julii.	Septembris.	
Felix m. Scillitan.	17. Julii.	Florentius m.	10 Oct.
Felix Papa m.	29. Julii.	Florentius m.	27. Octob.
Felix m.	1. Augusti.	Florianus m.	4. Maii.
Felix m.	22. Aug.	Fortunatus m.	2. Februar.
Felix m.	27. Aug.	Fortunatus diac. m.	23.
Felix m.	30. Aug.	Aprilis.	
Felix episc. m.	10. Sept.	Fortunatus m.	11. Jun.
Felix m.	10. Septemb.	Fortunatus archidiac. m.	12.
Felix m.	19. Sept.	Julii.	
Felix m.	24. Sept.	Fortunatus episc.	14. Octob.
Felix episc. m.	12. Octobr.	Fortunatus m.	15. Octob.
Felix episc. m.	24. Octob.	Fortunatus lector m.	24. Octob.
Felix presb. m.	5. Nov.	Fortunus m.	21. April.
Felix m.	6. Nov.	Fotinus episc. m.	2. Junii.
Felix episc. m.	15. Nov.	Fraternus episc.	29. Sept.
Ferreolus presb. m.	16. Junii.	Fronto abbas.	14. April.
		Fronto m.	16. Aprilis.

INDEX.

215

Fronto episc.	25. Octob.	Ejus translatio.	25. Julii.
Fructuosa m.	23. Aug.	Germanus episc. Autissiod.	31.
Fructuosus episc. m.	21. Januar.	Julii.	
Frumentius m.	23. Martii.	Ejus translatio.	1. Octob.
Frumentius alter m.	23. Martii.	Germanus episc. m.	6. Sept.
Fulgentius episc.	1. Januar.	Germanus m.	23. Octob.
Furseus conf.	16. Januarii.	Germanus episc. Capuan.	30.
Fuscianus m.	11. Dec.	Octobris.	
Fuscolus episc.	2. Februar.	Germanus m.	3. Nov.
Fuscolus episc. m.	6. Sept.	Geruntius episc. m.	25. Aug.
		Gertrudis virgo al. Geretrudis.	

G

Gabinus presb. m.	19. Febr.	Gervasius m.	19. Junii.
Gabinus m.	30. Maii.	Getulius m.	10. Junii.
Galata m.	19. Aprilis.	Gildardus episc. Rotomag.	8.
Gallicanus m.	25. Junii.	Junii.	
Gallus presb. conf.	20. Februar.	Giraldus	13. Octobris.
Gamalielis inventio.	3. Augusti.	Glibertus m.	24. Junii.
Gatianus al. Catianus	1. Turon.	Goar presb.	6. Julii.
episc.	18. Dec.	Gordianus m.	10. Maii.
Gaudentia m.	30. Aug.	Gordianus m.	17. Sept.
Gaugericus episc.	11. Aug.	Gorgonius m.	9. Sept.
Gedeon propheta.	1. Sept.	Gracilianus m.	12. Aug.
Gelasius m.	4. Februar.	Grata m.	2. Junii.
Geminianus m.	16. Sept.	Gregorius episc. Nyssen.	9.
Geminus m.	4. Januar.	Martii.	
Geminus m.	4. Februar.	Gregorius magnus.	12. Martii.
Generalis m.	14. Sept.	Ejus ordinatio.	3. Sept.
Generosa m. Scillitan.	17. Julii.	Gregorius episc. Heliberitan.	
Genesius m. Romanus	25.	24. Aprilis.	
Augusti.		Gregorius Theologus.	9. Maii.
Genesius m. Arelat.	25. Aug.	Gregorius episc. m.	3. Jul.
Genovefa virgo.	3. Januar.	Gregorius episc.	19. Dec.
Ejus translatio.	28. Octob.	Gregorius presb. m.	24. Dec.
Gentianus m.	11. Dec.	Guddenes m.	18. Julii.
Georgius m.	23. Aprilis.	Gundulfus episc. conf.	17.
Georgius diac. m.	27. Aug.	Junii.	
Ejus revelatio.	20. Aprilis.	Guntramnus rex.	28.
Ejus exceptio.	20. Octob.	Martii.	
Gereon mallosus cum aliis.	308.		
10. Octobris.			

H

Germanicus m.	19. Januar.	Hedistius m.	12. Octob.
Germani duo m m.	23. Martii.	Hejesippus.	7. April.
Germanus episc. Paris.	28. Maii.	Helena virgo.	22. Maii.

Helena mater Constantini. 18.

Augusti.

Helias presb. m. 17. Aprilis.

Helimenas presb. m. 22. April.

Heliodorus m. 6. Maii.

Helpidius episc. Lugd. 2. Sept.

Heracleas episc. 14. Julii.

Heracrides m. 28. Junii.

Heraustus m. 26. Julii.

Herculanus m. 5. Sept.

Herculanus episc. m. 7. Nov.

Herculianus m. 25. Sept.

Hermagoras episc. m. 12. Julii.

Hermelandus abbas 25. Martii.

Hermellus m. 3. Aug.

Hermen discipulus Pauli. 9.

Maii.

Hermes m. 4. Januar.

Hermes m. 1. Martii.

Hermes m. 28. Augusti.

Hermes m. 22. Octob.

Hermes exorcista m. 31. Dec.

Hermenigildus m. al. *Erminigildus*. 13. Aprilis.

Hermogenes m. 17. Aprilis.

Hermogenes m. 19. Aprilis.

Hermogenes m. 25. April.

Hermogenes m. 12. Dec.

Hermogrates m. 27. Julii.

Hermolaus presb. m. 27. Julii.

Hernempus m. 27. Julii.

Heron discipulus Ignatii m. 17. Octobris.

Heron m. 14. Decemb.

Heros m. 28. Junii.

Hieremias m. 7. Junii.

Hieremias m. 17. Sept.

Hierius presb. 4. Nov.

Hieronymus presb. al. *Jeronimus* 30. Septembris.

Hilara m. 12. Aug.

Hilaria uxor Claudii. 3. Dec.

Hilarinus monachus m. 16. Jun.

Hilarion abbas 21. Octob.

Hilarius episc. Pictav. 13.

Januarii.

Hilarius episc. Arelat. 5. Maii.

Hilarius Papa. 10. Sept.

Hilarius m. 27. Sept.

Hilarus episc. 16. Martii.

Hilarus episc. conf. 25. Octob.

Hirenes virgo m. 5. April.

Honesimus episc. m. 16. Febr.

Honoratus episc. 16. Januar.

Honoratus m. 22. Dec.

Honorius m. 21. Nov.

Horres m. 13. Martii.

Hucbertus episc. conf. 30. Maii.

J

Jacinctus m. 10. Februar.

Jacinctus m. 26. Julii.

Jacinctus. 9. Sept.

Jacinctus. 11. Sept.

Jacinctus m. 29. Oct.

Jacobus presb. m. 22. April.

Jacobus diac. m. 30. Aprilis.

Jacobus apostolus m. 1. Maii.

Jacobus episc. Nisib. 15. Julii.

Jacobus apostolus. 25. Julii.

Jader m. 10. Sept.

Januarius m. 7. Januar.

Januarius m. 16. Aprilis.

Januarius filius Felicit. m. 10. Julii.

Januarius m. 10. Julii.

Januarius m. 11. Julii.

Januarius m. 15. Julii.

Januaria m. Scillitan. 17. Julii.

Januarius subdiac. m. 6. Aug.

Januarius episc. Benevent. m. 19. Septembris.

Januarius m. 13. Oct.

Januarius presb. m. 24. Octob.

Jason m. 3. Dec.

Jeremias propheta. 1. Maii.

Jesus Nave propheta. 1. Sept.

Ignatius episc. m. 1. Februarii.

Ejus

INDEX.

217

Ejus translatio.	17. Decemb.	Ireneus episc. m. al. <i>Hireneus</i> .
Ignatius m.	3. Februarii.	25. Martii.
Indalecius conf.	15. Maii.	Ireneus diaconus, al. <i>Hireneus</i> .
Ingenius m.	20. Decembris.	26. Martii.
Innocentes Martyres.	28. Dec.	Ireneus m. al. <i>Hireneus</i> . 5. Maii.
Innocentius papa, al. <i>Innocens</i> .	12. Martii.	Ireneus episc. m. al. <i>Hireneus</i> .
Innocentius m.	4. Julii.	28. Junii.
Innocentius m. Theb.	22. Sept.	Ireneus diaconus, al. <i>Hireneus</i> .
Inventio Crucis.	3. Maii.	3. Julii.
Job propheta.	10. Maii.	Ireneus m. al. <i>Hereneus</i> . 26. Aug.
Jocundianus m.	4. Julii.	Isaac monachus m. 3. Junii.
Joël propheta.	13. Julii.	Ischirion m. al. <i>Schyriion</i> 22. Dec.
Johanna uxor Chusæ.	24. Maii.	Isidorus episc. m. 2. Januarii.
Johannes apostolus.	6. Maii.	Isidorus 15. Januarii.
Johannes Bapt.	24. Junii.	Isidorus episc. 4. Aprilis.
Ejusdem decollatio, seu capitis inventio.	29. Augusti.	Isidorus monachus. 17. Aprilis.
Ejus conceptio.	24. Septemb.	Isidorus m. de Chio. 15. Maii.
Item, ejus capitis inventio.	24. Februarii.	Isidorus m. 14. Decemb.
Johannes evangelista.	27. Dec.	Judas Thadæus apost. 28. Octob.
Johannes Chrysost.	27. Januar.	Julia virgo m. 22. Maii.
Johannes presb.	28. Januarii.	Julia m. 15. Julii.
Johannes Penarenfis.	19. Martii.	Julia virgo m. 21. Julii.
Johannes eremita.	27. Martii.	Julia m. 1. Octobris.
Johannes papa.	28. Maii.	Julia virgo m. 7. Octobris.
Johannes presb. m.	23. Junii.	Julia virgo m. 10. Decembris.
Johannes m.	26. Junii.	Juliana virgo m. 16. Februarii.
Johannes presb. m.	18. Augusti.	Juliana m. 12. Augusti.
Johannes m.	27. Augusti.	Julianus m. 8. Januarii.
Johannes m.	7. Septembris.	Julianus & Basilissa. 9. Januarii.
Johannes m.	27. Septembris.	Julianus episc. 28. Januarii.
Johannes m.	21. Decembris.	Julianus martyr, cum aliis 5000.
Joseph cognomento Justus, m.	20. Julii.	16. Februarii.
Jovinianus lector m.	5. Maii.	Julianus m. 19. Februarii.
Jovinus m.	2. Martii.	Julianus m. 27. Februarii.
Jovita virgo martyr, al. <i>Jobita</i> .	15. Februarii.	Julianus episc. 6. Martii.
Jonilla m.	17. Januarii.	Julianus. 23. Martii.
Irenes virgo martyr, al. <i>Hirenes</i> .	5. Aprilis.	Julianus filius Symphorosa m.
Irenes m. al. <i>Hirenes</i> .	5. Maii.	27. Junii.
Ireneus m. al. <i>Hireneus</i> .	10. Febr.	Julianus m. 20. Julii.
		Julianus m. 7. Augusti.
		Julianus. 12. Augusti.
		Julianus m. 28. Augusti.
		Julianus presb. 1. Novembris.
		Julitta mater Cirici, martyr.
		16. Junii.

Julius papa.	12. Aprilis.	9. Decembris.
Julius m.	16. Aprilis.	Leodegarius episc. Augustodun.
Julius m.	27. Maii.	m. 2. Octobris.
Julius Senator m.	19. Augusti.	Leonardus conf. 7. Novembris.
Julius m.	5. Decembris.	Leonilla m. 17. Januarii.
Julius m.	20. Decemb.	Leonius conf. 12. Novemb.
Justa m.	15. Julii.	Leonorius episc. 1. Julii.
Justa m.	19. Julii.	Leontia. 6. Decembris.
Justina virgo m.	26. Septemb.	Leontius m. 27. Septembris.
Justinus philosophus m.	13. Apr.	Leovigildus mon. m. 20. Augusti.
Justinus filius S. Symphorosa m.	27. Junii.	Letatius m. Scillitan. al. <i>Latatius</i> .
Justinus m.	1. Augusti.	17. Julii.
Justinus presb. conf.	17. Septemb.	Letus episc. m. al. <i>Letus</i> . 6. Sept.
Justus m.	2. Julii.	Letus presb. al. <i>Letus</i> . 5. Novemb.
Justus m.	6. Augusti.	Leucius conf. 11. Januarii.
Justus episc. Lugdun. 2. Septem.		Leucius m. 28. Januarii.
Justus m.	18. Octobris.	Leudfredus conf. 21. Junii.
Juvenalis episc. conf.	3. Maii.	Liberatus abbas m. 17. Augusti.
Juvenalis m.	7. Maii.	Liberatus abbas m. 20. Decemb.
L		Lifardus presb. 3. Junii.
		Liliofa m. 27. Augusti.
<i>Landericus episc.</i>	10. Junii.	Linus episc. m. 20. Februarii.
Lantbertus episc.	17. Septemb.	Linus papa m. 26. Novembris.
Largio m.	12. Augusti.	Litteus m. 10. Septembris.
Largus m.	16. Martii.	Lisinius episc. 13. Februarii.
Largus alter m.	16. Martii.	Longinus m. 15. Martii.
Largus m.	8. Augusti.	Longinus m. 21. Julii.
Launomarus presb.	19. Januarii.	Lucas diaconus m. 22. Aprilis.
Laurentius m.	3. Junii.	Lucas evangelista. 18. Octobris.
Laurentius m.	3. Februarii.	Lucia virgo m. cum 22. 25. Junii.
Laurentius m.	10. Augusti.	Lucia matrona m. 16. Septemb.
Laurianus m.	4. Julii.	Lucia virgo m. 13. Decemb.
Lazarus quem Jesus Christus		Lucianus presb. Antioch. mart.
fuscitavit.	17. Decembris.	7. Januarii.
Leander episc. conf.	27. Febr.	Lucianus presb. & soc. m. 8. Jan.
Leo Magnus papa.	11. Aprilis.	Lucianus m. 28. Maii.
Leo episc. conf.	22. Aprilis.	Lucianus. 24. Decemb.
Leo conf.	25. Maii.	Lucilla filia Nemessii m. 31. Oct.
Leo pontifex.	28. Junii.	Lucina discipula apost. 30. Jun.
Leo subdiaconus.	30. Junii.	Lucius papa m. 4. Martii.
Leobinus episc.	15. Septemb.	Lucius Cyrenensis episc. 6. Maii.
<i>Leobonus conf.</i>	13. Octob.	Lucius episc. m. 10. Septemb.
Leocadia virgo m. al. <i>Leochadia</i> .		Lucius m. 19. Octobris.
		Lucius m. 25. Octobris.
		Lucius m. 29. Octobris.

Lupericus m.	16. Aprilis.	Marcellinus tribunus m.	27. Aug.
Lupicinus abbas	21. Martii.	Marcellus papa m.	16. Januarii.
Lupus Trecentis episc.	29. Jul.	Marcellus episc. conf.	20. April.
Lupus Senonensis episc.	1. Sept.	Marcellus m.	29. Junii.
Lupus Lugdun. episc.	25. Sept.	Marcellus m.	4. Septembris.
M		Marcellus m.	6. Octobris.
Macedonius presb. m.	13. mart.	Marcellus m.	7. Octobris.
Macharius abbas.	2. Januarii.	Marcellus centurio m.	30. Oct.
Machabæi mm.	1. Augusti.	Marcellus episc.	1. Novembris.
Macharius abbas.	15. Januarii.	<i>Ejus translatio</i>	26. Julii.
Macharius m.	28. Februarii.	Marcellus diac. m.	30. Decembr.
Macharius.	12. Augusti.	Marcianus.	4. Octobris.
Macharius m.	8. Decembris.	Marcus m.	13. Martii.
Macra virgo m.	6. Januarii.	Marcus m.	19. Martii.
Macrinus m.	17. Septembris.	Marcus evangelista.	25. Aprilis.
Macrobius m.	20. Julii.	Marcus m.	18. Junii.
<i>Macutus episc. conf.</i>	15. Novembris.	Marcus m.	4. Octobris.
Madales m.	10. Junii.	Marcus papa.	7. Octobris.
Magnus m.	4. Februarii.	Marcus episc. m.	22. Octobris.
Magnus subdiac. m.	6. Augusti.	Marcus m.	25. Octobris.
Magnus seu Andreas m. cum		Mardonius m.	24. Januarii.
fociis 2597.	19. Augusti.	Mareas m.	22. Aprilis.
<i>Maiolus abbas.</i>	11. Maii.	<i>Margarita virgo m.</i>	20. Julii.
Magnus.	4. Septembris.	Maria Egyptiaca.	2. Aprilis.
Malchus m.	28. Martii.	Maria ad martyres.	13. Maii.
Malchus m.	27. Julii.	Maria virg. m.	18. Junii.
Mamertus episc.	11. Maii.	Maria Magdalenes.	22. Julii.
Mammes m.	17. Augusti.	Maria virgo m.	21. Novembris.
Manahen propheta.	24. Maii.	Maria virgo m.	24. Novembris.
Mannea uxor Marcellini.	27. Augusti.	Marianus lector m.	30. Aprilis.
Manfuetus episc. m.	6. Septemb.	Marianus conf.	19. Augusti.
Manfuetus episc. m.	28. Novem.	Marianus diaconus.	1. Decemb.
Manfuetus m.	30. Decembris.	Marinus m.	3. Martii.
Mappalicus m. cum fociis	17. Aprilis.	Marinus m.	10. Julii.
Marcella m.	28. Junii.	Marinus m.	26. Decembris.
Marcellianus m.	18. Junii.	Marius m.	20. Januarii.
Marcellianus m.	9. Augusti.	Marius abbas.	27. Januarii.
Marcellinus puer m.	2. Januar.	Maro m.	15. Aprilis.
Marcellinus pontif. m.	26. Apr.	Martha m.	20. Januarii.
Marcellinus presb. m.	2. Julii.	Martha m.	20. Octobris.
		Martha soror Lazari.	17. Decembris.
		Martia m.	21. Junii.
		Martia m.	2. Julii.
		Martialis m.	16. Aprilis.

- Martialis episc. al. *Marcialis*.
 30. Junii.
 Martialis filius S. Felicitatis m.
 10. Julii.
 Martialis m. cum sociis. 22. Aug.
 Martialis m. al. *Marcialis*. 13.
 Octobris.
 Martiana virgo m. 11. Julii.
 Martianus m. 4. Januarii.
 Martianus m. 5. Aprilis.
 Martianus m. African. 16. Oct.
 Martina v. m. 1. Januarii.
 Martinianus m. 2. Julii.
 Martinianus m. 27. Julii.
 Martinus abbas m. 24. Octobris.
 Martinus papa m. 10. Novembr.
 Martinus episc. Turon. 11. No-
 vembris.
 Ejus translatio &c. 4. Julii.
 Martinus abbas. 7. Decembris.
 Martirius m. 29. Maii.
 Mart. militum 30. corona. 1.
 Januarii.
 Martyrum 40. corona. 13. Jan.
 Martyres 12. socii Polycarpi
 26. Januarii.
 Mart. milites 10. 10. Februarii.
 Mart. 2. pueri & 7. mul. mm.
 15. Februarii.
 Martyres 86. 17. Feb.
 Martyres Tyrii. 20. Feb.
 Martyres 79. 21. Feb.
 Martyres 20. 21. Feb.
 Martyres 62. 23. Feb.
 Martyres 260. 1. Martii.
 Martyres plurimi sub Alexandro.
 2. Martii.
 Martyres 900. 4. Martii.
 Martyres tres. 8. Martii.
 Martyres 42. 10. Martii.
 Mart. milites 40. sub Licinio.
 11. Martii.
 Martyres septem. 12. Martii.
 Martyres 47. 14. Martii.
 Martyres 20. socii Largi & Sma-
 ragdi. 16. Martii.
 Martyres 9. socii SS. Quinti,
 &c. 19. Martii.
 Martyres 4. 20. Martii.
 Martyres virgines 7. 9. Aprilis.
 Martyres plurimi ex actis Ale-
 xandri Papæ. 10. Aprilis.
 Martyres multi socii S. Carpi.
 13. Aprilis.
 Martyres 7. Soc. Calisti &c. 16.
 Aprilis.
 Martyres 100. 21. Aprilis.
 Martyres plures. 22. Aprilis.
 Martyres multi. 30. Aprilis.
 Martyres 40. 4. Maii.
 Martyres 75. 6. Maii.
 Martyres 310. 9. Maii.
 Martyres duo. 17. Maii.
 Martyres duo. 25. Maii.
 Martyres 22. 26. Maii.
 Martyres germani septem. 29.
 Maii.
 Martyres 10. 1. Julii.
 Martyres 40. Lugdunenses. 2.
 Junii.
 Martyres 20. apud Tharsum. 6.
 Junii.
 Martyres 3. 7. Junii.
 Martyres 20. 10. Junii.
 Martyres 262. 17. Junii.
 Martyres innumerî. 24. Junii.
 Martyres tres. 28. Junii.
 Martyres milites tres. 2. Julii.
 Martyres 10. 3. Julii.
 Martyres 30. 4. Julii.
 Martyres 500. 13. Julii.
 Martyres infantes 10. 15. Julii.
 Martyres 10. 20. Julii.
 Martyres milites 83. 24. Julii.
 Martyres 4. 27. Julii.
 Martyres 7. 1. Augusti.
 Martyres 18. 7. Augusti.
 Martyres 20. 8. Augusti.
 Martyres milites 165. 10. Aug.
 Martyres 20. 12. Augusti.

I N D E X

221

Martyres 19.	13. Augusti.	Martyres 20.	23. Decemb.
Martyres 12.	23. Augusti.	Martyres 40. virgines.	24. Decemb.
Martyres octo filii Eleazari.	23. Augusti.	Matrona m.	15. Martii.
Martyres 300. massæ candidæ.	24. Augusti.	Mathæus apostolus.	21. Septemb.
Martyres 23. soc. Adriani m.	8. Septemb.	Mathias episc. conf.	30. Jan.
Martyres 22. soc. Ammonis &c.	8. Septemb.	Mathias apostolus.	24. Feb.
Martyres 21. soc. Cornelii Papæ.	14. Septemb.	Maturinus conf.	1. Novemb.
Martyres 6500. Thebæi.	22. Septembris.	Maturus m.	2. Junii.
Martyres 504. soc. Arethæ.	1. Octob.	Matutinus m.	16. Aprilis.
Martyres innumeri soc. Eleutherii.	2. Octob.	Mauricius m. Thebæus.	22. Septemb.
Martyres innumerab. soc. Marci &c.	4. Octob.	Maurilius episc. conf.	13. Sept.
Martyres 30. soc. S. Placidi.	5. Octob.	Maurus abbas.	15. Jan.
Martyres plurimi.	10. Octob.	Maurus m.	29. Jan.
Martyres 4976.	12. Octob.	Maurus m.	1. Aug.
Martyres 50. ex Thebæis.	15. Octob.	Maurus m.	21. Novemb.
Martyres Africanī 270.	16. Oct.	Maurus m.	21. Novemb.
Martyres 49.	19. Octob.	Maurus m.	3. Decemb.
Martyres plurimi.	20. Octob.	Maxentius presb. conf.	26. Jun.
Martyres 12. milites.	21. Octob.	Maxianus m.	8. Januar.
Martyres 46. milites.	25. Octob.	Maxima m.	26. Martii.
Martyres 121.	25. Octob.	Maxima virgo.	16. Maii.
Martyres 220.	30. Octob.	Maxima virgo m.	30. Julii.
Martyres innumerab. sub Dacia-no.	3. Novemb.	Maxima m.	1. Octob.
Martyres 10.	6. Novemb.	Maxima virgo m. Africana.	16. Octob.
Martyres 20.	10. Novemb.	Maximianus m.	27. Julii.
Martyres 660.	25. Novemb.	Maximianus m.	21. August.
Martyres plures.	1. Decemb.	Maximinus conf.	15. Decemb.
Martyres milites 70.	6. Decemb.	<i>Ejus translatio.</i>	28. Maii.
Martyres tres.	6. Decemb.	Maximus m.	18. Feb.
Martyres 22.	12. Decemb.	Maximus m.	14. & 15. Aprilis & 20 Julii.
Martyres duæ.	12. Decemb.	Maximus episc. conf.	29. Maii.
Martyres 50.	17. Decemb.	Maximus puer m.	17. August.
Martyres 30.	22. Decemb.	Maximus levita m.	2. Octob.
		Maximus presb. m.	19. Novemb.
		Maximus Regensis episc.	27. Novemb.
		Maximus episc.	27. Decemb.
		Medardus Noviom. episc.	8. Jun.
		Medericus presb.	29. Aug.
		Melania	29. Decemb.
		Melanius episc. conf.	6. Jan.

Melafippus m.	17. Jan.	Narcissus m.	2. Jan.
Meletius episc. conf.	4. Decemb.	Narcissus m.	29. Octob.
Melissus episc. m.	22. April.	Narcissus m.	17. Septemb.
Mellitus episc.	24. April.	Narseus m.	15. Julii.
Memmius episc. Catalaun.	5. Augusti.	Nartalus m. Scillitan.	17. Julii.
Menander m.	1. Aug.	Naso discipulus Christi.	12. Julii.
Meneleus abbas.	22. Julii.	Nathalia m.	27. Aug.
Mennas m.	11. Novemb.	Nathalia m. uxor Adriani m.	1. Decemb.
Mercuria m.	12. Decemb.	Nativitas S. Joan. Baptistæ.	24. Junii.
Mercurius m.	15. Junii.	Nativitas B. Mariæ.	8. Septemb.
Metellus m.	24. Jan.	Nativitas D. N. J. C.	25. Decemb.
Methodius episc. m.	18. Sept.	Naulis m.	16. Decemb.
Metranus m.	31. Jan.	Nazarius m.	12. Junii.
Michaëlis Archang. apparitio.	29. Septemb.	Nazarius m.	28. Julii.
Micheas propheta.	15. Jan.	Nemesianus episc. m.	10. Sept.
Mineates m.	25. Octob.	Nemesius m.	20. Feb.
Minervius m.	23. August.	Nemesius filius S. Symphorose m.	27. Junii.
Misael Babylonius.	16. Decemb.	Nemesius conf.	1. August.
Mitrius m.	13. Novemb.	Nemesius diacon. m.	31. Octob.
Modesta m.	13. Martii.	Nemesius m.	19. Decemb.
Modestus infans m.	12. Feb.	Neon m.	17. Jan.
Modestus m.	15. Junii.	Neon m.	23. Augusti.
Modestus m.	10. Novemb.	Neopolis m.	2. Maii.
Monegundis Deo sacrata.	2. Julii.	Neotherius m.	8. Septemb.
Montanus presb. m.	26. Martii.	Nereus m.	12. Maii.
Moseus m.	18. Jan.	Nestor episc. m.	26. Feb.
Moyfes propheta.	4. Septemb.	Nichodemi inventio.	3. August.
Moyfes m.	14. Feb.	Nichanor diac. m.	10. Jan.
Moysetes episc.	7. Feb.	Nicander m.	5. Aprilis.
Moyfites episc.	18. Decemb.	Nicasius episc. m.	14. Decemb.
Mucius diacon. m.	22. Aprilis.	Niceas episc. Romatianus.	22. Junii.
Mucius presb. m.	13. Maii.	Niceforus m.	17. Aprilis.
Mulier una m. cum geminis suis.	29. Aprilis.	Niceta m.	24. Julii.
Muritta m.	13. Julii.	Nicerius episc. Lugdun.	2. Apr.
Muso m.	24. Jan.	Nicetius episc. Treverensis.	5. Decemb.
Multiola matrona.	3. Julii.	Nicetus episc. Viennens.	5. Maii.
		Nicoforus m.	25. Feb.

N

Nabor m. 12. Junii.
Nabor m. 10. Julii.

I N D E X.

223

Nicodemi inventio. 3. Augusti.
 Nicolaus al. *Nicholaus* episc.
 Mirensis. 6. Decemb.
Ejus translatio. 9. Maii.
 Nicomedes presb. m. 1. Junii.
 Nicomedes presb. m. 15. Sept.
 Nicostratus m. 7. Julii.
 Nicostratus m. 8. Novemb.
 Nigafius presb. m. 11. Octob.
 Nilus episc. m. 19. Septemb.
 Nimmia m. 12. Augusti.
 Nimpodora m. 13. Martii.
 Novatus frater Timothei. 20.
 Junii.

Nunilo virgo m. 22. Octob.

O

Octava S. Vincentii. 29. Jan.
 Octava Apostolorum. 6. Julii.
 Octava S. Laurentii. 17. Aug.
 Octava S. Martialis episc. 7.
 Julii.
 Octavius m. 20. Novemb.
 Oddo abbas. 19. Novemb.
 Olympias m. 15. Aprilis.
 Olimpius m. 26. Julii.
 Optatus m. 16. Aprilis.
 Optatus episc. Autissiodor. 31.
 Augusti.
 Orsmarus episc. conf. 19. Apr.
 Oriens episc. 1. Maii.
 Orontius m. 22. Jan.
 Oseas propheta. 4. Junii.
 Oltianus presb. conf. 30. Junii.
 Osvaldus rex Anglorum. 5.
 Augusti.

P

Pachomius monachus. 14. Maii.
 Palmatius consul m. cum uxore,
 filiis & aliis 42. 10. Maii.
 Pamphilianus m. 17. Martii.
 Pamphilus presb. m. 1. Junii.

Pamphilus m. 21. Septemb.
 Pancratius m. 12. Maii.
 Pantaleon m. 28. Julii.
 Panthenus vir apostolicus. 7.
 Julii.
 Papias m. 29. Jan.
 Papias episc. 22. Feb.
 Papias m. 25. Feb.
 Papinius episc. m. 28. Novemb.
 Papirius diac. m. 13. Aprilis.
 Parmenas diac. 23. Jan.
 Parmenius presb. m. 22. April.
 Parthenius m. 19. Maii.
 Paschasius m. 13. Novemb.
 Passerates m. 25. Maii.
 Pastor m. 29. Martii.
 Pastor m. 6. Augusti.
 Paternus episc. 23. Septemb.
 Paternus m. 12. Novemb.
 Patianus episc. 9. Martii.
 Patricia m. 13. Martii.
 Patricius episc. conf. 16. Martii.
 Patricius episc. conf. 17. Martii.
 Patricius abbas. 24. Augusti.
 Patroclus m. 21. Jan.
 Paula. 27. Jan.
 Paula virgo m. 18. Junii.
 Paula m. 20. Julii.
 Paulina filia Artemii. 6. Junii.
 Paulinus m. 26. Maii.
 Paulinus episc. conf. 22. Junii.
 Paulinus episc. Treverensis. 31.
 Augusti.
 Paulinus episc. conf. 10. Octob.
 Paulus heremita conf. 10. Jan.
 Pauli conversio. 25. Jan.
 Paulus episc. 1. Feb.
Paulus episc. 8. Feb.
 Paulus m. 20. Martii.
 Paulus m. 17. Aprilis.
 Paulus m. 15. Maii.
 Paulus m. 17. Maii.
 Paulus m. 1. Junii.
 Paulus m. 7. Junii.
 Paulus m. 20. Junii.

- Paulus m. 26. Junii.
 Paulus apostolus. 29. Junii.
 Pauli apostoli ingressus in urbem Romam. 6. Julii.
 Paulus confessor. 12. Decemb.
Pavacius episc. 24. Julii.
 Pelagia m. 11. Julii.
 Pelagia peccatrix. 8. Octob.
 Pelagia m. 19. Octob.
 Peleus episc. m. 20. Feb.
 Peleus m. episc. 19. Septemb.
 Pelusius presbyter. 7. Aprilis.
 Peregrinus m. 5. Maii.
 Peregrinus episc. Autissidior. 16. Maii.
 Peregrinus presb. 28. Julii.
 Peregrinus m. 25. Augusti.
 Perfectus presb. m. 18. Aprilis.
 Pergentius m. 3. Junii.
 Perpetua m. 7. Martii.
 Perpetuus episc. Turon. 8. Apr.
 Petronilla virgo. 31. Maii.
 Petrus m. 3. Jan.
 Petrus conf. 11. Jan.
 Petrus m. 12. Martii.
 Petrus m. 14. Martii.
 Petrus diacon. m. 17. Apr.
 Petrus m. 15. Maii.
 Petrus exorcista. 2. Junii.
 Petrus presb. m. 7. Junii.
 Petrus apostolus. 29. Junii.
 Ejusdem cathed. Romæ. 18. Jan.
 Petri ad vincula. 1. Augusti.
 Petrus m. 1. Augusti.
 Petrus m. 7. Augusti.
 Petrus m. 27. Augusti.
 Petrus m. 8. Octob.
 Petrus m. 25. Octob.
 Petrus episc. Alexand. 25. Novembris.
 Phileas episc. m. al. *Fileas* 4. Februarii.
 Philemon m. 8. Martii.
 Philibertus abbas al. *Filebertus*. 20. Augusti.
 Philippus episc. 11. Aprilis.
 Philippus apostolus m. 1. Maii.
 Philippus diac. & m. 6. Jan.
 Philippus filius S. Felicit. m. 10. Julii.
 Philippus m. 15. Julii.
 Philippus episc. m. 13. Septemb. & 22. Octob.
 Philominus m. 14. Novemb.
 Phocas m. al. *Focas*. 5. Martii.
 Phocas episc. Sinopis m. al. *Focas*. 14. Julii.
 Piaton presb. m. al. *Pyaton*. 1. Octob.
 Pientia m. 11. Octob.
 Pigmenius presb. m. 24. Martii.
 Pionius m. & 15. socii. 1. Feb.
 Placidus m. 5. Octob.
 Plato m. 22. Julii.
 Plautus m. 29. Septemb.
 Plutarchus m. 28. Junii.
 Polianus m. 10. Sept.
 Pollio m. 28. Aprilis.
 Pollius m. 21. Maii.
 Polochronius episc. m. 17. Feb.
 Polycarpus episc. m. 26. Jan.
 Polycarpus presb. conf. 23. Feb.
 Polyeuctus m. al. *Polioctus*. 13. Februarii.
 Poliuctus m. 21. Maii.
 Pontianus m. 19. Jan.
 Pontianus m. 25. Augusti.
 Pontianus Papa m. 20. Nov.
 Pontianus m. 11. Decemb.
 Pontianus diacon. m. 8. Martii.
 Pontius m. 14. Maii.
 Porphyrius homo Dei. 20. Aug.
 Potamia m. 5. Decemb.
 Potamiena m. 28. Junii.
 Potamius m. 20. Februar.
 Potentiana virgo. m. 19. Maii.
 Potentianus m. 31. Decemb.
Ejus translatio. 19. Octob.
 Pragmatius episc. 22. Novemb.
 Prancatius m. 3. Aprilis.
 Praxedes

225

Ff

Remegius episc. Remensis.	13. Januar.	Sabinianus episc. m.	31. Dec.
Ejus translatio.	1. Octob.	Ejus translatio.	19. Octobris.
Restitutus m.	29. Maii.	Sabinus confessor.	11. Julii.
Restitutus m.	23. Augusti.	Sabinus m.	20. Julii.
Reverianus episc. m.	1. Junii.	Sabinus episc. m.	30. Dec.
Revocatus m.	7. Martii.	Sagares m. episc. Laodicens.	6. Octobris.
Revolutus m.	9. Jan.	Salome ex Evangelio.	22. Oct.
Richarius presb. conf.	26. Apr.	Salomon m.	8. Feb.
Rogatianus m.	24. Maii.	Salon episc. & conf.	28. Sept.
Rogatianus presb. m.	26. Octob.	Salvius m.	11. Jan.
Rogatus monach. m.	17. August.	Salvius episc.	26. Junii.
Romanus abbas.	28. Feb.	Salustia m. uxor Cerealis.	14. Septemb.
Romanus confessor.	22. Maii.	Salustianus.	8. Junii.
Romanus m.	9. Aug.	Salutaris archidiac. m.	13. Julii.
Romanus m.	18. Novemb.	Samson episc. conf.	28. Julii.
Romanus presb. conf.	24. Novembris.	Samuel propheta.	20. Aug.
Romulus m.	17. Feb.	Sanctianus.	6. Septemb.
Romulus m.	24. Martii.	Sanctus diacon. m.	2. Junii.
Rosula m.	14. Sept.	Sapientia m.	1. August.
Rufina m.	10. Julii.	Satirianus m. Africanus.	16. Octobris.
Rufina m.	19. Julii.	Saturninus m.	31. Jan.
Rufinus m.	28. Feb.	Saturninus presb. m.	12. Feb.
Rufinus m.	14. Junii.	Saturninus m.	7. Martii.
Rufinus m.	21. Junii.	Saturninus m.	2. Maii.
Rufinus puer m.	4. Septemb.	Saturninus m.	22. Aug.
Rufus m.	19. April.	Saturninus m.	6. Octob.
Rufus m.	1. August.	Saturninus m.	29. Novemb.
Rufus m.	27. August.	Saturninus Tolosan. m.	29. Novemb.
Rufus de quo scribit Apostolus.	21. Novemb.	Satyrus m.	12. Jan.
Rufus m.	28. Novemb.	Satyrus m.	29. Martii.
Rufus m.	18. Decemb.	Saula m.	20. Octob.
Rusticus subdiac. m.	17. August.	Schyrion m.	22. Decemb.
Rusticus presb. m.	9. Octob.	Scolastica virgo.	10. Feb.
Ejus inventio.	22. Aprilis.	Sebastia m.	4. Julii.
Rusticus episc. conf.	26. Octob.	Sebastianus m.	20. Jan.
		Sebastianus m.	8. Feb.
		Secunda m.	10. Julii.
Sabina m. Romana.	29. Aug.	Secunda m. Scillitan.	17. Jul.
Sabina virgo.	29. August.	Secunda virg. m.	30. Julii.
Sabina m.	27. Octob.	Secundianus m.	17. Feb.
Sabinianus m.	29. Jan.	Secundianus m.	9. Augusti.

I N D E X.

227

Secundianus m.	21. Febr.	Severinus episc. Colon.	23. Oct.
Secundinus m.	29. Apr.	Severinus monachus s. i.	Novemb.
Secundinus m.	21. Maii.	Severinus m.	19. Novemb.
Secundolus m.	7. Martii.	Severinus monach. solit.	23.
Secundolus m.	24. Martii.	Novembris.	
Secundus conf.	15. Maii.	Severus conf.	11. Jan.
Secundus m.	31. Julii.	Severus presb. conf.	8. Augusti.
Secundus m. ex Thebæis.	26. Augusti.	Severus m. coronatus.	8. No-
		vembris.	
Securus m.	2. Decemb.	Siagrius episc. Augustudun.	27.
Seleucus m.	24. Martii.	Augusti.	
Senator.	26. Septemb.	Sidronius m.	11. Julii.
Sennes m.	30. Julii.	Sigismundus rex.	1. Maii.
Septimus monachus m.	17. Au-	Silanus m. filius S. Felicit.	10.
gusti.		Julii.	
Septimus lector m.	24. Octob.	Sileas apostolus al. <i>Syleas</i>	13.
Sequanus presb.	19. Septemb.	Julii.	
Serapia virgo m.	3. Septemb.	Silvanus m.	20. Febr.
Serapion m.	25. Febr.	Silvanus episc. m. &c.	4. Maii.
Serapion anachoreta.	21. Martii.	Silvanus m.	24. Maii.
Serapion lector.	26. Martii.	Silvanus puer m.	4. Septemb.
Serapion m.	27. Augusti.	Silvanus conf.	22. Septemb.
Serapion episc.	30. Octob.	Silvester episc. Cabillon.	20.
Serapion m.	14. Novemb.	Novembris.	
Serena quondam uxor Diocle-		Silvester Papa.	31. Decemb.
tiani.	16. Augusti.	Silvinus episc.	17. Febr.
Serenus m.	17. Martii.	Silvius m.	21. Aprilis.
Serenus m.	28. Junii.	Simeon monachus.	27. Julii.
Serenus conf.	2. Octob.	Similianus episc. conf.	16. Jun.
Sergius m.	24. Febr.	Simon Chananeus apost.	28.
Sergius m.	7. Octob.	Octobris.	
Servandus m.	23. Octob.	Simplicius senator.	10. Maii.
Servatius Tungrensis.	13.	Simplicius episc.	24. Junii.
Maii.		Simplicius m.	29. Julii.
Servilianus m.	20. Apr.	Simplicius m.	8. Novemb.
Servilius m.	24. Maii.	Sinerus monachus m.	23. Febr.
Servius subdiac. m.	17. Augusti.	Siamitrius presb. & alii	22. 26.
Servulus m.	21. Febr.	Maii.	
Servulus conf.	23. Decemb.	Siriacus m.	18. Junii.
Severianus m.	23. Jan.	Sisinnius m.	29. Maii.
Severianus episc.	25. Jan.	Sisinnius m.	29. Novemb.
Severianus m. coron.	8. No-	Sixtus episc. Remensis.	1. Sepr.
vembris.		Smaragdus m.	16. Martii.
Seyerinus episc.	8. Jan.	Smaragdus m.	8. August.
Seyerinus abbas.	11. Febr.	Socrates.	17. Septemb.

Sollempnis episc.	25. Sept.	Sympronius & soc. al. <i>Simpro-</i>	
Solutor m.	13. Novemb.	<i>nus.</i>	26. Julii.
Solutor m.	20. Novemb.	Syntices de qua apostolus scribit.	
Sosipater discipulus apostolo-		22. Julii.	
rum.	25. Junii.	Syranus abbas.	4. Decemb.
Sossius diacon. m.	23. Sept.	Syrus m.	12. Septemb.
Sostenes m.	10. Septemb.		
Sosthenes discipulus S. Pauli.			
	28. Novembris.		
Sotheris virgo m.	10. Febr.	Tarbua m.	22. Aprilis.
Speratus m. Scillitan.	17. Julii.	Tarficius acolytus m.	15. Aug.
Spes virgo m.	1. Augusti.	Tatianus diac. m.	16. Martii.
Speusippus m.	17. Jan.	Taurinus episc. Ebroicensis.	11.
Spiridion episc.	14. Decemb.	Augusti.	
Stacteus filius Symphorosa m.		Tertius m.	6. Decemb.
	27. Junii.	Tertulla virgo m.	29. April.
Stacteus.	28. Sept.	Tertullinus m.	4. Augusti.
Stephanus m.	1. Aprilis.	Thadeus apostolus qui & Judas.	
Stephanus.	8. Maii.		28. Octobris.
Stephanus Papa m.	2. Augusti.	Tharacus m.	11. Octob.
Stephanus subdiac. m.	6. Aug.	Thecla virgo m.	23. Septemb.
Stephanus.	17. Septemb.	Thelesphorus Papa.	5. Jan.
Stephanus protomartyr.	26. Dec.	Theodoricus presb.	1. Julii.
Ejus inventio.	3. Aug.	Theodolus m.	3. Maii.
Stercatius m.	24. Julii.	Theodolus m.	26. Julii.
Stratoclianus presb.	30. Jun.	Theodora m.	13. Martii.
Succensus m.	16. Aprilis.	Theodora m.	7. Apr.
Sulpitius episc.	17. Jan.	Theodora virgo m.	28. Apr.
Sulpitius m.	20. Aprilis.	Theodora virgo m.	7. Maii.
Susanna virgo m.	11. Augusti.	Theodoritus presb. m.	23. Oct.
Symeon monachus.	5. Jan.	Theodorus m.	4. Jan.
Symeon episc. m. al. <i>Symon.</i>	18. Februarii.	Theodorus presb.	23. Martii.
		Theodorus episc.	26. Martii.
Symon episc. m.	21. Aprilis.	Theodorus m.	9. Novemb.
Symeon qui Dominum in ulnis		Theodorus m.	14. Decemb.
suscepit.	8. Octobris.	Theodora virgo m.	2. Apr.
Symphorianus m.	22. Aug.	Theodosius m.	25. Octob.
Symphorosa al. <i>Simphorosa.</i>	27. Junii.	Theodota m. cum tribus filiis.	
			2. Augusti.
Symphorosa m. al. <i>Simphorosa.</i>		Theodotus episc.	2. Novemb.
	2. Julii.	Theodotus m.	14. Novemb.
Symphronianus m. al. <i>Simphro-</i>		Theogenes m.	3. Jan.
<i>nianus.</i>	7. Julii.	Theogenes m.	3. Jan.
Sympronianus m. al. <i>Simpronia-</i>		Theogenes m. cum soc.	36. 26.
<i>nus.</i>	8. Novemb.	Januarii.	

Theola m. 25. Martii.
 Theonas episc. Alexandr. 23. Augusti.
 Theonilla. 23. Augusti.
 Theophilus m. 6. Febr.
 Theophilus m. 8. Septemb.
 Theophilus episc. Antioch. 13. Octobris.
 Theophilus m. 20. Decemb.
 Theospis uxor Eustachii. 2. Novembris.
 Theospites filius S. Eustachii. 2. Novembris.
 Theoticus m. 8. Martii.
 Theufeta m. 13. Martii.
 Thimon diac. m. 19. Aprilis.
 Thomas apostolus. 21. Decemb.
 Ejus translatio. 3. Julii.
 Tiberius m. 10. Novemb.
 Tiburtius m. 14. Aprilis.
 Tiburtius m. 11. Augusti.
 Tiburtius m. 9. Septemb.
 Tigrides episc. conf. 3. Febr.
 Timotheus episc. 22. Jan.
 Timotheus m. 6. Aprilis.
 Timotheus m. 21. Maii.
 Timotheus m. 22. Augusti.
 Timotheus m. 23. Augusti.
 Timotheus m. 8. Septemb.
 Titianus episc. conf. 16. Jan.
 Titus episc. m. 4. Jan.
 Torpes m. 17. Maii.
 Torquatus conf. 15. Maii.
 Tranquillinus m. 6. Julii.
Transfiguratio Domini Jesu. 6. Augusti.
 Traseas episc. m. 5. Octob.
 Traso m. 11. Decemb.
 Triphon m. 4. Jan.
 Triphon m. 3. Febr.
 Triphon & alii decem. 3. Julii.
 Triphonia uxor Decii. 18. Oct.
 Tripodes m. 10. Junii.
 Trojanus episc. Sancton. 30. Novemb.

Trophimus de quo meminit Paulus. 29. Decemb.
 Trudo presb. 23. Novemb.
 Turiavus episc. conf. 13. Julii.
 Tythicus diac. 29. Aprilis.
 Tyrannio m. 20. Febr.
 Tyrus m. 28. Jan.
 Tyrus m. 31. Jan.
 Tyrus diac. m. 24. Septemb.

V.

Valentio m. & alii duo. 25. Maii.
 Valentinus presb. m. 14. Febr.
 Valentinus episc. m. 14. Febr.
 Valentinus m. 13. Novemb.
 Valentinus m. 16. Decemb.
 Valerianus m. 14. Aprilis.
 Valerianus m. 23. Augusti.
 Valerianus m. 15. Septemb.
 Valerianus m. 17. Septemb.
 Valerianus episc. m. 15. Decemb.
 Valerius episc. 29. Jan.
 Valerius m. 14. Junii.
 Vedastus episc. 6. Febr.
 Ejus translatio. 1. Octobris.
 Venantius episc. m. 1. Aprilis.
 Venantius abbas. 13. Octob.
 Ejus revelatio. 20. Aprilis.
 Venustianus m. cum uxore & filiis. 30. Decemb.
 Venustus m. cum aliis 75. 6. Maii.
 Verianus episc. Lugdun. 11. Nov.
 Verianus m. 9. Augusti.
 Verissimus m. 1. Octob.
 Verolus m. 2. Febr.
 Verus m. 2. Decemb.
 Viator minister Just. Lugd. episc. 21. Octobris.
 Vibianus episc. conf. 28. Aug.
 Victor m. 22. Jan.
 Victor m. 31. Jan.
 Victor m. 21. Febr.

Victor m.	6. Martii.	Vincentius levita m.	22. Jan.
Victor m.	1. Aprilis.	<i>Ejus inventio seu translatio.</i>	27.
Victor Papa m.	20. Apr.	<i>Octobris.</i>	
Victor m.	8. Maii.	Vincentius m.	19. Aprilis.
Victor alter.	8. Maii.	Vincentius.	20. April.
Victor m.	14. Maii.	Vincentius m.	24. Maii.
Victor m.	21. Julii.	Vincentius levita m.	9. Jun.
Victor miles m.	24. Julii.	Vincentius.	24. Julii.
Victor episc. Cenoman.	1. Sept.	Vincentius subdiac. m.	6. Aug.
Victor m.	10. Septemb.	Vincentius m.	25. Aug.
Victor alter m.	10. Septemb.	Vincentius presb. conf.	17. Oct.
Victor m.	14. Septemb.	Vincentius m.	27. Octob.
Victor m. Theb.	22. Septemb.	Virgines 7. Sirmienfes.	9. Apr.
Victor m. Theb.	29. Sept.	Vitalicus puer m.	4. Septemb.
Victor cum aliis 17.	10. Sept.	Vitalis m.	14. Febr.
Victor m.	13. Novemb.	Vitalis m.	21. Aprilis.
Victor m.	17. Novemb.	Vitalis m.	28. Aprilis.
Victoria virgo m.	23. Decemb.	Vitalis m.	2. Julii.
Victorianus m.	23. Martii.	Vitalis filius S. Felicis. m.	10.
Victorianus m.	16. Maii.	Julii.	
Victoricus m.	11. Decemb.	Vitalis m. Theb.	22. Sept.
Victorinus m.	25. Febr.	Vitalis m.	3. Novemb.
Victorinus m.	6. Martii.	Vitalis m.	27. Novemb.
Victorinus m.	29. Martii.	Vitus m.	15. Junii.
Victorinus m.	15. Aprilis.	<i>Viventius conf.</i>	3. Januarii.
Victorinus m.	7. Julii.		
Victorinus m.	5. Septembris.		
Victorinus Pitabionensis episc.			
2. Novembris.			
Victorinus m. coronat.	8. Nov.	Urbanus puer m.	24. Jan.
Victorius m.	21. Maii.	Urbanus m.	16. Aprilis.
Vigilia Johannis-Bapt.	23. Jun.	Urbanus Papa m.	25. Maii.
Vigilia apost. Petri & Pauli.	28. Junii.	Urbanus m.	2. Julii.
Vigilia S. Laurentii.	9. Aug.	Ursacius conf.	16. Aug.
Vigilia Assumptionis B. Mariæ.	14. Augusti.	Ursicinus m.	19. Junii.
Vigilia Sanctorum omnium.	31. Octob.	<i>Ursicinus episc.</i>	24. Julii.
Vigilia S. Andreæ.	29. Novemb.	Ursicinus.	9. Novemb.
Vigilia natalis Domini.	24. Decembris.	Ursus m. Thebaeus.	30. Sept.
Vigilius episc. m.	26. Junii.	Ustasadis m.	21. Aprilis.
Vigor episc. Bajoc.	1. Novemb.		
Vincentius m.	22. Jan.		

U

W

I N D E X.

231

Vulmarus conf.	17. Junii.	Zachæus episc. Jerosolim.	23. Augusti.
X		Zenobius presbiter m.	20. Febr.
Xystus Papa m.	6. Aprilis.	Zenobius presbiter m.	29. Oct.
Y		Zenon m.	14. Febr.
Ypolitus.	30. Jan.	Zenon episc. Veron. m.	12. Aprilis.
Ypolytus m.	13. Aug.	Zenon cum soc. 10203.	9. Julii.
Ypolitus m.	23. Augusti.	Zenon m.	15. Julii.
Yventius episc. m.	12. Septemb.	Zenon m.	20. Decemb.
Z		Zephirinus Papa m.	26. Augusti.
Zacharias presb.	2. Junii.	Zoa m.	5. Julii.
Zacharias.	10. Junii.	Zoellus m.	24. Maii.
Zacharias propheta.	6. Septemb.	Zoilus episc. m.	27. Junii.
Zacharias pater Præcursoris.	5. Novembris.	Zosima m.	15. Julii.
		Zosimus m.	14. Decemb.
		Zosimus m.	18. Decemb.
		Zoticus m.	10. Febr.
		Zoticus m.	4. Junii.
		Zoticus m.	21. Octob.

FINIS INDICIS.

P R I V I L E G E D U R O I.

LOUIS PAR LA GRACE DE DIEU ROY DE FRANCE & de Navarre: A nos Amez & Feaux Conseillers les gens tenans nos Cours de Parlement, Messieurs des Requêtes ordinaires de nôtre Hôtel, grand Conseiller Prévôt de Paris, Baillifs, Senéchaux, leurs Lieutenans civils & autres nos Justiciers, qu'il appartiendra, SALUT. Nôtre Bien-ami le Sieur *** Nous ayant fait remonter qu'il souhaiteroit faire imprimer un ouvrage de sa composition, intitulé: *Usuardi Sangermanensis Monachi Martyrologium sincerum ad autographi in Sangermanensi Abbatia servati fidem editum, & ab observationibus R. P. Sollerii Societatis Jesu vindicatum, opera & studio D***. Presbyteri & Monachi Benedictini e Congregatione sancti Mauri*: s'il nous plaisoit lui accorder nos lettres de privilege sur ce necessaires: A ces causes, voulant favorablement traiter ledit Sieur Exposant, Nous lui avons permis & permettons par ces Présentes de faire imprimer ledit livre en tels volumes, forme, marge, caractere, conjointement ou separement, & autant de fois que bon lui semblera, & de le faire vendre & debiter par tout nôtre Royaume pendant le tems de dix années consécutives; à compter du jour de la date desdites Présentes: Faisons défenses à toutes sortes de personnes de quelque qualité & condition qu'elles soient, d'en introduire d'impression étrangere dans aucun lieu de nôtre obéissance; comme aussi à tous Libraires, Imprimeurs, & autres, d'imprimer, faire imprimer, vendre, faire vendre, debiter ni contrefaire ledit Livre ci-dessus expliqué en tout ni en partie, ni d'en faire aucuns

extraits sous quelque pretexte que ce soit , d'augmentation , correction , changement de titre , ou autrement , sans la permission expresse & par écrit dudit Sieur Exposant ou de ceux qui auront droit de lui , à peine de confiscation des exemplaires contrefaits , de quinze cens livres d'amende contre chacun des contrevenants , dont un tiers à nous , un tiers à l'Hôtel-Dieu de Paris , l'autre tiers audit Sieur Exposant , & de tous dépens, dommages & intérêts : A la charge que ces Presentes seront enregistrées tout au long sur le Registre de la Communauté des Libraires & Imprimeurs de Paris , & ce dans trois mois de la date d'icelles ; que l'impression de ce Livre sera faite dans notre Royaume & non ailleurs , en bon papier & en beaux caracteres , conformément aux reglemens de la Librairie ; & qu'avant que de l'exposer en vente , le manuscrit ou imprimé qui aura servi de copie pour l'impression dudit Livre , sera remis dans le même état où l'approbation y aura été donnée , ès mains de notre tres-cher & feal Chevalier, Garde des Sceaux de France le Sieur Voyer de Paulmy Marquis d'Argenson ; & qu'il en sera ensuite remis deux exemplaires dans notre Bibliotheque publique , un dans celle de notre Château du Louvre , & un dans celle de notre dit tres-cher & feal Chevalier Garde des Sceaux de France le Sieur Voyer de Paulmy Marquis d'Argenson , le tout à peine de nulité des presentes ; du contenu desquelles vous mandons & enjoignons de faire jouir ledit Sieur Exposant ou les ayans cause, pleinement & paisiblement , sans souffrir qu'il leur soit fait aucun trouble ou empêchement. Voulons que la copie desdites Presentes qui sera imprimée au commencement ou à la fin dudit Livre soit tenue pour dûement signifiée , & qu'aux copies collationnées par l'un de nos amez & feaux Conseillers & Secretaires foy soit ajoutée comme à l'original. Commandons au premier notre Huissier ou Sergent de faire pour l'execution d'icelles tous actes requis & necessaires sans demander autre permission & nonobstant clameur de Haro , Charte Normande & lettres à ce contraires ; Car tel est notre plaisir. DONNÉ à Paris le quatrième jour du mois d'Août l'an de grace mil sept cens dix-huit, & de notre Regne le troisième. PAR LE ROY en son Conseil,
DE SAINT HILAIRE.

Il est ordonné par l'Edit du Roy du mois d'Août 1686. & Arrêts de son Conseil , que les livres dont l'impression se permet par privilege de sa Majesté , ne pourront être vendus que par un Libraire ou Imprimeur.

Registré sur le Registre IV. de la Communauté des Libraires & Imprimeurs de Paris , page 359. N. 385. conformément aux Reglemens ; & notamment à l'Arrêt du Conseil du 13. Août 1703. A Paris le 22 Août 1718.

DE LAUNAY Syndic.

ERRATA.

In epist. ad P. Sollerium pag. xvii. linea 14. *scripta* pro *scripta*.

Ibid. pag. xxxvii. linea 18. post *ego* adde virgulam.

Ibid. lin. 19. post *oblatum* dele virgulam.

Mense Januario pag. 21. lin. 28. *erasio* pro *erasit*.

Ibid. lin. 30. *coherent* pro *coherent*.

Ibid. lin. 32. post *suum* dele punctum.

Pagina 29. linea 15. *debes* pro *debet*.

Pagina 110. linea 8. *presbiterum* pro *presbyterum*.

Usuard

Martyrologium

Paris 1718

4 P.lat. 1310

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10686188-7